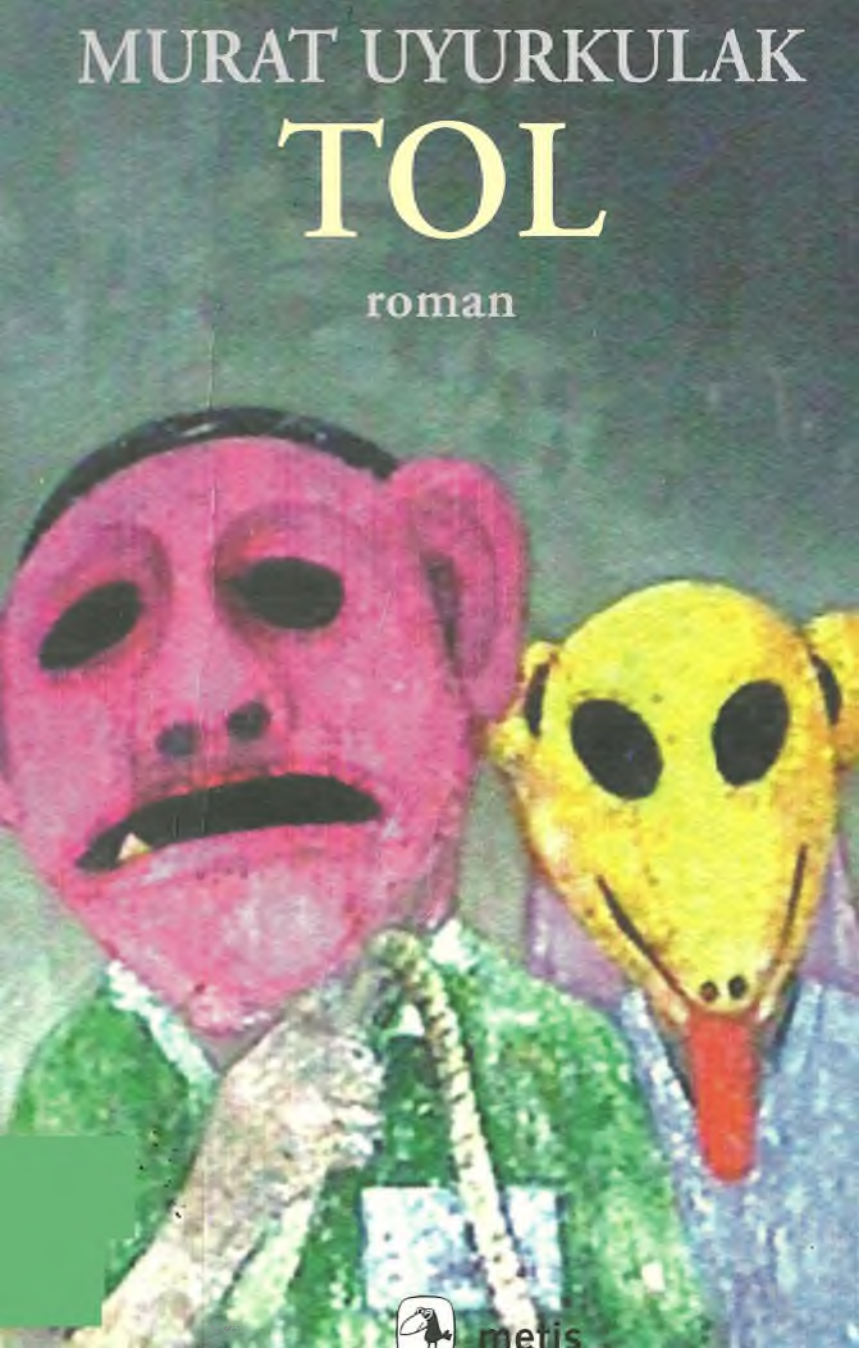
MURAT UYURKULAK

TOL

roman

metis

Murat Uyurkulak

TOL

Bir İntikam Romanı

1972, Aydın doğumlu. İzmirli. İstanbul'da yaşıyor. İlk kitabı *Tol: Bir İntikam Romanı* 2002'de, *Har: Bir Kıyamet Romanı* 2006'da, hikâye kitabı *Bazuka* 2011'de yayımlandı. Uyurkulak'ın yapıtları Almanca ve Fransızcaya çevrildi.

Metis Yayınları
İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul
Tel: 212 2454696 Faks: 212 2454519
e-posta: info@metiskitap.com
www.metiskitap.com

Metis Edebiyat

TOL
Bir İntikam Romanı
Murat Uyurkulak

© Metis Yayınları, 2002

İlk Basım: Eylül 2002
Sekizinci Basım: Temmuz 2011

Yayın Yönetmeni: Müge Gürsoy Sökmen

Kapak Tasarımı: Emine Bora
Kapak Resmi: Gesner Armand,
"Karnaval Figürleri", 1985

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık:
Metis Yayıncılık Ltd.

Baskı ve Cilt:
Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197-203
Topkapı, İstanbul, Tel: 212 5678003

ISBN-13: 978-975-342-372-4

MURAT UYURKULAK

TOL

Bir İntikam Romanı

metis

Aziz yoldaşım Cevdet Tosun'un hatırasına...

– geceyi en önde aşan, sahici ölüme ne dersin?
Kaan İnce

1

Devrim, vaktiyle bir ihtimaldi ve çok güzeldi.

Saraylara merakla bakan sivil çocuklar hatırlıyorum. Geniş caddeler arşınlayan kavruk adamlar, böğürtlen yiyen kara kadınlar, sert laflar gezdiren kuru ağızlar...

Annemin ağzı fazla bozuktu.

Herhalde sadece benim korkmadan bakabildiğim, baştan başa izlerle kaplı yüzünün ortasında, buruşuk bir yaraya benzeyen ağzını açar ve her seferinde aynı şeyi söylerdi: "Bizi düzdüler. Çocuklarımızı da düzecekler. İçlerinde ne kadar tarih, dua, silah ve dahi şan varsa üzerimize kusacaklar..."

Annem biraz kaçıktı. İlkokula başlamıştım, intihar etti.

Ben babasız da bir Yusuf'tum. Konsey'i gözümle gördüğüm sabah, uslu ve yaşlı bir çocuktum. Yatağımı ıslatmıştım yine. Utangaç bir serinlikle uyandım. Perdeyi araladım ve yetiştirme yurdunun kapısında bekleyen ufak tefek askeri seyretmeye koyuldum.

O askerin üniformasında, sonradan bütün hayatımı boydan boya çizecek, haki bir bıçağın bilenmeye başladığını nereden bilecektim? Çiş kokusu hoş bir kokuydu, haki tuhaf bir renkti. Hep yarım kaldım, hiç tam doymadım, tam bağırmadım, tam dokunmadım. Bıçak ruhumda dehşet bir fısıltı gibi ilerledi ve ben tam ortamdan yarıldım. Ruhuma bir hayat yakıştıramadım.

Oysa o sabahtan önce ben, henüz ruhubütün bir Yusuf'tum...

*

Yıllar sonra ben nedense hâlâ Yusuf'tum. Çok düşünüyor, düşünürken dalıp gidiyordum. Durmadan ne düşündüğümü soruyorlardı bana. Birilerini, bir şeyleri, bir yerleri diyordum, ama yetinmiyorlardı.

Aç köpekler gibi soruyorlardı: Kimi, neyi, nereyi?

Borçlarımı, desem inanmazlardı. Borçlu olmamı yadırgarlardı. Yıllardır aynı ayakkabıyı, aynı gömlekle ceketi giyiyordum. Çaycıya bir kez bile çay ısmarlamamış, öğlen kazıntılarını simit kemirerek bastırmış, her mesafenin yayası olmuş, yaş günü partilerinin bir tekine bulaşmamıştım.

Aynur'un memelerini, desem hiç olmazdı. Aynur patronun yüksek lisanslı metresiydi. Ulaşılamayacak kadar pahalı memeleri vardı.

Ben de, onu diyordum. O'nu, O olanı. O kimdir diye soracak olduklarında, sizin ve benim tanımadığımız O, bir başka O, herkesin O'su diyordum. Gülüyorlardı tabii. Onların gözünde zararsız bir deliydim.

Dünyada varoluşumun bu kadar sorunlu olacağını hiç tahmin etmezdim. Yirmi yaşında, kalıbı, rotası, adı gayet belli bir hayata yazılıydım. Otuz yaşına geldiğimdeyse, bin kapıdan kışlanmış bir tavuk kadar şaşkındım. Ne bir rotam, ne kalıbım, ne de adım kalmıştı artık. Bildiğim, öğrendiğim hiçbir şeyden emin değildim. Ağzımı araladığımda, dudaklarım yuvarlaklaşıp bir balık misali ağır ağır açılıp kapanıyor, beynimde cümle fikrimi felç eden sıcak, koyu sıvılar dolaşıyordu. Oysa yaşlandıkça, en azından birkaç şeyden emin olması gerekmez miydi insanın?

Bu sefilliğimin nedenleri üzerine uzun uzun düşünecek vaktim de yoktu. Otuzlu yaşlarında insanın en az sahip olduğu, sahip olduğu yıllara karalar bağladığı şeydi vakit. Bazıları için vaktin kendine uygun işlerle buluşup, tek bir hücreye sığışıp, bir hale yola konulduğu oluyordu elbet. Ama benim gibiler için, kendine göre yatak bulamamış, bulacağa da benzemeyen bir hayatın bütün ferahlıkları es geçerek azalttığı bir vakitle, ancak azap verici bir karşılaşma söz konusuydu. Tabelada sürekli şöyle yazan bir karşılaşma:

Vakit: 1 - Tavuk: 0.

Neyse ki tabelayı ara ara silebilme şansın vardı. Bir sabah kalkıyor, sigaraya, içkiye, pespayeliğe lanetler okuyup eline fırçayı alıyor ve tabelayı boydan boya beyaza boyuyordun. Ve karşısına geçip mutlu mesut son sigaranı yakıyordun. Ne var ki sigaradan daha son nefesi çekerken, o taze mutluluk, o güçlü bir arabanın gazına hafif

hafif dokunma hissi dondurma misali erimeye, fazla vefalı bir cıvata gibi aşınmaya başlıyordu. Kaçınılmaz olanı, çok iyi tanıdığın sonu beklemeye başlıyordun böylece. İşe gidiyordun, mesai yapıyordun ve akşam müdavimi olduğun meyhanenin kapısından girerken, tabelada bu kez siyah rakamlarla, daha da vahim bir skorun yazdığını görüyordun:

Hayat: 5 - Balık: 0.

Her yaşın kendine göre bir güzelliği yoktu. Emin olduğun, farkında olduğun hiçbir yaşın güzelliği yoktu. Yaş öyle bir şey olacaktı ki, sen bilmeyecektin. Sana yaşını sorduklarında şaşıracaktın, şöyle bir durup hesaplamak zorunda kalacaktın. Yaş günü hediyesi verenlere ajan provokatör gözüyle bakacaktın. "Benim yıllarımı paketlemeyin ulaan, bırakın dağınık kalsın!" diye bağıracaktın.

Ama gelin görün ki ben hayatımı neredeyse dakika dakika sayar, yaşımı saniye nevinden hesaplar olmuştum. Gece geç vakitlerde eve döndüğümde, kalın harita metod defterimi açıyor ve hazırladığım on yıl süreli, 300 sayfa uzunluğundaki çetelede 24 kutucuğu daha karalıyordum. Dayanamayıp sızarsam da, ertesi gece, güleç, coşkulu, ellerimi titizlikle titreten bir tören eşliğinde, tek seferde 48 tane birden vurup geçiyordum. Burnum sızlıyordu zevkten.

Aslında yirmi dört saat esasına göre hazırladığım o çeteleden hiç memnun değildim. Sürekli dakikaları hesap edebileceğim, dahası yanımda taşıyıp her fırsatta karalayabileceğim bir çetele yapmayı hayal ediyordum. Ama zordu, her şey, hep zordu. Çetelenin yirmi dörtlüsüyle yetinmeli, kırk sekizlik geceleri şölen saymalıydım.

Uzun yıllar yalnızlığımla teselli buldum. Çünkü yalnızlık kolay bulunur bir olanak değildi. En azından herkes yalnız kalamamaktan şikâyet ettiğine, şikâyet ettikçe çözülüp çoğalıp düzüştüğüne göre öyle olması gerekirdi. Bense bundan şikâyet etmek bir yana, aşırı dozda yalnızlıkla iştigal halindeydim. Hayatımda önemli birer yer işgal eden iki masayı gözüm gibi sakınıyordum başkalarından. İş ve içki mekânlarında sahip olduğum masaların yanına yöresine kimseyi yaklaştırmıyor, yaklaşanları öyle heybetli bir suskunlukla karşılıyordum ki, bir-iki aşağılayıcı, alaycı lafı sineye çekmek dışında pek hırpalanmadan tekrar kendime gömülüyordum.

Masalarıma konuk gelen kadınlar olmadı değil. Çoğunlukla beni

ahir zaman peygamberi veya edebi bir mucizenin hazırlığı içindeki uçuk bir şair sanan, sarhoş, fazla tokatlanmış, canı sıkkın kadınlardı bunlar. Yanımdan ayrılmaları birkaç dakikayı bulmuyordu neyse ki. Sonra ben evime çekiliyor, videoya en sevdiğim pornoyu takıyor ve ağır sarhoşlukla ağdalanan bir bedenler denizinde kaybolup gidiyordum.

Kadınlar haklıydı aslında, yirmili yaşların eşiğinde mucizevi şiirler yazdığını düşünen bir şairdim ben. Yazdıklarım benim kaderimdi, bu yüzden kaçınılmaz bir kuvvet taşıyorlardı. Ben, seçilmiştim. Yıkılacak ve yeniden kurulacak bir dünyanın, sadece benim bildiğim, dokunabildiğim diyarlarından zihnime akan kelimelerini yayıyordum etrafa. Akıl almaz, tanrısal ve büyülüydüler. Bu, tek bir kelimeyi bile ağlamadan, ölecek gibi coşkulanmadan, birilerini aklımdaki ölüm listesine eklemeden yazamamamdan da belli değil miydi?

Değildi.

Günün birinde dilimden bazı sokak adları, kapı numaraları, insan isimleri döküldü ve o ilahi ses kesildi, bir daha da hiç duyulmadı. Oysa kollarımdaki kırıklar kaynar kaynamaz, yaralarım kapanır kapanmaz O'nun beni affedeceğini, en azından olanları açıklamama izin vereceğini umuyordum.

İki evden üç ceset çıkmıştı ama, olmadı.

Şiirlerle birlikte bir kenti de böyle arkamda bıraktım ve kimsenin beni tanımadığı, benim kimseyi tanımadığım bu büyük şehre ayak bastım.

Bana ne düşündüğümü sorduklarında, O'nu diyordum. Ve eklemek istiyordum: O kadar dev, yılmaz, yıkılmaz bir O'ydu ki o, bir zamanlar, sanırım, bana ben kadar yakındı.

Sarhoşluktan boğulacak gibi olduğum bazı geceler, yüzlerce küçük resimle, yazıyla, fotoğrafla kapladığım masa aynasının karşısına geçiyor ve eksik, eğri büğrü kelimeler eşliğinde pes bir yakarışa koyuluyordum:

"Tanrım, söyle bana, ben daha ne yapabilirdim? Herkesin darbelerle buzdan delilere döndüğü bir zamanda ayağa kalkmadım mı? Benim de kanı çekilmiş bir devrime adadığım kanatlarım, uzun, serin nefeslerim olmadı mı? Sesimi, paramparça bir devrimi devralan

kardeşlerimin sesine katmadım mı? Batı'dan Doğu'ya, her biri aşkla titreyen kelebekler uçurmadım mı? Beni bağışlasana, beni bağışlasana, beni bağışlasana..."

Küçük bir açıklık kalmıştı fotoğrafların arasında, her defasında sol gözüm o açıklığa rast geliyordu ve ben sadece sol gözümle ağlıyordum. O açıklığı kapatıp aynayı tamamlamaya cesaret edemiyordum. Sol gözüm yaşayan, hatırlayan yanımdı benim. Bu yarım hatırlamalarla, minvali hiç değişmeyen bir ömrü tamama erdireceğimi sanıyordum. Sol gözüm son kez aynadaki açıklıkta kendisine bakarken, ben yine aynı evden aynı ofise, aynı ofisten aynı meyhaneye, aynı meyhaneden aynı eve yürüyecek, aynı O'na yakaracak ve neden sonra elimde bir tabancayla, kalan yirmi dört kutucuğu da karalayıp gölgelere çekilecektim.

Yanılmışım.

Hayatım, artık varlığından bile emin olmadığım bir şehre akacaktı aniden.

Nihayet ruhumun fermuarını çekebilecektim.

Ve haysiyet denklemime bir çekidüzen verebilecektim...

*

Yusuf olan ben, zamane kitapları basan bir yayınevinde musahhihtim. Ansiklopedi maddelerinden, tarih kayıtlarından kolajlanmış kitaplar düzeltirdim. Kapıdan, kollarının altında nemli, haşat kâğıt tomarlarıyla giren, sakallarından, saçlarından, bütün mahrem yerlerinden öfke tüten esmer kadınların ve erkeklerin dışarı kürenmesini seyrederdim her gün.

Vicdanı beline kaymış editörüm, ölüm listemin ilk beşinde olduğunu düşünemeyecek kadar muteber bir adamdı. Ona, bizzat bastığı kitaplardan harlayacak, giyotinli ve mancınıklı bir ölüm yakıştırıyordum.

Musahhih olmak, sapık olmak gibi bir şeydir. Taze dizilmiş sayfalardan kafa kaldırıp ânında bir seri katilin kıyafetine bürünebilecek, bereli insanlardır musahhihler. En azından, ben de dahil, tanıdıklarım hep öyleydi.

Bu işi garip bir tesadüf sonucu bulmuştum: Günün birinde mey-

hanede, hemen arkamdaki masada birilerinin, bilmem ne yayınevinin, masasının başında gece mesaisinin son demlerini otuz bire ayıran kıdemli musahhihini nasıl kovduğunu kahkahalarla anlattığını duydum. Ben o sıralar eklendiğim otel odasında, yatağımda, sık sık, ama olsa olsa kirli sarı bulvar gazetelerine bakarak otuz bir çekerdim. Terbiyeli mesailere fazlasıyla vaktim ve sabrım vardı.

Ertesi gün yayınevinin kapısını çaldım, benimle görüşen kadına melül melül baktım ve işe alındım. Vaktiyle zeki bir adam olduğum söylenirdi. Bir kez bile fırça yemeden, ne olduğunu anlamadan, düşe kalka, it gibi öğrendim işi, çok da başarılı oldum. Beş yüz sayfa düzeltir, tek virgül atlamazdım. İşaretlerin ve kelimelerin tuğlalar gibi köşeleri vardı, uygun yerlere yerleştirilmeleri yeterliydi.

Patronun, önünde duran biçimsiz, yırtık pırtık, yeşil dosyayı dalgın dalgın karıştırıp sigarasından çektiği derin nefesler eşliğinde beni kovduğunu söylediği sabah, yüzündeki üzüntü sanırım biraz da bundan kaynaklanıyordu. İyi, sessiz, sorunsuz bir elemandım. Yıllardır üç otuz paraya çalışıyor, gıkımı çıkarmıyordum. Kovulmamı gerektirecek ne olabilirdi? Dahası hakkımdaki bütün davalar düşmüştü ve polisin artık benimle ilgilendiğini hiç sanmıyordum.

Ama ilk gördüğümde, gıcır gıcır kapağının içindeki kâğıtlara kanlı imzalar bulaştırdığım o yeşil dosya işte şimdi patronun elindeydi. Demek bazı gazetelerde çıtlatılanlar doğruydu: Bittiğinde bile bırakmıyorlardı insanın yakasını. Ellerindeki dosyaları, birer lanet gibi peşine salıyorlardı. Belledikleri, bellemekten hiç vazgeçmedikleri binlerce insanı işinden ediyorlardı böylece.

Patron, iki gün nezarete alındığında yediği dayakları her fırsatta kıçı yanan bir tek kendisiymiş gibi uzun uzun anlatan, ne var ki kıçından korkan bir herifti. Yüksek bir düşüklük yaşıyordu, keyfi yerindeydi ve bozulsun istemiyordu.

Son derece net cümleler kurdu beni kovarken: Bölücüydüm, teröristtim, mimliydim ve bu şartlarda birlikte çalışmamız namümkündü. Cümlelerinin arasına bir küçük "üzgünüm" sıkıştırıp sıkıştırmayacağını merak ediyordum. Sıkıştırmadı. Yüzüme beyaz, temiz bir lazımlık gibi ışıldayarak baktı, "Hayatta başarılar," dedi ve başını önündeki kâğıtlara gömüp sustu.

Midemde kalın bir bulantıyla kalktım karşısından. İki-üç parça

eşyamı topladım, birkaç kişiye veda kelimeleri mırıldandım ve bürodan çıkar çıkmaz köşedeki büfeden bir küçük şişe kanyak alıp içmeye başladım.

Eve dönüşü mümkün mertebe geciktirmeye, kafamda mecburen erkene alınmış bir veda töreninin ayrıntılarını kesinleştirmeye çalışıyordum. Geride iz bırakmamalıydım. Önce harita metotta boş kalacak kutuların ait olduğu sayfaları yırtıp yakmalıydım. Aynayı, üzerindekileri yok ederek kendi haline bırakmalıydım. Porno kasetlerimi çok uzaktaki bir çöp bidonuna atmalıydım. Saçma sapan cümlelerle dolu bazı kâğıtlar da vardı sonra imha edilmesi gereken.

İz bırakmamam lazımdı. Yaşadığımın bilinmesini istemiyordum. En kötü ihtimalle, herhangi bir gazetenin bir vesikalığı bile taşıyamayacak kadar küçük bir köşesinde, tek satıra 11 puntoluk bir başlığın altında sıyırmalıydım bu belalı işten.

Ama töreni fazla geciktirdim. Gün ağarırken bir şişe daha kanyak aldığımı ve her daim taksilerin kuşatmasındaki o meydanda, bir banka, beni durmadan yalayan, pis bir köpeğin yanı başına uzandığımı hatırlıyorum en son.

Sızmadan önce köpeğe şunları söyledim sanırım:

"Bir zamanlar asra manşettim, şimdi 11 puntoyum..."

2

Rakı kokusuna uyandım. Bana epey kızgın, mıymıntı ahtapotlar vardı içimde, kalan son mana kırıntılarını bin koldan sıkıntılı bir boşluğa doluyorlardı.

Durmadan irileşen bu yumağı iyi tanıyordum: Daimi terk.

Bir şehri daha ardımda bıraktığımı o vakit anladım.

Aradan ne kadar zaman geçtiğini de merak etmedim bu yüzden. Tek istediğim, rakı kokusu nereden yayılıyorsa oraya ağzımı dayamak, tekrar sızana dek hiç ayırmamaktı.

Ani bir üşümede geçti bunlar aklımdan. Neredeydim peki? Kokusu burnumu gıdıklayan o rakı şişesine ulaşabileceğim bir yer miydi burası? Bu soruları bir göz açıp kapama arasına sıkıştırıp ezerek geçmek istedim, ama geçemedim. Çok fazla ışık vardı etrafta. Aydınlık, sarı, bulanık bir kütle halinde gözlerimin altındaki torbalara vuruyordu.

Gözlerimi açamıyordum. Daimi terklerde zordur bu tür şeyler. Göz açamazsın, adım atamazsın, el uzatamazsın, ağız açamazsın. Sabırlı olmazsan, kalan son mana ipliklerine dolanır, arka üstü tekrar hayata düşersin. Rakıyı dikip uyumak en iyisidir. Bunu bir önceki terkten iyi biliyordum.

Ben Yusuf, rakıyı da dikemedim, uykuya da dalamadım. Çünkü yalnız değildim.

Bir kibritin çakışıyla o sarı aydınlık kütlesi titredi, göz kapaklarım gıdıklandı. Sonra komşilerin su şakırtısına benzeyen sesini duydum, kirpiklerime bulaşmış ışık tozları hafifçe yere döküldü.

Korkmak istemiyordum, onu görmeliydim.

Gözlerimi ağır ağır araladım. Bakışıma bir hedef belirlemeden, sağdan soldan ilişen görüntü parçalarını birleştirdim ve buranın dar bir mekân olduğunu anladım.

Birkaç saniye sonra da adını koydum: Burası bir kompartımandı.

İki tarafımı kolaçan ettim. Kapı tarafında gece, pencere tarafında, üzerindeki "d" ve "a" harfleri kalın perdenin ardından seçilebilecek kadar güçle ışık saçan bir tabela vardı. İstasyonun tabelasıydı ihtimal.

Sonra gözlerimi kibriti çakan canlıya diktim. Karşımda, siyah giysiler içinde, şekersi loşluğun en kararlı ve uzak parçasıymış gibi duran, irikıyım bir adam oturuyordu. Bir kez daha sağıma soluma bakındım, kompartımanda ikimizden başka kimse yoktu.

Yaşlıydı. Elinde tahmin ettiğim şeyi tutuyordu: Heyecan verici, teskin edici, sisli bir şişe. Keyfe ve neşeye açılmış gibi afacan duran minik kompartıman masasının üzerinde de bir fındık kabuğu kümesi vardı.

*

Ve karşımda oturanı tanıyordum. Yıllardır benim takıldığım meyhaneye takılırdı o da. Her akşam kapıya en yakın masada, biri gelip biri giden yığınla konuğuyla ortalığı ayağa kaldıran, ara sıra garsonlarla masaların arasında güreş tutan ve deli kahkahalarıyla gülen, Şair dedikleri adamdı bu. Kim bilir kaç kez genç kadınlardan tokat yiyip, aynı kadınların omuzlarında, yarı baygın halde meyhaneden ayrıldığını görmüştüm. Velhasıl benim gibi bitik biriydi o da.

Masada fındıktan başka şeyler de vardı. Son koca dilim kaşarı alıp olduğu gibi ağzıma attım. Ben kaşarı ağır ağır çiğnedikçe o da ağır ağır yayık bir gülüş takındı.

Şefkatle, dostlukla, tatlı bir serserilikle gülüyordu. Gülerken gözlerinde her daim yanıp sönen pırıltı zeki olduğuna, gür bıyıklarının örtemediği etli dudaklarının kenarına ilişen ince, yakışıklı kıvrımlar bilumum hazlara hiç uzak olmadığına delaletti. En sevmediğim, en kıskandığım, en midemi bulandıran tiplerdendi.

Meyhanede ona bakar bakar, bu denli kalabalık ve şenlikli bitebilmiş olmasından, kulağıma çalınan kocaman kahkahalarından, sivri kelimelerinin ardında apaçık sırıtan yüzsüzlükten tiksinirdim. Sigaradan iyice karıklaşmış, kalın sesiyle anlaşılmaz naralar atarak meyhaneden dışarı sürünürken aşkla bakardım arkasından.

Yüzü biraz Antoni Kuin'in son demlerini, biraz da zayıfından bir Kadir Savun'u andırıyordu. Kederli bir ifadesi, ifadesine yorgunluk katan, uzamış kır sakalları, çürük rengi kuyulardan fırlamış gibi bakan irkiltici, büyük gözleri vardı. Saçları diplerden uçlara doğru, yağdan parlayan, yekpare bir düzlük halinde uzanıyor, uçlarda alnını ve kulaklarını örten sık kıvrımlara dönüşüyordu.

Tek kelime etsem kusacağımı hissediyordum. Önce o konuşsun, hatta sadece o konuşsun istiyordum. Ama ona kalsa, sonsuza dek öylece aptal aptal gülüp bana bakacak gibiydi.

Ne olduğunu anlayamadan dile geldim.

Trenin nereye gittiğini sordum.

Cevap vermek yerine şişeyi dikti tepesine. Ağzının kenarından sızan damlaları elinin tersiyle silip boru gibi geğirdi. Dişleri sigaradan küfümsü yeşil bir renge dönmüştü.

Ve gırtlağında sanki çakıl taşları çalkalandı:

"Tahmin et."

Benim için en olmayacak, olmaması gereken şehri söyledim:

"Diyarbakır'a mı?"

Rakı şişesini bana uzattı:

"Bildin."

*

Rakıyı aldım. Okkalı bir yudum çektim. İçime akan ateşle, ânında, tekrar buldum kafayı. Perdeyi hafifçe aralayıp dışarıya baktım. Gelip geçen bezgin ahaliden, eski, frapan, tabelası kendinden büyük bir istasyon binasından ibaretti manzara.

Başımı çevirdim, rakıyı geri verecektim ki, bir şişe şarap açtığını gördüm. Benim içtiklerime kıyasla epey kaliteli bir şaraptı.

Şişenin ağzından kurtulan mantarın sesiyle, damağımda yine o belli belirsiz madeni tadı hissettim. Bir tat haline gelebilme becerisine sahip nadir seslerden biriydi mantarınki de. Yüksekten suya düşen damla, paslı, yalama olmuş bir vidanın nafile dönüşü, derisi fazla gerilmiş bir darbukanın kenarı, bağlamanın eşik üstü, yoğrula yoğrula katılaşınca üzerine su dökülen hamur kütlesine daldırılan ilk üç-beş yumruk, aniden sert bir tekme atılan kemiğin kırılışı...

Sesleri sırasıyla hatırlamaya, zihnimde oluşturup duymaya çalıştım.

Herhalde, şöyle olmaları gerekirdi:

"Çşipiyhk, çşipiyhk, çşipiyhk"; "civyiyyk, civyiyyk, civyiyyk"; "tleklökke, tleklökke, tleklökke"; "tirriçlinçk, tirriçlinçk, tirriçlinçk"; "vıyçşilikki, vıyçşilikki, vıyçşilikki"; "kemikkk, kemikkk, kemikkk"...

Kemiği yüksek sesle kırmaya çalıştığımın farkına vardığımda, tren ilerlemeye başlamış, o ise şarabı neredeyse yarılamıştı. Şişeden seri yudumlar alıyor, bir yandan da ceketinin cebinden çıkardığı tuzlu leblebileri ikişer üçer ağzına atıyordu.

Elimi dilenir gibi uzatıp leblebilerden de istedim. Çok ufak olduğunu şaşırarak fark ettiğim ellerinin terinden nemlenmiş leblebileri avucuma bıraktı. Bazı leblebiler parmaklarımın arasından kayıp yere düştü, sağa sola yuvarlandı ve koltukların altından küçük ayakların telaşlı tıpırtıları, minik dişlerin arasında ezilen leblebilerin keyifli kıtırtıları duyuldu.

Kıtırtıları dinlerken, tat veren seslerden birinin de bu olduğunu düşündüm.

Hiç beklemediğim bir anda konuştu:

"Fareler treni ne zaman terk eder?"

Sorusunun bir anlamı var gibi görünmüyordu, ama ne tuhaf ki, cevabı öğrenmek istiyordum:

"Ne zaman?"

"Fareleri bunun batan bir gemi olduğuna ikna edersen."

Katıla katıla gülüyordu.

Hayatımda duyduğum en berbat, en rezil espriydi. İçimden bir kahkaha koptu yine de. Gülerken, iyi, aferin, diyordum kendi kendime, hiç ayılmamışsın demek ki.

Aniden kesti gülmeyi, bir sigara yaktı, sigaradan sıkı bir nefes çekti, öksürdü. Ciddileşmeye çalışıyordu, ama becereceğe de benzemiyordu.

Gözlerini bana dikti, yanılmıştım, şimdi koyu bir durgunluk vardı bakışında:

"Ben de seni tanıyorum," dedi.

"Ben"i ve "tanıyorum"u anlamıştım da, şu "de" neyin nesiydi?

Bir başkasını aranır gibi çevreme bakındım.

Küfredecektim, etmedim.

"İyi," dedim, katlanılmaz olduğunu çok iyi bildiğim sırıtışımla.

Devam etti:

"Matematik hocanla konuştum geçen günlerde. Senden bahsedince, ah, dedi, fakülteyi bıraktığına üzüldüğüm tek öğrencim odur."

Aynı şey oluyordu işte: Burnumun ortalarında bir yer tuzlu tuzlu kaşınmaya, gözlerimin kenarında ateşten ayaklarıyla karıncalar yürümeye başlamıştı. Siktiri çekmek, ayağa fırlamak ve kendimi bu uğursuz hikâyeden atmak istiyordum. Ağzıma kelimeler dolmaya başlamıştı, Şair'den hoşlandığımı hissediyordum.

"Profesör epeyce yaşlanmış olmalı. İnsan bunayınca olmadık şeyleri de hatırlar," dedim.

Yüzünü buruşturdu, beğenmemişti söylediklerimi.

Bir süre acır gibi baktı bana. Sakin olmaya çalışıyordu, ama engelleyemediği anlaşılan bir sertlikle girdi lafa:

"Oturup senin üç kuruşluk filmlerden, geri zekâlıların kitaplarından öğrendiklerini dinleyecek halim yok. Ben adamın dediğini söylüyorum. Anlattığına göre, dört basamaklı iki sayıyı iki saniyede çarpabilirmişsin. Teorem mi, denklem mi ne boksa, bir şeyler bulmuşsun da doçentin biri senden yürütüp meşhur olmuş. Doğru değil mi bunlar?"

On yedi yaşında, fakültenin sadece yarım dönem devam ettiğim birinci sınıfında çözdüğüm, hocaların çözmeme şaşırdığı, zor bir problemden söz ediyordu. Teorem falan yoktu ortada. Hikâyeler zamanla böyle yamuluyordu demek ki.

Bozuntuya vermedim, uslu uslu başımı salladım. Diğer cebinden çikolatalı bir gofret çıkardı. Paketi açtı, gofreti ikiye bölüp yarısını bana uzattı. Her çocuğun tapacağı bir gülümsemeyle, vahşet halinde konuştu bu defa:

"Çözüldün ve utancından ölecek haldesin. Adın, ancak dünyanın yarısı havaya uçarsa temizlenir diye düşünüyorsun. Zaten durmadan bunu planlıyorsun. Birbirinden nafile intikam planlarıyla oyalanıyorsun. Kafana kurşunu sıkana kadar da bundan başka bir şey yapacağın yok. Geçen sene aldığın o allahlık Kırıkkale tutukluk yapmazsa tabii."

Bir günlük tatilimi temizliğine ayırdığım, üzerine konan tozdan kıskandığım tabancama laf edilmesine dayanamazdım. Kabzasında yedi çentiği vardı.

"Ben silahımdan memnunum," dedim, bu kadar ezik büzük bir cevap vermeme şaşırarak.

Umursamadı, herif resmen coşmuş, hayatımı iki dakikada "de"-lerle "da"larla parçalamaya girişmişti:

"Bir zamanlar sert şiirler yazdın. O boktan, özenti mahlasla, gizli gizli dergilere gönderdiğin hikâyelerin hepsi de reddedildi. Çünkü kimse onları yayımlayacak kadar cesur değildi."

Mideme yumruk yemiş gibi oldum.

Hikâyeler yazıp, üstelik bir de dergilere gönderdiğimi ilk kez duyuyordum. Başımı iki yana sallamaya başladım, salladıkça sarışın, sıska "ofisboy"a uzattığım orta boy zarflar doluştu gözümün önüne. Yakalanmıştım, yaşamayı denerken yakalanmıştım. Utançtan boğulacak gibiydim. Şair'inse acıması yoktu:

"Biliyorum, dürüst bir adam değilsin, korkaksın, it gibi yaşayıp gidiyorsun. Yalnızlıkla, susarak, her gün iki kez attırarak bedel ödediğini sanıyorsun, ama kimin umurunda? Kendinden ne kadar iğrensen, şu geçirdiğin boktan yıllara ne kadar hayıflansan yeridir. Acınacak haldesin, bana kalırsa şöyle iyi bir pataklanman da lazım ya, neyse."

Karşımda, böyle dehşetli bir kayıtsızlıkla konuşmasına sinirleniyor, ama söylediklerinden ince bir zevk duymaktan da kendimi alamıyordum.

Direnmek istedim yine de:

"Senin gibi hazzın, bokun, terin içinde yüzmekten iyidir. Bir anlık hatırlamaya fırsat bırakmayacak kadar çok konuşmaktan, cahillere palavra sıkmaktan iyidir. Midem bulanırdı sana bakarken. Geveze, siki kalkmaz, kart zamparanın tekiydin sen."

Anlayamıyordum. Öfkeden kudururken ağzımdan yumuşacık kelimeler dökülüyor, fazla kızmamışken, hatta keyifle gülümsemek isterken esip gürlüyordum.

Şair çılgın kahkahalarından birini savurdu:

"Sen çok yaşayasın olur mu? Baban eşeğin tekiydi, anlaşılan sen ondan daha da eşeksin. Eşşoğlueşşek seni..."

İşte bu insafsızlıktı. İşte şimdi gözlerim kararmış, başım pervane misali dönmeye başlamıştı. Benden ırak olduğunu sandığım merak duygusu, sıcak bir sel gibi bastırıp bütün vücudumu ele geçirdi, yanaklarım cayır cayır yanıyordu. Bu karşımdaki serseri babamı tanıyor olabilir miydi?

Çaresizlikle başıma diktim rakıyı.

Ölmüştüm herhalde, cehennemde rakı vardı, sağ olsunlardı, ama çektiğim onca fani azabın ardından öteki hayatın hikâyesine en azından böyle bir adam girmemeliydi, şeytan bir kez olsun benden uzak durmalıydı, bu kadarı da biraz yavşaklık oluyordu.

3

Babam yoktu.

Annem aklını kaçırmıştı.

Babamı, annemin gece yarıları işten pestil gibi döndüğünde anlattığı bölük pörçük hikâyelerden tanıyordum sadece. Her zaman, yarım kalmış bir hikâyeyi sürdürür gibi, olmadık bir yerden başlardı anlatmaya. Ama o yer, hiçbir zaman bir şeyin devamı olmazdı. Geride korkutucu bir hikâye vardı da, annem onun benim küçük kafamda bütünlenmesini istemezdi sanki.

Arada bir bazı isimler geçerdi anlattıklarının içinde, ama ben onları unutana, artık kim olduklarını sormaz olana dek bir daha ağzına almazdı.

Topaldı babam, adı Oğuz'du. Ben daha doğmadan çıkıp gitmiş, bir yıl boyu ortadan kaybolmuş, derken uzaklardaki bir şehrin mahkemesinde yargılanırken ortaya çıkmış, yıllarca hapis yatmış, hapisten çıktıktan sonra da ondan haber alan olmamıştı. Babama dair dizginlenmesi zor merakımı, ben daha ufacıkken sabırla eritti annem. Bunu zehir gibi bir delilik bilinciyle yaptı.

Günün on iki saati bulaşık yıkadığı meyhane dışında, dünyayla en ufak bir ilişkisi yoktu annemin. Bir kimliği de yokmuş meğer. Şehrin öbür ucundaki bir tepede, bırakılmış, her yanı pas tutmuş bir arabanın içinde çocukların bulduğu cesedi, günler sonra teşhis edilebilmişti.

Açlıktan ve ağlamaktan halsiz düşmüşken, beni almak için eve dalan yurt görevlileri, sonraları kendilerine vahşi bir hayvan gibi baktığımı, bakışlarımdan korktuklarını anlatmışlardı. Sanırım hayatımda ikinci kez öyle baktım.

Şair irkildi, dudak kenarları sarktı, gözlerini sinirli sinirli kırpıştırdı, ama çabuk toparlandı.

Boynunu kütürdetip esnedi.

Başından beri ne sormam gerekiyorsa onu sordum:

"Bütün bunların anlamı ne ve benden ne istiyorsun?"

Şaraptan uzun bir yudum aldı. Şişeyi bana doğru sallayarak sordu:

"Hangi filmden bu?"

Kurduğum cümleyi hızla aklımdan geçirdim. Haklıydı. Yıllardır düzenli olarak yaptığım ilk şey otuz birse, ikincisi de sinemaya gitmekti. Binlerce Amerikan filmi seyretmiştim ve yüzlercesinde bu cümleye rastlamak mümkündü.

"Nasıl olduğunu bilirsin," dedim.

Hafifçe gülümsedi:

"Bilirim. Başka?"

Rakı şişesini yere bıraktım.

İki elimi, Japonlar gibi birleştirip ileri geri sallayarak gürledim:

"Biri bana burada neler olduğunu açıklayabilir mi?"

Tiz bir kahkaha attı bu kez.

"Devam et, devam et," diyordu bir yandan da.

Ben de salak gibi kıkırdamaya başlamıştım.

Abartılı bir neşe takındım:

"Hey ben Yusuf, sen de Şair olmalısın!" diye bağırdım.

Kollarımı iki yana açıp omuzlarımı hafifçe kaldırarak, "Aslına bakarsanız, ne söylediğiniz konusunda en ufak bir fikrim yok," diye fısıldadım ardından.

Gülmekten konuşmaya hali kalmamıştı.

Aniden ciddileştim, bir süre sustum, tam kahkahaları hafiflerken, öne doğru eğildim ve kurtsu, kısık bir sesle, "Heey, sakın benimle oyun oynama," dedim.

Hemen sonra cebimden buruş buruş bir şey, bir satış fişi çıkartıp açtım ve gözlerine doğru uzattım:

"Bu adamı hiç buralarda gördün mü?"

Kusar gibi bir kahkaha patlattı, kahkahalarına kesik kesik "cıyklamalar" eşik ediyordu şimdi.

Onu öldürmeye karar verdim ve son darbeyi vurdum. Pantolon cebimden üç-beş bozukluk çıkarıp gizemli bir edayla kompartıman masasının üzerine koydum.

Ne şans ki, biri vınlaya vınlaya dönüp düşerek sahneyi tamamladı:

"Belki bu hatırlamana yardımcı olur..."

Kahkahadan boğulacak hale geldi, ama ölmedi.

Gözlerinden süzülen yaşları kirli mendiliyle sildi. İçinde kalan son kahkaha balonlarını birer birer patlatıp sakinleşti.

Biraz öksürdü, sonra şaraptan çekip, "Diyarbakır'a neden gitmiştin?" diye sordu.

Sağı solu hiç belli olmuyordu. Onca geyiğin ardından, bu ciddi sorunun böyle birdenbire gelmesine içerlemiştim.

İçime buz gibi bir korku yayıldı, o korkunun gevşeten kollarına bırakmak istedim kendimi, yapamadım. Bir yandan, dikkat et, çok dikkat et, diyordum kendime.

Cevap vermedim.

Israr etti:

"Kiminle görüşmeye gittin Diyarbakır'a?"

"Görevli gittim," demekle yetindim.

Vazgeçecek gibi değildi:

"Baran'la görüşseydin bir şeyler değişir miydi sence?"

Her şeyi biliyordu, yine de, nedense soruyordu.

Sakin olmaya çalışarak, "Sanmıyorum," dedim. "Çok kararlıydılar. Daha önce ortaklığı reddetmişlerdi zaten."

"Hah," dedi alaycı bir tavırla. Ardından gelen kelimeleri ben de içimden tekrarladım:

"Sanki kabul etseler savaşacaktınız..."

Birden çay bahçesine doluşan özel timlerin palaskaları, ellerinde sıkı sıkı tuttukları, kabzaları parlayan, kabzalarına gece, hilal ve kan işli silahları şimşek gibi çakıp söndü gözümün önünde. Randevuya iki dakika, sadece iki dakika kalmıştı. Komandolar bağıra çağıra çevremi sararken, az ötede yavaşça arkasını dönüp ağır ağır uzaklaşan, kısa boylu, esmer bir adam görmüştüm. Efsanevi Baran oydu belki de. Dört yıl önce, tek başına yedi eri öldürüp son kurşunu kafasına sıktığı söylenen Baran.

Zorla bir soru çıktı ağzımdan:

"Nereden biliyorsun Diyarbakır meselesini?"

Cevap vermedi.

"Beni niye Diyarbakır'a götürüyorsun?"

Tınmadı.

"Peki babamı nereden tanıyorsun?"

Güldü. Şarabı dikti.

"Siktir et," dedi sonra. "Öğrenirsin. Öğreneceksin."

Bu kadarı da fazlaydı. Umursamazlığın, küstahlığın, adiliğin bu kadarı da fazlaydı. Kedinin fareyle oynadığı gibi oynuyordu benimle. Şöyle tesirli, kök gibi bir şeyler söylemek, motor gibi küfürler sıralamak istedim, ama tek kelime çıkmadı ağzımdan. Yorulmuştum, çok yorulmuştum. "Başlarım muhabbetine" der gibi bir el hareketi çekebildim ancak ve başımı arkaya yaslayıp sızdım.

*

Uyandığımda tren yavaşlıyordu. Nerede duracağımızı sordum. Anlamadığım bir yer ismi söyledi.

Sonra ekledi:

"Aç mısın?"

Cevabını bildiğim tek soru buydu:

"Hem de nasıl."

"İyi," dedi. "Bildiğim bir çorbacı var. İşkembesi berbattır, ama mercimeği hastır."

Tren durdu. İndik. Hava serindi. Şair sinirli bir yelpaze gibi sallanıyordu, benimse beynim kulaklarımdan akacak gibiydi, öyle pis ağrıyordu başım.

Lokantaya girdik. Saate baktım. Hayırlı bir vakit değildi. Tezgâhın arkasındaki şişman adam, epey fazla tezâhürat yaparak yanımıza koştu. Ne kadar dövülse o kadar övgü düzecekmiş gibi çaresiz bir hali vardı. Ben de lokantanın ortasına kusuverdim.

Bu iyiydi işte, rahatlamıştım, başımın ağrısı kusmuklarla birlikte akıp gitmişti. Şair oralı bile olmadı. Çorbaya kilitlenmişti. Kolumdan daha sıska bir komi kusmukları, yarısını sağda solda siyah izler halinde bırakıp, kıpır kıpır da küfrederek paspaslarken, Şair siparişimizi verdi:

"Bize, bol sarımsaklı, sirkeli iki işkembe."

Hikâyenin gidişatı düşünüldüğünde, neden mercimek değil de

işkembe söylediğine kafayı takmam çok yersiz olacaktı.

Sesimi çıkarmadım.

Tadar tatmaz işkembenin bir, hatta on gece önceden kaldığını anladım. İşkembe parçaları gevşemiş, dağılayazmış, yoğun, gri sıvının üzerinde denizanaları misali yüzer olmuştu. Çiğnedikçe işkembe lifleri yumuşacık iplikler halinde dişlerimin arasına sıkışıyor, sonra haz veren dil darbeleriyle eriyip kayıp gidiyorlardı.

Aynı dert Şair'in de başındaydı. Yalnız o dilini değil, parmaklarını kullanıyordu bu iş için. Tırnağının üzerine bulaştırdığı peltemsi lifleri önce biraz inceliyor, sonra peçetenin üzerine, özenle, yan yana diziyordu. Beyaz solucanların işgal ettiği peçetesi, her an insanın yüzüne atılacakmış gibi duran, minik bir uzay yaratığına benzemişti.

Çorbalarımız yarılanmışken masanın ortasında duran plastik bardaktaki ince pembe kâğıtlardan üç-beş tane çekip bıyığına bulaşan çorba damlalarını sildi. Kâğıdı vıcırtılı seslerle buruşturup sertçe bir kenara itti. Bana merak, kaygı ve gurur karışımı bir bakış fırlattı.

Masaya oturduğumuzdan beri kıpırdanıp durmasından, bir şeyler söylemeye hazırlandığını anlamıştım. Bir hazırlığa ihtiyacı vardı, ciddiye aldığı bir şeyler vardı, zekâsının da bir haddi vardı demek ki.

Yeni bir pembe kâğıt tomarı kaptı, açtı, burnunu gömüp sümkürdü.

Dayanamadım:

"Ne söyleyeceksen söyle!"

Aslında bu kadar üst perdeden konuşmak istememiştim, ama öyle olmuştu, ne yapaydım.

"İyi," dedi biraz kırılmış gibi. "Okuman gereken bazı şeyler var."

"Ne o," dedim. "Şiir miir olayları mı?"

Kupkuru bir "hayır" çıktı ağzından.

"Nedir bu okuyacağım şeyler?" diye sordum.

Cevap vermedi, sakin sakin çorbasını içip dişinden lif ayıklamayı sürdürdü. Kâsesi boşalınca, aynı kâğıtlar gibi onu da masanın kenarına doğru itti.

"Çeşitli zamanlarda yazılan bazı hikâyeler."

Saniye sektirmedim:

"Kim yazmış o hikâyeleri?"

Dik dik baktı:

"Ne önemi var?"

"Kendiliğinden yazılmış olamazlar ya."

Gereksiz bir ukalalıktı, farkındaydım.

Uzatmadı.

"Çeşitli insanlar," dedi kısaca.

Kâsenin dibinde kalan azıcık işkembenin üzerine biraz pul biber, kimyon, biraz da karabiber serptim. Hepsini karıştırıp tek bir kaşığa sığdırarak içtim. Mideme doğru inen yangının yardımıyla yüzümü tam istediğim gibi buruştururken sordum:

"Çeşitli insanlar, çeşitli hikâyeler ve biz beraber bir kitap yazıyoruz, ha?"

Anlamadı:

"Nasıl yani kitap yazıyoruz?"

Lokanta leş gibiydi, ama her nasılsa kürdanlar tek tek paketlenmişti. Bir tanesini açtım, dişimi karıştırmaya koyuldum. Benim için oyunun sonu gelmişti, karnım doyunca içimdeki merakın son kırıntıları da uçup gitmişti. Zaten çok şaşıyordum bu işe. Merak girdaplarından gamsızlık çöllerine savrulup duruyordum. Allah, yapmazdı ama, sonumu hayretsindi. Cebimden, sobanın üzerinde özenle kuruttuğum samsunlarımdan birini çıkardım, yaktım.

"Ben onları yol boyunca tek tek okuyacağım. Ben okudukça da bir kitap yazılmış olacak, ha yanılıyor muyum?" diye açıkladım.

Alıklaşmıştı.

"Ben o kitaplardan yığınla düzelttim," dedim.

Yakışıklı yakışıklı gülerken sordu:

"Düzeldiler mi bari?"

Meseleyi çaktığı anlamına mı geliyordu bu soru?

Alıklık sırası şimdi bendeydi.

Küstahlık savaşındaysa hiç şansım yoktu, noktayı koydu:

"Senin acayip muhabbetlerinle uğraşamam. Öyle fi tarihini kurcalayan, antika hikâyeler değil bunlar. Kompartımana döndüğümüzde ilkini vereceğim sana. Önce oku, gerisini ne yaparsan yap. Beni alakadar etmez."

Pes ettim:

"Öyle olsun."

Kalktık. Cebinden kendisi gibi perişan banknotlar çıkarıp hesabı ödedi. Lokanta sahibi, bizi kapıdan aynı filmlerdeki gibi, yarı beline dek eğilerek uğurladı.

Gün ağarmak üzereydi, istasyonun girişine bir gazete dağıtım kamyonunun yanaştığını gördüm.

"Trenin ne zaman kalkacağını soracağım, bir de gazete alalım," diyerek, kapıya yöneldim.

"Yarım saat sonra kalkacak, sadece gazete al gel," dedi.

Sabah ayazı ipi koparmıştı, yüzüme yüzüme, çiğ bırakarak vuruyordu.

"Peki," dedim. "Sonra salona gidip ısınalım, varsa çay kahve falan içelim."

Başını salladı:

"Ben burada bekliyorum."

Büfeye yollandım. Dağıtımcıların gazeteleri balya balya indirmesini, büfecinin balyaların iplerini kocaman bir palayla tek tek kesmesini seyrettim. Sonra her zamanki gibi, son zamanların şu bir tatlı kaşığı solcu, bir çay kaşığı sağcı gazetelerinden istedim. Onlardan başka bir şey okumaz olmuştum. Makul bir alışveriş vardı o gazetelerle aramızda. Onlar zekice kurgulanmış, çıkıntıları budanmış yasal öfkeler, incesinden yazılmış sinema yazıları arz ediyor, benimse en azından neye öfkelenilmesi gerektiğinden ve Amerikan filmlerinden düzenli olarak haberim oluyordu.

Büfeci iki gazete uzattı. Parayı verirken kasıklarımda hafif bir karıncalanma hissettim. İlk sayfasında, bir memesini dışarıda bırakan kırmızı kadifelere bürünmüş etli butlu bir kadının, en bayağısından dudak büzdüğü gazeteyi göstererek, "Şundan da versene bir tane," dedim. Verdi. Seke seke şairin yanına uzadım.

Bekleme salonuna girdik. İçerisi sıcaktı, sıra sıra koltuklardan birine yan yana iliştik. Cebinden, yıpranmış etiketiyle hep oraya ait gibi görünen bir küçük şişe kanyak çıkardı. Pesti doğrusu. O kadar içkiyi, abur cuburu ceketinin neresine sığdırdığını anlamak mümkün değildi.

Şair ilk yudumu çekerken ben gazetelerden birini açtım. Açar açmaz da donup kaldım, bağırmak istedim, bağıramadım, gırtlağım

sesimden önce dışarı fırlamıştı sanki. İlk sayfanın sol üst köşesinde kan kırmızısı, kocaman harflerle "ŞOK" yazıyor, altında, neredeyse yarım sayfaya açılmış bir fotoğrafta, bana son derece tanıdık gelen, tanıdık ne kelime, her Allah'ın günü önünden geçip durduğum bir bina, puslu karanlığı Zoro'nun kılıcı gibi zikzak yırtan, uzun ince alevlerle yanıyordu. Binanın yarısı alev alev yanarken, diğer yarısı yerle bir olmuştu.

"Ne bu? Nedir bu?" dedim fısıldayarak.

Arkamı dönüp az ötede, yükseğe çakılmış bir rafın üzerinde duran kapalı televizyonun düğmesine basacak birilerini arandım.

Şair gazeteye göz attı, önce ne olduğunu anlayamadı, anlayınca yüzü ağır bir şaşkınlık ifadesiyle bir an çarpıldı, sonra telaşla kolumu kavradı yine.

"Sakin ol. Sokma şimdi polisleri içeri."

Sertçe çekip kurtardım kolumu elinden. Beynim ortasından ikiye ayrılmıştı sanki, öfkem sevincime karışıyor, içimden deli gibi bir bağırma isteği yükseliyor, gözlerim patlayacak gibi zonkluyordu.

"Nesin lan sen?" diye haykırdım. "Nereye götürüyorsun beni, ne oluyor lan..."

Son "lan"ı söylerken Şair'in doğrulduğunu, gayet huzurlu bir yüz ifadesiyle bana baktığını, yumruğunu sıkıp kaldırdığını fark ettim. Bayılmadan önce son gördüğüm, o zarif yumruğun adeta gülerek yüzüme indiğiydi.

4

İnciler...

İsmail iki kişiydi.

Herkesin umumi bir çocukluk halinde yaşadığı o harp yıllarına göre fazla teferruatlı bir ruhu vardı.

Tilkilik kahvehanelerinde sere serpe oturup afyonlu nargilelerini tüttüren sefil muhacirlere bakılırsa, İsmail'lerden biri, "muteber, lakin mendebur" bir adam olarak anılan rahmetli babasına aitti. Bu İsmail, İnhisarlar İdaresi'nin en aydınlık odalarından birinde, koltuğuna vakarla kurulmuş, saçları briyantinli, tırnakları törpülü, gömlekleri ütülü, genç ve parlak bir cumhuriyet memuruydu.

Dünyalar güzeli sözlüsü Leylâ'yı koluna takıp piyesler seyretmeye gider, memleket ve dünya ahvaline dair münakaşalarda faydalanmak üzere ciddiyetli mecmuaları her daim masasında bulundurur, şehrin mülki erkânıyla milli bayramlarda boynunu en hizmetkâr şekilde eğip el sıkışır, neticede bu İsmail'i tanıyanlar, onun istikbali ışıl ışıl bir hayata yazılı olduğundan zerre şüphe duymazdı.

Tilkilik miskinleri, diğer İsmail'in annesinden menkul olduğunu söylerlerdi. İsmail'in annesi, orta halli bir musiki repertuvarını ut eşliğinde icra edebilen, dünyanın en leziz kapak böreklerini yapabilen, gerektiğinde konuşup gerektiğinde susabilen, hülasa, erkek tabiatına gayet aşina, şişman periler misali bir kadındı. Bitmek bilmez kıskançlık nöbetlerine kapılıp, olmadık meselelerden maraza çıkarıp hayatı ikisine de zehir eden kocası, eve alınan bir çuval fasulyenin fiyatına verip veriştirirken ani bir kalp sektesiyle ölünce, İsmail'in annesi genç dul sıfatıyla bir başına kalıvermişti.

Fakat uslu uslu yerinde oturacak, kocasının yanına gömüleceği vakti bekleyecek bir kadın da değildi. Kanı kaynıyor, içi içine sığmıyor, bütün evi baştan aşağı temizleyip, dört başı mamur ziyafetler

hazırlayıp, akşam, hacimleri masayı, kahkahaları mekânı, iltifatları da gönlünü doldurmayan iki oğlu ile oturduğu sofrada, kâh kederli düşüncelere, kâh tatlı hülyalara dalıp gidiyordu.

İsmail'in yüzünde sivilceler bitip sesi harf harf çatlamaya başlarken, annesi de bazı erkeklere kapısını önce aralamaktan, sonra da ardına dek açmaktan çekinmedi. Tilkilik gevezelerine göre, İsmail'in annesinin bir tarafının saraya dayanmasıyla, çapkın yaradılışı arasında muhakkak ki bir alaka vardı.

İsmail o müşkül harp yıllarını, irisinden kurusuna, sakininden delisine, kucağında boy boy hediyelerle kapıdan süzülen bir miktar erkekle beraber geçirdi. Annesi cilvesine cilve katan hazlarla kendi âleminde yaşayıp giderken, İsmail'in ruhu zevk, kuruntu ve öfkeyle katmerleşen bir teferruat edindi.

Başlarda adamlardan hiç hazzetmeyip çıngarlar çıkardı. Etrafın ayıplayan bakışlarıyla, dedikodu kaynayan fısıltılarıyla dolmuş, delikanlılık damarı iyice kabarmış bir halde giriştiği hücumlar, her defasında annesinin yumuşak göğüslerine döktüğü gözyaşlarıyla neticelendi. Ne yaptıysa kâr etmedi, kahkahası bol, şefkati tükenmez bir kararlılıkla hayat talep eden annesine mağlup oldu.

Zamanla bazı adamlardan hoşlanmaktan, onların peşine takılmaktan kendini alıkoyamadı İsmail. Cesur kasap, kılkuyruk bakkal, asabi sarraf, acar tüccar, gamsız mirasyedi, İsmail'i yeniyetmeliğin sersemliğinden hızla alıp, erken bir serseriliğe doğru uçuruverdi.

İşte o İsmail'de de, avuçta şıkırdayan zarlar, kafaya dikilen şişe şişe şaraplar, havada uçuşan sandalyeler masalar, ama en çok da, geçkince ve hayli etlice bir metres, Agora Gazinosu'nun emektar assolisti Müyesser vardı.

Ne var ki baldırı çıplak Tilkilik miskinleri, genç yaşında ruhuna iki kişi, kalbine üç kadın, havsalasına yığınla mekân ve macera sığdırabilen bu İsmail'in nasıl olup da racondan, kalenderlikten nasibini almamış bir zalim olduğuna şaşar şaşar, muhabbete iyice sararlardı. İsmail, ruhu örste fazla kalmış, zevkleri ve ıstırapları erken tatmış ekseri insanın aksine, zehir gibi alaycılığı, tedirgin edici kibri, taviz vermez gaddarlığıyla hiç ama hiç sevilmeyen, korku duyulan biri olup çıkmıştı. Sanki İsmail'in ruhu, içinde gezinen iki kişiyi hep kötülükle meşgul taraflara doğru çekiştirdikçe huzur buluyordu.

Tilkilik ermişlerinin, İsmail'in bu ters gidişatına dair izahları da yok değildi. Onlara bakılırsa, İsmail'in ruhunda utancın öfkeyle, öfkenin korkaklıkla, korkaklığın ihtirasla, ihtirasın iktidar arzusuyla, o arzunun da merhametsizlikle halleştiği bir garip terkip hasıl olmuştu. Ne eli yüzü düzgün bir memur sıfatıyla itibarın, ne de batakhanelerin gediklisi sıfatıyla sefahatin kollarına bırakabiliyordu kendini. Ne mevkiinden ne zevkinden, ne Leylâ'dan ne de Müyesser'den geçebiliyordu. Gündüzleri dairede tek bir küfürlü laf etmiyor, ettirmiyor, devletin kasasından üç kuruş fazla çıkmasın diye titizleniyor, amirlerinin talimatlarını köle itaatiyle yerine getiriyor, tahammül edilmez disipliniyle altındakilerin canına okuyordu. Akşamlarıysa, en yakası açılmadık küfürler eşliğinde, en sert içkileri içiyor, şaibeli adamlarla yarenlik ediyor, en hayâsız kumarbazlarla ve en boyalı yosmalarla aynı masalara kuruluyordu.

Evde de iki kişi olarak yaşıyordu İsmail. Annesine derin bir aşk ve ağır bir nefretle bağlıydı. Kardeşine ise ebedi bir kayıtsızlık içinde davranıyordu. Hatta neredeyse bir kardeşinin olup olmadığını bile bilmiyordu. Babası için taziyeye gelen eşarplı kadın kalabalığının ortasında düşe kalka gezinirken hayal meyal hatırladığı bebeğin, on yaşına basıp annesinin o vakit büyük aşk yaşadığı ilköğretim müdürü vasıtasıyla yatılı bir koleje kaydolduğunu öğrenince kapıldığı şaşkınlığın sebebi buydu. İsmail, Agora'dan zurna gibi döndüğü bir gece, toplanan bavulları görmüş, durumu öğrenince yüzüne dikilmiş hüzünlü gözler karşısında ne yapacağını bilememiş, nihayet kurtuluşu kardeşinin kafasına şaplağı indirip, "Ulan velet, sen ne zaman büyüdün de okullara yazıldın?" demekte bulmuştu.

*

Velhasıl İsmail böyle bir adam olduğu için incilere inanmaz, inanan cahilleri de en içe dokunan laflarla aşağılardı. Ona göre körfezin dibinin incilerle dolu olduğu külliyen yalandı. Halbuki o vakitler, ahalinin en sevdiği muhabbetlerden biri de buydu. Fakirinden zenginine, cesurundan korkağına, çoğu insan buna öyle inanmıştı ki, körfeze inci aramak için açılıp boğulanlar, Yunan adalarında, bileklerinde kelepçeleriyle iade bekleyenler olmuştu.

Tilkilik âlimleri, nereden bilirler bilinmez ama, incilere dair hikâyeyi ilkin kemancı Mahmut, seneler önce Agora'da anlattı derlerdi. Mahmut bu hikâyeyi anlatıp bitirdikten sonra Müyesser'in başını arkaya atıp kahkahalarla güldüğü söylenirdi. Halbuki Mahmut o incilerin, derin bir aşkın muhtemel vesilesi sıfatıyla körfezin dibinde kendisini beklediğine adı gibi inanırdı. Mahmut, o incilerden Müyesser'in boynuna denk üç sıra dizmek ve onu beyaz bir şavrolenin arka koltuğuna attığı gibi Eski Foça'ya, Mari'nin harap pansiyonuna kaçırmak düşleriyle tam on beş sene, sessiz bir kemani olarak Agora Gazinosu'nun küçük sahnesinde gezinip durmuştu.

Ama alaycı kahkahalarını Mahmut'un üzerine boca etmekten çekinmeyen Müyesser'in böyle iç karartan meselelerle alakası olmazdı. İsmail'e gelene kadar Eşrefpaşa ve Alsancak'ın hatırlı eşrafıyla yaşadığı fırtınalı maceralar hâlâ hatırlarda duran, arada bir o maceralara kenarından köşesinden dalmakta beis görmeyen Müyesser için Mahmut, onca nezaketine ve şahane nağmelerine rağmen ne kıymetli bir sırdaş, ne de kabiliyetine büyük hürmet duyduğu sanatkâr bir arkadaş olabilmişti. Müyesser çoğu zaman Mahmut'un şişman gövdesini sıkıntılı nazarlarla süzer, uzun süredir aşkının bilgisine sahip olduğu bu süzgün yüzün ortasından kendisine yönelen temiz, kibar bir ton sorusuna, kayıtsız bir "la minör" ile karşılık verirdi. Buna mukabil Mahmut da kemanından öyle içli nağmeler çıkarır, hicaza öyle şevkli bir çabayla meydan okurdu ki, hüzzam taksiminin orta yerinde Müyesser'i gözyaşlarına boğar, böylece onun hicazından, fortlarından ve maceralarından bir nevi intikam almış olurdu.

Mahmut'un, yılın altı ayı gebe dolaştığı için ismini Tambur koyduğu bir kedisi vardı. Müyesser, Mahmut'la alakalı olarak bir tek bu Tambur'u severdi. Akşamları gazinoya girer girmez Tambur'u arar bulur, kendi elcağızıyla besler, ama her seferinde asap bozucu bir siniklikle tepesinde bitiveren, kıvrana kıvrana iki kelime etmenin derdine düşen Mahmut'un eline sardalyaları, yumurtaları tutuşturduğu gibi odasına yollanırdı.

Müyesser de, Mahmut da mübadildi. Mahmut Selanik'te, Müyesser Kavala'da doğmuştu. Mahmut'un makus kaderi daha baştan çizilmiş, Yunanistan'dayken uçsuz bucaksız tütün tarlalarına sahip

olan babası Aga Hasan, Gülnihal vapurundan toprağa ayak basar basmaz, bütün parasıyla beraber Selanik'teki malını mülkünü bildiren tasfiye talepnamesini de çaldırmıştı. Mahmut'un, üzüntüden kahrolan annesi Fikriye, İkiçeşmelik'te yerleştikleri sefil bir han odasında, tahta bir divana ipekli entarileriyle uzandı ve bir daha da oradan kalkmadı. Dünyanın en namuslu, en gururlu, en asil adamlarından biri olan Aga Hasan, girip çıkmadık iş bırakmadı, ama küçük kızının veremden, büyük oğlunun tütün deposu yangınından, karısının her şeyden ölmesine mani olamadı. Günün birinde o da kendini Kemeraltı'ndaki bir bodrum matbaasının tavanındaki paslı çengele düğümlediği urgana asıp ahrete havale olunca, Mahmut bir başına kalıverdi. Sonrası kemana kadar gider.

Müyesser ise hayata daha doğarken bir kaplan misali atılmış, annesini doğum yatağında cansız bıraktığı gibi, şerbet satan babası ve beş ağabeyiyle beraber yaşadığı izbe evi on beş yaşında terk ederken de bir kez olsun ardına dönüp bakmamıştı. Talihi yaver gitti. Kendisine tecavüz edip oluk oluk kanatan kabadayı, kokusuna müptela oldu ve Müyesser'i himayesine aldı. Müyesser, meyhanenin birinde, kapaksız sürahi yüzünden çıkan bir kavgada hamisi alnının tam orta yerinden vurulup bir arkeolojik kazı çukuruna, devrik bazilika sütunlarının dibine atılana dek, en zarifinden bir cumbada oturup onun yolunu gözledi durdu. Haberi duyar duymaz, kabadayının cenazesini bile beklemeden öte berisini topladı, kendini yollara vurdu.

On sekiz yaşındaydı, cesurdu, güzeldi. Bir müddet Aydın'da, Muğla'da dolaştı, bir-iki âşık oldu, o aşklardan nispeten uzun süren birinin sonucunda Köyceğiz'e bir oğlan bıraktı. Nazilli Gazinosu'nda sahneye çıktığında yirmi üç yaşındaydı. Sonrası Agora'ya kadar gider.

*

İşte incileri bulamayan baldırı çıplak Tilkilik miskinleri, nereden para buldularsa artık, Agora Gazinosu'na şık ve neşeli bir takım olarak ilk ziyaretlerini gerçekleştirdikleri gece, Müyesser kim bilir kimin fortuyla uçtuğu üç günlük Marmara kaçamağından henüz dönmüş bulunuyor, İsmail ise yeni aldığı siyah fortun anahtarını elinde

sinirli sinirli evirip çeviriyordu.

Müyesser, "Adalardan Bir Yar Gelir Bizlere" ile başladı, "Gel Gidelim Çamlıca'ya" ile devam etti, "Küçüksu'da Gördüm Seni, Gözlerinden Bildim Seni" ile bitirdi.

Saz heyeti arka tarafa geçip iştahla fasulyeye yumulurken, Müyesser de gidip İsmail'in türlü çeşit mezeyle donattığı masaya oturdu. Marmara meselesi kulağına fazlasıyla çalınan, aklına geldikçe öfkeden çıldıracak gibi olan İsmail, Müyesser'in bir de tutup nispet yapar gibi çektiği fasla fena bozulmuştu. Yüzünden düşen bin parça, rakıları art arda yuvarlıyordu. Müyesser ise hiç oralı değildi. İsmail'in, mezeleri silip süpürmekle meşgul it kopuk arkadaşlarının anlattığı açık saçık fıkralara abartılı kahkahalarla gülüyor, ara sıra da İsmail'e delici bakışlar fırlatıyordu.

O meyanda Tambur da pek yüz bulamadığı mutfaktan çıkmış, Müyesser'in kokusunu tespit etmiş, gebeş karnını sağa sola sallaya sallaya masanın dibine kadar gelmiş, gözünü İsmail'in sinirle, çiğnemeden yuttuğu köftelere dikmişti. Müyesser, Tambur'u görüp de, şefkatten çatlayan sesiyle, "Ah canım benim," diyerek, memelerini cümle âleme göstere göstere eğilince İsmail'in sabrı taştı, gözü kararadı ve ayağa fırlayıp yumurta topuklu, sivri uçlu sağ ruganıyla Tambur'a öyle bir tekme savurdu ki, kedi bir on metre kadar uçtuktan sonra silme Adnan Menderes fotoğraflarıyla kaplı duvara çarpıp canından arınarak yere düştü, ağzından ağır ağır pembe bir sıvı akmaya başladı. Müyesser rakı şişesini masanın kenarına çarpıp kırmaya çalışırken, İsmail onu bileğinden tuttuğu gibi ite kaka dışarı sürükledi.

Saz heyeti, salondaki bağrış çağırışı her zamanki kavgalardan sanıp kollarını sallaya sıvaya arka taraftan koşup geldi. En geriden seğirten Mahmut ortalığa kısa bir süre şaşkın şaşkın baktıktan sonra, yerde, durmadan genişleyen pembe bir gölcüğün ortasında yatan Tambur'u gördü ve bağırarak ona doğru koştu. Cansız kediyi kucağına alıp gözyaşları içinde bağrına bastı. Şef garson Kâmil derhal yanında bitip o ağır Egeli ağzıyla, "Maamıt, dışadalaa, dışadalaa, goşuve, İsmail yaptı, tombul dulun Mendebur İsmail," deyince, Mahmut kucağında Tambur'u, acıdan tortop olmuş yüreğinde korkusuzluğu, böğürerek kapıdan fırladı. Salonda apışıp kalan Tilkilik miskinleri,

görmediler ama, karşı kahvede nargilelerini tüttüren diğer baldırı çıplakların anlattığına bakılırsa, yazın o durgun ve yapışkan gecesinde, Mahmut delirmiş gibi, Müyesser'i İsmail'in fortunun içinden çektiği gibi, İsmail'e kafayı koyduğu gibi, ağzına geldiği gibi...

Duyan inanmaz ama, Mahmut için on beş yıllık aşk ıstırabına çare olması beklenen o gecenin sabahında, Müyesser'in büyük, sarı yatağında iki iç paralayacak kadar giyinik insan, bir üzerine nur inmiş kedi, dört tane vıyak vıyak kedi yavrusu ve bir de sapsarı parlayan İnhisarlar İdaresi rozeti buldular.

Ertesi gün İsmail'i hükümet konağına girerken gören Tilkilik avareleri, onun teslim olacağını sanmış, fakat yanılmışlardı. İsmail ne mahkemeye çıktı, ne de hapse girdi. Dört yıl kadar İsmail'i ne gören oldu ne de duyan. Onun, nihayet günün birinde nasıl aniden ortaya çıktığını, kocaman, siyah bir arabadan yavaşça indiğini, Leylâ'yı kocası yakışıklı incir tüccarı Fehmi'nin kolundan çekip aldığını, o arada ebediyete maruz kalan annesine de süt mermerinden heybetli bir mezar yaptırdığını ballandıra ballandıra anlatan Tilkilik miskinleri, İsmail'in bölge istihbarat teşkilatının başına getirildiğini söylerlerdi. Dört yıl hayli uzak bir diyarda, ihtimal ki Amerika'da teferruatlı bir tedrisattan geçirilen İsmail'in, Mahmut ile Müyesser üzerinde yirmi yedi bıçak darbesiyle tatbik ettiği marifetleri, artık bir gaye, bir muhteviyat, bir mükemmeliyet edinmişti.

Ve Tilkilik miskinlerine bakılırsa, İsmail artık tek kişiydi.

5

Son sararmış kâğıdın kenarında bir şey ilişti gözüme. Ufacık bir kuştu bu. Kuşun neye benzediğini seçebilmek için gözlerimi iyice kısıp baktım. "Bir güvercin belki" dedim içimden ve gözlerime akan ağrıyla inleyerek kaldırdım başımı.

Şair uyuyordu. Şarap şişesi ayağının dibine devrilmişti. Yere baktım, hepsini içememişti şarabın. Ayağımla, nedense gittiğimiz yönün tersine akan kırmızılığı dürttüm. İncecik bir dere halinde, benim oturduğum koltuğun altına, meçhul bir yerlere ilerleyen şarabı takip etmek istedim. Eğildim, başımı bacaklarımın arasına soktum, ama ne yaptıysam şarabın seyahatine gözlerimi yetiştiremedim.

Doğruldum. Burnumun kenarından yanağıma sıcak bir sızı yayılıyordu. O zaman yediğim yumruğu ve sebebini hatırladım. Yanı başımda katlı duran gazetelere uzandım. İstasyonda baktığım gazeteden geçip diğerini açtım. Şimdiye dek gördüğüm en büyük manşetti. İki satıra, neredeyse karışım genişliğinde atılmıştı:

"İNANILMAZ BOMBALAMA..."

Manşetin altında da aynı fotoğraf vardı. Yarısı yanan, yarısı yıkılmış o çok tanıdık bina.

Alt başlık, "Ülke dün gece yarısı şok bir patlamayla uyandı..." diye başlıyordu. Haberi okumaya daldım. Binaya bomba konulduğunu, yaklaşık iki saat önce, pencereye konan bir güvercinin ayağına takılı bir not haber vermişti.

Burada durdum. Okuduğum kısmı tekrar gözden geçirdim. Devam ettim. Seslere, küfürlere ve kışkışlara rağmen pencereden ayrılmayan güvercinin ayağındaki notta kargacık burgacık harflerle şunlar yazıyordu:

"Havaya uçacaksınız. İki saat sonra..."

Gazeteyi kaldırıp, altındaki kuşlu kâğıda baktım. "Evet bir gü-

vercin," dedim içimden.

Telaşlı telefonlaşmaların, fakslaşmaların, loş bürolarda kaynayan ateşli tartışmaların ardından bina boşaltılmıştı. Ama bomba uzmanları binayı baştan aşağı aramakla görevlendirilmişti. İki saatin dolmasına dakikalar kala, tek bir iz dahi bulunamamışken, uzmanlar da binadan çıkarılmış, ama görevine bağlı, kahraman olma arzusu belli ki depreşmiş, "Hayaburan Nazmi" lakabıyla meşhur biri içeride kalmış ve şehrin her yerinden duyulacak kadar kuvvetli patlama, bir tek onun canını almıştı.

Bina havaya karışmıştı. Bomba veya bombaların nereye yerleştirildiğine, ne tip olduğuna, patlamanın akıl almaz şiddetinin neden kaynaklandığına dair henüz hiçbir bilgi yoktu. Ama gerçek olan şuydu ki, benim yedinci ve son katını çok iyi bildiğim, bir kuru ekmek derdindeki kirli çocuklardan, daha rüyasına erkek girmemiş genç kızlara dek, binlerce insanın sağlam girip ölü, yarı ölü veya sakat çıktığı o bina dümdüz olmuş, artık tarihe gömülmüştü. Nasıl olmuştu? Nasıl olursa olsun, iyi olmuştu.

Şair gözlerini aralarken, bir düşten arta kalan anlaşılmaz kelimeler mırıldandı.

Uyanır uyanmaz da sordu:

"Okudun mu?"

"Evet," dedim. "Amına koymuşlar ortalığın."

Cebinden bir paket napoliten çıkardı, bir tanesinin kâğıdını açıp ağzına attı.

Yapış yapış çiğnerken konuştu:

"Hikâyeyi, diyorum. Onu okudun mu?"

İçimden suratına, bekleme salonunda yaptığının karşılığını verip okkalı bir yumruk oturtmak geldi, ama kendimi tuttum.

"Asıl hikâye burada," dedim, gazetenin üzerine pat pat vurarak.

Anlamasını bekledim, anlamadı.

"Bırak şimdi onu," dedi.

İnsan böyle bir şeyi nasıl bırakırdı? Umursamazlığın, itliğin bu kadarına da pesti doğrusu.

"Okudum, fuzuli hikâye, ne var?"

Yüzünden gölgeler gelip geçti. O gölgeleri sağa sola savurmak ister gibi üzgün bir el hareketi yaptı, bir sigara çıkarıp yaktı.

Sonra öne doğru eğildi, sıkı sıkı iki parmağının arasına kıstırdığı sigarayı ileri geri sallayarak, "Bak," dedi.

"Baktım," dedim.

"Bak," dedi tekrar. "Sorun hikâyenin nasıl olduğu değil, adam gibi okudun mu, okumadın mı?"

Tadında kesmem gerektiğini hissediyordum:

"Evet. Tek kelimesini atlamadan okudum. Daha iyi yazılabilirmiş."

"Ukalalığı bırak, sıkıysa otur kendin yaz," diye kaydı hemen azarı, ama rahatlamış görünüyordu.

"Neyse," dedi. "Al bu da ikincisi."

Elinde, nereden çıkardığını görmediğim, kalın, yeşil bir dosya vardı. Dosyanın arasından, muntazam şekilde her biri zımbalanmış, bazısı gevşeyip kabarmış, bazısı sımsıkı birbirine yapışmış kâğıt tomarlarını görebiliyordum.

"Tek tek vereceğine şunların hepsini versene bana," dedim arsızca.

Sigarasız elini, ayası burnumu karşılayacak şekilde kaldırıp, tam Vahi Öz gibi gözlerini iri iri açarak, "Olmaaaz," diye höykürdü. "Hepsini bir anda okursan, kitap nasıl yazılacak?"

Piçin tekiydi, her şeyin farkındaydı ve ben de gözlerimi kısıp hiç sakınmadan, aşkla baktım yüzüne.

"Çok yoruldum," dedim. "Sonra okusam olmaz mı?"

"Olur," dedi. "Oku da..."

Tekrar kanyak şişesini çıkarıp içmeye koyuldu. Birkaç yudum aldıktan sonra şişeyi bana uzattı.

"Mideme dokunuyor, gastrit," diyerek geri çevirdim.

"Hep aynı dert. Bende de var," dedi.

Sonra, "Bir sigara sarayım mı sana, yüklü cinsinden?" diye sordu.

Heyecanla atıldım:

"Var mı?"

Ota bayılırdım. O kadar yalnız, korkak ve parasız olmasaydım, ottan başka bir şey içmezdim garanti.

Sarma kâğıtlarını hazırlamıştı bile:

"Hem de en âlâsından."

Elini iç cebine attı, gazete kâğıdından küçük bir bohça çıkarttı. Dikkatle gazetenin katlarını açtı. Sonra yan ceplerinde bir şeyler arandı. Bulamayınca kalkıp başının üzerindeki rafta duran iki çantadan küçük olanını indirdi, içinden bir şey aldı: Bir paket uzun maltepe.

O kadar uğraşmıştı, ama dayanamadım:

"Dur, şu benim samsunlarla yapalım, daha iyi olur."

İtiraz etmedi. Benden aldığı üç sigarayı seri dil darbeleriyle yalayarak patlattı. Malzemeyi özenle ince kâğıdın üzerine yaydı, maharetle sardı ve minik bir sahra topuna benzeyen sigaranın ucunu çakmakla demleyip önce kendisi bir nefes çekti. Başını hafifçe arkaya atıp dumanın keyfini ezerken sigarayı bana uzattı.

İlk nefesi çektikten sonra, keyifli mırıltılar eşliğinde, "Bir türlü şu senin sardığın gibi sarmayı öğrenemedim," diye yalakalık yaptım.

"Milattan beri sararım," dedi ayan beyan gururlu bir sesle.

Mal hakikaten de nefisti, daha iki nefeste içimden kıkırtılar yükselmeye başlamıştı.

Sessizliğe, içkiye, ota gömüldük.

Ayrı ayrı dünyalara dalıp gittik. O bir süre sonra yine sızdı kaldı.

İkinci hikâye yanımda duruyordu. Yorgunluğum geçivermişti. Kafamın içinde pembe toz zerrecikleri, haylaz kedi yavruları gibi sağa sola uçuşurken okumaya başladım.

6

Sinekler...

Müdür muavini, davetsiz sinek, orospu çocuğu, aniden daldı yatakhaneye, adımı seslendi, kötü bir şeyler yine, hemen anladım. Önceki gibi, yatağımın tam üzerinde, ölü, sarı ışıklar saçarak yanan kabak lamba, taze eylülü iterek pencereden süzülen rüzgârda sallanıyor, etrafında yine çok ufak, çok hızlı, çok zevkli bir yusufçuk koşuşuyordu...

Koluma, sanki yukarıya bir piton yılanı kaldırmışım gibi endişeyle baktı muavin:

"Koridora gelir misin biraz?"

Bu başkaydı işte. Yıllar önce ağabeyimin iki kişiyi öldürüp ortadan kaybolduğunu ranzanın kenarına sürtünüp, kıllı elini hafif okşamalı hareketlerle başıma koyup, sakin sakin söylemişti. O zaman Cahit Sıtkı okuyordum, şimdiyse garip bir kitap, Oktay Rifat'ın şiirleri vardı elimde. Pijamamın göğsüne, dişlediğim şeftalinin sularını döke döke, "Karga ile Tilki":

"Kızlar vardır kıvırcık salata gibi..."

Çıktık koridora, karşı karşıya durduk. On yedi yaşındaydım ve ellilik muavinin tepesindeki saçsız açıklığı kuşbakışı görebiliyordum. Yine kibrin uzun tüyleriyle gıdıklandı kalbim. Kolunun gücü yeterdi belki, ama boyu yetişmezdi bana. Ben, okuldaki en uzun çocuklardan biriydim.

Muavin sinirli, telaşlı vakitlerinde yaptığı gibi, fırça gibi kılların fışkırdığı burnunu dışından eze eze kaşıdı. Burun kanatlarından biri, bir an yapışıp kurtuldu zıt taraftan. İçi doluydu demek. Keyifli olduğu zamanlarda da pantolonunun üzerinden çükünün etrafını kaşırdı.

Kısa bir süre gözlerini gözlerime yetiştirmeye çalıştı, becereme-

di. Sonra pattadanak söyledi:

"Anneni kaybettik oğlum!"

Söylenen cümlenin içerdiği anlamın acılı kısmına değil de, çoğulluğuna yöneldi hemen dikkatim. Benim annemi kaybeden niye "biz" oluyorduk? Bu ne küstahlıktı böyle? Veli toplantılarında annemin dibinden ayrılmayan, her seferinde terslenerek süklüm püklüm uzaklaşmak zorunda kalan bu sapık bücür, bizim yanımıza kendisini nasıl bu denli rahat yerleştirebiliyordu?

Öfkemi güçlükle bastırarak kafamı salladım. Muavin hayretle bakıyordu bana. Derhal gözyaşlarına boğulmamama, yüksek perdeden bir azarı yassıltıp geçiştirmek istercesine takındığım gamsız suskunluğa bir mana verememişti. Belki de ilk ve son kez bir öğrencisinin, güzel bir öğrencisinin, ince bir öğrencisinin, en azından bel üstünü kollarının arasına alıp acısına ortak olma fırsatının elinden uçup gitmesinin telaşındaydı.

"Teşekkür ederim," deyince ben, sanki herkesin ortasında hak ettiği bir tokat yemiş de bir an önce sahneden sıvışması gerekirmiş gibi sersem sersem sallanarak, sendeleyerek arkasını dönüp uzaklaştı.

Dişlenen yerlerinden sarı sular sızan şeftali hâlâ elimdeydi, koridordaki çöpe fırlattım gitti.

Acıdan ziyade bir sıkıntı nehrinin ensemden sırtıma doğru aktığını hissederek yatakhaneye girdim.

Birkaç arkadaşım çevremi sarıp neler olduğunu sordu.

"Mühim değil," dedim.

Yatağa uzandım. Göğsüm sıkışıyor, saç diplerimden soğuk terler fışkırıyordu. Bundan sonra ne olacağını kestirmeyi denedim, ama iki basit düşünceyi birbirine bağlayamayacak kadar karışmıştı kafam. Derin bir uykuya daldım.

Rüyamda İnhisarlar İdaresi müdür muavininin, yıllardır sadece hafta sonları gördüğüm evimizin geniş mutfağında, saflık abidesi sevgili annemin geniş kalçalarına dikilmiş gözlerini, yağlı ağız kenarına şaklattığı dilini gördüm...

Ağabeyimi nasıl İnhisarlar'a soktuğunu dayanılmaz bir terbiyesizlikle uluorta anlatmaktan hiç vazgeçmeyen, pis, kaytan bıyıklı adam. Anneme, iç tarafına gıdıklayıcı sözler kazılı bilezikler, pahalı

kürk mantolar, çekmecelerden taşan allı morlu kombinezonlar hediye eden adam. Bana hep yiyecekmiş gibi bir gülümsemeyle bakan adam. Cenazede elimi sıkıp yüzümü leş gibi bir üzüntüyle, uzun uzun didikleyen adam. Aradan bir yıl geçmeden milletvekili seçilip meclis koltuklarından birine kurulacak olan adam...

Üç gün sonra, elimde koca bavulum, beni amcamın yanına, İstanbul'a götürecek trene yetişmek üzere, okulun iki yanı koruluklarla kaplı toprak yolundan geçip dış kapısından çıktım. İki hademenin, okulun eski tabelasını indirerek, yerine üzerinde bordo-gri renkte harflerle "Maarif Koleji" yazılı, gıcır gıcır bir tabela astıklarını gördüm en son. Arkadaşlarımdan ayrıldığım için, biraz da insani bir gerekliliktir diye kendimi zorlayarak dürttüğüm hüzün duygusu, bu manzarayı görünce sönüverdi. Çıkarken hademelere, "Gut bay," diye bağırdım. Sessizce el salladılar arkamdan. Öyle ya, ben bu isimde bir okulda hiç okumamıştım...

Tren düdüğünü uzun uzun öttürerek hareket etti. Kompartımanda benden gayri iki kişi vardı, iki yetişkin adam. İkisi de gazete okuyor, ara ara gazetelerden başlarını kaldırıp camdan dışarıya, mucizevi bir şeyler görmek ister gibi dikkatle bakıyorlardı.

Biri otuz yaşlarında, gözlüklü, toparlak yüzlü, tıknaz bir adamdı. Bir bacağını diğerinin üzerinde iki dakikadan fazla tutamıyor, oturuşunu sürekli değiştirerek, insanı sıkıntıyla kuşatan dar kompartımana yararlı bir hareketlilik katıyordu.

Ellilerini aştığı anlaşılan diğerinin konuşmaya fazla teşne bir hali vardı. İkimizin yüzüne, punduna getirip ilk kelimeyi ortalığa salma fırsatı kollayarak, ısrarla bakıyor, karşılık alamadığını görünce, tekrar, artık okumadığını belli eden bir kayıtsızlıkla gazetesine gömülüyordu. Uzun kırışık yüzlü, kupkuru ve huzursuz edici bir adamdı.

Saatlerce camdan dışarı baktım, hiçbir istasyonda inmedim trenden. Hayatımda ilk kez göreceğim amcamı, onun, annemin yıllar önce bir İstanbul ziyaretinden döndüğünde, "çok zarif, çok güzel bir kız" diye anlattığı kızını merak ederek, sessizce arkadaşların okul mutfağından aşırdıkları peynir ekmeği kemirdim. Hava kararıp kompartıman loş bir ışığa bürününce kitabımı çıkardım, ama daha ilk dizelerde uyuyakaldım.

Gözlerimi açtığımda, kompartımandaki yabancılık havasının dağıldığını, iki adamın koyu bir sohbete daldığını gördüm.

Yaşlı adam uyandığımı fark edince berikine söylediği sözleri kesip bana doğru sarktı ve kucağımdaki kitabı göstererek, "Ne okuyorsun delikanlı?" diye sordu.

Ne bir yanıt verdim, ne de kitabı adama göstermek için herhangi bir teşebbüste bulundum. Öylece baktım yüzüne.

Adam hiç istifini bozmadan, genç olana şenlikli bir de gülüş fırlatıp, "Genç dostumuz konuşmaktan pek hoşlanmıyor herhalde," dedi.

Adamın yüzü, muavinin yüzüne o kadar benziyordu ki, uzun süre bakamadım, çevirdim başımı. Israr etmedi, genç adamla konuşmaya koyuldu yeniden.

Genç adamın kibar, yumuşak bir sesi vardı. Yaşlı olanın, nedense hep soruyla biten sözlerini saygılı bir tavırla dinliyor, sıra kendisine geldiğinde heyecanla derdini anlatmaya çalışıyordu:

"Ama bu bağımsızlığın kaybıdır," diyordu. "Biz ki, Ata'mızın izinden gitmemiz gerekirken, o yolu terk ettik, milli değerlerimizi unutmaya, zenginliklerimizi eritmeye, başkalarına muhtaç olmaya başladık," diyordu.

Kafasının pek çalışmadığı belliydi. Sürekli öğretmenliğinden dem vurup, "Ben öğrencilerime daima şunu söylerim ki," nakaratıyla başladığı iddialarından, bir an sonra rahatça vazgeçmeye hazır, şahsiyetsiz bir hal içindeydi.

Yaşlı adam ise, "ama" ile başlayan karşı cümlelere bile büyük saygısızlıkmış muamelesi yapan bir kesinlikle konuşuyordu. Karşıdakinin her söylediğini, başını iki yana sallayarak, sinir bozucu bir küçümsemeyle ağzından çekip alıyor, ama her seferinde dünyanın değiştiğini, savaştan sonra yeni dengelerin ve dengesizliklerin oluştuğunu, ülkemizin bu değişime ve dengelere ayak uydurması, dış güçlerin tezgâhladığı oyunlara karşı da tetikte olması gerektiğini tekrarlamaktan başka bir şey söylemiyordu.

Sonra sözünün bir yerinde beni gösterip, "Bu mücadelede en büyük ümidimiz de işte böyle gençlerdir," deyince sinirden buz kestim.

Suskunluğumu o vakit bozdum ilk kez:

"Hangi mücadelede?"

Yaşlı adam bozuldu bu soruya, ama çabuk toparlandı:

"Medeniyet ve demokrasi mücadelesi," dedi kısa kesip.

Anlamış gibi başımı sallayıp kitabıma döndüm. Keyiflerini kaçırmıştım, sustu ikisi de.

Çişim geldi. Tuvalete gitmek için ayağa kalktım.

Yaşlı adam, beynime kan zıplatan bir samimiyetle, "Nereye bakalım delikanlı?" diye sordu.

Hiç hoşlanmamıştım bu heriften, gözleri yuvalarında fıldır fıldır dönüyordu.

"Tuvalete," dedim, içimden "ananın..." diye söylenirken.

"Dur, birlikte gidelim," diye devam edince bir an tuvaletten vazgeçip yerime oturmayı düşündüm, ama bir şey demeden kompartımanın kapısını açıp çıktım. O da arkamdan geldi, dar koridordan tuvalete ilerlerken muhabbete başladı tekrar:

"İstanbul'a tatile mi?"

"Hayır."

Tuvalet doluydu, kapının önünde dikilirken, beklediğim soruyu sordu:

"Bir derdin mi var evladım? Çok üzgün ve asabi görüyorum seni."

Hiç nazlanmadım:

"Annem birkaç gün önce öldü."

Sanki ölen kendi annesiymiş de, haberi o an almış gibi derin bir acı ifadesini, hayran olunacak bir beceriyle yüzüne kakarak konuştu:

"Çok üzüldüm. Başın sağ olsun."

"Sağ olun," dedim ve sordum:

"Tiyatrocu musunuz?"

Yüzünden acıyı derhal silip küçük bir kahkaha patlattı bu kez.

"Yok canım, tuhafiyeciyim. Mal almaya gidiyorum İstanbul'a. Ama bunu ilk soran sen değilsin. Konuşmayı, sohbeti severim. Gençliğimde amatör çapta müsamerelerde..." derken kapı açıldı, hırpani kılıklı bir adam çıktı içeriden. Adamın ter kokusuyla beraber keskin bir sidik kokusu çarptı yüzümüze.

"Siz buyurun," dedim.

"Yok olmaz. Sen gir önce," diye itiraz etti.

İşimi bitirip çıktım. Adam, sanki büyük bir şey başarmışım gibi kocaman eliyle sırtımı pışpışladı. Tüylerim diken diken, yüzüne baktım. Gözleri kıpkırmızıydı, nefesi ağır kokuyordu, o zaman anladım içkili olduğunu. Ben uyurken o çekmekle meşguldü demek.

Kompartımana döndüğümde genç olanın boynu boğumlu bir şişeden küçük bir bardağa içki doldurduğunu gördüm. Belliydi, muhabbet daha da koyulaşacaktı. Canım sıkılmıştı bu işe. İnhisarlar muavininin, annemi cumartesileri sektirmeden götürdüğü gazinolardan dönüp ortalığı çekilmez bir sarhoş neşesine boğduğu geceler geldi aklıma. Beni de iğrenç muhabbetine katmaya çalışır, bense kendimi odaya kapatıp, seslerin kesilmesini, uykuya dalmalarını beklerdim.

Genç adam ilkin şişeyi ve bardağı saklamak ister gibi bir hareket yaptıysa da vazgeçti. Hatta normalde hoşa gidecek bir gülümsemeyle bardağı bana doğru kaldırıp, "Siz de içer misiniz bayım?" diye sordu.

"Hayır. İçki içmem," dedim soğukça.

Sağa sola sünen sesiyle devam etti:

"İsteseniz de vermem zaten. Tahminimce yaşınız buna müsait değil."

İçimden akan küfürler eşliğinde yerime oturdum. Kitabı açıp okumaya başladım. Genç olan susacağa benzemiyordu:

"Ben de çok severim Oktay Rifat'ı."

Ben yokken kitabı karıştırmıştı demek.

"İyi yaparsın," diye mırıldandım.

"Efendim?" diyerek öne eğildi.

Kitaptan başımı kaldırmadan, "Ben Nâzım Hikmet'i daha çok severim," dedim.

Bunu söyledikten sonra yüzüne diktim gözlerimi. Beklediğimden daha az şaşırmış, ama yine de tedirgin olmuştu.

Kekeledi:

"Evet, tabii, bazı şiirlerini benim de okumuşluğum var. Güzel, ama biraz değişik şiirler..."

"Nasıl değişik?" diye sordum bekletmeden.

Canı sıkılmıştı, bir şeyler aranır gibi sağına soluna bakındı:

"Yani bazı şiirleri çok sert, bazıları da anlaşılması güç gibi sanki..."

İçim gülme isteğiyle dolu, atıldım yeniden:

"Mayakovski okudunuz mu hiç?"

"Yok, hayır, duymadım adını hiç..."

Ben, "Bodler, Rembo, Yesenin," diye sayarken, karşıdaki de her seferinde kıçına pandik atılıyormuş gibi yerinde sıçrarken, yaşlı adam kapıyı açıp kompartımana girdi. Genç olan rahatlayıverdi.

"Üstadım, tuvalete düştüğünüzden endişelenmeye başlamıştık," diye işin içine beni de katıp yavşak bir kahkaha patlattı.

Yaşlı adam da gülümsedi, ama şimdi bir durgunluk vardı gülüşünde.

Beriki sordu:

"Ne oldu üstat? Canınız sıkılmış gibi sanki."

"Tuvaletin önünde ufak bir münakaşa oldu," diye cevap verdi yaşlı adam, sonra kendi kendine söylenir gibi devam etti:

"Allah'ın belası gâvur piçi."

Başımı nasıl aniden kitaptan kaldırıp baktıysam, "Kusura bakmayın," demek zorunda kaldı.

Duramadı fakat, söylenmeyi sürdürdü:

"Yanlışlıkla omzuna çarptıysak hemen ortalığı velveleye mi vermek lazım?"

Genç adam onayı bastı hemen:

"Özür dilenir, iş tatlıya bağlanır, öyle değil mi ya?"

Yaşlı adamın yaşadıklarını kafasında gezdirdikçe kışkırdığı belliydi:

"Ben bu memleket için İstiklâl Savaşı'nda... İzmir'e giren ilk süvari alayında... O zaman kaçacak delik aradılardı..."

Bir an hassas bir sessizlik oldu, derken ben girdim araya:

"Kimlerden söz ediyorsunuz?"

Yaşlı adam önce biraz afalladı, sonra, "Bu ülkenin kanını emenlerden, küplerini doldurup köşe başını tutanlardan, bu ülkeyi satmak isteyenlerden," dedi gürleyerek.

Genç olan muhabbetin böyle sert bir seyir kazanmasından hiç memnun olmamıştı.

Mevzuu değiştirmeye niyetlendi:

"Biliyor musunuz üstadım, karşımızda pek kültürlü bir genç kardeşimiz var. Nâzım Hikmet'in şiirlerini de pek severmiş."

Bu sözleri öyle pis bir alaycılıkla söylemişti ki, onun zavallı bir muhbir olduğuna kalıbımı basabilirdim. İçim bu kez korkunun uzun tüyleriyle gıdıklandı. Muavinin beni odasına çekip savurduğu tehditler geldi aklıma: "O manasız gizli toplantıların gözümden kaçacağını mı sandınız? Eğer bunlara derhal bir son vermezseniz, hepinizi toptan... O kitapları, o mecmuaları bir daha elinde görürsem, hiç tereddüt etmem, seni..."

Bunları düşünürken ağzımdan kelimeler kayıverdi:

Yaşlı adama, "Hükümetten söz ediyorsunuz sanırım," derken, genç olanın başını arkaya yaslayıp uyuma numarasına yattığını gördüm.

Yaşlı adam gözlerini kısmış, bakışlarını bir şeyleri ortaya çıkarmak ister gibi yüzümde gezdiriyordu.

"Hükümeti hedef bellemeden önce bakılması gereken başka şeyler var," dedi sert sert.

"Neler?" diye sordum.

Benim bu kadar sakin konuşup basit, ama basitliğiyle daha da istihzalı bir havaya bürünen sorular sormam adamı sinirlendiriyordu. Saflıkla küstahlık arasındaki sınırın hangi tarafından konuştuğumu kestirmeye çalıştığını, gençliğime bakıp işi saflığa bağlamak istediğini, ama şu "Nâzım" mevzuunun da aklına kene gibi yapıştığını adım gibi biliyordum. İşin içinden çıkmakta zorlanıyor, çıkamadıkça öfkeleniyor, ne var ki kendine hâkim olmaya, haddinden fazla sinirlenip kendi konumunu zayıflatmamaya çabalıyordu.

Bir süre düşündükten sonra işi ciddiye almaya karar vermiş olmalı ki, "Elimizden alınmak istenen Kıbrıs'a bak mesela, bizi yutmak için fırsat kollayan dibimizdeki kızıl tehdide, hürriyetleri yıkmak için tam kalbimizde bin türlü kumpas hazırlayan kökü dışarıdalara..." diye başladı.

Kayıtsızlıkla elimi sallayarak, "Sizin gözleriniz zayıflamış," dedim.

Anlayamamıştı söylediğimi:

"Nasıl?"

"Yani bir göz hekimine gitseniz iyi olacak," diye açıkladım.

İleri gittiğimin farkındaydım, ama kendimi tutamıyordum. Karşımdakine baktıkça iki muavinin karışımı, dayanılmaz bir yaratık

görüyor, ona kelimelerden menkul oklar saplamaktan kendimi alamıyordum.

Dişlerini sıktı ve ağzından ıslık gibi fırlattı kelimeleri:

"Sizi bir devlet memuruyla böyle lakayt şekilde konuşmaktan men ederim."

"Şimdi tosladık," diye düşündüm, korku içime çökelirken. Okulda da hep böyle olurdu. İşi muavinlerin tam bağırmaya başladığı noktaya dek vardırır, sonra yüreğime bastıran korkuyla tek kelime edemez, öylece tıkanır kalırdım.

Ama son bir hamle yapmak istedim:

"Tuhafiyeci olduğunuzu söylemiştiniz," dedim ve sesimin yine de iki perde aşağıdan çıktığını fark ederek utandım kendimden.

Başını dikleştirip, "Evet," dedi etrafa öldürücü gurur kıvılcımları saçarak. "Tuhafiyecilik yapan ve ülkesini canından çok seven emekli bir memurum ben."

Korktuğumu, süngümün eğildiğini anlamıştı, ama nedense üzerime gelmedi. Sustuk. O içkisini içti, ben dayanılmaz bir sıkıntıyla, içimden bir türlü atamadığım korkuya lanetler okuyarak, düelloyu hiç yoktan kaybetmiş olmama yazıklanarak kitabın sayfalarında dolaştırdım gözlerimi. Genç olansa sanki uyumamış, ölmüştü, tek milim kıpırtı yoktu vücudunda.

Neden sonra üzerime yapışan bakışlarını fark ettim yaşlı adamın. Ne gariptir ki, az önceki tatsızlığa rağmen belirgin bir muhabbet vardı şimdi gözlerinde. Bütün o ketum, korkunç, şaibeli, neresinden tutulacağı bilinmez vatanperverler gibi, iki kadeh yuvarlayınca diplerdeki bir acıya takılıp içlenmiş, hepimizin en nihayetinde aciz varlıklar olduğumuzu düşünüp hüzünlenmişti, bunu da adım gibi biliyordum. Karşımda duran yine o gözlerdi işte: Dilenen, yalvaran, isteyen...

Yüzünün koyu kızartısından epey yüklendiği belliydi içkiye. Konuşmaya başladığında dili dolaşıyordu artık:

"Hakikatte pek seviyorum siz gençlerin bu asiliğini. Biz de sizin yaşınızdayken..."

Daha fazla konuşsun istemiyordum, iyice tahammül edilmez olmuştu her şey. Adamın her lafı, her hareketi midemi buruşturuyor, merhamet ile tiksinti karışımı bir duyguyla içimde açılan boşlukta

bir ağız, "bir şeyler yap, söyle; hayır yapma, söyleme" diye fısıldıyordu.

"Adın ne delikanlı?" diye sordu derken.

Adımı söyledim.

Devam etti:

"Atatürk'ü sever misin delikanlı?"

Bir an tereddüt ettim, sonra kısık bir sesle, "Severim," dedim.

"Ata'nın doğduğu evi havaya uçursalar ne yapardın?"

Ne biçim soruydu bu böyle? Şaşkın şaşkın baktım yüzüne. Bir şey demedim. Kibirli bir gülüşle arkasına yaslandı, başını camdan yana çevirdi. Aramızdaki son konuşma oldu bu.

Ertesi gün her yanı tanka, tüfeğe, askere kesmiş bir İstanbul'a indim. Amcam Halûk, Haydarpaşa'da kolumdan tuttuğu gibi arabaya bindirdi beni, kaçarcasına eve gittik. Bir hafta dışarı çıkamadık.

7

Zihnim televizyon misali kapandı.

"Çıt" diye.

Sonra beyaz bir sıvı, kurnaz, ağır hayvanlar gibi uğuldayarak fokurdamaya koyuldu:

"Plop uuuu plop uuuu plop uuuu..."

Uğultu giderek yükseliyordu.

Ve içimde bir canlı patladı.

Parçaları her tarafıma yapıştı.

Parmak uçlarımdan tutuştum.

Yanmaya başladım.

Paniğe kapıldım.

Pencereye saldırdım, dışarı çıkmak, sönmek istiyordum.

Pencere açılmıyordu.

Cama bir kafa koydum.

Kırılmadı.

Şair uyandı:

"Ne yapıyorsun," diye bağırdı.

İterek arkaya devirdi beni.

O sırada tren öttü. Düdük olmak istedim, canhıraş bağırmaya koyuldum. Şair şimdi de ağzımı kapatmaya uğraşıyordu.

Elini ısırmaya kalkıştım, beceremedim, ağzımı kapatmaktan vazgeçti, bir süre haykırdım.

Kompartımanın kapısı tık tık vuruldu.

Şair'in, "Yok bir şey, tamam," diyen sesini duydum.

Kulaklarımı, beynimi, gırtlağımı o yandan o yana savuran fırtınanın içinde, kapıdakinin uzaklaşan ayak seslerini dinledim.

Önce koca bir açıklığa dağılmış mekân, duvarlarını, kapısını, penceresini toplayıp geldi. Işık hızıyla çalışan bir fırça etrafımı karanlıkla doldurdu. Ruhum yapıştığı tavandan kurtulup gövdeme

düştü. Bilincimi eski bir elbise gibi sıkıntıyla giydim tekrar. Ağzımın kenarından akan salyaları dilimle toparladım.

Nihayet Şair saldırgan bir elden, kayıtsız bir hacme doğru tatlı tatlı şişti. Uzakları araştıran gözlerine feri, parmaklarının arasına sigarayı, minik masanın üzerine kanyağı ben yerleştirdim. Yatıştım.

"Bundan sonraki istasyon neresi?" diye sordum hiçbir şey olmamış gibi.

Söyledi.

"Askerliğimi orada yaptım, havacı olarak," dedim.

"İyi bok yaptın," dedi.

Güldüm, gülerken hapşırdım, göbeğim kaşındı, gömleğimi sıyırıp göbeğimi kaşırken, "Durunca bir el radyosu alalım," dedim.

"Alalım," dedi.

O böyle deyince içim sevinçle doldu. Yerimden doğrulup Şair'e sarılmaya çalıştım, ama söylenerek itti beni:

"Abartma, otur oturduğun yerde," diye azarladı.

Hiç bozulmadım, oturdum oturduğum yere.

Öylesine konuştum:

"Senin adın çok afili, kulağa hoş geliyor."

Cevap vermedi, çocuk gibi dudaklarını büzdü.

Sesimi çıkarmadım, uzanıp masanın üzerindeki kanyak şişesini aldım, sıkı bir yudum çektim, midem kavruldu.

Hep konuşmak, durmadan konuşmak istiyordum. Üzerime acayip bir hafiflik gelmişti.

"Bir şiirini okusana," dedim.

Sıkıntıyla yüzünü buruşturup şişeyi istedi. Verdim.

"Ben sana bir şiirimi okuyayım mı?" diye sordum bu kez.

"Okuma," dedi, buna da bozulmadım.

Aniden gazeteyi kapıp gözüne dayadım:

"Bunu sen mi yaptın?"

Güldü.

"Ne alakası var?"

İçime yavaşça kupkuru bir keder sızdı.

Öylece, yorgun, kalakaldım.

"Alakası vardır, alakası vardır," diye söyleniyordum bir yandan da.

Bacak bacak üstüne attı:

"Benim bu yaştan sonra ne işim olur bombayla be?"

Küsmüştüm. Sustum.

Okul çantasından çıkardığı el bombasını, çapkın çapkın gülerek bana kırmızı bir elma gibi gösteren Hamit geldi gözümün önüne. Onu bir daha hiç görmedim. Gerillaya katılmıştı. Çatışmanın birinde yaralanıp Beyrut'a götürülmüş, iyileşip ülkeye dönmüş, izi bulunca Almanya'ya, annesinin yanına gitmek için bindiği tekne batırılmıştı. Sahil güvenliğe fırlattığı kırmızı elma, denize düşmüştü. Babasının bir eylül sabahı buharlaştığını anlatırlardı.

"Sardığın her neyse, el bombası gibiymiş," dedim.

"Kürt Hamit'ten sevgilerle," dedi.

İsimlerdeki tesadüfe atlayacaktım ki durdum, kendimi tuttum. Yanlış duyduğumdan emin olana dek bekledim.

Küçük bir paket tuzlu fıstık çıkarmıştı cebinden, bir fıstığı kabuğuyla birlikte ağzına atıp kıtırdattı.

*

"Sence şimdi neresi havaya uçacak?" diye sorduğumda, küçük bir not defterine bir şeyler çiziktiriyordu.

Yüzüme bile bakmadı. İyice dalmıştı yazdıklarına.

Bir daha sordum:

"Sırada neresi var?"

Kalemin kapağını takıp ceketinin iç cebine sokuşturdu. Cevap orada yazılıymış gibi, defteri inceledi bir süre.

"Parlamentooo," diye bağırdı birden.

"Çok sıradan bir tahmin," dedim hiç bekletmeden. "Ayrıca oraya kadar kimsenin kolu uzanmaz."

Güldü.

"Belli olmaz," dedi.

"Var mısın iddiasına?"

Bir süre düşündü, sonra serçeparmağını kıvırarak uzattı:

"Nesine?"

Parmağımın çengelini onunkine taktım:

"Diyarbakır'da mükellef bir rakı sofrasına."

Parmağını parmağımdan çözdü, "Tamam," dedi.

"Bir sigara daha sarsana bana," dedim.

"Çüşşş," dedi gülerek.

Havanın yumuşamasını fırsat bildim.

Diyarbakır'ı kabullenip, makarayı bir tur geri sarmaya karar verdim:

"Ne yapacağız Diyarbakır'da?"

Cevap vermedi yine. Kanyaktan son yudumu çekti, şişeyi ters çevirip salladı. Kalan birkaç damla ışıldayarak düştü yere.

Daha tehditkâr bir yerden girmeyi denedim bu kez:

"Şimdi ben bu istasyonda inip geri dönsem ne yapabilirsin ki?"

"Keyfin bilir," dedi. "Bi bok yapamam."

En ummadığım karşılıktı bu. İçim sıkıntıyla doldu, öksürdüm. Şair ise küçük çantayı indirmiş, içinden bir cep kanyağı daha çıkarmıştı.

Umutsuzca girişti tekrar:

"Ne yapacağız Diyarbakır'da?"

Geriye dönemeyecektim, biliyordum. Çok geçti. O da biliyordu bunu.

Emreder gibi konuştu:

"Bir şey deneyeceğiz."

"Ne deneyeceğiz?" diye bağırdım.

Yine sinirlenmeye başlamıştım. Başım zonkluyordu.

"Deney deneyeceğiz," dedi.

Neşelendim birden:

"Okul okur gibi yani."

Ne gereği varsa, kahkahaları saldık.

*

"Hiç kafadan hastaneye yatırdılar mı seni?" diye sorduğunda, kafamda trenin ritmine uygun bir melodi oluşturmaya çalışıyordum.

Soruyla karşılık verdim:

"Neden soruyorsun?"

O da sordu:

"Yattın mı hiç tımarhanede?"

Ben de sordum:

"Ya seni yatırdılar mı?"

Yine sordu:

"Sence kaç keredir?"

Cevap verdim:

"En az beş çekmiş gibi bir halin var."

"İki, biri burada, diğeri Fransa'da," dedi.

Sordum:

"Fransa'da ne kadar kaldın?"

Sigara uzattı, aldım:

"Dokuz yıldan fazla."

Sigaramı yaktı:

"Epey kalmışsın. Ne yaptın orada?"

Gözleri dumanlandı:

"Karıma baktım."

Ekledi:

"Felçliydi. O öldü, ben de geri döndüm."

Sordum:

"Aftan mı yararlandın?"

"Evet."

"Pişman mısın döndüğüne?"

Güldü:

"Pişman olmaya hal kalmadı bende."

Sonra tekrar sordu:

"Hiç yattın mı tımarhanede?"

"Yok. Kriz geçireceğimi anlarsam koşa koşa eve giderim. Krizimi dışarıda geçirmem hiç."

Sustuk bir süre.

Gözlerimi kırış kırış yüzünden alamıyordum.

"Çok az deliren oldu," diye mırıldandı.

Sigaradan çektim:

"İyi bi şey mi bu, kötü mü?"

"Kötü, çok kötü. Yoksa şimdiye böyle mi olurdu memleketin hali?"

"Ben çok delirdim, ama memlekete bir faydası oldu mu bilmem," dedim.

Elini uzatıp elimi kavradı, sımsıcak, acıtarak sıktı.

"Olmuştur, mutlaka olmuştur," dedi.

Boğazıma dizilen hıçkırıkları zorla geri ittim, tüm kalbimle karşılık verdim ellerine.

Kenara ayırdığı kâğıt tomarını vermesini beklemedim bu kez, ben uzanıp aldım.

8

Şişeler...

Masaların yanına istiflenen şişelere bakıyorum artık, Ata'nın evinin üzerinden geçmiş bir beş yıl, içiyorum içki, hiç hıçkırmıyorum, hiç kusmuyorum, iriyim, uzunum, tüyler, kalbim, kibirle bakıyorum, "Senin gibi içen görmedik," diyenlere.

Pasajda şiirler patladıkça camlar zangırdıyor, kitap gibi adamlar, efsane gibi kadınlar, şiir söyleyen güzel ağızları onların. Yeşil gözlü, esmer bir kızın ağzına değiyorum birkaç aydır. Yürüyüşlerden, bağrış çağırışlardan sonra, dar sokaktaki evlerde, dar zamanlarda, "Delisin sen," diyor, "Evet, deliyim," diyorum, aslan gibi atılıyorum üstüne, kızartıyorum, kanatıyorum dudaklarını.

Ben de yazıyorum şiir. Gizli gizli, sarhoş sarhoş ve ama hiç sektirmeden. Günün birinde açıyorum çantamı, çıkarıyorum kâğıtları, en sevdiğime, şiirleri en ipek gibi, en güneş gibi olana veriyorum yazdıklarımı. Üç gün sonra, bir telaş arayıp buluyor beni. Tutuyor omzumdan, okşuyor saçlarımı. Sonra sadece ikimiz için, en pahalı mekânlardan birinde teferruatlı bir sofra. "Bravo, bravo," nidalarıyla bitiyor gece.

"Bu yaşta bu şiirler, ne diyeyim, Tanrı seni korusun..."

Tanrı beni korumuyor, kudurtuyor ama, fazla yayılıyorum aklımın zehrinin sarısının üzerine. Sarı sarı evler, sarı sarı gündüzler, sarı sarı meydanlar... "Yavaş ol," diyor o en güneşli olan. "Toparla kendini. Böyle yazılır belki, ama zor yaşanır." Kendime geliyorum böylece biraz, şiire ara veriyorum biraz, ama beynimin en aleni yerinde kapkara bir leke, biraz. Beni korkunç baş ağrılarıyla duvarlara çarpan, elime bıçaklar, koluma jiletler iten o leke...

Yeniden tepiniyorum kelimelerin üzerinde.

İçiyoruz yine öpmeli itmeli, kavgalı dövüşlü, ağlamalı gülmeli

bir gece. Pasajdan çıkıyorum ki ağır bir nisan yağmuru. Tam tamına bir büyük bir ufak var içimde, nefes alıp verdikçe ağzımın ötesine doğru alkol buharları tütüyor, kibrit çaksalar uçacağım, yürüyemiyorum, çöküyorum bir duvarın dibine.

Takım elbiseli adamlar bitiyor başımda, kollarıma giriyorlar, "Bırakın," diye bağırıyorum. "Bırakın, bırakın, bırakın ulaan..."

Bayılıyorum.

Gözlerimi açtığımda geniş bir salonun ortasında, kocaman bir koltuğun üzerindeyim. Yatmıyorum, oturuyorum. Üstüm başım değişmiş, gıcır gıcır giysiler giymişim, bir de havlu sarılmış başıma, havluyu çekip çözüyorum başımdan.

Gür bir ses duyuyorum:

"Hoş geldin."

"Hoş bulduk," diyorum sesin geldiği yöne doğru.

Karanlığın içinden iri bir gövde sıyrılıp yaklaşıyor yanıma.

Çok yakışıklı bir adam. İtina ile tıraşlı bıyığı, sakalı, saçı. Takım elbisesi dolgun, kırçıllı, enfes, hafif bir koku yayılıyor kumaştan, yüzü ciddi, bakışları derin, gözleri berrak.

Hepsini bir araya getirdiğimde dehşetle fısıldıyorum:

"Abi?"

Yanıma oturuyor:

"Nasılsın? Kendine geldin mi biraz?"

Bana dokunacağı anı bekliyorum kasılarak. Elini itip itemeyeceğimden emin değilim. Tedirginliğimi fark ediyor, kalkıyor yanımdan, karşıdaki ince işlemeli koltuğa oturuyor. Bir kadın içeri giriyor elinde tepsiyle, küçük bir fincan uzatıyor önüme, geri çeviriyorum.

"Özlemedin mi abini?"

Ne diyeceğimi, ne düşüneceğimi bilemiyorum, başımı eğip susuyorum. Kafamın içi savaş alanı gibi. Kalkıp gitmek istiyorum, ama nafile. Bir anlığına yüzüne bakıyorum tekrar, en son on üç yaşında görmüştüm bu yüzü. Bir cuma tiyatrosu sonrası, hafta sonu iznini geçirdiğim evimizin kapısında, "Hadi anne sen gir, ben Leylâ'yı bırakıp geleceğim," derken yavaşça.

"Çok yaşlanmış," diye geçiriyorum aklımdan, "gerekenden fazla." Bunu yüksek sesle söylemeye niyetleniyorum, vazgeçiyorum.

"Konuşmayacak mısın benimle?" diyor, ölçülü, sakin bir ısrarla.

"Bilmiyorum."

Küçük bir gülüş eşliğinde konuşuyor:

"Neden? Ben katilim diye mi? O iki çalgıcıyı öldürdüm diye mi? Arkadaşların biliyorlar mı abin olduğumu? Bana ne diyorlar? Haydut mu, casus mu, yoksa, neydi şu sizin şey, faşist mi?"

Sıfatların hepsini uygun yerlere yerleştiriyorum, "Hepsi," diyorum.

Bir sigara çıkarıp yakıyor, bana da uzatıyor paketi, bir tane çekiyorum içinden. Altın olduğu kuşku götürmez bir çakmakla yakıyor sigaramı. İlk nefeste başım dönüyor, devrilecek gibi oluyorum koltukta.

"Nasıl gitti bugünkü yürüyüş?" diye soruyor, şaşırtıyor beni.

"İyi," diyorum.

Devam ediyor:

"Böyle böyle devireceksiniz valla Menderes'i."

Merakla kıpırdanıyor içim, ama kendimi tutuyorum.

Devirecek miyiz gerçekten Menderes'i?

Ayağa kalkıyor, ileri geri yürüyor karşımda.

"Yakışıyor sana liderlik. En önde gördüm seni. Ne yalan söyleyeyim, kardeşimle gurur duydum," diyor.

Dik dik yüzüne bakıyorum, o da gözlerime dikiyor gözlerini, yüzündeki ifadenin tarif edilemez bir uçuculuğu olduğunu düşünüyorum, dudaklarının kenarına bulaşan ince sırıtış tüylerimi ürpertiyor.

"Şimdi mi hatırladın kardeşini?" diyorum kısık sesle.

Duymuyor sesimi, "Menderes'in ipini de sen çekersin artık," diyor.

Kendimi tutamıyorum:

"Defolup gitsinler de..."

Ufak bir kahkaha fırlıyor ağzından, kahkahası da bir şeye benzemiyor, zımpara gibi:

"Çok yakında hepsini içeri atacaklar, sonra da asacaklar, sen hiç merak etme."

Neredeyse hepsini sömürdüğüm sigaranın kalan kırıntısını atacak bir tabla aranıyorum. Koltuğun yanındaki sehpadan ağır, cam bir tabla alıp uzatıyor, ezerek söndürüyorum sigarayı.

"Benimle kal," diyor, sevecen olmaya çalışan, olamayan bir ses-

le. "Sana karışmam, istediğini yaparsın. Canının çektiği kadar iç, gez, toz, bağır çağır. Cebinde paran da olur, kime istersen verirsin, nereye istersen dağıtırsın. Ne zaman gönlün olursa iyi bir işe yerleştiririm seni..."

Son kelimeleri söylerken biraz kırılıyor sesindeki buzsuluk.

Söylediklerine cevap vermek yerine, "İzmir'de misin hâlâ?" diye soruyorum.

Bozuluyor. Umutsuzlukla sallıyor başını.

"Bazen İzmir'de, bazen burada, bazenAnkara'da... Her yerdeyim anlayacağın."

Susuyoruz.

Tekrar yanıma, ama bu kez koltuğun en uzak noktasına ilişiyor.

"Bak," diyor.

Başımı kaldırmıyorum.

"Bak bana," diyor tekrar, sesini yükselterek.

Bakıyorum.

"Yaptıklarımı doğru bulmuyor olabilirsin. Benden nefret ediyor olabilirsin. Seninle hiç ilgilenmedim, bunu da biliyorum. Ama hiç olmazsa bundan sonra... Senden bana bir şans vermeni rica ediyorum.... Bir delilikti işte... İçeriye giremezdim, gençliğimi çürütemezdim... Çok güçlü adamların karşısına çıkardılar beni, dediler sen çok değerli bir gençsin, bir hata yaptın, gel vatana hizmet edip düzelt hatanı, sen olsan kabul etmez miydin? Bana sunulan gücü, yepyeni bir hayatı elimin tersiyle itemezdim, o deliğe giremezdim, beni anlıyor musun?"

Söylediklerinin sıradanlığına, kanla, çok fazla kanla alakalı olmasına rağmen ağzından bu denli asaleti eksik kelimeler dökülmesine inanamıyorum. İçimde, onun en azından başka bir haydut, tumturaklı bir eşkıya olabileceğine dair taşıdığım son umut kırıntıları da kayboluyor.

İhtiyarlar gibi sinir sinir dertlenmesine, önüme hiçbir raconu olmayan bir hayat düzeneği sürmesine, üstelik iş bitirici, ayan beyan iktidarla halvet olmuş bir dille konuşmasına dayanamıyorum. Tam yaşının, işinin adamı olanlara benzemesinden, aldığı canlara rağmen, üzerine yapışmış o aile babası bozluğundan tiksiniyorum. Bundan sonra söyleyeceklerine nasıl tahammül edeceğim?

"Leylâ Abla nasıl?" diye soruyorum birden.

Sorduktan sonra fark ediyorum: Elimdeki tek hücum olanağı bu.

Yerinden sıçrıyor. Biraz uzaklaşıp ufak voltalar atmaya başlıyor karşımda. Sonra aniden yaklaşıp, "O beni seviyordu," diye bağırıyor, güçsüzlükten çatlıyor sesi.

Yalan söylüyor.

"Fehmi'ye âşıktı o," diyorum, kupkuru. Ve ekliyorum: "Üstelik sen onu aldatıyordun."

"Hayır," diye böğürüyor. "Leylâ beni seviyordu. O şey olmasa, benim kadınım olacaktı. Hem Müyesser'i ben kendi ellerimle öldürmedim mi?"

Ne söylediğinin farkına varıyor. Bir an göz göze donup kalıyoruz ikimiz de.

Tiksintiyle çeviriyorum başımı. Etrafa göz gezdiriyorum. Koca salon, oturduğumuz koltuklar dışında neredeyse boş. Sadece bir masa var az ötede, masanın çevresinde ince uzun altı sandalye.

Salonun boşluğundan, tam karşımda hafif hafif salınan bembeyaz perdelerden kalbime doğru bir serinlik akıyor. Ağzımı açıyorum, duygudan eser yok sesimde:

"Sen gitmiştin ve Leylâ Fehmi'ye âşık oldu. Kimse evlenmeye zorlamadı onu. Bunu bana da söyledi."

Konuşurken, Leylâ'nın okula gelip, güzel yüzünden dökülen gözyaşları eşliğinde bana Fehmi'yi anlattığı günü hatırlıyorum.

Karşımdakini geriletmiş olmaktan hafif bir sevinç duyarak, "Nerede o şimdi?" diye soruyorum.

Koltuğa çöküyor yine. Gövdesi küçülmüş şimdi sanki, devliğinden eser kalmamış.

Dalgın dalgın bir sigara daha çıkarıp yakıyor. Benim de canım istiyor, ama ikram etmiyor bu kez.

"Öldü," diyor neden sonra.

Üzerimdeki giysilerin değişmiş olduğunu unutup ceplerimde sigara aranırken, "Neden?" diye soruyorum.

O benim küçük kardeşim artık, darbenin hasını yedi, biliyorum.

"Bilmiyorum," diye yanıtlıyor sıkıntıyla. "Hastalandı, çaresini bulamadık."

Salonun uzak bir köşesine gözlerini dikmiş, sigarasını tüttürür-

ken, onu elinde iki insanın gövdesine sokup çıkardığı kocaman bir bıçakla canlandırıyorum kafamda. Ayağa fırlayıp, annemin de onun yüzünden öldüğünü haykırmak istiyorum, onun üzüntüsüne dayanamadığını suratına vurmak istiyorum. Ama daha fazlasına gücüm yetmiyor. Elimi uzatıp sigara paketini gösteriyorum. Veriyor.

Paketi alırken elim hafifçe eline değiyor. Ürperiyorum. Tüylerimin kalktığını anlıyor. Öfkeyle bakıyor yüzüme. Ama kırgın, elini kaldıramayacak kadar kırgın artık.

Her ortalama insanın tutunacağı yerden giriyor tekrar söze:

"Amcamlar nasıl?"

"İyi," diyorum, göğsümde beter bir bunaltı.

Derin bir nefes alıp tutuyorum içimde. Sonra yavaş yavaş salıyorum. Onu birdenbire karşımda görünce kapıldığım, yüreğimi kaldıran heyecan nefesle beraber akıp gidiyor içimden. Sakinleşiyorum, seviniyorum sakinleştiğime.

O nefesin derinini sigaradan alıyor. Dumanı çekerken kabaran göğsünün üzerindeki rozeti ilk kez o zaman fark ediyorum. Altı tane ok var rozette.

Sakinleştiğimi, kayıtsızlaştığımı seziyor, kendisi de saptığı yerde rahatlıyor, güç topluyor, tekrar başlıyor:

"Sana burada bir ev tutayım, masraflarını karşılayayım. Amcama da bir ev alayım, artık çalışmasın o pastanede. Sonra Ayşe'yi iyi bir fakülteye yerleştirelim..."

Başımı sallıyorum.

"Onlar için ne yapacaksan yap, ben bir şey istemiyorum," diye kestirip atıyorum.

Ayağa kalkıyor.

Son derece sakin konuşuyor:

"İyi, siktir git o zaman. O serkeş heriflerle, o izbe meyhanelerde ne halin varsa gör."

Ayağa kalkıyorum ben de. Giysilerimi istiyorum.

Kurumadıklarını söylüyor, "Bunlarla git, cüzdanın şu masanın üzerinde," diyor.

"Hayır," diye ısrar ediyorum. "Ben kendi giysilerimi istiyorum."

Az sonra nemli giysilerim getiriliyor.

İsmail'in karşısında giyiniyorum.

Şaşırıyorum bunu yaptığıma.

Çıkarken, "Hoşça kal," diyorum.

Oturduğu koltukta, darmadağın bir suratla bakıyor yüzüme. Susuyor. Sigarasının dumanını üflüyor bana doğru. Derken saçlarından, gözlerinden, kulaklarından, ellerinden, göğsünün ortasından dumanlar tütmeye başlıyor, yavaş yavaş buharlaşıyor, sigarasının dumanına karışıyor gövdesi, yok oluyor.

Gözlerimi sımsıkı yumuyorum.

"Hayır," diye haykırıyorum içimden, "hayır bu gerçek olamaz, bu gerçek olamaz, bu gerçek olamaz!"

Gözlerimi tekrar açıyorum, koltuk boş. Koltuktan pencereye doğru duman kafileleri süzülüyor, derinlerden bir yerden çığlıklar geliyor, korkuyla açıyorum kapıyı.

Merdivenlerden inerken buz gibi ter boşanıyor gövdemden, titremeye başlıyorum, dişlerim takır takır birbirine vururken fırlıyorum sokağa.

9

Şair gazeteleri karıştırıyordu.

Sadece karıştırıyordu. Arada sırada bir yere gözü takılıyor, eğilip orayı şöyle bir tetkik ediyor, sonra tekrar karıştırmaya devam ediyordu.

"Birkaç tane yazım çıkmıştı bu gazetenin pazar ekinde," dedim öylesine.

Hiç ilgilenmedi.

Kaşlarını kaldırıp, "Yaa?" demekle kaldı.

Kendi âlemimi kulaçlamaya başlamıştım ki, darbeyi vurdu yine:

"Biri yaygın dil yanlışları, biri pornografinin faydaları, diğeri de tarihi bir roman hakkında," dedi künyemi okur gibi.

Çakıldım kaldım, asker gibi. Vaziyeti gözden geçirdim, hikâye fazlasıyla tuhaftı zaten, bunları bilmesinin önemi yoktu. Sakinleştim.

Bu kez oralı olmak istemiyordum. Kısa kesmek en iyisiydi.

Ama nedense araya küçük bir açıklama sıkıştırma gereği duydum:

"Üç kuruş telif veriyorlardı, ama benim için hatırı sayılır para. Öylesine çiziktirdim işte..."

Kalkık kaşları dayanılmaz, gazete karıştırması daha da dayanılmaz şekilde, "Fena yazılar değildi," dedi.

Tuzağa düşmeyecektim bu defa.

O yazıları okuyanın, okuyup da beğenenin aklına şaşardım.

Konuyu fena değiştirdim:

"Neredeyse devlet töreniyle gömdüler abini," dedim hin hin.

"Ne bekliyordun?" diye yanıtladı. "Adam devletin ta kendisiydi."

İkinci şişe kanyağı da devirmiş, yolculuğun başından beri ilk kez

kursağı boş kalmıştı.

"Bitti mi içkilerin hepsi?" diye sordum.

Esnedi:

"İstasyona az kaldı, alırız."

Canım cıgaralık istiyordu, ama herhalde artık hakkımı kaybetmiştim.

"Tam yılbaşı gecesi kafasına tek kurşun sıktı. Milenyumu göremedi yazık," diye fırlattım bıçağı.

Başını kaldırdı, "Kalemin var mı?" diye sordu.

Olmadığını söyleyince küfrü bastı:

"Hay anasını satayım, ilk kez dişime göre bir bulmaca bulmuşken... Nasıl düzelticisin oğlum sen? Benim tanıdığım bir Orhan vardı, adam beş tane kalem taşırdı yanında. Okuduğu gazeteyi bile dayanamaz, düzeltirdi. Sahih Orhan derlerdi..."

Son kelimeleri söylerken güldü.

"Neyse, uyduruyorum," dedi. "İstasyonda hatırlat da kalem alalım."

Atıldım:

"Radyo da alacağız, unutma."

Başını salladı.

"İyice moruklamıştı zaten," diyerek bulmacanın olduğu gazeteyi özenle katlayıp koltuğun kenarına sıkıştırdı.

"Kim moruklamıştı, Sahih Orhan mı?"

"Yok, İsmail."

"Sen de moruk sayılırsın. Kaç yaş vardı aranızda?"

Bir sigara yaktı, bana da uzattı.

İlk kez içtiği sigaranın markasına dikkat ediyordum. Kısa kamel içiyordu, hoşuma gitti bu yaşta kısa kamel içmesi, sert sigara severdim ben de.

"Aşağı yukarı on beş. Cumhuriyetle yaşıttı," dedi.

Ortalığı duman kaplamıştı, pencereyi aralamak için uzandım. Açmamamı istedi, yerime oturdum.

"Bence öldürdüler. İç hesaplaşma hesabına," dedim, ortaya bir şey atmış olmak için.

Karşılık vermedi, dışarısını seyretmeye koyuldu.

Ve aniden konuştu. Alışmıştım, irkilmedim:

"Hesaplaşma falan yok. Alenen intihar."

Dişlerini sıktığından olsa gerek, dudakları incelmiş, jelatin gibi yapışmıştı yüzüne. Alt dudağında benek benek siyahlıklar belirmişti.

"Çok sigara, çok içki, boynu da ciğer kırmızısı zaten," diye içimden geçirirken, az önce söylediğinden kayıp düşmeye çalıştığımı anladım.

Soru ağzımdan döküldü:

"Nasıl bu kadar eminsin?"

Net yanıt verdi, ama bir gözünün içine dolan nemli ışıltıyı gizlemesine yetmedi bu:

"Eminim."

Bir tür hukuk kurmuş olma hissiyle rahatça sordum:

"Gittin mi cenazeye?"

Hafifçe kıpırdandı:

"En öndeydim."

Gülerek sordum:

"Sen öldürdün değil mi?"

Gülüşümü iade etti:

"Ulan avanak. Ben niye öldüreyim?"

Bilebildiğimi söyledim:

"Sicilin bozuk."

"Senin de bozuk."

"Öldürseydin de yakalanmazdın. Bu işleri iyi bilirsin."

"Bilirim de ne yani?"

"Adamın beynini dağıtırsın, tek iz bırakmazsın yani."

"Yamuk muhabbete başladın yine."

"Sen eski tüfeksin. Adam da vurursun, teşkilat da kurarsın, bomba da koyarsın..."

Sigarasını yere atıp ezdi.

"Hassiktir lan," dedi.

Sustuk, art arda sigara yakıp ezdik bir süre.

Şair'in dudakları kıpır kıpırdı. Şarkı söylüyordu herhalde içinden.

"Abin falan ama, herifi çok önceden gebertseydin de iyi yapardın hani," dedim hiç hesap etmeden.

"Bence de," dedi.

Bu kadar söyledi.

Acayip bir adamdı.

Yine kalbim aşkla dolu baktım yüzüne.

Tam ağzımı açacaktım ki, patladı:

"Of ne çok konuşuyorsun. Çok da içiyorsun. O kadar diplemeseydin rakıları istasyona kadar hayli hayli yeterdi..." diye bas bas bağırmaya başladı.

Haksızlığın bu kadarına da dayanamazdım. Bir yumrukta dağıttım minik kompartıman masasını, elim acıdı, masanın üzerindeki öteberi yere saçıldı.

"Fareler yaşadı," diye düşünürken, "Benim içtiğim üç beş yudum mu yani derdin? Bütün içkiyi sen götürdün, deve gibi içip durdun yol boyunca be," diye giriştim.

Sonunda Şair'i ferah feza güldürmeyi başarmıştım işte. Yüzüne ışık dolmuştu. Ağzını hiç çekinmeden açmış, rahat rahat gümbürdetiyordu.

Gülerken yanaklarında kabaran yumrular alttan gözlerine bastırıyor, gözleri küçülüp neredeyse dümdüz birer çizgi haline geliyordu.

Öyle karşılıklı hırıltılı hırıltılı güldük uzun süre.

Gülme faslı bitince öne doğru eğildim, dikkatle Şair'in yüzüne baktım.

"Senin İsmail'in kardeşi olduğuna inanmak zor," dedim.

"Bence de Corç," dedi bininci sigarasını tüttürürken.

"Gerçek adı İsmail miydi?" diye sordum.

"Hayır. İsmail'di," dedi.

Bekledim, başka şeyler de anlatır diye, konuşmadı.

Üstelememeye karar verdim.

Ama bir şey daha vardı öğrenmek istediğim:

"Bak canını sıkmak istemem ama, şu en güneşli olan..." diye başlamıştım ki sözümü kesti:

"Cemal'di," deyip bir sigara daha ezdi.

10

Balıklar...

Hafta başıydı, bir pazartesi akşamıydı.

"Gelsene biraz dışarı," dedim çocuğa. Asya balıkları masaya taşıyordu.

Karısına tedirgin bir bakış fırlattı. Genç kadın nefis bir gülüşle karşılık verdi kocasının bakışına.

Çocuk bana doğru eğilip, "Ne yapacağız?" diye fısıldadı.

Rakıdan bir yudum aldım, sandalyeden güçlükle kalkıp yalpalayarak bahçeye yöneldim.

Bahçedeki demir sandalyelerden birine oturdum, haziranın mutlu kuşları cıvıldıyordu dört bir yanda. Başım dönüyordu, öğlenden beri içiyordum. Dışarıda kanyakla başlamış, şimdi rakıya dadanmıştım.

İçeride sofra kuran kadına âşıktım, kötü âşıktım, körkütük âşıktım. Ona yazdığım, ona yazdığımı kimsenin bilmediği şiirler herkesin dilindeydi. Ünlüydüm ve perişan haldeydim.

Geçen yıldı. Sabahın körüydü, kupkuru ayazdı, bahara fazla bir ayaz. Rüzgâr hayalarımıza bile kum doldurmuştu, afişlerden boşalan ellerimizle kaşınıyor, tedirgin tedirgin etrafımıza bakınıyorduk. Üç silahımız, üç yüz afişimiz vardı.

"Öff be," dedi çocuk, "ne soğuk!"

Issız bir köşe başında tutuşturdum eline kanyağı.

Onu suç ortağım yaptım ve rahatladım.

Teşkilata ben katmıştım çocuğu, "Bak koçum, önce milli demokratik, sonra sosyalist, tamam mı?" diye başına kaka kaka.

Çok parlaktı, almıştım başıma belayı. Toplantıları bana zehir ediyordu. Kitapları yutar gibi okuyor, durmadan konuşuyor, her şeyi ciddiye alıyor, her çektiğim okkalı nutkun içini boşaltıp bok gibi bırakıyordu bir kenara. İyi yürekliydi, en azından öyle görünüyordu ve işin en kötü tarafı da buydu.

"Otuz küsur yaşındasın ve şimdiden ihtiyar gibi görünüyorsun, içme bu kadar, çok dikkat çekiyor," demişti günün birinde.

Çok öfkelenmiştim, daha dünkü çocuk bana neler söylüyordu böyle? Ben oysa, elimden geleni yapıyordum. Çok içiyorsam kime neydi? Birbirlerine bağırarak, ağlayarak okudukları o şiirleri nasıl yazdığımı biliyorlar mıydı?

Ben de onu suç ortağım yaptım, o meyhaneden o meyhaneye gezdirerek çaldım kalbini, kendime bağladım. Sonra karısıyla tanıştım. On dokuz yaşındaydı. Tanıştığımız akşam ağır bir şarkı söyledim ona, ağlattım onu ve kara gözlerinden akan yaşlara baka baka aklımın kalan son kırıntılarını da kaybettim.

Çıktı elbet bahçeye. Yüzünü görür görmez anladım. "Ama çok içiyorsun, yoruyorsun beni, bu kadarı da fazla, git artık buradan, bizi rahat bırak," diyordu, buna benzer yüz bin şey söylüyordu, anlamamak ne mümkündü.

Yanıma geldi.

"Çocuk gibi davranıyorsun," dedi.

Bunu dedi, ne kadar da haklıydı.

Demir koltuktan doğruldum, yavaş, ona baktım, yavaş, yumruğumu kaldırdım, yavaş, yüzüne savurdum ve yere yuvarlandım. Küçük bir ayak hareketiyle bakmıştı icabıma.

Ağlamaya başladım. Dizlerine, temiz, ak pantolonuna yapıştım, çaktırmadan sümüğümü de siliyordum kaliteli kumaşa. "Yazık sana, ayı gibi adamsın hesapta," dedim içimden.

En son düşünmek istediğim şeyi yaptı, beni şefkatle çenemden tutup ayağa kaldırdı. Çok yoksul, çok öfkeli, çok aptal, çok çaresiz bir çocuk gibi iki yana sallanıyordum karşısında.

"Asya seninle ilgilenmiyor," dedi.

Çok iyi anlamıştım, hiç anlamamıştım, sümüğüme karışıp ağırlaşan gözyaşlarımı elimin tersiyle sildim. "Neden," diye sordum.

Bir şey söylemesin, tekrar eve girelim, kazasız belasız balıkları yiyelim istiyordum. Ama, "Neden"di işte.

"Neden, neden, neden?"

Konuştu:

"Şiirlerini en çok Asya seviyor, biliyor musun?"

Bu ne şeker, ne anlayışlı çocuktu böyle, teselli miydi şimdi bu?

Karısını istiyordum, şiirlerimi seviyorsa o benim hakkımdı, dünyanın en güzel şiirlerini yazmıştım ona. Burnumu çektim, genzime dolan kanlı tükürüğün pasını hissettim, Allahım ne kadar zavallıydım...

Gerilip bir kafa çakmaya çalıştım, ayaklarım yine yerden kesildi. Yüzüme yapışan otlu toprağı temizlerken, "Yakışır mı lan devrimciye böyle lüks ev?" diye bağırdım, kalbime doğru oluk oluk lağımlar aktı.

Başımı eğdim ve bekledim. Onu da yaptı, onu da yaptı, elini uzatıp saçlarımı okşadı. Öfke seline boğuldu içim.

"Senin," dedim. "Senin," dedim...

Gerisi gelmiyordu ve o, üzüntüyle yüzüme bakıyordu.

Pençeleyip çıkardım küfrü içimden:

"Senin ecdanını sikeyim!"

Elimi tuttu. Hırsla çektim elimi, cebimde sigara arandım, buldum, çıkardım, yaktım. Sigarasız elimi tuttu bu kez.

"Çok uzadı," dedi. "Hadi gel girelim içeri, Asya kahve yapsın sana. Hem bak yarın bir sürü işimiz var."

Soluk alamıyordum. Soluk alamıyordum.

Avazım çıktığı kadar bağırdım:

"Dünyanın bütün âşıkları birleşin ulaan!"

Bağırır bağırmaz utandım kendimden. Yavaşça koluma girdi. Önce biraz direndim, ama Asya'yı özlemiştim, eve doğru yürüdük.

İçeri girer girmez, tüm güzellikleri ve gençlikleriyle bakıştılar. "Elbet biter bu gece, biz de yatağımıza döneriz, sızar elbet Şair, biz sevişiriz," diyorlardı. Ben orada ne arıyordum?

Ağzımı araladım. Bir şiir vardı aklımda, henüz kimsenin bilmediği bir şiir. İlk kez Asya adının geçtiği bir şiir.

"Son sözünü bana söylemek isteyen biri var mı?" diye başladım.

Yüzlerinde gezdirdim gözlerimi. Bana öyle derin bir sıkıntıyla bakıyorlardı ki.

Ama bir dize daha söylemeye cüret ettim:

"Kalbinden yeşil bir kapı açıcam, tüylerinden dönücem..."

Söylediğim anda tıkıştı ağzıma kelimeler, ama dayandım, devam ettim:

"Çünkü benim aklım yol kuşlarının tüneyip sessiz sedasız terk ettikleri bir harabedir."

Asya sağa sola bir-iki adım attıktan sonra çaprazımdaki koltuğa çöktü, kocaman bir nefes saldı dışarı, bezgin gözleri üzerimdeydi.

Makatım acıyarak bir daha açtım ağzımı:

"Güller, pembe güller, hafif güller, Asya'nın o vefasız görkem gülleri..."

Ve osurarak kapattım ağzımı.

Beynim bir demir külçesi gibiydi. Fazla içkiden ishal olmuştum. Gittikçe soğuyan bir ıslaklık duyuyordum en alengirli yerimde.

"Seni seviyorum," dedim, gözlerim salonun en insansız, nesnesiz tarafına bakarken.

Orada sadece bir resim vardı. Bir köpek resmi.

"Boncuk," dedi Asya.

Anlamayarak, umarak çevirdim başımı.

Gözleri yüzünün yarısıydı ve içlerinde balıklar yüzüyordu.

"Boncuk, benim çocukluk aşkım," diye açıkladı.

Gözlerimi Asya'dan ayırmadan, en hafif sesimle konuştum:

"Ben de sana âşığım!"

Gözlerimi kapattım sonra, sızdım.

*

Sabah bir elin omzumu ısrarla dürtmesiyle uyandım.

Elin sahibi sabırsız bir sesle, "Kalk Şair kalk, her taraftan yürüyorlar, devrim olacak," diyordu.

"O zaman Asya çıkmasın evden," dedim yarı uyanık, yarı rüyada.

Kalktım, odadan çıktım.

Çocuk çoktan ayakkabılarını giymiş, kapının önünde Asya'nın saçlarını okşuyordu.

"Asya!" diye bağırdım.

Sakin bir güneş gibi baktı yüzüme.

"Bu sabah daha da güzelsin," dedim. "Sabah ve devrim seninle güzel."

Nezaketle gülümsedi, "Sağ ol," dedi incecik sesiyle.

Gövdesi de, kolları da, parmakları da incecikti. Dalgalı, küt saçları küçücük kulaklarının üzerine düşüyor, her hareket edişinde bir buklesi, dünyanın en güzel fizik kuralları eşliğinde ileri geri sallanı-

yordu. İyi eğitilmiş, çok sevilmiş, sağlıklı yemekler yemiş, sevişmeyi erken öğrenmiş kolejli kızların akıl uçuran duruluğu vardı beyaz yüzünde. Geniş geniş güldüğünde dudaklarının kenarları sivri uçlu birer hançer gibi neredeyse kulaklarına dek uzanıyor, kibar bir eğimle iki yana dizili inci dişleri, insanda yalama isteği uyandırıyordu.

Asya'ya çok uzun bakmış olmalıyım ki çocuk, "Hadi Şair, devrim beklemez," dedi, neşeli bir sesle üstelik.

"Sokayım devrimine," dedim içimden, yüzümü yıkamaya, banyoya seğirttim. Benim evimin yarısı büyüklüğündeki banyoda, apak havlulara, her biri özenle raflara dizilmiş krem, şampuan ve koku şişelerine, ayna gibi lavaboya sinek pislikleri gibi yansıyan kirli sakallarıma öfkeyle baktım. Bir an bu çocukların nasıl bu kadar güzel, iyi, akıllı ve çalışkan olabildiklerini düşündüm. Az kıskançlık, çok kederden içim kalktı, lavaboya eğilip kuru öğürtülerle kusmaya çalıştım.

Kirli sarı safralar çıktı içimden, boğazım zehre kesti, çalkaladım ağzımı, defalarca gargara yaptım. Tuvalete oturdum, külotuma bakmamaya çalıştım. Hiç temiz bir adam sayılmazdım, ama huylanırdım böyle şeylerden.

Çıkmadan önce Asya'yı öptüm, nergis kokuyordu.

"İnşallah dünkü gibi olaysız biter," dedi bizi uğurlarken.

"İnşallah bol bol kan akar, ortalık birbirine girer, her yer yıkılır," dedim gülerek.

Asya'nın gözleri büyüdü korkuyla, çocuk, "o kadar da değil" der gibi yüzüme baktı.

Çocuğun gri fortuna atladık.

"Ne olacak dersin?" diye sordu yolda.

Her şeyi en ince ayrıntısına dek hesap ederdi, ama iş böyle yuvarlak, her şey gibi meselelere gelince bana sormadan edemezdi. Hoşuma giderdi bu da benim.

"Bir bok olacağı yok," diye salladım günün ilk sigarasını yakarken.

"Pek küçümsenecek gibi değil bu kez durum."

"Herkes bıraksa, sendikacılar bırakmaz," diye kestirip attım yine.

Ses etmedi.

"Kadıköy'e Ruhiler gitse daha iyi olmaz mıydı? Bizim Levent'le

daha sıkı temasımız vardı," dedi sonra.

İkinci sigarayı yaktım:

"Siktir et. İki tek atarız yürüyüşten sonra sahilde."

Gülerek başını salladı. Bir süre düşünceli düşünceli sustuktan sonra, "Makine olacak mı?" diye sordu.

Çok ciddiydi, hiç sevmiyordum onun bu hallerini, suni bir şeyler vardı halinde tavrında.

"Hayır, işçi eylemi bu," dedim.

Yaşına yakışmayan, bilmiş bir edayla onayladı beni:

"Bence de doğru değil."

Ağzını açtı mı susmak bilmezdi, ama korkardı silahtan.

Sonra sıkıntılı, ama şefkatli bir sesle, "Hakkında konuşulanlardan haberin var mı?" dedi.

Ne söyleyecekse derhal o ruh haline bürünüyordu. Bunu o kadar sektirmeden ve samimi bir şekilde yapıyordu ki, insan sık sık numara çekip çekmediğinden şüpheye düşüyordu.

"Var," dedim kısaca.

İhracım konuşuluyordu en tepelerde, ne var ki cesaret edemiyorlardı. Kuyruklu belaydım, ama kuyruğum çok uzundu, çok insan takılıydı o kuyruğa.

Devam etti:

"Bu kadar içmemeni söylemiştim sana kaç kere."

Bana üçüncü sigarayı da yaktırdı böylece:

"Evet, bu yüzden bir kere daha söyleme."

Vazgeçmedi:

"Dün gece gene perişan ettin bizi."

"Kusura bakma," dedim.

Bunun son olacağını umuyordum, ama yanılmıştım. Daha önce hiç denemediği bir yoldan, dura dura ilerledi:

"Bunu sorarken seni çok sevdiğimi, çok içten olduğumu bilmeni isterim... Derdin ne Şair? Ve... benim yapabileceğim bir şey var mı?"

"Asya'ya âşığım," dedim hemen, söze tam gereken dozda şaka gazı katarak.

"Onu biliyoruz, başka?"

Susturucu, kısa, yuvarlak bir şeyler söylemeliydim:

"İçim sıkılıyor."

Sustuk.

Sessizliği bozmak isteğiyle yine ben açtım ağzımı ve nasılsa dökülüverdim:

"İçimden atamadığım bir yumru, bir ateş, bir lanet var sanki. Başım çok ağrıyor, kalbim çok ağrıyor, gözlerim çok ağrıyor... Bildiğim, öğrendiğim, yaşadığım her şey yavaş yavaş siliniyor aklımdan... Geceleri azap gibi... Kâbuslar yakamı bırakmıyor bir türlü... Kötü bir şeyler olacakmış duygusu var içimde, neyin ne olduğunu kavrayamıyorum çok zaman... Zaman benim dışımda ilerliyormuş gibi, zaman beni kusacakmış gibi, kelimeler bir araya toplanıp, bir vücut olup beni içinden atacakmış gibi... Gölge..."

Devam edemedim. Söylenebilecek en sıradan şeyleri en salak şekilde söylemiştim, ama söylediğime de şaşırmıştım.

Ânında pişmanlık kapladı içimi, gözlerim doldu. Çocuk etkilenmiş gibiydi, ağzını açmadı. İçimdekileri bu kadar açık saçık anlatmamalıydım diye düşündüm. Kendimi tufaya düşürülmüş gibi hissediyor, gittikçe öfkeleniyordum. Çocuğa hücum etmek, onun o mağrur duruşunu darmadağın etmek istiyordum.

Çok eşitsiz, çok haksız bir karşılaşma gibiydi bizimkisi. Onun en sevmediğim taraflarını düşündüm. Ona öyle bir şey söylemeliydim ki ta içinden acımalıydı. "Cimrinin teki bu züppe," diye düşündüm aceleyle. Her şeyde olduğu gibi, para konusunda da çok hesaplı kitaplıydı. Kuruşu kuruşuna sayarak harcar, benim züğürdün teki olduğumu bilmesine rağmen meyhanelerde hesabın tam yarısını bırakırdı masaya. Bunu çok doğal bir şeymiş gibi görürdü. Ben param olmadığını, hesabı onun ödemesini söylediğimde canının sıkıldığını gizlemez, hatta yarın ağızla bunu verilmiş bir borç olarak kabul ettiğini ima ederdi.

Ben tam, "Çok paran var ve çok cimrisin. Neden böyle?" derken, aniden yola çıkan bir sokak köpeğine çarpmamak için freni kökledi.

Sonra da, "Kusura bakma ama sana borç veremem," dedi.

Böyle bir cevap beklemiyordum, hatta meselenin ne olduğunu bile bilmiyordum. Herhalde yine bir sarhoşluk muhabbetiydi ve ben ondan borç istemiştim.

Ama bozuntuya vermedim:

"Niye?"

"Çünkü parayı çarçur edeceksin. Daha fazla içki alıp, meyhanelere dadanıp galonla içki içeceksin."

"Allah allah, sana ne benim ne yapacağımdan? Paraya sıkıştım işte, vereceksen ver, vermeyeceksen verme, gerisi laf..." diye ufaktan azar kayıyordum ki, arabayı kenara çekti. Arka cebinden cüzdanını çıkardı, bir tomar para çekip bana uzattı.

"Koy o parayı yerine. İstemiyorum, zaten gerek kalmadı," dedim sertçe.

Hiç itiraz etmedi, yerine koydu paraları, gaza bastı yeniden.

O an aramızdaki ilişkinin ne kadar tuhaf olduğunu ve aslında bu çocuktan hiç hoşlanmadığımı düşündüm. Ben ne kadar bitmiş ve serseriysem, o da o kadar tertipli ve başarılıydı. Ve ne yalan söylemeli, benim halim bana daha doğru geliyordu.

Asya'yı düşündüm sonra. Onun güzel dudaklarına değen dudaklara baktım. Düzgün, sağlıklı dudakları vardı, yakışıklı yüzünün ortasında nemli bir kırmızılık halinde parıldıyorlardı.

Midem bulandı birden. İkisinin yirmi yıl sonra neye benzeyeceğini gözümün önüne getirmeye çalıştım. Devrim falan olacağı yoktu, bunu biliyordum. Ve ikisi, muhtemelen fazla korunaklı bir hayatın ortasında, sersem gibi ölümü bekler olacaklardı. Şu an otuz santim yanımda, ferah ve geniş yüzüyle araba süren çocuk, Asya'yı binlerce kez düzmüş olacaktı. Asya'ya bir kez olsun şiir yazmayacaktı, onun içine bir kez bile bakamayacaktı, onu gerçekten hiç sevmeyecekti. Asya'yı gerçekten ben sevebilirdim, onun ruhuna gerçekten ben dokunabilirdim. Asya'ya gerçek aşkı ben verebilirdim. Emindim bundan.

"İlk aşkım amcamın kızıydı," dedim.

"Ayşe. Biliyorum, anlatmıştın," dedi bakışlarını yoldan ayırmadan.

"Onu bir kez olsun öpemediğimi de anlattım mı?"

"Evet."

"Ya bir pastacının yarım akıllı oğluyla evlendirildiğini?"

"Evet."

"Doğum yaparken öldüğünü?"

"Anlattın."

Arabanın ön paneline öyle bir yumruk geçirdim ki, torpido gö-

zünün kapağı kırılıp yerinden fırladı.

"Bana soysuz cevaplar verme!" diye bağırdım soluk soluğa. "Tek kelimeden fazlasını gerektiren şeyler söylüyorum sana!"

Dönüp şaşkın şaşkın baktı yüzüme:

"Özür dilerim. Yani ne söylememi bekliyorsun ki?"

İğreniyordum bu çocuktan, onun koca kafasından, tıraşlı suratından, göbeksiz karnından, temiz gömleklerinden, aklından, mantığından...

Soluğum kesilmişti, yanaklarım yanıyor, başım dönüyordu. Yıpranmış gömleğimin cebe yakın kısmındaki bir zeytinyağı lekesine dokundum parmağımla. "Seni seviyorum ey leke," dedim içimden.

Yine sustuk bir süre, gerginlik dağılıp pencereden ağır ağır uçup gitti.

Heyecanla, "Sesleri duyuyor musun?" diye bağırdığında içki isteğiyle ufaktan kaşınmaya başlamıştım.

Dalga dalga sloganlar çalınıyordu kulağımıza. Bu kadar uzaktan bile duyulduğuna göre büyük bir kalabalık toplanmış olmalıydı.

"Duymuyorum," dedim. "Sağırım ben."

Kadıköy meydanına yakın bir yere park ettik arabayı.

Meydana çıkan yollarda işçiler sel olmuş, akıyordu. Ellerinde pankartlar, bayraklar vardı, avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı. Sloganlar birbirine karışıyor, sağa sola sinmiş polisler işçileri tedirgin gözlerle izliyorlardı. Kararlaştırdığımız yerde, gösterişsiz bir kahvehanenin önünde bizimkilerle buluşup küçük bir kortej halinde işçilerin peşine takıldık. Meydana varamadan, Kadıköy çarşısında askerlerin barikat kurmuş olduğunu gördük. Beklemeye başladık, dört bir yanda sendika temsilcilerinin subaylarla görüştüğü, yürüyüşe devam edileceği konuşuluyordu. Fırsattan istifade bir çorbacıya girip bol sirkeli bir işkembe yuvarladım. Sonra da tektekçinin birinde ânında bir duble rakı götürdüm. Tam dükkândan çıkıp bizimkilerin yanına yürümeye başlamıştım ki, kıyamet gibi bir cayırtı koptu, kulağımın dibinden vınlayarak bir kurşun geçti, kendimi yere attım. Askerler ateş açmış, işçiler dört bir tarafa kaçışmaya başlamıştı. Ortalık fena karışmıştı, binlerce insan ara sokaklarda dağıldı gitti. Ben de kalkıp deli gibi koşmaya başladım. Ara sokaklardan birinde arkadaşların bir kısmıyla tekrar buluştuk. Kaçışanları engellemeye, bir

arada tutmaya çalışan işçilerin yanına yaklaşıp onlar gibi bağırıp çağırmaya, sağa sola emirler yağdırmaya koyulduk. Kaçanların Kadıköy'ün arka taraflarında oluşturduğu irili ufaklı yüzlerce grubu birleştirmeye çalışıyorduk. Saatler sonra binlerce işçi tekrar toplandı, bu sırada gözaltılar olduğu haberi ağızdan ağza dolaşmaya başladı. Öfkeyle yumruk sallayarak Kadıköy iskelesine yöneldik. Burada da barikat kurmuştu askerler. Rütbesi okkalı olduğu omzundaki takım-yıldızından belli bir subay, bir cipin üzerine çıkarak konuşmaya çalıştı. Sloganlar, bağırtılar bir süre kesilir gibi olduysa da öte tarafta polislerin birkaç işçiyi sürükleye sürükleye kaymakamlık binasına doğru götürdüğünü gördük. Kalabalık birdenbire kaymakamlığa yöneldi. Binanın önünde polislerle işçiler arasında büyük bir arbede yaşanıyordu. Nasıl olduğunu kimse anlamadan, yarısı işgal edilen binadan alevler yükseldi. Polisler ateş etmeye başladı, işçiler ağaçların, araçların, duvarların arkasına gizlenerek korunmaya çalışıyorlardı. Hemen önümüzde kanlar içinde yere yuvarlanan işçileri görüyorduk. Ateş o kadar şiddetliydi ki, başımızı kaldıramıyorduk yerden. Bulabildiğimiz taşları, sopaları, hatta ayakkabılarımızı, kemerlerimizi, kasketlerimizi atarak karşı koymaya çalışıyorduk kurşunlara. Etrafımda tanımadığım işçiler vardı. Hep bir ağızdan küfrediyor, durmadan el kol hareketleri çekiyorduk karşıdakilere.

Birden, işte, beynime binlerce örümcek doluşuverdi. Kulaklarım uğuldadı, içimden kahkahalar yükseldi, ama gözlerimden sel gibi yaşlar boşanmasına engel olamıyordum. Kendimi kaybettiğimi, bayıldığımı sandım. Ama gerisini başkalarından dinledim daha sonra: Yavaşça arabanın arkasından çıkmış, yağmur gibi yağan kurşunlara aldırmadan orta yere ilerlemiş, kollarımı kaldırıp ağır bir zeybek döktürmeye başlamıştım. Ben oynadıkça bağırışlar, kurşunlar, sloganlar gittikçe azalmış, bir beş dakika kadar herkes durup benim zeybeğimi seyretmişti.

Yıllar sonra, üzerimde aynı giysiler ve kafamda kıvıldayan bitlerle çıktım hastaneden. Vardığım her kapıdan kibarca, kabaca, suskunlukla, küfredilerek kovuldum. Demir bir kapı yavaşça yüzüme kapanmadan iki saniye önce, Asya'yla çocuğun trafik kazasında öldüğünü öğrendim. Teşkilattan çoktan, daha hastanede zeybeğe devam ederken atılmıştım.

11

İstasyonda bir şişe sütü kafama dikerken duydum: Yanı başımda, büfenin önünde, kaşarlı tostlarını ısıra ısıra konuşan iki genç vardı. Hayran olunacak kadar yakışıklı, kirli sakallı, parlak gözlü, ağırbaşlı... İki Kürt genciydi muhtemelen. Heyecanla, hızlı hızlı, sevinçlerini gizlemeden konuşuyorlardı.

Dudaklarıma sıvalı süt tülleriyle put olmuş, dinlediğimi fark edince derhal Kürtçe'ye başladılar. Yanılmamıştım, devrimci gençlerdi bunlar.

Bir an bile düşünmeden yanlarına yaklaştım ve sordum:

"Neresi? Bu kez neresi heval?"

Kaçar gibi bir hareket yaptılar, ama gözümden, konuşmamdan, sallanışımdan bir şeyler çıkarmış olmalılar ki, durdular.

Üsteledim:

"Neresi be? Yahu iddiaya girdik, ondan soruyorum. Parlamento mu, neresi?"

Daha uzun olanı güldü, o gülünce diğeri de güldü. Sarhoştum, bu çok belliydi. Deliydim, bu da az belli değildi.

"Üç yer. Ama parlamento yok," dedi uzun olanı.

Sabırsızlıkla sordum:

"Eee, neresi?"

"Bir fabrika, bir üniversite, bir de NATO üssü," dedi, bu kez diğeri.

Kazanmıştım iddiayı, sevinçle başımı salladım, bir şey söylemeden uzaklaştım yanlarından. Arkam sıra güldüklerini duyuyordum.

Şair'i tuvaletten çıkarken kolundan yakalayıp bastım yaygarayı:

"Kuzu çevirme isterim, en sütünden, kocaman kuzu isterim."

O da meraklandı:

"Neresi?"

"Bir üniversite, bir fabrika, bir de NATO üssü."

Başını derviş gibi eğdi, "Vay be," diye fısıldarken.

Aptal aptal gülüyordum.

"Kazandın," dedi.

Bunu söylerken çok mahzun gözüktü gözüme.

Dayanamadım:

"Ama belki bundan sonrakidir, ha?"

Uzattı parmağını.

Parmağımı parmağına taktım.

"Nesine?"

"Kaybeden litrelik JB alır."

"Tamam," dedim sevinçle.

İddiayı kimin, hangi tarafından tuttuğu belli değildi, önemi de yoktu, bir şişe viski alınacaktı, o kadar.

İçime dolan coşkuyu yıllardır unutmuştum.

Biraz fazlaca bağırdım sanırım:

"Hadi salona gidip dumanlara bakalım."

İtiraz etmedi, ama tam salonun önündeyken kolumdan çekip beni büfelerin oraya doğru sürükledi.

"Boş ver," dedi. "Çilingiri kuralım."

Ben çocuk gibi ellerimi çırparken, o büfeciye sipariş yağdırmaya koyuldu.

Büyükçe bir poşeti ağzına kadar doldurup kompartımana döndük.

Plastik bardaklara rakıyı, rakının üzerine memba suyunu doldurduk. Bardağını bardağıma uzattı, kadeh tokuşturduk, "pıt" diye.

"Devrime," dedi.

"Devrime," dedim.

Bu kelimeyi, böyle içki içerken, böyle doğallıkla, bombalarla yeniden dirilmiş, gelişip serpilmiş olduğunun farkındalığıyla söylemekten acayip duygulandım.

Karışık çerez paketinden bir fındık seçip ağzıma atarken gözlerim yaşla doldu. Ağlamaya başladım.

Bir rüyadaydım da, sanki az sonra, küçük dairemde, darmadağın yatağımda açacaktım gözlerimi. Ve çoktan yapmam gerekeni yapacaktım.

Ama bunu düşünürken, içimde yıllardır ilk kez bir yerin, hep orada ve zaruri olduğunu düşündüğüm bir zamanı, o zamana uygun bir töreni değil, başka bir şeyi beklemekten dolayı kıpırdadığını, direndiğini fark ettim.

Çoktan yapmam gereken, törenle yapmam gereken, çentikli bir kabzayla yapmam gereken bir şey var mıydı artık?

Bir sonraki bombayı beklerken, var mıydı?

Ağlamamı izledi Şair, durulmamı bekledi.

Sonra, "Bu hikâyeler," diye başladı, ama yine devam etmedi. Bir manyak adamdı ki yani, o kadar olurdu...

Plastik çatalla kaşardan bir parça böldü. Ardından bir parça, bir parça daha...

Böyle böyle kalın kaşar dilimini irili ufaklı parçalara ayırdı.

"Bak, hikâyeler şu parçalar gibi işte."

"Hangisi senin?" diye sordum, burnumu çekerken.

Çatalıyla en iri parçalardan üç dördünü, masaya serdiğimiz gazete kâğıdının bir köşesine doğru itti, sonra da birini çatala takıp ağzına attı.

"Hangisi benim?"

Çatalı elinden bıraktı.

"Seninki yok. Sen onları okuyup bitirdikten sonra olacak. Hem de en güzeli..."

Rakılarımızı aynı anda yudumladık.

Tren yine öttü.

Yine sordum:

"Peki hangisi babamın?"

Bir an duraksadı, derin derin baktı yüzüme. Sonra dosyadan birkaç kâğıt ve parça parça, yeşil bir defter çıkardı.

Ellerim titreyerek aldım kâğıtları ve defteri.

"Bu mu?"

"Bunlar."

"Babam mı yazmış bunları?"

"Elindeki bizzat onun defteri."

Kafam uğuldamaya başlamıştı yine.

Kalbim yerinden çıkacak gibi atıyordu.

Babamla ilk tanışmamdı.

Boğularak sordum:
"Ne zaman yazmış?"
Rakıyı dipledi, fındık külâhına uzandı:
"Eylülden önce."

12

Yağmurlar...

O sene yağmurlar ki ne yağmurlar. Kadife perdelere, oymalı ağır koltuklara, yatak yorgan denklerine öyle küf kokulu bir rutubet sıkıntısı ki, ülkede sıkıyönetim ilan edilmiş. Masumiyet ülkeye ağır gelmiş.

Kapkara bir martın ardından ve tersinden geliyor kış, güz ve yaz. Gerçekten de vurup öldürüyorlar, gerçekten de kıstırıp yakalıyorlar, kimse inanamıyor.

Ve sonra okullar kapandı, okullar açılmadı. Yağmurlar sonra, can sıkkın, yürek kırık. Herkes için devlet, biraz daha elli ayaklı, kaşlı gözlü, silahlı mermili bir şey artık.

Şehrin en perişan mahallelerinden birinde güneş, teneke çatıları kızdırıyor, toprak yolun ortasından yokuş aşağı pervasızca akan kanalizasyonu kıvamlandırarak kokutuyor, bozgundan çıkmış bir ordu misali şehre sürüklenenlerin sırtlarını ılık ılık yalıyor, yalınayak çocukları da bir düş gibi ışıttığı uzak tepelere doğru kandırıyor.

Renkler çok pastel, filmler çok siyah-beyaz oluyor.

Herkesin öyle bir darbe yemişliği var ki makinelerden, patronlardan, doktorlardan, doğumlardan, sakatlar ve deliler birer istisna değil, ahalinin ta kendisi bu mahallede.

Kadınların kalçaları ve memeleri sığmıyor mesela mahalleye. Küçük kara çocuklar var ki, en sevdikleri oyun, ellerine geçirdikleri kendileri gibi yamuk yumuk dalları aşağıya, şehr-i azamete doğrultup, tek göz nişan alarak, "dıkşinya, dıkşinya" diye bağırmak.

Çocukları kulaklarından, kadınları saçlarından, birbirlerini damarlarından tutup sağa sola fırlatan bütün o erkeklerinse, öyle öfkeli ve çarpılmış yüzleri var ki, dokunsan ağlayacaklar, cılız gövdeleriyle öyle gülünç bir kasıntı üzre yürüyorlar ki sokaklarda, fiske

vursan dağılacaklar. Şehre inenlerin en az biri ikisi, her akşam, ya ölü ya deli dönüyor geriye. Ve her akşam mahalledeki evlerden biri, tiz ağıtlarla göğe yükselip yükselip iniyor.

Ama o mahallede yaşayanların yokuş ve kıraç bir manzaranın orta yerinde benek benek bağıran evleri, evlerinin geniş bahçeleri de var. O bahçelerde, keçe minderlere kurulan irili ufaklı kadınlar, beyaz tahtaların üzerinde yufkalar açıyor, kara sacların üzerinde kokusu şehri tutan börekler pişiriyorlar. Bütün yoksulluklarına rağmen kızartmalar, tereyağlı erişteler, sarmısaklı mantılar, patlıcan-biber közlemeleri ve çocukların mutluluğu, erkeklerin ufak rakıları, ölenlerin yası için daha neler neler...

Ölümü, ölenleri, yiyerek, durmadan yiyerek, hep yemeyi düşünerek unutuyorlar. Ama ertesi gün yine hatırlıyorlar ölümü ve oklavalara saldırıyorlar. Ölü evlerindeki yiyeceğin bolluğuna bakıp bakıp çocuklar, keşke şu bütün gün yatakta inleyen kurumuş ninemiz de ölse diye düşünüyorlar.

Bu mahalledekiler korkmak ve ölmek istemiyorlar artık.

Üç-beş yıla kalmaz, korkmayacaklar, ama ölecekler.

*

Oğuz ve Canan mahalleye yakıştılar.

Oğuz, Canan'ı elinden tutup o mahalleye, o mahalledeki bir eve götürdü ki, kapısında örümcekler, mutfağında fareler, tuvaletinde hamamböcekleri... İyi yani, karanlık, onlar gibi.

Bu bir oyun değil, arkadaşları da gelecek.

Bu bir oyun değil, çok yorgunlar gözlerden.

Dinlenmek istiyorlar, kapıdan buyurun, yirmişer yaşındalar, kaçmalı mı, buyurun, buyurun...

Yaz geldi, sonbahar geliyor, kış da gelecek. Makarna yiyorlar, tarhana içiyorlar ve hemen de alıştılar mahalleye, ölüme zaten. Şarap da içerler. Erkenden sevişmek. Üniversite, sanatın tarihi, tonozun beli, kemerin kilidi...

Hindistan büyükelçisinin gayrimeşru oğlu olduğu, yetiştirme yurdunu ilk ve son kez ziyaret eden rüküş bir kadın tarafından sekiz yaşında kulağına fısıldanıyor Oğuz'un. İki-üç yıl sonra seyrettiği

ünlü bir Hint filmi, Oğuz için kopkoyu esmerliğine makul bir gerekçe teşkil ediyorsa da, filmde durmadan şarkılar söyleyip dans eden insanların hepsinin eşit uzunlukta bacaklara sahip olması, Oğuz'un Bombay'a, onca Hint şehri dururken, nedense Bombay'a gidip babasını bulma umutlarını bıçak gibi kesip atıyor. Ve Oğuz kendisine baba namına, bir ansiklopedide görüp okuyup hayran kaldığı Topal Ahmet Efe'yi seçiyor. On sekiz yaşına bastığı gün, yurttan kapı dışarı edilirken yanında sadece Ahmet Efe'nin ansiklopediden kesilmiş flu bir fotoğrafı ve kütüphaneden yürüttüğü üç şiir kitabı var.

Canan'ın babası şehrin en büyük otellerinden birinin sahibi. Arada bir ortaya çıkar, karısını döver, Canan'ı ağlaya ağlaya okşar, sonra yine ortadan kaybolur. Canan'ın annesi, şeytan gibi darmadağın saçları ve iplik gibi dudaklarıyla sürekli bağırıp çağırıp ağlayan azgın bir alkolik. Babanın kulüpçülük yaptığı yıllarda tanıyıp evlendiği eski bir konsomatris. Ve bu kadın öyle çok içiyor ki, Canan daha küçücük bir çocukken, kara kara gözlerini annesine dikmiş, elindeki tuhaf nesneyi ne yapacağını merakla izlerken, o bir çaydanlık dolusu kaynar suyu elinde tutamıyor. Canan on yedinci yaş gününde, annesinin kafasını seramik bir çaydanlıkla yardıktan sonra evden kaçıyor. Babasının dil dökmelerine, annesinin intihar tehditlerine rağmen geri dönmüyor. Israrların dayanılmaz hale geldiği bir vakit yüzünden küçük bir et parçası koparıp babasına yolluyor. Babası da karşılığında ona hicranlı bir mektup ve bir hesap cüzdanı...

Kaçmalı mı...

Oğuz ve Canan mahalleye çok yakıştılar.

Bir deniz kıyısında oturuyorlardı. İkisinin de elinde aynı şiir kitabı vardı. Okuyor, şarap içiyor, azar azar ağlıyorlardı. Bir an göz göze geliyorlar. Topal olan, yaralı yüze âşık olur. Cesur ve yaralı çocuklar, kaçmalı mı...

Üniversiteye kaydolduklarında binlerce gözden menkul bir koridordan geçtiler. Hemen caydılar. Üniversite bir gereksizlikti. Sadece iki arkadaş: Şadi ateş gibi bir civandı, Adnan çalışkan bir karıncaydı. Şadi yakışıklı bir liderdi, Adnan suskun bir dehaydı. Silahları vardı. Çok gençtiler, çok güzeldiler, çocuk oyunlarının belleklerinde hâlâ yeri vardı. Tehlikeli bir saklambaca yazılmışlardı. Saklambacın başına geçmişlerdi. Birilerini vurmuşlar, birilerini kaçırmış-

lar, bazı dağlarda gezinmişler, bir ton askerle kapışmışlardı. Uzun uzun anlatılırsa çok uzun olur. Ve zaten Oğuz'la Canan dışında kimseyle konuşmazlar.

Bir de Adnan'ın bir impalası var. Kimse nasıl olduğunu bilmiyor, ama var işte. Günün birinde, Oğuz ve Canan'ın evinin önüne park ediliyor impala. İçinden Adnan ve Şadi çıkıyor. Dağlardan, kurşunlardan, ihbarlardan sonra saklanmaları gerek. Oğuz ve Canan onları hayatta sobeletmez. Mahalledeki evin önünde tozlanan bir siyahlık impala, hava açık, impalanın önünde, yapıldığı ülkeye küfrederek zıplayan çocuklar, Canan'dan öğrenmişler, "Kahrolsuun Amerikaan..."

Kaçmalı mı...

Polisler izlerini buldular, mahalleyi bastılar, ama aradılar taradılar bulamadılar. Geldiler, gittiler, bir daha geldiler, gittiler, baktılar, göremediler. Ahali dört gence hiç yardım etmedi, yanlarına hiç yaklaşmadı, hep uzaktan bakmakla kaldı. Ama biliyorlardı ki, gençler zaten yaralıydı, bu yüzden ahali polise de konuşmadı, onları çekiştiren yaşlı kadınlar bile susmayı bildi. İyi de oldu, çünkü o bilgi üçbeş yıla kadar ahaliye çok lazım olacaktı.

Ahali onları ele vermedi ya, gençler bir göz gecekonduların yığınında çamurlu ve mutlular artık. Şaraptan, dostluktan, sohbetten ve aşktan yorgun düşüyorlar.

Oğuz yazıyor, Şadi bağırıyor, Canan şakıyor, Adnan arıyor. Oğuz'un bacağına, Canan'ın yüzüne, Adnan'ın sardunyalarına, Şadi'nin Dersim'ine uçurtma uçurdu çocuklar, ama nasıl cıvıl cıvıl uçurdular.

Bu mahalle bir dünyaaaa...

Babaaa, annee, yağmuuur, bakmaaa, havaaar...

Kapanıyorlar iyice. İmpala yeni doğmuş bebek kokuyor, çiş kokuyor, ter kokuyor.

Zaman bir taş, sözü unut, kitaplar, tütün, şarap, bir huzur ve gurur patlaması. Tarih yazılıyor orada, her kim ki aksini söyler, yalan söyler. Dört genç insanın birbirine bakıp bakıp sevinçten boğulması, silahlı çocuklar bunlar.

Şadi... Bu kocaman, güzel adam kendini acıya başka türlü nasıl bırakır? Oğuz'u büyülüyor bu. Acının ayrıntılı olanı hiç yakışmadı-

ğı için fazla yakışıyor Şadi'ye. Heybetli gövdesiyle pencerenin kenarına ilişip uzaklara dalması, uzaklardaki dağlık tepelik yerleri, o dağlarda kendisinin de gezindiği günleri, o dağlardan kutsal topraklara yayılacak büyük isyanları anlatması... Oğuz'un şiirlerini kaşları çatık okurken, anlayabildiği bir-iki dizeyle aniden keyfe gelip, "Burasını sevdim işte," diye bağırışı... Canı sıkıldığında telaşla ceketini omzuna atıp, "Ben kahveye çıkıyorum," diye mırıldanışı, arkası ezik pabuçlarını eşiğe fırlatışı. Sonra gece yarıları, bir çeşit huzura ermiş ve sarhoş döndüğünde, "Gelin bakayım buraya," deyip üçünü tek hamlede kucaklayışı ve hepsini teker teker öpüşü... Ve ertesi sabah kalktığında yine yaban, tuhaf bir acıya koyuluşu. Oğuz'u büyülüyor bunlar. O bir kahraman, hem de en âlâsından. Kaçmalı mı...

Oğuz... Adnan, Oğuz'un kısa bacağını tuta tuta, asası kayıp bir ermiş gibi evi adımlamasını, o adımlara ilişen kelimeler belli bir kıvama geldiğinde, odanın en kuytu köşesine yerleştirdiği küçük masaya oturup kurşunkalemini dişleye dişleye kâğıtları doldurmasını, içi kelimelerle iyice acıyıp bayılacak gibi olduğunda önündekileri itip kendini sokağa atmasını, döndüğünde getirdiği şarabı bıçakla kanırta kanırta açmasını... Oğuz'a dair her şeyi, tuhaf bir peygamberin, o peygambere ağır ağır inen bir kutsal kitabın tanığıymışçasına seyrediyor. Peygamberinin gövdesine dokunuyor titreyerek. Peygamberinin kısa bacağına başını dayayıp karanlık çağlardan boz bulanık bir çağa uzanan kelimelerini dinliyor, sihirli kelimeler bunlar, tehlikeli, kaçmalı mı...

Adnan... Canan için Adnan bir deha. Suskunluk, bilgelik, iki ve ama nasılsa kolayca üç olmaya giden lisan, çok ufaklık, çok çok tefeklik çünkü... Allahı kaymış bir komşu radyosunun başında akan saatler, sonuç hep müspet: "Ölürseem, yaazıktır, saaana, kağaanmadan..." Artan ufak parçalarla, birtakım tozlar ve sıvılarla, ne olur ne olmaz bombaları... Ezberlenen ve hiç unutulmayan şiirler, okunan ve satır satır hatırlanan kitaplar. Sade bir çocukluk. Herkesin çocukluğu. İtirazsızlık. Yumuşaklık. Ama ona tanık olanda yarattığı saygı ve korku da. Hülyalı bakışlar, ağız kırk yılda bir açılır, bilgelik böyle bir şey mi? Ve ama herkesin inancını sağlamlaştıran bir tatlı gülücüğü de hiç ihmal etmeden. Çocuk Adnan, acıyı dağıtan, derleyip toparlayan ve çelimsiz ve gizli saklı bir yeri hiç açılmayan Adnan. Bir

ölüye ilk kez siyah impalanın içinde, Adnan'la birlikte dokunan, üstü başı kan içinde ilenen Canan. Canan'ı yaramaz bir ipliği inatçı bir iğneyle buluşturmaya çalışırken seyredip kahkahalarını tutamayan, Canan'ın sırtına "ha gayret" fiskeleri vuran Adnan. Kaçmalı mı...

Canan... Güzel kadınların rüyalarını süsleyen Şadi, ilk zamanlar ne düşüneceğini bilemedi Canan'a bakarken. Bir vazgeçiş bu kadın, bir talep, bir tercih talebi. Karşısında duranın içine doğru yavaşça süzülen bir atomlar toplamı, sürekli dağılan ve yeniden toparlanan, sürekli dağıtan ve yeniden toparlatan... Duygunun ve zekânın en has bileşimi, bakışı dik, sesi tok, öfkesi kıyıcı üstelik... Kuru çocuklarla bağıra çağıra bahçeler dağıtışı, bir ölünün başında dimdik ve artık alışkın, çok ciddi ve her zamankinden daha korkutucu duruşu. Bir elmayı her ısırışında kendine benzetişi... Sonra o şarapların, yol yol kararan yüzüne düşürdüğü gölgeler. Oğuz'un bir şiirinde dediği gibi, "hüznün ismine kavuşuşu, acının evini kuş gibi kuruşu..." Biraz aşağılara inse mahalleden, hiç yoktan başlayacak bir savaş, bir yüzün gözlerle savaşı, ucuz, kendiliğinden bir savaş... Şimdi mutlu ama. Bağırırmış da meğer, gülermiş ve koşarmış da. Her kim ki Oğuz ve Şadi ve Adnan ona hayran değildi der, ayıp eder. Kaçmalı mı...

Kaçmamalı...

Çünkü sıkıntı öldürür. Ve ama sıkıntı öldürüyor. Acı ve öfke değil, ama sıkıntı öldürüyor. Çok geçici, anlık, masum, makul olabiliyor sıkıntı, ama öldürüyor. Sıkıntı eğlence istiyor, tatil istiyor çünkü. Tatil çoğulluğa, çoğulluk gövdelere, yeni kelimelere, yeni yüzlere yol açarak öldürüyor. Sıkıntı davet ediyor, açıyor. Acı ortak olmayanı defediyor, kapatıyor. Sıkıntı çözüyor, öfke bağlıyor. Sıkıntı plan program demek çünkü. Program yazlıklara savuruyor, sayfiyelere, yumuşak içkilere, pahalı yemeklere yol açarak çözüyor. Acı kendi yasasını durmadan fısıldıyor, öfke hatırlatıyor oysa: Dağılmayın, unutmayın, yetinin, oturun oturduğunuz yerde. Ama sıkıntı savuruyor, parçalıyor, gebertiyor. Sıkıntı kutlamalar, şenlikler istiyor çünkü. Sıkıntı ille de dans diyor, kahkaha diyor, acının da öfkenin de içini boşaltıyor. Acı ve öfke korkuyu yeniyor, sıkıntı okşuyor. Sıkıntı arzuyu kaşıyor, acı ve öfke terbiye ediyor. Acı değil, öfke değil, sıkıntı öldürüyor.

Sıkıldılar. Yakışmadı.

İlk hangisi belli değil. Sıkıntı, birden iki kelime, ayağa fırladılar, dışarıda bir çocuk parmağını kesmiş, uluyarak ağlıyor. Lanet işareti. Kar. Gitmeseler. Kalpdere'ye gitmeseler... Afişlerle aranan Adnan'ın cebinde yine nereden bilinmez bir yazlık anahtarı, yılbaşı gecesi için iyi bir fikir olabilir mi? Afişlerle aranan Şadi'yi nedense heyecanlandıran bir kelime yılbaşı. Oysa uğursuz bir burjuva alışkanlığı...

Ve Adnan'ın, kim bilir nereden yürüttüğü yirmi sekiz yıllık Fransız şampanyasının üzerindeki hatıra imzalarına bakıldığında, öldürücü bir yılın şerefine patlatıldığı gece, Kalpdere'deki yazlıkta bir beşincinin bulunduğu anlaşılıyor. Adnan'ın yüreğini kaldıran aşk, İstanbul'dan, az devrimci, çok çılgın, geveze, hayli güzel, fazla güzel, felsefe üç talebesi Nur...

Kalpdere'de herkes sarhoş. Polisler Bozkaya'daki merkezde sarı bir forta bindiler. Nur ayağa kalkıyor. Fort yola çıktı. Nur dans etmeye başlıyor. Fort Kalpdere yakınlarında bir koya, terk edilmiş bir sahil gazinosuna yanaştı. Nur, inanılmaz, kıvrak, ihanet gibi, yavaşça kazağını sıyırıyor. Polisler yorgun, şefleri bir sigara yaktı. Nur kazağı sallıyor, sallıyor, yüzünde çapkın bir gülüş, Şadi'ye fırlatıyor. Adnan gözlerini kapatıyor, iç çekiyor. Nur pantolonunun kemerine elini atıyor, burnu küçücük, gözleri dumanlı, ağzı hokka, dudakları parlıyor, kemeri çözüp çıkarıyor. Canan gözlerini kapatıyor, içi buruşuyor. Nur pantolonunu indiriyor, bacakları bembeyaz, beli efsane gibi kıvrılıyor. Oğuz gözlerini kapatıyor, önü sert, içi ateş gibi. Nur sutyenini çözüyor, zarif hareketler, memeler, orta boy, yuvarlacık, uçları pembe, dik, bu kadarı da fazla. Şadi gözlerini kapatıyor, şişeyi kafasına dikiyor, yudum, yudum, yudum ve bağırarak dışarı fırlıyor. Nur omuzlarını silkiyor, giyiniyor, Şadi'nin arkasından gidiyor. Kahpe. Adnan ve Canan ve Oğuz yorgun, acı gelip tekrar yerine yerleşiyor, ama acının anası sikilmiş, geç kalmış öfke, işleri bitmiş, sıkıntı çoktan galip gelmiş, pişmanlık kâr eder mi? Şadi arkasından yetişen Nur'u bir fiskede deviriyor, koşuyor. Şef sigarasını bitirdi, yere attı, eli koluyla adamlarına bir şeyler söyledi, adamları silahların emniyetlerini açtı. Nur geri dönüyor, Oğuz ve Canan kendilerinden geçmiş, yoksun, bozuk, ikisi sessizce çekiliyor. Şadi koştukça koşuyor, ufukta sapsarı bir ışıma, bir fort, şef suratlı bir adam,

ona doğru ilerliyor. Nur, Adnan'ın aşk ile çekilmiş erkekliğini ustaca mahmuzluyor. Kahpe. Canan sabaha kadar ağlıyor, içinde bir göz ev, kör.

Şadi geri dönmedi.

Adnan iki hafta sonra mahalleyi terk etti.

Dağıldılar.

Adnan martta bir tepeden cansız indi.

Şadi'yi mayısta astılar.

Oğuz ağustosta kayboldu.

Canan kasımda birden zayıfladı.

*

Ve işte mevsimlerden ağustos. O şehirde, sıcağıyla yek başına bir mevsimdir ağustos.

Oğuz ve Canan yataktalar.

Oğuz'a döndü Canan. Sol yanındaki bütün çiftin teki organları, kol, bacak, meme, kulak, yanak, Oğuz'a sıralamaya çalıştı, yapamadı, ağır hareketlerle döndü, tekrar sırtüstü yattı.

Oğuz şaraptan bir yudum alıyor. Tedirgin gözlerini tavana diken Canan, ağzını açıp bir şeyler söyleyecek oluyor. Oğuz fark etti bunu:

"Ne söyleyeceksen söyle..."

Şadi ve Adnan'ın ölümlerinden sonra acayip bir kabalık geldi Oğuz'un üzerine. Günlerce susuyor, hiç gülmüyor, durmadan içiyor, saçı sakalı birbirine karıştı. Kalemi de eline aldığı yok artık. Arada sırada Canan onu, hafif hafif sallanıp duaya benzer bir şeyler mırıldanırken yakalıyor.

Ya Canan... Canan aniden yaşlandı sanki. Kafası çalışmıyor, şaşkınlaştı, cıvıltısından ve coşkusundan eser kalmadı.

Aklı uçtu ikisinin de, üzerlerine bir bönlük geldi. Şadi ve Adnan giderken, onların içinde pırıldayan keskin bir bıçağı da aldı götürdü. Oğuz'un kalbinde gölge gibi gezinen kelimeler var, hiçbirini çekip çıkaramıyor artık. Dili tutuldu, dilini yuttu.

İkisinde de bir üçkâğıtçılık hissi, içlerinde nefret ettikleri, fakat bir türlü kurtulamadıkları bir buruşma... Hesapçı oldular birdenbire.

Oğuz'un gözü mahalledeki genç kadınlara takılıyor mesela. Kendinden tiksiniyor sonra, kelimeler uzaklaşıyor ondan, devrim bir türlü hatırlayamadığı bir kelime.

Canan buzdolabı diye bir eşyanın adını anmazdı hiç, artık anıyor. Nedense, cüzdanındaki paraları saymaya başladı. Tiksiniyor cüzdanından, kötü bir rüyada dolaşır gibi dolaşıyor pazaryerlerinde, domatesleri yokluyor, pazarlık yapıyor, korkunç, pazarlık, iki kuruş için... En kötüsü de, Oğuz adına düşünmezdi hiç, şimdi düşünüyor, onun hasta olduğunu, iyileşmesi gerektiğini... Oğuz'da eskiden onu büyüleyen ne varsa yok etmek istiyor. Oğuz'la sıkıntılı sevişmelerinin hepsi ıstırap... Birer tecavüz gibi geliyor sevişmeler ona. Dayanamıyor Oğuz'un sarhoşluğuna, sarhoş olup kavga çıkarmasına, üzerine abanmasına. Doğuma üç ay kaldı...

"Oğuz, sana bir şey söyleyeceğim, ama kızmayacağına söz ver."

Oğuz karşılık vermedi. Sigarasını tüttürdü. Canan ne söylerse söylesin kızacak, bunu Oğuz da, Canan da iyi biliyor.

"Ben dün bir şey yaptım..."

"Ne yaptın? Eve buzdolabı mı gelecek? Yoksa gene o zıbın denen şeylerden mi aldın?"

Canan kendini tutuyor. Oğuz birden çarpık bir kahkaha savurdu. Kaç zamandır böyle gülüyor güldü mü...

"Buzdolabı gelse fena da olmaz hani. Şu ağustos belasında sıcak şarap içmekten kusacağım geldi."

Canan hafifçe doğruldu, yüzüne zoraki bir gülüş yakıştırdı:

"Hani geçen gün Temiz Sayfa'yı okurken, dergide yayımlanan bütün şiirlere tek tek küfretmiştin ya..."

"Eee, ne olmuş?"

"Ben bunların hepsine şiir nedir göstereceğim demiştin..."

Oğuz'un yüzündeki kayıtsız ifade, Canan konuştukça yerini korkutucu bir meraka bırakıyor. Canan fark etti bunu, pustu.

"Sakın benim şiirlerimi..."

Canan, Oğuz'un öfkeden kesik kesik çıkan sesinden ürküyor, dizlerinin üzerine doğruldu, ellerini yüzünü korumaya hazırlıyor, bunu yaptığını fark edince içi acıyor.

"Dün sabah kalktığımda aklıma geldi, sana iyi geleceğini... Yani, o kadar yazdın, o kadar iyi şiirler..."

"Sen nereden biliyorsun onların iyi olduklarını?"

"Ama çok iyiler..."

"Şimdi benim şiirlerim İstanbul yolunda mı?"

"Oğuz..."

"Ama o şiirler yayımlanamaz. Onlar bugün için yazılmadı."

Bağırarak söyledi Oğuz bunu. Ama bir şey var Oğuz'un sesinde, başka bir şey, şimdi neredeyse hiç öfke yansımıyor bu sesten. Canan, ellerinde karıncalanan tedirginliği koruyarak, umut ve korkunun arasından soruyor:

"Kızmadın mı?"

"Bilmiyorum yavrum..."

Canan kulaklarına inanamıyor. Oğuz'un aylar sonra ona yavrum deyişine inanamıyor. Ellerindeki kasılma kayboluyor yavaş yavaş, içine bir ılıklık yayılıyor. Oğuz'u inceliyor, az önce duydüklarını kafasında evirip çeviriyor, damağında gezdiriyor. O ılıklık, Oğuz'un üzerine daha da koyularak çöken kayıtsızlığın, sesinin öfkeden ve sevinçten bu denli arınmış olmasının hücumuna uğruyor. İnsanın, gerçekten, gerçekten, ne yapacağını bilemediği o beyaz saniye. Birden soğuk bir pençe yırtıyor Canan'ın içini, midesi kalkıyor, eğilip yatağın kenarına kusuveriyor.

Oğuz'un içinden kara bir bulut geçti. Canan tekrar sırtüstü yatıyor, üzerinde parça parça bir hafifleme hissi, derin bir düşüncesizlik ânı, kafası bomboş, kulaklarında belli belirsiz bir uğultu... Kusmuk kokusu odayı dolanıyor yavaşça.

Derken Oğuz'dan tuhaf bir ses çıkıyor. Tıksırma ile hıçkırık karışımı bir ses bu... Canan karnını okşuyor, Oğuz'dan yana bakmadı, baksa yarılacak orta yerinden. Karnının pürüzsüz eğimine kilitlendi, eli dışında bütün organları felç oldu sanki. Oğuz şarap bardağını yatağın kenarına bıraktı, bardak devrildi, kalan şarap ağır ağır yeşil halıya yayılıyor. Oğuz yan döndü, başını Canan'ın boynuna gömdü, karın şimdi birbirine dokunup ayrılan iki el tarafından okşanıyor.

Ve tabii ki ağlamaya başladı Oğuz. Tabii ki Oğuz iyi bir adam. Tabii ki Canan iyi bir kadın. Tabii ki bitti pespayelik, pislik, alçaklık, mundarlık... Tabii ki tehlikenin en büyüğü başladı, pim çekildi. Canan da katıldı Oğuz'a. Saatlerce, saatlerce ağladılar. Ağlarken ıslandılar, kızardılar, Şadi'ye, Adnan'a ve diğerlerine hasretlerinden

boğuldular. Ağladıkça içlerinden kara ırmaklar gibi ağular aktı. Hatırladılar, korktular, ağladıkça olmayan çarelerini de yitirdiler. Ağladılar, tabii ki son uğursuz umutlarını da yitirdiler. Ağladılar, tabii ki biraz daha yaşlandılar. İyilik geri döndü. İyilik ölüp de dirilmiş olmanın lanetiyle döndü. Oğuz'un içindeki gölgeli kelimeler, ağladıkça birer havai fişek gibi fırladı kulaklarından, gözlerini yırttı, Canan'a çarptı. Canan tıkandı mutluluktan ve geleceğin olmamasından ve öfkeden ve devrime ve Oğuz'a duyduğu aşktan. Ağladıkça yükseldiler, ağladıkça alçaldılar, her inişlerinde yere biraz daha sert çarptılar, etraflarında milyonlarca kırmızı göz belirdi, zehirli oklarla delik deşik oldular, acıdan bayılacak oldular. Ağladıkça utandılar acıdan ve öfkeden, acıya ve öfkeye ihanet etmiş olmaktan... Tabii ki borçları vardı acıya, sıkıldıkları için borçluydular, onlardan sonra yaşadıkları için borçluydular. Ağladıkça anladılar ki, artık iflah olmayacaklar, anladılar ki ikisi de bir şeyler vermek zorunda acıya ve öfkeye...

Tabii ki birer kahraman onlar, iyi, saf, masum çocuklar. Her kim ki bir an için onların unuttuğunu, ihanet ettiğini, düştüğünü düşünmüştür, bundan sonrasını okumasın.

Yorgunluktan uyuyakaldı Canan, sabaha karşı şiddetli bir sancıyla uyandı. Gözlerini açtı. Aylar sonra yağan yağmur çatıyı dövüyor. Oğuz'u aranıyor yanında, bulamadı.

Şarap şişesinin üzerine bir not yapıştırılmış.

Oğuz, bakkala gider gibi rahat:

"Çıkıyorum. İntikam alacağım ve döneceğim..."

13

Demek babam yurtluydu, demek babam devrimciydi.

Şiirler yazmıştı üstelik.

Ve babam, hayatının en azından artık bildiğim kısmında, benim hayatımı yaşamıştı.

Bunlar hızla aklımdan geçerken bayılacak gibi oldum.

Şair'in kim bilir nereden çıkarıp uzattığı küçük kolonya şişesini avucuma boca ettim. Yüzüme, boynuma sürdüm, serinledim.

"Yaşıyor mu?" dedim, darmadağın, yorgun.

Şair endişeyle bakıyordu bana.

"Yaşıyor mu?" diye sordum tekrar.

"Evet."

"Nerede şimdi?"

"Bir dağın tepesinde."

"Hangi dağın?"

"Gabar'ın."

Titremeye başladım.

Küçük bir çocuğunki gibi çıktı sesim:

"Ne yapıyor orada?"

Şair ciddiydi, heyecanlıydı, duygulanmıştı.

Tanrılar konuştu:

"İntikam alıyor."

*

Uyudum, uyandım. Oğuz'un defteri kucağımdaydı. Okumaya başlayamıyordum. Çok yorulmuştum, dayanabileceğimden emin değildim. Şöyle bir açıp baktım defterin içine. Basit, çizgili bir okul defteriydi. Bir günlüğe benziyordu daha çok. Bazısı çok uzun, bazısı

üç-beş satırlık metin kütleleri, birbirlerinden düzensiz boşluklarla ayrılmıştı. Ama bu boşluklara ne tarih düşülmüş ne de başlık konmuştu. Her metin öbeğinin ilk iki-üç satırı düzgün bir yazıyla gidiyor, sonra yavaş yavaş okunaksız hale gelen satırlar, adeta fırtına vurmuş çalılara dönüşüyordu. Biraz daha dikkatli bakınca, uygunsuz yerlere gelişigüzel serpiştirilmiş ünlemler, üç noktalar, virgüller hemen göze çarpıyordu. İmla bakımından bir felaket sayılabilirdi. Güldüm, "musahhihin babası," diye geçirdim içimden.

Rakı doldurdum. Şair bulmaca çözüyordu.

Başını kaldırdı. Kalemi bana doğru sallayıp, "Bak sen bunu bilirsin," dedi.

Okudu:

"Müfreze, Jefeke, Nikson, Katil Doğanlar filmlerinin yönetmeni..."

Kolaydı:

"Olivır Ston," dedim.

"Harf harf söyle," dedi.

Takıldım:

"Kolejde okumamış mıydın sen?"

Oralı olmadı:

"Bırak geyiği, söyle."

Söyledim.

Özenle doldurdu kareleri.

"Nasıl yönetmendir bu Ston?"

"Hiç düşünmedim," dedim.

Devam etti:

"Bir soru daha. Güz Günahları, Sonsözünü Bana Söyle, Kekeme Çingene adlı kitapları olan muhalif şairimiz..."

Bu daha da kolaydı:

"Sensin."

Şaka yaptığını sanıyordum, ama eğilip aynı özenle yazdı kendi ismini. Bir zamanların ünlü şairi ne de olsa, diye düşündüm. Bütün antolojilerde, hep aynı dönemin içinde bulunurdu üç-beş şiiri.

"Geçenlerde bir yazı okudum. Herif, matematik hocanın benim için söylediklerini senin için söylüyordu," diye girdim konuya.

Rakısından çekti:

"Ne demiş?"

"Şiiri bıraktığına çok üzülüyormuş. Ülke şiiri için büyük kayıpmışsın. Oysa bir döneme köşe taşı olabilirmişsin..."

Kesti sözümü:

"O anlamaz şiirden."

"Kimin yazdığını bile bilmiyorsun."

"Olsun anlamaz."

"Kim anlar?"

"Anlayanlar öldü."

"Sen de mi anlamazsın?"

"Ben şiir yazarım, gerisine karışmam."

Sinirlendiğini fark ediyordum.

Muhabbeti sürdürmek istiyordum, ama sustum.

Fazla üzerine gidince ters etki yapıyordu.

Ama o konuştu:

"Hem nereden biliyormuş şiiri bıraktığımı?"

"Yazıyor musun?"

Mendeburluk yapmakta gecikmedi.

"Sana ne?" diye tersledi, gazeteyi kenara koyarken.

Duymazlıktan geldim:

"Ya babamın şiirleri nasıldı?"

"Baban büyük şairdi. Ama tek bir şiiri yok."

Anlamamıştım.

Sevimli sevimli güldü.

"Herif bilmiyor ki şiir yazdığını," deyip sustu.

Merakla kaşınmaya başlamıştım yine:

"Nasıl bilmiyor?"

Plastik bardağını uzattı, pıtlatalım diye.

Tamamdı işte, bu kadardı.

"Hikâyeler, elbette ki, hikâyeler," diye söylenerek uzattım bardağımı.

"Ahmet'in şerefine," dedi.

"Ahmet kim?" diye sordum.

"Baban," dedi.

Bunu da anlamazlıktan geldim.

Benim aklımın da bir sınırı vardı.

Felç olacaktım yoksa.

Tekrar uykuya dalmak için sabırsızlanıyordum.

*

Ama uyuyamadım.

Sustuk ve içtik. Şair'in devirdiği birkaç bulmacanın minvalinde seyrettik sadece. Bana sorduklarının hepsini bildim: "...izabella adyani, leo karaks, didem madak..."

Şair kalemi bırakıp, "Dur yahu, sana bir şey verecektim," dedi ve elini ceketinin cebine daldırdı. Ufak, parlak bir şey çıkarıp bana uzattı.

Bir radyoydu bu. Unutmamıştı, tuvalete gittiğinde çaktırmadan halletmişti demek.

Şükranla baktım yüzüne.

Şair elini sallayarak, "Hadi aç aç," dedi.

Çevirdim düğmesini. Biraz uğraştıktan sonra haber veren bir istasyon yakaladım. Boru sesli bir erkek spiker, insanı isyan ettirecek kadar düzgün konuşmasıyla, tane tane okuyordu haberleri:

"...mezunları arasında birçok ünlü ismin bulunduğu iki asırlık kolej, bir süre önce bir holding tarafından satın alınmıştı. Aynı saatlerde bombalı saldırı düzenlenen ... hapishanesinde, tanınmış işadamı ...'in koğuşunun boşaltılmamasının nedenlerine ilişkinse pek çok soru işareti var. Soruşturma başlatan adalet bakanlığından yapılan ilk açıklamada, ...'in ölümüne yol açan uygulamanın, basit bir unutkanlıktan kaynaklandığı öne sürüldü. Öte yandan kentte tam bir panik havası hâkim. Yarın tüm kamu kurum ve kuruluşlarının, belirsiz bir tarihe dek tatil edildiğinin açıklanması bekleniyor. Adalet bakanlığı da, hükümlü ve tutuklu yakınlarının, başka kentlere nakil yapılması yönündeki taleplerini değerlendirdiğini duyurdu. Kentin kimi semtlerinde halkın ateşler yakıp kutlamalar yaptığı bildiriliyor. Polisin gösterileri bastırmakta yetersiz kalması üzerine, bu bölgelere askeri birlikler sevk edilirken, güneydoğu kentlerinde de bazı grupların devlet binalarını işgal girişimi güçlükle bastırıldı. Olaylarda çok sayıda can kaybı olduğu gelen haberler arasında.

"İlginç bir gelişme de, bombalamaların güvercinlerin getirdiği

mesajlarla iletilmesi üzerine, ülkedeki bilinen tüm güvercin meraklılarına yönelik başlatılan tutuklama furyası üzerine yaşandı. Binlerce güvercinci, tutuklanmaları halinde kuşların kapalı kalıp ölmesinden duyduğu korkuyla kafeslerin kapısını açtı. Semalarda tam bir güvercin festivali yaşanıyor. Bazı güvercin grupları ise insanlara saldırmaya başladı. Güvenlik güçlerinin güvercinleri vurmaya başladığı belirtiliyor.

"Bu arada art arda patlayan bombalar borsayı da sarstı. Bileşik endeks ... puan düşerken, işadamları yaptıkları ortak açıklamada, hükümeti failleri ortaya çıkarmakta beceriksiz davranmakla suçladı. İşadamları derneği başkanı ... sert bir çıkış yaparak, iktidarların demokratik reformlara direnmesinin sonunda toplumun bazı kesimlerini delirttiğine, bombalı saldırıların çapının ve hedefinin ancak böylesi bir çileden çıkma durumunun eseri olabileceğine dikkat çekti. Dernek başkanı insan haklarına ve demokrasiye yönelik düzenlemelerin bir an önce..."

Bardağa rakı doldururken kıkır kıkır gülmekten kendimi alamıyordum.

"Biz çekerken ülkede neler olmuş be Şair," dedim.

Şair, "De de ce. Devrimci Deliler Cephesi. Adamın götünden kan alır," deyince ikimiz de koyverdik makaraları.

Kadehimi masanın üzerindeki radyonun şerefine kaldırdım, Şair de aynısını yaptı.

Çenemden süzülen rakı damlalarını silerken sordum:

"Bundan sonraki istasyonda JB bulunur mu?"

Şair keyiften pelteye dönmüştü. İyice kaykıldığı koltukta, karşısında senfoni orkestrası varmış da yönetiyormuş gibi sallıyordu kollarını. Bardaktan fırlayan rakı damlaları orasına burasına düşüyordu:

"Bulunsa da koyayım, bulunmasa da," diye bağırdı, makamlı bir şekilde.

Zevkle seğiriyordu yanaklarım. İyice bulmuştum kafayı. Yerelması gibi ruhuma dayanan cesaretin sertliğini yokladım. Sağlamdı. Fırsat bu fırsattı. Babamın defterini açtım.

14

Santimler...

Yeryüzü ile sağ bacağım arasında, yürüyüşümü türdeşlerimden ayıran yedi santimlik bir mesafe var. Ben bu yedi santim için çürüğe çıkarıldım. Kuşlar uçardı mesela, telaşlı hazırlıklar yapılır, ütülü tek gömleğimi üzerime geçiririm, benim için bayram... Şadi kapının önünde kolunu omzuma dolardı, kaçamazsın derdi, kalırsın polisin elinde.

Bazen kısa bacağım sızlar benim, kuşlar uçar, hava fazla açık, bakın yağmur geliyor derdim, az ötede bulutlar birikmeye başlardı, bir yürüyüşün güzergâhı, silahların yeri değişirdi. Bir tek benim yerim değişmezdi.

Benim Muzo diye bir arkadaşım vardı. Biz Muzo'yla on ikişer yaşındaydık. Sıkışmış ve sıkılmıştık. Kaçtık yurttan. Otobüse atladık. Diyarbakır'a, Muzo'nun ailesini aramaya gittik. Vardık. Arıyoruz, soruyoruz, dolanıyoruz. Yok. Diyarbakır'da dolaşırken biz, Muzo sustu. Susmadı aslında, birden başka, bambaşka, anlamadığım bir dilden konuşmaya başladı. Muzo, dedim, Allah aşkına, nedir bu, sen, dedim, delirdin mi! Cevap vermedi, hep uzaklara baktı, kimseyi bulamadık, dönelim dedik. Diyarbakır'dan dönerken, kente epey yaklaşmışız. Uyumuşum, çok zaman geçmiş, uyandım. Muzo, hâlâ suskun ve ama şimdi bir de havar havar ağlamış, ağlıyor, ağlıyordu yanımda. Camdan dışarı baktım, gün ağarıyordu, kuşlar, içimi, sanırım, bir hafiflik, bir esenlik sarmıştı. Bak lan Muzo, dedim, bir atıp bin alıyorsun, yemyeşil lan, hayat lan, dedim, senin oralarda bi bok yoktu, hep bozluktu. Cevap vermedi, içini çekip durdu, otobüsten iner inmez de balyoz gibi bir yumruk çıkardı. Burnundan kan fışkırdı. Yorgunluktan ölmüştük, yurda omuz omuza, sürünerek döndük. Attıkları dayağa bana mısın demedi o, ben yalvar yakar oldum.

Arada bir dürterdim Muzo'yu. Hadi o dilden konuş biraz derdim. Kırmazdı beni, sen, derdi, farklısın, esmersin aynı benim gibi, hatta daha da... O konuşurken ekşi meyve yer gibi sulanırdı ağzım. Tuhaf duygulara kapılırdım Muzo o kelimeleri söylerken. Sanki çok eski zamanlarda yaşıyormuşum gibi, çizgi romanlardaki o sivri miğferli savaşçılar dile gelmiş gibi...

Pencerenin önünde, Şadi'yi, Canan'ı, Adnan'ı beklerdim çaresiz. Ufuk kızıla dönmeye başlar, şarabın dibi görünmeye başlardı. Ötelerde, şehrin göğünde havai fişekler patlardı, derdim, ha şimdi ben de ineceğim aşağıya, bu sefer tamam, ha şimdi ben de...

Ama dönerlerdi. Yorgun, doymuş, kir pas içinde serilirlerdi sağa sola. Hadi, derdim, hadi anlatın. Adnan, dünyanın en güzel ağzıyla gülerdi, az kaldı derdi, az kaldı, tahtırevanla indireceğiz seni aşağıya...

Küfrü basardım, kaleme uzanırken, Şadi doğrulurdu yerinden, öyle deme, derdi, bu defa fena korkuttuk adamları, yakındır sonları... Canan varırdı yanıma sonra, sarılırdı, boynuma gömerdi yüzünü, fısıldardı: Hep yanımızdaydın, sen bizim peygamberimizsin, biz senin kitabına inanıyoruz...

Sonra şişe şişe şarapların başında benim peygamberliğim başlardı. Onları beklerken çıkardığım savaşlardan kâğıtlara dökülen şiirleri okurdum bağıra çağıra...

Şadi heyecanlanır, dayanamaz, her defasında elindeki bardağı, artık kızıla kesmiş, bir tür mabet haline gelmiş duvara çarpar, ben vadideyken, diye başlardı. Şadi abartmazdı, coşkusu evi el gibi basar, ama hiç abartmazdı. Hep aynı yerden girerdi: Coşkun öğretmen beni Diyarbakır'dan aldı, iki gün gizlene gizlene vardık sınıra, beni sınırdan dehleyip döndü o. Bir baktım gri dağlar, toz toprak yollar, ne kadar yürüdüm bilmem, üç sırım gibi civan karşıladı beni, tekrar yürüyüş, bitmeyecek gibi bir yürüyüş, sonra sapsarı bir çöl çıktı karşımıza, cehennemî bir sıcak, Ortadoğu bu çölden doğacak...

Şimdi benim cebimde cehennemî santimler var. Sağlam santimler bunlar, kim yadsıyabilir?

Kuşlar uçuyordu, Canan bir büyüyü bağlar gibi uyuyordu, dolu karnı inip kalkıyordu, çıktım kapıdan, rüzgâr, zımpara gibi, ayıldım ayılacağım, ayılmadım. Canan'ın taşıdığı ham canın gözleri gibi ka-

palı gözlerim, istasyona vardım, trene bindim, rahmimi buldum: İşte bu iki santimdir.

Kahramanca ölen arkadaşlarım var benim. Birlikte gittiğimiz bir meyhanenin kapısı şak diye düşmüştü yere. Babaları öğretmen, babaları marangoz, çiftçi, kemancı, babaları her şeyden anlar, bir sırtlandılar kapıyı, üç çiviyle, en uygun yerlere, kapı tamam, dimdik ayakta, rakılar bedava... Yokuşlar çıktık biz, sarhoş sarhoş, kucak kucağa, beni beklediler, koymadılar geride, alınlarından akan kanı sildiğim mendillerin hepsini sakladım. Onlara öyle şiirler okudum ki, dağlar yakın, sular serin. Ben, tepeden aşağı inemem, ama bütün dünyayı dolaşırım. Kuşlar uçar, ben de uçarım. Dünyayı atlaslardan öğrendim, atlaslara bakarken düzüldüm, ama ben bir peygamberim, mucizeler bana yakın: Buradan yok mu benim üç santimim?

Ben çatlak topraklara yaklaşıyorum şimdi. Bir vadide dolaşacağım, kutsal şehirlere varacağım. Bu bir cesaret, bu bir iddia, göktekiyle yerdeki arasında ben varım, kainatın en büyük masalcısı olmaya ant içtim: Sadece bu ant bile bir santim.

Ve posbıyıklı kondüktör şimdi bana Diyarbakır'a üç saat kaldığını söyledi. İki gündür yoldayım, az önce terk ettiğim istasyonda, ters yönlere giden iki tren arasında bir aşağı bir yukarı yürüdüm, ayılmıştım, ayıldığım için sıkılmıştım, ama sıkıntıya, ayıklığa yenilmedim, geldiğim yere giden trene binmedim, trenin içindekilere el salladım, varıp bu defterle kalemi aldım, döndüm koltuğuma, yazmaya başladım: İşte bu da son santimim.

Sağ bacağa, yirmi birlik bir peygamberden ilave, yedi koç gibi santim.

"Dan dan dan dan dan dan dan" diye sıkılacak, yedi kurşun gibi santim.

Öyleyse al santimlerini sağ bacağım, fetheyle âlemi...

Buradan o vadi kaç santim çeker?

Bir parça ekmek aldım, kemiriyorum. Şadi'yi o vadiye gönderen öğretmen Coşkun, beni de gönderecek, daha çok kuru ekmekler kemireyim, intikamımı alayım diye.

Diyarbakır'a şimdi bir saat kalmış, öyle söyledi posbıyıklı kondüktör. Sen Coşkun'u tanır mısın, kondüktör abi? Coşkun, sen topalsın, işe yaramazsın, seni vadiye göndersem gülerler bana derse, yumruğu yiyecek. Ey Coşkun kardeşim, sen duyuyor musun benim gür sesimi? Bu ölüm kalım, hayat memat, namus mamus meselesi. Kutsal bir intikam meselesi. Ben bir peygamberim. Sen beni bekliyorsun, ama bunu bilmiyorsun. Benim artık hayatta tek derdim var, o da eşkıyalığa yazılmak. Eşkıya bir peygamber, senin kulağına da güzel gelmiyor mu? Kutsal kitabım cilalı bir masanın üzerinde yatıyor, ben de vadiye savaşmaya gideceğim. Anlaşıldı mı? Ortadoğu'ya. Tamam mı?

Yani senin anlayamayacağın meseleler bunlar, çekil yolumdan, uçur beni. Diyarbakır'a bir saat kaldığını söyleyen posbıyıklı kondüktör gelip yanıma oturdu, hiç teklifsiz ne yazdığıma baktı, bir şey anlamadı. İşinin zorluğundan, maaşların azlığından, beş çocuğu olduğundan, karısının hastalığından dert yandı.

Dedim, Muzo'yu tanır mısın? Dedi, hangi Muzo? Dedim, hadi onun gibi konuş biraz. Yüzüme tuhaf tuhaf bakıp gitti. İki koltuk ilerideki yaşlı bir adamla Muzo'nun dilinden konuşmaya başladı, arada bir beni işaret ederek. Huzurla bitirdim ekmeğimi, suyumu içtim.

Şimdi söyle bakalım Coşkun efendi, buradan kaç santim çeker o vadi?

Bir peygambere karşı koyabilir mi hiç Coşkun? Onun iki göz evinde, bana sunduğu küçük gözdeyim şimdi, o ilahi ânı bekliyorum. Vakit gece yarısını çoktan geçti, sarhoşum, kutsal kelimeler beklerken adımı hatırlamıyorum artık, yatağımın baş ucundaki yarılanmış şarabı yarına saklamalı mıyım, peygamberlerin şarap hakkı kaçtır?

Bu sabaha karşı indim trenden. Öğlene doğru Coşkun'un okulunu buldum. Dediler, Coşkun öğretmen yukarı mahalledeki Emek

Kahvehanesi'ndedir. Buldum orayı da, daldım içeri. Ortalığa dağılmış suratlardaki sertliği görünce rahatladım. Kahvecinin işaret ettiği bir masada, kavruk bir adamla altmışaltı oynarken buldum dev ve yakışıklı Coşkun'u. Yanına yaklaştım, kulağına eğildim, dedim, ben Oğuz, duyulur duyulmaz bir sesle, Şadi rahmetlisinin arkadaşıyım. Pirelendi hemen, kâğıtları masaya bıraktı, dışarı çağırdı beni, kurnaz kurnaz sorguya çekti. Dedim, bir vakitler senden söz etmişti işte, Şadi uzaktan akrabam olur, öyle, çok üzüldük, ama ne yaparsın. Buralarda bir işim vardı, yani kalacak yerim, senden başka da tanıdığım bildiğim yok! Gönülsüz olduğu çok belliydi de, davet etmeden yapamadı. Kolay mı lan dedim içimden, Şadi'nin peygamberiyim ben, senin de...

Sokaklardan, benim adımlarıma uygun ağırlıkta geçtik. Coşkun önce bir ciğer kebap ısmarladı, oradan buradan konuşup durduk. Beni yokluyordu hâlâ, araya sıkıştırdığı ufak, netameli sorulardan hemen anlaşılıyordu bu. Öyle olsun Coşkun efendi, demek biz de seni yoklayacağız bir süre, derdimizi açana kadar senin kuşkularını dağıtacağız, sorularını savuşturacağız, tebaamızın nadide bir üyesini sınava tabi tutacağız.

Sakin sakin cevapladım ne sorduysa. Yediği ekmekten, içtiği sudan başka bir şeyden haberi olmayan, kendi avuç içi kadar dünyasına, önemsiz işine dalıp gitmiş, zavallı bir topaldım ben, ötesi yoktu. Ne iş yapıyordum peki ben? Burada, bir peygamber için fazla tereddüt ettim. Bir peygamber ne yapardı? Kırtasiye dedim. Kâğıt, kalem, kitap, silgi... Oku yani...

Akşamüstüne doğru bir parça teskin olmuş olacak ki, meyhanenin birine soktu beni. Birkaç kadeh yuvarladık, sonra dedim, ben çok yorgunum, şuradan iki şişe şarap sardıralım, evde artık muhabbet ne kadar devam ederse... Eve vardık, beş dakika sonra Coşkun yatacağını söyledi. İyi dedim, patronum rahatlık versin. Anlamadı, güldü, güzel güldü, gidip yattı.

Coşkun'un iki göz evinin, küçük gözündeyim şimdi.

Şarabı yarına bırakmadım, peygamberin hakkı çokmuş, öyle söyledi...

Geç vakit kalkınca kızdım kendime. Güneş duvara yapışmış, terden her yerim her yerime yapışmış, dilim damağıma yapışmış, haysiyet kasığa yapışmış. Peygamberler geç kalkmaz, sarhoş olmaz, akşamdan kalma da olmaz, olmamalı. Ve peygamberler boşalır mı?

Neyse ki Coşkun çıkmış, peygamberin şiş yüzünü, akmış özünü görmedi. Salondaki masanın üzerine bir not bırakmış, keyfine bak diyor, bir de anahtar var kâğıdın yanında, yedek anahtardır, ama kaybetmesen iyi olur uyarısını ihmal etmeden. Yedek anahtar kimin için? Yedekse niye kaybedilmesin? Su ısıttım, maşrapa maşrapa döküdüm, attım kendimi dışarı...

Sokaklarda dolaştım bütün gün. Benim yirmi bir yıldır döküdüğüm sular boşa gitmemiş, bu ülkede ciddi ciddi yaşamışım, bir hacmim olmuş meğer ben fark etmeden. Lisedeki o kara gözlü, dillere destan kızla, Fatma'yla karşılaştım. Subay karısı olmuş liseden çıkar çıkmaz, iki oğlu memelerine ve kalçalarına epey katkı koymuş. Ben bu kıza bakar bakar, fena olurdum vaktiyle. Konuşmayı uzatmak istediysem de sağa sola bakındığını gördüm. Dedim Fatma, ben buranın yabancısıyım, bari şunu söyle de öyle git, ben şimdi nereye gideyim? Surlara çık dolaş dedi. Ama dedim, ben topalım. Olsun dedi, zaten surlar da yıkık. Çıktım surlara o böyle deyince, keçi burcu derler bir noktası var, saatlerce Dicle'yi seyrettim, kendimden geçtim, fethedeceğim toprakların rengini iyice belledim.

Derken bu toprakların en eski camii, okuldaki ilk dersin konusu, Diyarbakır Ulu Camii. Ne uyumsuz bir görkemle yükseliyor ve eklemeli ve kafa karıştıran süslemeli, bir Sasani, bir Selçuklu, Bizans, Eyyubi, tez geçmek gerekiyor. Ama geçilemiyor, başımı şöyle bir kaldırdım, büyük, dörtgen minareye baktım, yüreğime bir ağırlık çöktü ki, ey ulu üstatlar, siz ne biçim adamlardınız da bu minareyi, taşları, bir teki birbirine benzemeyen sütunları, sonra bu iki mezhebe iki ayrı sarnıcı, biri akan, diğeri duran suya yüz vursun diye. Hem kim demiş resim yasaktı diye, damga gibi duruyor işte üstadın aslanı, geyiği kemer köşeliklerinde. Abbasi saraylarında, gönüller eylemek için mey taşıyan yarı çıplak cariyeler, kendilerinden geçercesine meşk eden rakkaseler, terden sırılsıklam sazendeler ve hanendeler, yığınla kerpiç duvarda kabak gibi birer kabartma değil miydiler? Bu peygamber resimleri sever, işte bu böyle biline...

Dar sokaklara girdim sonra, Allah'ın haçlı hilalli evlerinin kıyılarından, bir mekândan bir mekâna uzatılıp sokaklara kemer edilmiş odaların altından, her susamış yolcuya açık eyvanların ortasından geçtim. Güneşten duvarlar omuzladım, terledim, yoruldum, kalabalık yerlere yaklaştım, damağımda bilmediğim o dilin ekşiliğini gezdirdim, bilinmez zamanlarda gezindim. Bir şişe şarap alıp eve döndüm, baktım Coşkun yok, şarabı diktim, sarhoş oldum. Ben bu topraklara yeni yasalar yayacağım, buharlaşmış şarapları geri getireceğim, kızıl bir yağmur olarak...

Sabahlar biraz kendi haline bırakılmalı, kaydı düşülecek farzlardan biri de bu... Kahvaltıda Coşkun, tam tahmin ettiğim gibi, acemi bir peygamber gibi daldı meseleye. Kuzeyden vurdu, Doğu Avrupa'ya kıvrıldı, Asya'ya sürdü hızla atını, Çin'de, Kore'de, Vietnam'da, oraları öve öve dolaştı epey bir müddet, dolaşırken Rusları çekiştirdi, derken Moskova'dan bizim fakirhaneye şöyle bir uğradı, meseleleri Ortadoğu'ya bağlarken bir anda Küba'ya sıçradı, Amerika'nın üst kıtasından girdik, ABD'ye bol bol küfrettik, alt kıtasından gözlerimiz yaşlı çıktık. Dünya gözümde daha bir anlaşılır, aydınlık ve çekik artık!

Yahu sen beni ne sandın Coşkun efendi, cahil mi sandın, diye girecektim konuya, ama tuttum kendimi. Gözümün önünde uçuşan beyaz, tüysü yaratıkları seyrettim, içimden, içimin beyin kısmından fırlatıp da okuyamadığım, sadece seyrettiğim meçhul mesajlar olarak. Kanım aksa öyle olmayacak, seyredeceğim ama, içimde olmayacak artık, tehlikeli ve bitkin kelimeler gibi...

Vadi meselesine girmek için zamanın uygun olup olmadığını tarttım. Baktım Coşkun fena kilitlenmiş müstakilliğine, vazgeçtim. Belki bu akşam bir meyhaneye davet ederim diye düşündüm, dumanlı kafayla daha kolay olur anlatmak, onun gözünde de tüyler uçuşursa, daha kolay olur...

Sonra Coşkun çıktı, ben de vurdum yine sokaklara, yine gezdim topal topal, döndüm yine, Coşkun yine yok, almayı yine ihmal etmediğim şaraba yumuldum, kafayı buldum yine.

Bu adamı sadece sabah erken kalkınca görebiliyor insan. Sabahları da dayanılır gibi değil ki görülsün. Belli ki faaliyet yürütüyor sabahtan geç vakitlere kadar. Belki yeni adamlar yolluyor vadiye.

Ya beni almazlarsa aralarına?

Esmerim, ama ya peygamberliğimi anlamazlarsa?

Ne zamandır görmediğim bir rüya var. Evlerinin önünde haytalar, tavla atıp ciğerlerinden ve öfkelerinden konuşuyorlar. Gece vakti, pencerelerden sokağa buğulu bir aydınlık dökülüyor. Ben sokağın tam ortasında, haytaların tam yanında, saklambaç oynayan çocukların tam arasında, çay içip dedikodu yapan kadınların tam kucağındayım.

Nasıl sonsuz bir mutluluk, hafif, serin bir rüzgârla demlenen hikâyeler, oyunlar, fısıltılar. Bir başka ülke orası. Milyonlarca kelimeyle dolu, kelimelerin sokaklarda gezindiği bir ülke. Kelimelerin insanı çaresiz bırakmadığı, tam tersine, harflerin insanın önüne elmaslar, altınlar, yakutlar gibi döküldüğü bir büyük ülke. Herkesin ayrı dilden konuşup anlaştığı bir ülke.

Ben böyle bir ülkeye peygamber geldim Coşkun efendi, alacaksınız beni aranıza...

Bir peygamberlik böyle kısa sürer mi?

Ben fena şeyler yaptım.

Bir peygambere yakışmadı desem, hafif kalır.

Böyle soğukkanlı bir cümle ile bu sayfanın boşluğuna hücum etmek bile başlı başına bir bozukluk emaresi.

Nasıl oldu anlamadım, ben fena şeyler yaptım, ben kirlendim.

Peygamberler kirlenir mi, peygamber elma mıdır ki çürüsün?

Şimdi, gecenin bir vakti, korkuyla Coşkun'u beklerken, niye titriyorum? Üşüttüm mü? Üşüyor muyum? Cümlelerim niye böyle aciz? Ben haytayım, ben yanımda şarap getirdim, ben vadiye gideceğim. Baktım şimdi yazdıklarıma, yedi-sekiz sayfadan mı menkul benim peygamberliğim?

Ben peygamber değilim, daimi bir ebeyim.

Santimlerim nerede benim?

Ben fena şeyler yaptım.

Evde pineklemiştim bütün gün, şaraba erken başlamıştım. Akşamüstü kapı çalındı. Baktım, gri önlüklü, mor çıbanlı bir çocuk, dili döndüğünce şu saatte, bilmem ne lokalinde öğretmenler derneğinin yemeği var, Coşkun öğretmen bekliyor, diyor. Üç saat var daha. Çıktım dışarı, sarhoş olmuşum çoktan. Sokaklarda dolaşırken, her açıklığından dumanlar tüten bir yeraltı mekânına rastladım, merak ettim, fırın mıdır, yoksa insan var mıdır bunun içinde diyerek, indim aşağıya. Bir kahvehaneydi burası. İçeride hoş, buruk bir koku. Alçak taburelerden birine çöktüm. Bir kahve söyledim, biraz ayılayım diye. Kahveyle birlikte kalın bir sigara da geldi tepside. Kısa bafranı çıkarıp, dedim, sağ olun, ben bundan içeyim. Kahveyi getiren ihtiyar adam başını eğdi, anlamadığım bir şeyler söyledi, sigarayı bırakıp gitti. Yaktım sigarayı. Çektim, çektim, çektim, mideme sanki taş oturdu. Sırtımı verdim duvara, eridim kaldım. Anladığım dilden konuşan genç bir çocuk yaklaştı yanıma. Dedi, abi ne oldu, iyisin? Mideme taş düştü dedim. Daha dur dedi, taşın Allahını yersin biraz sonra kafaya. Ama, dedi, istersen şöyle bol kadayıf getireyim sana. Yok dedim, istemem kadayıf. Ve taşı yedim kafama. Üzerime görünmez bir çığ düştü, üzerime birileri şeffaf bir ağ attı. Ben, bir güldüm, Şadi'yle bir konuştum, Adnan'la semalarda bir dolaştım, Canan'ın da içine öyle bir girdim ki! Coşkun da vardı. O vadideydik, birer mitralyöz kapmış sıkıyorduk sağa sola. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum. O şurupsu ağ geldiği gibi aniden sıyrıldı üzerimden. Ayıldığımda beni kahvehanenin en kuytu köşesine taşıyıp bıraktıklarını fark ettim. Her yanım tere kesmiş, ağzımdan sel misali salya akmıştı, gömleğimin yakası sırılsıklamdı. Saate takıldı gözüm. Yemeği hatırladım, tam başlama saatiydi. Sallanarak kalktım. Para çıkarmak için elimi cebime attım. İhtiyar adam elimi tuttu, yine bir şeyler söyledi, damağım kaşındı. O genç çocuk, bu bizden olsun, diye bağırdı az öteden. Çıktım. Sora sora, düşe kalka buldum yemeğin olduğu yeri. Yine o kasvetli, umutsuzluk veren binalardandı. İçeri girdim, ikinci kata çıktım. Kapıyı açan adama Coşkun'un ismini söyledim. Buyur etti. Coşkun'u gördüm uzaktan. Ağır ağır içkisini içiyor, bir âlim yavaşlığında konuşuyordu. Kiminle konuştuğuna baktım ve onu gördüm. Görmez olaydım, ama mümkün müydü?

Karşısında, çok çabuk başlayan, kendini aniden sunuveren, hemen tamamlanan, yazılamayacak, ancak dilden dile anlatılabilecek kadar güzel, genç bir kadın. Nasıl aydınlık, nasıl ışıklı. Ve masadaki tek boş sandalye, belli ki bana ayrılmış, onun hemen yanında. Geri dönmeyi, kendimi dışarı atmayı düşündüm. Ama Coşkun beni görmüş, el sallıyordu. Gittim, oturdum. Bir süre konuşamadım. Öyle gergin bir suskunluktu ki, masa en sert nutuklarda, en coşturucu marşlarda bile bir parçasını sinirle bana feda etti. Adını heyecandan duymadığım, duymuş olsam da şimdi hatırlamadığım genç kadın o kadar sinirli görünmüyordu ama. Hatta konuşmalar arasında geçen kimi hoyrat kelimelerde, yanlış ifadelerde, bana bir an bakıyor, sanki bu yanlışları karşılıklı anladığımızı ve affettiğimizi belirtmek ister gibi hafifçe gülüyordu. Halinden tavrından buralı olmadığı çok belliydi. Beni konuşturan da o oldu. Ne yaptığımı sordu, binlerce kuş aynı anda cıvıldadı sanki. Kırtasiye demek için ağzımı açtım, şairim deyip kapattım. Ne söylediğimi fark edince yerin dibine geçtim. Rakıyı diktim. Bu kadar hızlı gitmeyiniz dedi, yine gülerek, şarabından çeyrek damla yudumladı. Şiirlerimin nerede yayımlandığını sordu, okumak isterdim dedi. Coşkun beni dinliyor mu diye baktım. Yumruğunu görünmez bir örse indire indire konuşan iriyarı bir adamın söylediklerini dinliyordu büyük bir ciddiyetle. İkinci kez dibi boyladım. Temiz Sayfa'da yayımlanacak şiirlerim, şimdiye dek yayımlamayı düşünmüyordum, ama artık zamanıdır dedim. Dedim, böyle dedim. Gözlerine bakmaya cesaret ettim ilk kez. Başım dönüyordu. İri, kapkara gözleri vardı. Gözlerine baktıkça içimden acayip bir öfke yükselmeye başladı. Söylediğim sözleri düşündüm, Canan'ı düşündüm, doğmamış olanı, talihsizliğimizi, korkaklığımızı, ölen arkadaşları... Yüzüm nasıl bir hal aldıysa artık, genç kadın tedirgin oldu. Benden geçip Coşkun'un dikkatini çekmeye çalıştı. Aralarında bir şeyler vardı, belliydi bu. Yedek anahtarı düşündüm, tembih notunu, içimden bir öfke dalgası daha kabardı. Bu defa kör ve uyuşuk değildi öfkem. Kafam zehir gibi çalışmaya başlamıştı. Oracıkta ağzımdan dökülecek, öfkeli bir şiir okumak istiyordum. Nedense üniversitede izlediğim bir film geldi aklıma, dedim, şöyle şöyle bir Frenk filmi vardı, izlediniz mi? O, yok buralarda doğru düzgün sinema diye başlamışken sözünü kesip anlatmaya başladım. Orta yaş-

lı bir adam, bir kadına tam çarpacakken acı bir fren yapıyor, arabasını durduruyor. Telaşla çıkıyor arabadan ve genç kadına yaklaşıyor. Kadını görünce yüzüne sevinçle keder arası tuhaf bir ifade gelip yerleşiyor. Genç kadına, çok güzelsiniz ve bu yüzden güçlüsünüz, oysa güzellik paylaşılmak ister diyor. Yürümeye başlıyorlar birlikte, bir demiryolu köprüsünün üzerinden geçiyorlar. Adam genç kadına, o sabah evden intihar etmeye karar vererek çıktığını, ama şimdi, şu anda kendisiyle Marsilya'ya gelirse kararından vazgeçeceğini söylüyor. Aynı sabah işsiz güçsüz ressam sevgilisiyle kıyamet gibi bir kavgaya tutuşup kapı gümleterek evden fırlamış olan Odil, genç kadının ismi bu, adamın teklifini kabul etmiyor. Adam çok ısrar ediyor, ama boşuna. Ve adam aşağıda, rayların üzerinde kanlar içinde yatmaktadır... Sustum, kaygıyla yüzüme bakıyordu, yüzüne dokunmak istedim, kendimi tuttum, devam ettim, siz de benimle, mesela İstanbul'a, mesela Ankara'ya, mesela Marsilya'ya gelir misiniz diye sordum. Gelmezseniz, dedim, intihar edeceğim. Önce kaskatı oldu, sonra ayağa fırladı. Dehşetle baktı bana, kulağıma doğru eğildi ve raylarla aran nasıl, diye fısıldadı. Bunu söylerken gözü bir an, sadece bir an sandalyeden sarkan sağ bacağıma değip ayrıldı. Coşkun nihayet fark etmişti bir şeyler döndüğünü. Bön bön bir bana bir kadına bakıyordu. Kadın, küçük çantasını sinirle kapıp kapıya yöneldi. Bir dakika, diye seslendim arkasından, kalktım, aksayarak yanma yaklaştım ve kulağına eğilip, orospu, dedim. Bir daha söyledim: Orospu. Ağlayarak çıktı dışarı, Coşkun da peşinden. Masaya döndüm. Rakı doldurdum bardağa. Tabağımı kebapla, mezeyle doldurdum. Birkaç dakika sonra Coşkun, yüzü kıpkırmızı girdi içeri. Eve git ve sakın bir yere kımıldama, dedi. Kaçmaya kalkarsan seni öldürürüm. Güldüm. Beni vadiye gönder dedim. Şaşkın şaşkın baktı yüzüme, anlamamıştı. Bağırarak tekrar ettim: Beni vadiye gönder! Ne vadisi ulan deli, diyerek bir şamar çaktı yüzüme ve gitti.

Evdeyim, şarap içiyorum, ne tuhaf, içtikçe ayılıyorum.

Kısa peygamberlik hayatım sona erdi, insanlar anlamadıktan sonra bir peygamber neye yarar?

Her anlaşılmamış peygamber gibi celladımı bekliyorum...

Trende karşımda oturan çocuk gözünü ayırmıyor yüzümden. Burnuma yapışık beyazlığın ne olduğunu merak ediyor. Arada sırada cesaretini toplayıp yanıma yaklaşıyor ve ne yazdığıma da bakıyor. Şunları yazıyorum:

Sızmışım, sabaha karşı omzumu birinin dürtmesiyle uyandım. Baktım, Coşkun. Gülüyor. Mahvedici bir gülüş bu. Kalk diyor. Kalktım. Gözlerimi yumdum, kendimi hazırladım. Boğa gibi bir kafa yapıştırıyor yüzüme. Burnumun kırıldığını hemen anladım. Böğrüme bir diz, iki büklüm oldum, sırtıma bir dirsek, yere yapıştım. Siktir git, diye bağırıyor Coşkun. Harfi harfine şöyle devam ediyor: Şadi'nin arkadaşıymış, orospu çocuğuna bak. Defol, elimde kalacaksın şimdi, siktir git. Siktimminin sapık topalı seni! Doğruldum, küçük göze gittim, defterimi kalemimi çantama yerleştirdim, anahtarı aldığım yere bıraktım, başım eğik, çıktım dışarı. Burnuma bez yapıştıran eczacı adam, bir doktora görünmemi söylüyor: Burnunuz kırılmış sapık topal bey! Çıktım eczaneden, iki şişe şarap alıp attım çantaya, bir taksiye atladım, istasyona geldim, gelen ilk trene bineceğim, bir bankta, kim bilir kaç saat uyudum, bir köpeğin yüzümde dolaşan diliyle uyandım, bir tren var az ötede, aldım bileti, koltuğuma kuruldum.

Çocuğun annesi bana, öyle çekingen ve öyle de içten bir dikkatle börekler, dolmalar, peynirler ikram ediyor ki. Börekleri ayrı, başını kaldırmayarak, dolmaları ayrı, yüzüme birazcık bakarak, peyniri ayrı, kara gözlerini yüzümden ayırmayarak sunuyor. Yedim hepsini, teşekkür ettim, ağır ağır başını sallıyor kadın, gülüyor.

Yanımda şarap var, ama içemedim. Kadına âşığım, bu saçma, ama şimdi şu trende karşımda duran kadına âşığım. Şarap içersem korkar, ayıp olur ona. Çocuk da benim çocuğum. Çocuk törenle benim aksak uyruğuma geçsin. Şaşaalı bir tören olsun bu. Her şey tören olsun, her şey tören olmalı. Tören varsa, yaşıyorsa, Batı tehlikedir, taşlar yerine oturmamıştır, Batı'nın şehirleri her an kuşatılabilir. O taşlar Batı'nın nice soysuz imbiklerden geçirdiği medeniyet meyinin içindeki zehirdir. Çocuk gitme, dur. Bayan, benimle evlenir misiniz? Benim dilimi bilmiyor musunuz? Olsun, benimle evle-

nir misiniz? Posbıyıklı kondüktör bey, bizim şahidimiz olur musunuz? Şahidimiz olmadan önce, bu trenin nereye gittiğini söyler misiniz? Ankara mı dediniz? Emin misiniz? Peki ben Ankara'da ne yapacağım? Ya da şöyle söyleyeyim: Ey Ankara ben seni ne yapayım? Ulan sende bir tek tanıdığım yok, bir tek sevdiğim yok, sende ben yokum, sende Şadi yok, sende Adnan yok, sende şiir yok, sende merhamet yok, sende şeref yok, sende hürriyet yok, sende zaman yok, sende ufuk yok! Ey Ankara, sende zulüm var be, zulüm, zulüm!

Umut Oteli'ndeyim. 12 numaralı odada. Tam karşımdaki odanın numarası 9. Zemin kat burası. Bu kattaki odalarda otel çalışanları kalıyor. O yüzden otelin en ucuz odası 12.

9'da otelin her işini yapan, bu binanın kapısından girmeme sebep olan Mehmet kalıyor. Mehmet kambur. Hemen yan odada, yani 8'de otelin yetmişlik resepsiyoncusu, Aslan Amca. Aslan Amca kanser. 7'de de fuhuş işlerini çekip çeviren, otelin "yosun" lakabıyla meşhur tellalı Nezahat Abla. Nezahat Abla kocaman.

Odamın tavanı yüksek. On gündür yatağın ayak ucunda asılı havluya hiç dokunmadım, havlu gittikçe daha güzel kokuyor, ben gittikçe daha kötü kokuyorum. Ama yaralarım kapandı, burnum kaynadı, kirli lavabonun altına dizdiğim boş içki şişelerinin sayısı yirmiyi buldu. Hepsini ben içmedim, 7, 8 ve 9'un da katkısı oldu.

On gün önce vardım Ankara'ya. Çocukla kadın, esmer bir adamın iki kolunda uzaklaştılar. Önümden geçerlerken, kadın bakıyor bana, yüzünde çok hafif bir gülümseme geziniyor, ben gülmedim. Çocuğa el salladım, o sallamıyor.

Tıklım tıklım bir otobüse bindim, köşeli suratlı bir adama nerede otel bulabileceğimi sordum, dedi Maltepe'de in, orada bulursun. Maltepe'de indim. Sokaklarda dolaştım bir süre, iki-üç otelin önünden geçtim, ama hemen giresim gelmedi, hava güzel. Bir parka vardım, banka oturdum, şaraplardan birini çıkardım, başladım içmeye, hızlı gittim, kafayı buldum. Uyudum, uyandım, şaraba devam ettim, iyice uçtum.

Hava kararmaya başladı. Bir sigara çıkardım, gök kirli kırmızı,

hafiften rüzgâr esiyor. Ve sigarayı yakarken tosladım zulümkârlara. İki polis, iki azman gibi, yılışık, yeşil adam, yanaştılar yanıma. Sarhoşum, burnumda da bandaj var, korkmadım. Ne yapmamam gerektiğini söylediler, şişeyi at, bizimle gel dediler. Umursamadım, biri okkalı bir tokat geçirdi yüzüme, kalk lan, dedi, orospu çocuğu. Çok doğru dedim, öyle. Bir kafa, sanırım o vakit yerine oturdu burnum, yine korkmadım, hatta sevindim burnumu düzeltmelerine. Kollarımdan tuttular, sürüklemeye başladılar. Topallıyorum. Biri diğerini durdurdu, kısa bacağımı işaret etti başıyla, bıraktılar. Sakat olduğuna dua et, dedi sarışın olanı, biz seni yoğurmasını bilirdik. Hadi şimdi siktir git, defol, gözümüz görmesin seni. Şöyle derin bir nefes aldım, hepinizin anasını, diye başladım, küfrü bitiremeden sırtıma bir dirsek, kafama bir yumruk geçirdi sarışın olanı. Yere yığıldım, ama fazla kalmadım öyle, doğruldum, ne çok dayak yiyorum artık diye düşündüm, gülesim geldi, hâlâ başımdalar, gülmedim. Döndüm, bir yıkıntı misali yürüdüm, öyle yorgun ve bitmiş yürüyorum ki, biliyorum, hatta, biraz da acıdılar bana. Sonra durdum, başımı ulur gibi göğe kaldırdım ve haykırarak küfrümü tamamladım. Bekledim, darbeyi bekledim, tekme tokadı bekledim, bunu bir parça da istedim. Ama gelmediler peşimden, burnumdan akan kanla ılık ılık, tatlı duygularla oynayarak yürüdüm.

Ötede çarpık çurpuk bir bina gördüm, oraya yöneldim. Baktım önünde bir şey, ufak tefek eğri büğrü bir ağaç, bir zeytin ağacı sanki. Ağaç da yaklaştı bana, bu bir insan, bu bir kambur. Karşılıklı durduk, iki sakat. Büyülenmiş gibi, birbirimize tuttuğumuz can dayanmaz aynaya, utanarak, tahrik olarak, baktık...

Dedim, buranın en ucuz oteli neresidir. Dedi, benim otelim. Sordum, neresidir senin otelin. Dedi, önünde duruyorsun. Burası senin otelin mi, diye sordum. Değil, ama olacak, dedi.

Girdim kamburun oteline, o dışarıda kaldı. İçeri girer girmez yüzüme ağır bir koku çarptı. Sidik, ter, küf, çürümüş tahta, yanmış soğan karışımı bir koku. O zaman kendi kanlı, şaraplı kokumun da farkına vardım, hoşlandım kokumdan.

Resepsiyonda kılıksız, ihtiyar bir adam, uyukluyor, başı yana düşmüş, ağzının kenarından tükürüğü akmış, tam kafasının üzerinde bir tarife. Pahalı. Zile bastım, uyandı, tezgâha doğru yekindi. Da-

ha ucuz odalar yok mu, diye sordum. İhtiyar sinirle baktı suratıma. Yok, diye kestirip attı, sandalyesine döndü. Ben de döndüm, çıktım otelden.

Kambur ne olduğunu sordu. Pahalı dedim, sen en ucuz otel olduğunu söylemiştin buranın, ama pahalı. Daha ucuzunu bulamayacağımı söyledi, acımasız bir sırıtma suratında. Ben yine de bakayım dedim, yürümeye koyuldum. Beş-on adım atmıştım ki, dur, diye bağırdı arkamdan. Dedi, bekle burada. Otele girdi. Birkaç dakika sonra çıktı, tamam, ihtiyar sana üçte bir fiyatına bir oda verecek...

Baktım, ihtiyar sadece birkaç dakikada tekrar uykuya dalmış. Cebimden para çıkardım, zile bastım, uyandı, tezgâha doğru yekindi, parayı uzattım, anahtarı uzattı, resepsiyonun yanındaki kapıyı gösterdi. Gir, dedi, bir hol göreceksin, holde beş oda var, seninki 12 numara. Başımı salladım. O tekrar sandalyesine, ben ağır aksak kapıya.

Kapının koluna davranırken biri seslendi arkamdan: Holde ecza dolabı var. Döndüm, kambur, bir bardak çay var elinde, kaşıkla tıngır tıngır karıştırıyor çayı. Benim adım Mehmet, dedi. Bir şey demedim.

Girdim kapıdan, ecza dolabı tam karşıda, baktım, boş. Odanın kapısını açtım, gövdemi yatağa uzattım, ayaklarımdan birisi yatağın ucundaki demire dayandı, demirin üzerinde bir havlu asılı.

O zamandan beri Umut Oteli'ndeyim.

Hayatımın geri kalanını burada geçirmeye karar verdim...

Mehmet geliyor, haydi diyor, piştiye gidelim aşağı kahveye, umursamıyorum. Nezahat Abla, gel diyor, çarşıya gidelim, yeni kokular gelmiş, erkeksin ne de olsa, hangisi deli eder daha iyi bilirsin, gülüyorum. Aslan Amca, hastaneye gideceğim, refakat et bana diyor, belli mi olur, yolda ayılıp bayılırım, cevap bile vermiyorum...

Hep bir ağızdan soruyorlar: Niye hiç çıkmıyorsun odandan? Soruyorum ben de, niye çıkayım odamdan?

Ama ah işte dün sabah, hava öyle güzeldi ki, bir ay sonra, ilk kez çıkmak istedim. Dedim, bir meyhane, gönlüme de bir eğlence bulmalıyım. Bir kadın mesela, ha ha, ne komik, bir kadın mesela. Neza-

hat Abla mesela, kapımı hafifçe aralayıp, en cıvıltılı gülüşüyle göz kırparak, bir şey lazım mı diye soran, aklımı fikrimi karıştıran Nezahat Abla mesela. Ya da buralardan, şöyle ince, alımlı, benli, mesela, genç bir kadın, ne komik! Ne komik olmayabileceğine karar verdim bu sabah, hava güzel, iki bardak erken şaraptan sonra, bir buçuk bacaktan sonra, nasılsa. Aslan Amca'ya sordum, nerede bulunur şöyle şık bir meyhane, dedi Kızılay'da...

Çıktım, bir müddet gözlerimi açamadım, bodoslama Kızılay'a vardım. Hakikaten dizi dizi meyhane. Birini kestirdim gözüme, daldım içeri. Rakı ve bir yığın meze. Çok yığın meze, kalmadı masada yer. Patlıcan ezme, kelek kavun, beyazpeynir, bol sarımsaklı yoğurt ve fava, hiç gözüm tutmasa da, olsun dedim, tepside tek o kalınca pek mahzun göründü gözüme, ver bakayım kardeşim onu da dedim.

Derken bir tepsi daha dayandı burnuma, itiraz etmedim, sevindim. Tarator sonra, şu limonlu helva dediklerine gözüm takıldı, ne ki bu, limonlu helva mı olur? Getirin bakalım ondan da, nefis. Şişenin yarısı hemen boşaldı, meyhane yavaş yavaş dolmaya başladı, henüz tek bir kadın girmedi içeri. Canım tezgâhın üzerinde piramit yapılmış içli köftelerden de çekti. Getir bakayım kardeşim bana ondan da dedim, ısırdım, berbat, güzelce bir kız, iki posbıyıklı delikanlıyla güle güle girdi içeri, midem kalktı, kustum, kovuldum, mezeler rakılar kaldı, kız da kaldı...

Otele döndüm, Mehmet'in elinde yine bir bardak çay, yine tıngır tıngır karıştırıyor. Çay ister misin, dedi. Yok dedim. Yatacak mısın hemen, diye sordu. Neden soruyorsun dedim. Gelirim belki, dedi. İyi gel, dedim. Odaya girdim, defterimi açtım, Mehmet gelmedi. İyice uyku bastırdı, bu gece o kıza dokunacak olan hangisi? Bir daha otelden çıkanın...

Sabah Nezahat Abla, sağa sola dağılmış şişeleri bardakları topladı, dedi saçın sakalın hepten birbirine karışmış, Aslan Amca eski kulak kesenlerdendir, bırak biraz düzeltsin seni.

Aslan Amca çağrıldı, elinde makasıyla geldi, sandalye odanın ortasına çekildi, yere gazete kâğıtları serildi, şıkır şıkır, on beş daki-

kada bitti iş. Nezahat Abla çerçevesi kuşlu bir aynayı tuttu yüzüme, bak, dedi, adama benzemedin mi şimdi? Sağ olun var olun dedim, gittiler, uyudum.

Akşamüstü kapı çalındı. Mehmet ise şarap, Nezahat Abla ise rakı, Aslan Amca ise votkadır. Gir, diye bağırdım. Baktım, şarap. Sandalyeye oturdum, Mehmet yatağa oturdu. Biz Mehmet'le böyle oturuyoruz, Mehmet sandalyeye sığdıramıyor kamburunu. Aslan Amca sandalyeye oturuyor, yatağa otururşa hemen sızıyor çünkü. Uyanınca da, hep aynı şeyi söylüyor: İşte benim karı beni bu yüzden terk etti. Bu votka bende ne erkeklik, ne de ayıklık bıraktı. Nezahat Abla'yla da yatakta karşılıklı oturuyoruz. O kocaman gövdesiyle yatağın yarısını kaplıyor. Kalan yarısına bir gazete seriyoruz, üzerine peyniri karpuzu koyuyoruz, ben de cürümüm kadar ekleniyorum, bir elimizde rakı bardağı, öbüründe sigara, konuştukça konuşuyoruz. Rakıları elimizden hiç bırakmıyoruz, çünkü ince uzun kadehler yatağın üzerinde dik durmuyor bir türlü. Ama kafayı bulunca dalıp bırakıyoruz, yatağa dökülüyor rakı, her taraf rakı kokusuna kesiyor, sonra Nezahat Abla gidiyor, ben anasona sarınıp yatıyorum...

Mehmet'in getirdiği şarap bozuk çıktı, atacak değildik, yüzümüzü ekşite ekşite içtik. Mehmet bana yine köyünü anlattı, ben ona yine yetim yurdunu anlattım. Mehmet köydeki tek kambur kızın köyün diğer kamburuna vardığını anlattı, yine bir köye iki kambur fazla dedi. Ben yine Canan'ın güzelliğini anlattım, bir gözünün olmadığını, dudaklarının burnuna yapışık olduğunu, yanaklarında binlerce siyah gül açtığını...

İşte bundan sonraki hayatımın iklimi: Kirli bir sağlık, ferahlık, hafiflik, bir şarkılar ve küfürler cümbüşü. Otobüs garları gibi biraz. İnsanın hep uzak, sert bir hayatlar toplamı olarak, yarı heyecan, yarı hüzün ve yarı korkuyla, bu yarının fazla, bir buçuk oldu, korkuyla baktığı, ama içine daldığında bir daha çıkmak istemediği bir bataklık. Üstelik burası daha iç içe, alt alta, üst üste ve daha dilbaz. Sabaha kadar açılıp kapanan kapılar, sürekli bas bas bağıran bayağı şarkılar, daimi bir mırıltının gezindiği koridorlar, durmaksızın inleyen

su boruları...

Çok sevdiler beni. Çok sevdim ben de onları. Kimse bir şey yapmadı bunun için. Buradayız, o kadar. Burada olmak yeterli. Yaşıyorum, yaşıyoruz...

Ve bugün öğlen cebimde kalan parayı saydım, üç günlük borcum var, yetmiyor, götürdüm Aslan Amca'ya, dedim, üstünü sonra vereceğim, üstünün nasıl tamamlanacağını bilmeden, umursamadan da aslında... Ağır ağır kalktı yerinden, tezgâhın altından bir bez çıkardı, lobi niyetine dizilmiş kırık dökük koltuk takımını ve sehpaları işaret etti.

Pırıl pırıl yaptım hepsini, bal dök yala, bal dök yala, öyle pırıl pırıl yaptım hepsini...

Sonra? Sonra yalnız bir topal, topal bir ayakçı ne yaparsa...

Odama girdim. Ayak ucumdaki havluyu okşadım. Yatağa uzandım. Tavandaki sıva çatlaklarından yüzler, kuşlar, canavarlar çıkardım. Nezahat Abla'nın ağına düşen adamların döküldüğü suların borulardaki hava boşluklarını itip inleyerek akışını dinledim. Çamaşırımın üzerinden kalkmış organımı yokladım, ileri gitmedim. Koltukaltımda uzamış kılların mıknatıs gibi topladığı sarı ter yumaklarını uzun uzun kokladım, bir sağı bir solu, bir solu bir sağı. Doğruldum. Perdeyi aralayıp saatlerce sokaktan gelen geçene baktım, erkek erkek erkek kadın, erkek erkek erkek erkek kadın. Ankara'ya bir kez daha küfrettim. Sağ ayağıma ait ayakkabının içindeki keçeyi çıkarıp daha ne kadar ömrü kaldığını kestirmeye çalıştım, gitti gider, gitti gider...

Yalnız bir topal ne yaparsa onu yaptım, bir şarap açtım...

Bugün Mehmet'le otururken, sordum, Mehmet sen kaç yaşındasın? Abi, otuz iki, dedi. Yüzüne baktım, yüzü yumurta misali, telaşlandım: Yahu Mehmet dedim, benim sana abi demem lazım, ben senden çok gencim. Olsun abi, zararı yok, sen benden uzunsun dedi.

Uzun muyum? Derken aklıma beni otele çağırırken söyledikleri geldi. Dedim, anlatsana, nasıl senin olacak bu otel? Gururla gülerek baktı yüzüme. Boş ver gibisinden elini salladı. Merak etmiyordum

aslında, ama ısrar ettim, nasıl olacak Mehmet bu iş?

Ikınarak yatağın kenarına yanaştı, sarktı aşağıya, elini arka cebine attı, cüzdanını çıkardı, cüzdanın içinden de renkli bir kâğıt parçası... Kâğıdın katlarını açıp gözüme doğru tuttu. Bir piyango biletiydi bu. Sonra hemen yerine yerleştirdi bileti.

Ne var o bilette, diye sordum. Gururlu gülüşü daim, yatağa yerleşti tekrar. Büyük ikramiye, dedi. Dayanamayıp bağırdım: O zaman niye hâlâ boklu tuvaletleri temizliyorsun be adam? Bekliyorum, diye yanıtladı, patron kumar müptelasıdır, malı mülkü eriyip gidiyor, her yıl ikişer üçer satıyor evlerini dükkânlarını, sıra bu otele de gelecek ve ben ucuza kapatacağım. Bu cefaya değer mi be, diye bağırdım yine, bozdursan daha iyi değil mi, böyle salakça, böyle küçük hesap olur mu? Ben o kadar parayı zaptedemem, dedi aceleyle, zamanı geldiğinde bozduracağım.

İnanılır gibi değildi. Dedim, ben şimdi biliyorum sende büyük ikramiye olduğunu, saldırsam üzerine, alsam biletini elinden... Yok, diye karşı çıktı, sen vicdanlısın, hem de topalsın, gariban bir kamburа ilişmezsin. Ne zamandır taşıyorsun o bileti yanında, diye sordum. Neredeyse iki yıl olacak, dedi. Kalbime bir bıçak kaktırdılar sanki, ağlamamak için kendimi zor tuttum, sen ikramiyelerin ömrünün bir yıl olduğunu bilmiyor musun, diyecektim, hülyalı hülyalı tavanda gezinen gözlerine baktım, demedim.

Ben ikinci şişe şarabı açarken, sen, dedi Mehmet, hiç dans ettin mi?

Şişe elimden kayıp düştü, kırılmadı, biraz şarap döküldü yere.

Bir müddet düşündüm. Ben hiç dans etmedim dedim.

Topallar, kamburlar, şişkolar, çolaklar, körler, yanık yüzler dans etmez, dedi, ama ben oteli alınca, bastıracağım parasını, Nezahat Abla'nın bütün kızlarıyla kırk gün kırk gece dans edeceğim.

Peki, dedim ben de, peki sen bir tuvalet kapısının arkasındaki tuğla ne işe yarar bilir misin?

Ne işe yarar, diye sordu. Cevap vermedim, unuttu soruyu, Nezahat Abla'nın bütün kızlarıyla kırk gün kırk gece dans edeceğim dedi yine.

Bir süre oturduk öylece, dışarıdan gelen sesleri dinledik, odada gezinen sinekleri izledik, oramızı buramızı kaşıdık.

Sonra Mehmet cebinde çoktan havaya karışmış serveti, yüzünde sarhoş minneti, sırtına çakılı etten kemikten yüküyle çıkıp gitti...

Ama ben tekrar sordum:

Bir yurt tuvaletindeki bir tuğla ne anlama gelir sence Mehmet? Gri, sıkıntılı gökler gibi bir yurdun, leş gibi kokan tuvaletinde, kapının arkasında, dünyadan habersiz duran, turuncu, üzeri yosun bağlamış bir tuğla ne anlama gelir sence?

Her yalnız çocuk gibi bir atlas müptelasıydım ben de Mehmet. Birbirlerinden ince, kesik çizgilerle ayrılmış, kimi bir yüze, kimi bir yılana, kimi bir file, çizmeye, süt şişesine, denizanasına, yılana, çam ağacına, böbreğe, kalbe, karaciğere benzeyen bir yığın ülkeye sonsuz bir merakla bakardım. Bu adına siyasi denen haritaydı. Bir de fiziki harita vardı ki Mehmet, onun yükseldikçe kahverengisi koyulan dağlarına, mavi iplikten ırmaklarına, yeşil benek ovalarına anlamazlıkla, ama hep büyülenerek bakardım. Fiziki haritayı daha çok severdim, dünya bir bütün olurdu çünkü o zaman, sınırlar kaybolurdu ve benim için bütün o kesik çizgilerle birbirinden ayrılmış ülkeler varılabilir, görülebilir birer coğrafya haline gelirdi.

Yurdun karşısındaki küt dağın haritanın neresine düştüğünü çıkarmaya çalışırdım. Dağın bir ismi vardı Mehmet: Yamanlar. Ama bulamazdım, bakar bakar, yine bulamazdım. Bir gün ben o dağa dalıp gitmişken büyük abilerden ikisi bitti arkamda, bunlar korkutucu, bıyıkları kaytan abilerdi. Omzumu dürtüp başlarıyla koridoru gösterdiler. Ses çıkarmadım, nereye gittiğimizi biliyordum, yurttaki küçük çocukların anlattığı korkunç hikâyeleri biliyordum, demek sıra şimdi bendeydi. Önlerine düştüm. Beni düşün Mehmet, beni düşün, koridorda topallaya topallaya tuvalete yürüyen, başı küçücük, kolları incecik, elleri, ayakları ufacık beni düşün...

Oraya vardığımızda, biri pantolonuma davrandı, diğeri kapının arkasındaki tuğlayı aldı, kısa bacağımın ucundaki ayağın altına koydu. Biri cebinden yuvarlak, küçük, pembe bir kutu çıkardı, beni duvara dayadı, arkamda, sanki bütün vücudumun merkezi olan bir yerde, gittikçe çoğalan bir serinlik hissettim, biri bacaklarımı araladı, serinlik bir ılıklıkla.....

Hadi dans edelim Mehmet, hadi dans edelim Mehmet, hadi, pervasızca, aklımızı kaçırmış gibi, hayvan gibi, sağlam gibi, başımız

dimdik, görünerek, gülerek, bağıra çağıra, dans edelim Mehmet. Mehmet, Mehmet, Mehmet, kardeşim, hadi dans edelim...

Adam öldürmüş biri olarak fazla mı sakinim? Sakin olmasam, böyle gevşek gevşek sırıtır mıyım? Gerçi az önce biraz ellerim titriyordu, kalemi tutmakta zorlandım, ama geçti şimdi.

Gelmelerini beklerken, zulaladığım kanyaktan içeyim demiştim, tarçın ve limon kabuğu ile muamele çektiğim şişe bu, özel şişemin hemen yanında buldum defteri. Kaç ay oldu yazmayalı, unuttum, havalar serinlemeye başlamıştı sanırım, sokaklarda savrulan sararmış yapraklar hatırlıyorum, şimdi ağustos olduğuna göre...

Ne oldu?

İki gün önceydi. Birdenbire önlüklü tulumlu adamlar alet edevatlarıyla doluştular otele. Bir badana tadilat tamirat harekâtıdır başladı. Mehmet telaşla çıkıp geldi resepsiyona, tezgâha çekidüzen vermemi, her yeri iyice silip süpürmemi söyledi. Nezahat Abla'yı gördüm, yüzünü boyamış, üzerine en güzel elbiselerini geçirmiş, elinde kızların listesi, oda oda paylaştırıyordu onları. Mehmet'e dönüp, Selami Bey'in gözdesi kimdi ayol, diye sorarken, sinesindeki büyük çili kapatan yapma gül düştü. Eğilip aldım gülü, uzattım Nezahat Abla'ya, teşekkür etmedi... Mehmet bir kızın ismini söyledi, Nezahat Abla dudağını ısıra ısıra not aldı....

Bakkal çırakları şişe şişe içkiler, kalıp kalıp peynirler, manav kalfaları kasa kasa meyveler, demet demet salatalar, usta kasaplar çengel çengel kuzular, kangal kangal sucuklar taşıdılar içeriye.

Köpüklü sular gün boyu aktı durdu sokakta.

Aylar sonra patronu görmek de nasip oldu, ufak tefek, şekilsiz bir adamdı. Yuvarlak ceviz masalarla, yeşil çuhalarla teşrif etti otele, getirdiklerini dördüncü kattaki büyük salona taşıttı, pencerelere kalın perdeler çektirdi, lambaları tek tek elden geçirtti.

Patrondan sonra takım elbiseli, telsizli adamlar gelip üslendi lobiye. Üçüncü katın yerlerini paspasladıktan sonra merdivenden inerken biriyle çarpıştım kazara, dikkat etsene lan topal pezevenk diye söylenip göğsümden itti. Az kalsın merdivenlerden yuvarlanacaktım.

Aşağı iner inmez, sinirim burnumda, Mehmet'i arayıp buldum. Dedim, nedir bu hazırlık, kimdir bu adamlar.

Yıllık ikramiyemiz, dedi.

Anlamadım.

Her yıl devletin bazı kalıplı adamları gelir buraya, üç-dört gün hem âlem yapar, hem de önemli meseleler konuşurlar, diye başladı anlatmaya.

Şaşırmıştım, başka yerleri mi yok gidecek, bu viraneye gelirler, diye sordum.

Bunlar öyle benim bildiğim devlet büyüklerinden değildi, hassas işlerle uğraşırlardı, onların yapıp ettiklerine bizim gibilerin aklı ermezdi, toplantı yaparlarken değil odalarına girmek, otelde dolaşmak bile yasaklanırdı, kapılarında silahlı adamları nöbet beklerdi, hizmeti de onlar görürdü. O yüzden pek göz önünde olmak istemezler, buraya gelirlerdi...

Patron, bunlar çok sıkı, çok mühim adamlar, en büyük devlet büyüğünden bile büyük adamlar derdi. Hele bir İsmail vardı, dev gibi bir adamdı, yüzünü gören iki gün kendine gelemezdi, hep siyah gözlük takardı, kimseyle konuşmazdı, talimatlarını parmaklarıyla verirdi. Ondan duymuş olmayaydım ama, bütün o anarşist gençleri İsmail'in yakaladığını söylüyorlardı.

İsmail diye biri yok, dedim fısıltıyla. Şadi, dedim, onun korku salmak için uydurdukları bir yalan olduğunu söylerdi, her yerde gözü kulağı, her yerde adamı, her işkencede, her kanlı baskında parmağı olan bir İsmail yok, öyle biri yok....

Mehmet, senin Şadi'yi bilmem ama, işte şu gelen bizzat kendisi diyerek kapıyı işaret etti. Izbandut gibi bir adam, kara gözlüklerin örttüğü yüzünü hafifçe lobideki adamlara çevirerek seri adımlarla merdivenlerden çıkıp kayboldu gözden.

Sandalyeye çöküverdim.

Mehmet devam ediyordu anlatmaya:

Korkutucu adamlardır, ama elleri çok açıktır, işleri bittiğinde ihya olur herkes, iki aylık yevmiyeni çıkarırsın, kızlar hele, hepsi üzerini başını tepeden tırnağa düzer, Nezahat bir kese daha altın yapar kendine, arada bir ecnebiler de gelir ki, işte o zaman ikramiyenin hası çıkar.

Kendimden geçmişim...

Nezahat Abla yüzüme kolonya boca ederken ayıldım, ama nasıl ayılmak, zehir gibi işleyen bir kafayla, kör edici ışıklara boğulmuş bir dünyada, sanki bulutların üzerinde açtım gözlerimi.

Dedim, Nezahat Abla, fuhuş programını görebilir miyim?

Tam tahmin ettiğim gibi, âlem üçüncü katta yapılacaktı. Ama en büyük, en lüks banyo ikinci kattaydı, yıkanmaya oraya inilecekti.

Bugün bütün gün, borulara kulak kesildim. En şiddetli inlemede, ikinci katın nöbetçisine seslendim: Önemli bir telefon, çok acil diyorlar...

Adam merdivende görününce belimdeki bıçağı yokladım, sakin sakin çıktım yukarı.

Banyonun kapısını açtım, kocaman gövdesi buharlara karışmış, şişman bir kadına abanan adama baktım. Önce kadın gördü beni, elimdeki bıçağa göz atıp, ince, kısa bir çığlığın orta yerinde bayıldı.

Kadının gövdesinden kurtulan iri kamışıyla İsmail bana doğru döndü. Sağ ayağımın altına, fındık fareleri misali cıyıltılarla üşüşen santimleri hissettim, zerre topallamadan ilerledim İsmail'e doğru.

Gerisini hatırlamıyorum...

Şimdi gömleğime, pantolonuma, bileklerime bulaşmış koyu kırmızılığa huzurla bakıyorum.

İşte, tamamdır, ikinci katta koşuşturma başladı, kadın ayılır şimdi, der, resepsiyoncu topal yaptı, İsmail'in cesedine dehşetle bakıyordur bir yandan da, adamlar ne yapacaklarını şaşırmıştır...

Şimdi öyle hızlı iniyorlar ki merdivenlerden, otel sarsılıyor, holün kapısı açıldı bile...

Benim de son sözüm şu olsun:

Topal Ahmet Efe yaşıyor, savaşıyor...

15

Kaç saat, kaç gün, kaç yıl ağladım?

Gözlerimi zorla araladım, kirpiklerimden lehimler söküldü. Kucağıma, Oğuz'un doldurduğu sayfalara baktım. Islanmışlar, harfler eriyip birbirine karışmış.

Şair kibarca uzandı, yavaşça çekip aldı kâğıtları kucağımdan.

Başımı arkaya yasladım, gözlerimi yumdum tekrar, birisi içime doğru bir tulumba çalıştırıyordu sanki, boğazıma dizilen hıçkırıkları yutmaya çalıştım, yapamadım.

Elimi beynime daldırmak, oraya yapışmış milyonlarca görüntüyü, sesi, kelimeyi söküp atmak istiyordum.

Böylesini beklemiyordum.

Dayanılmazdı, çok vahşiydi.

Yumruklarımı şakaklarıma dayadım, ağzımdan hiç kopmayacakmış gibi ağdalı, kalın bir inilti boşaldı. Karnıma giren zehir gibi bir sancıyla iki büklüm oldum. İleri geri sallanmaya başladım, karnımdaki sıvıların tatlı, yuvarlak seslerle midemin duvarlarına çarptığını duyabiliyordum.

Babam mı yazmıştı bunları, bu tek, uzun ve kederli bir cümleye benzeyen günlüğü Oğuz mu tutmuştu? Babam, benim zavallı babam, o elleriyle bıçaklar tutup şiirler mi yazmıştı?

Ateşe kesmişti göz çukurlarım, karanlığın içinde ateşten bir kelime kalabalığı, her biri en bakılmaz, en dayanılmaz hilkat gariplerinden menkul, çürümüş bir insan kalabalığı...

Allahım, dedim içimden, Allahım sen mi yarattın bu soyu, Oğuz'un soyunu sen mi yarattın? Neden yarattın ki, doğru düzgün bir lanet bile bulaştırmadan tenlerine... Bu kadar yalnız, bu kadar çaresiz, yıkıntılar üzerinde, aksak, topal, şaşkın yürüyen bu soyu, bu çirkin soyu neden çoğalttın?

Uzanıp elini tuttum Şair'in.

"Babamı anlat bana," dedim. "Anlat, ona ne oldu?"

Endişeyle bakıyordu yüzüme.

Birden, nasıl olduğunu anlayamadan çileden çıktım:

"Delirtme beni, anlat, anlat..."

İki yakasını tutmuş, sarsıyordum, başı ileri geri sallanıyordu, gözüm kararmıştı.

Şık bir hareket yapıp kopardı parmaklarımı yakasından, fişek gibi atılıp tek eliyle boğazımı kavradı. Boynumu mengene gibi sıkarken, öbür elini yine yumruk yapıp havaya kaldırdı. Ama vurmadı bu kez, parmaklarını gevşetti, bıraktı boynumu.

Boğuk çıktı sesi:

"Kendine gel evlat."

Ilık bir şeyler yürüyordu içime. Bir kayıtsızlık, bir teslimiyet ilanı, bir kopma, o çıt sesi...

"Beyaz, beyaz, beyaz," diye tekrarlıyordum içimden. Beyaz beni tutuyordu, beyaz beni huzurlu bir yere sürüklüyordu, bir açıklığa, bir olmaz ülkeye... Bu beyazı tanıyordum ben.

Hepsinin ismi Haydar'dı. Kokuları farklıydı. Biri gülsuyu kokuyordu. Biri pastırma. Biri sigara. İçki ve ekşi kokan Haydar, "Sana onu getirdik," dedi. Bir sessizlik oldu, sonra o, ince sesiyle adımı söyledi. Adımı hayattan silmeye karar verdiğim an buydu. Sigara Haydar soluğunu kulağıma bıraktı. Soluğunda, "Şimdi bizim arkadaş seninkine ne yapıyor bil bakalım?" vardı. Kesik hıçkırıklar duyuldu. Pastırma Haydar güldü. Gülüşünde, "Memeleri de pek güzelmiş!" vardı. Hıçkırıklar, tiz yalvarışlara karıştı. Sevgilim değildi, devrimci de değildi. Bir daha âşık olmamaya karar verdiğim an buydu. Gülsuyu Haydar bir acayip kahkaha savurdu. Kahkahasında, "Götü de ufacık ha!" vardı. Beyazı tanıdığım, beyazı buyur ettiğim andı bu. Ve beyaz beni kavradı, bir açıklığa doğru havalandım, ılık bir kayıtsızlık, bir çıt sesi yine...

Kompartıman masasına atıldım.

Plastik bıçak boynumda parça parça oldu.

Tırtıklarının kesebildiği yerden sızan kan, gömleğimi değiştirmeye başladı...

*

Elbette.

Cebinden yara bandı da çıktı.

Ceket değil, bir çarşıydı giydiği.

Üç bant soyup yapıştırdı boynuma, doya doya küfretti.

"Öldüremedi," dedim.

"Öldüremedi," dedi. "On yerden delmiş. Biri kasığına, ikisi karnına, yedisi de sağ bacağına. *Derin Tarih* diye bir kitap çıkarmıştı hani sizin yayınevi, şu zırzop gazetecinin yazdığı kitap, raporu orada var..."

Elbette "düzeltmiştim" o kitabı da. "Esrarengiz bir suikast girişimi," diyordu. Babamın, rakip gizli servislerin tuttuğu, meczup görünümünde bir ajan olabileceğini söylüyordu.

Şair devam etti anlatmaya:

"Alıyorlar odasından, kim bilir ne sandılar, ne yaygaralar koptu yukarılarda. Aylarca sorguluyorlar, çok yükleniyorlar, çözülmüyor. Ne yapsalar çözemiyorlar. Çünkü adım Ahmet diyor, başka bir şey demiyor. Ne sorsalar Ahmet diyor, hatırlamıyorum diyor. Şadi'yi, Adnan'ı, Canan'ı, Coşkun'u falan soruyorlar, bunda tık yok. Tuttuğu defteri gösteriyorlar, bunları sen yazmadın mı diye. Olabilir diyor, bilmiyorum diyor. Canan'ı yakalayıp getiriyorlar, yüzleştiriyorlar, Canan bunun halini görünce yıkılıyor yere, beriki hayatımda görmedim diye kestirip atıyor. Coşkun'u yakalıyorlar, Coşkun çözülüyor, Oğuz hakkında bildiklerini anlatmakla kalmıyor, bütün teşkilatı ele veriyor. Yüzleştirdiklerinde Coşkun'u da tanımıyor. Kimlikteki ismini kabul etse, adım Oğuz dese, canım öyle istedi yaptım dese belki bırakacaklar yakasını. O Ahmet dedikçe herifler iyice çileden çıkıyor, yazılan senaryoların bini bir para. Sonunda pes ediyorlar. Mahkemeye çıkıyor. Suçlamaları reddetmiyor, kabul de etmiyor, bilmiyorum diyor, hatırlamıyorum. Hâkim kimlik tespiti yapacak, adını soruyor, Ahmet diyor. Hâkim kimliğini sallıyor bunun, "Oğuz, senin ismin Oğuz!" diye bağırıyor. Bu, "Oğuz diye birini tanımıyorum," deyince hâkim de küplere biniyor. Atın bunu içeri diyor. Sekiz yıl ağır hapis..."

"E ne yapmış içeride o haliyle?"

"Hiçbir şey. Yemiş, içmiş, uyumuş. Bir de okumuş bol bol. Üniversiteden tanıyanlar var bunu. Ama kimseyle konuşmuyor. Tek

yaptığı kitap okumak. Hiçbir şey söylemeden geliyor, bulduğu kitabı alıp gidiyor. Zamanla alışıyor diğerleri de. Hatta kendi çapında ün bile yapıyor. Hergelenin teki, 'Kara Delik' diye isim de takmış."

"Kara delikte sekiz yıl..."

"Beş. Af çıkıyor, bırakıyorlar."

"Ne yapıyor sonra?"

"Hapishanenin kapısından çıkıyor. Kapının önünde bir polis arabası var. Polisler, öylesine geçmiş olsun falan derken, bu 'hepinize koyayım!' diye bağırıyor. Atıyorlar arabaya, ıssız bir yere götürüyorlar. Öyle haşat ediyorlar ki, öldü sanıp ücra bir yerlere atıyorlar. İsmail iki dakika sonra hapishanenin kapısında bitmiş, kimseyi bulamamış tabii. Babanın hayatı o küfür sayesinde kurtuluyor yani..."

"Sen mi buldun babamı?"

"Pek sayılmaz."

"Kim buldu?"

"Okuyunca öğrenirsin."

"O tomar neden öyle kalın?"

"Bu hikâye uzun."

"Sen nereden biliyorsun babamın başına gelenleri?"

"Biliyorum."

"Peki bu defteri nasıl buldun?"

"Milenyum akşamı..."

"İsmail mi verdi?"

"İsmail verdi. O her şeyi bilirdi. Kimden korkulması gerektiğini de..."

"Sen ciddi misin?"

"Ben ciddiyim."

*

Bitkindik ve mutluyduk.

Uzun bir suskunluk bekliyordu ikimizi.

O içecekti. Ben okuyacaktım.

Kitabımız ilerleyecekti.

Okumaya başlamadan önce bombalarımızı merak ettim.

Radyoyu açtım:

Bir vergi dairesi, bir tapu dairesi, bir gümrük deposu, bir döviz bürosu, bir tenis kulübü...

Ülke güvercine kesmişti.

Şair'e göz kırptım, o gülerek dilini çıkardı.

Pencereden dışarı baktım.

Tren uçsuz bucaksız bir bozkırda ilerliyordu.

Bir fermuarı çeker gibi...

1

Çöpler...

Bom bom bom bom bom bom borobom...

Turuncu gömleğim var, yakaları meme uçlarıma değiyor. Sarı kırmızı çoraplarım var. Sokakta, orada burada gülüyorlar bana. Hey be, paça paça zurna pantolonlarım var.

Paris'te, Senmişel'de bir çatı katında ördek. Vaklamıyor bu ördek, kokuyor, kötü kokuyor. Kadınımın sıvısı bembeyaz, süt gibi, katısı sapsarı, papatya göbeği gibi.

Gözlerinden haberi yok benim kadınımın. Mum kadınım, esmer kadınım. Olsaydı oysa biraz gözleri, avunma alışverişlerine çıkabilseydi biraz.

Pis bir acılar vadisi benim kadınım. Acıya dair ne varsa hatırlatan, gölgelere gömülmüş bir aciz. Rüzgârının hepsini kaybetmez ya insan, rüzgârının hepsini çalamaz ya kimse bir insanın. *Ne zaman uğuldayacaksın sen?*

Ona bakıp ağlamak mümkün, onu öldürmek de... Ama ne zaman ağzına doğru eğilsem, öyle sert öpüşmesine şaşmamak mümkün değil. *Bak, benim karşındaki, bak, bunlar da dudaklarım, haydi başla!*

Öpüşlerinin ıssız mezarlıklarda gezinen iyi huylu hayaletlerden başka bir şey olmadığını kim söylesin ona, ellerim sapsarı, çarşaflar dalga dalga lekeli, siz ne dersiniz, yine ben mi, yine bok mu, ter mi, çiş mi?

Polisler basıyor evi.

Şikâyet, çok Fransız bir şikâyet:

Le dö kattan yukarı de la çıkılamıyor löpö möpö kokudan...

Yıllar önce, eski fotoğraflarda nasırlı ellerini solgun yüzlerinin bir yanına bastıran yaşlı adamları gördüğünde gözlerinden süzülen gözyaşlarını, yumuşak bir ayin gibi dinlediği müzeyyen senar plak-

larını, sanki her yanı çiçek çıkartmalarıyla bezenmiş, hep geç kalmış bir mezuniyet balosu modasıyla giyinme hevesini düşündükçe, üstelik şimdi bile ağzında kenar mahalle aşklarına dair tonla boğuk şarkı dolaşırken ve yüzü henüz ezilmiş, daha yeni terk edilmiş baskın yerlerinde tüten kıyım dumanlarının rengindeyken, artık bu öpüşler titizlikle korunmuş, nadide bir cenk resmi gibi duruyor onda.

Öfkesi her cenk gibi o anlık, sonrası ancak kirli bir sessizlik olabilen, her cenk gibi... *Üzerine çıksam, ha, bir kez üzerine çıksam, boğmak için değil, üzerine çıksam, cenk için de değil, onun için hiç değil, üzerine çıksam...?*

*

Paris'ten yıllarca önce. Zeybek sona ermiş. Pıt pıt pıt. Yürüyorum yine iki tarafı ağaçlıklı bir yoldan. Hastane kapısında sıyırıyorum kolumu, nedense bana bizzat eşlik eden iki doktorun ellerinden. Dönüp okkalı birer tükürük yüzlerine...

Koğuş yoksunluğunun cebbarlığıyla koşmasam öyle hızlı, tekrar içeri tıkacaklar garanti. Ama hayatta yakalayamazlar, yıllarca ben sinirle kaşınırken onların karıları, çocukları ve büyük rakıları var, kolay mı?

Yırt, kent, küt. Aylar aylar boyu kovuluyorum kapılardan, dövülüyorum çok, şiirlerimi boğazlanmış buluyorum sokaklarda. Vallaha ha ha, bir karanfil, bir şiir, bir karanfil, bir şiir, yemin ederim, ezilmiş, darmadağın, al al: Sokaklar güzel, sokaklar ferah, alışıyorum sokaklara...

Esmer'i yorgun bir Ankara treninin en serin, en karanlık kompartımanında buluyorum. Bir öpücük, onu hüzünlü bir tablo sandığım için önce. Bir öpücük ondan kopup bana ulaşan sarımsı ıslaklığın ve birden bir sağanak halinde cama çarpan siyah kuş sürüsünün hatırına. Esmer diri, susuz, bütün duruşlarımı karşılıyor gürültülü soluklarla, hah hıf offf, hah hıh offf... Karnının üzerinde kabarcıklar patlıyor. Beyaz bir çaydanlık sanki, fokurduyor. Çok derin bir ritmin sırrına ermiş, kanat çırpıyor ve bir öpücük de o çufçufların, çufçufçufların aşkına...

Artık benim gözlerim derinlerde batık bir gemi adı, kahverengi

yosunların arasından, hülyalı hülyalı bakıyorum dünyaya. Ve körüm biraz, her daim milat tanıklığı beklediğimi unutamadığımdan kara kara. Kafamda rutubetli, ağır düşünceler, taşkın sular aranıyorum dibini üfleyecek. Zaten neyim var ki kaybedecek, doğru öfkelere yanlış kelimelerden, küflü akşamlarda biriktirilmiş tiyatro biletlerinden başka, başka. Başı dönmüş, başa dönmüş, delirmiş bir kaçağım ben artık. Nasıl bir kaçağım ben artık? Yasaiçi, lakin dünyadışı bir kaçağım ben artık. Tık tık tık...

Esmer bitli bir kaçağın dudaklarına susuz ve susarak teslim olmuş madem, biz külrengi bir şehre yazgılıyız madem ve ondaki ritim kederli bir lokomotifin ve şimdiden adı piçe çıkmış bir ceninin canıyla birlik, benimle birlik, yaşarlığımızla birlik madem, o vakit bize lanetli bir nikâh düştü düşecek.

Dişetlerinin buruk kokusundan sarsıcı bir haz bitimiyle, pis pis haz ama nasıl bir haz bitimiyle ayrılırken boğazına doğru adını da üflüyorum piçin:

A-DA.

Bir daha: *A-DA.*

Bir daha: *A-DA...*

Esmer bir şarkı söylüyor, güzel bir isim bu, şarkı isme yakışıyor, ben iyi üflemişim, o iyi söylemiş, daha ne...

Parasını istiyor, hayali paraları tam tamına sayıyorum avucuna, Ankara'ya iner inmez yakamı sıyırıp bırakıp gidiyorum Esmer'i, uzun uzun peronlar, ray ray raylar arasında.

Şaralop şaralop şaralop Ankara, ıvır zıvır, bok püsür, çerçöp, laga luga, tam böyle Ankara. Karayım kara, pisim pis, açım aç, püskül gibiyim ve mantar, yarasa, kurbağa...

Zıp zıp zıp! *N'aber abla? Simidini versene bana...*

Bir dövüyorlar ki karakolda, "Siktiminin susamlı delisi," diye türkü çığıra çığıra. Tekme tokat, tokat tekme, sonra donumu indiriyorlar, copu yağlıyorlar ki, komiser iki parmağını kenetliyor burnuna... *Götürün, çabuk atın şu bokluyu dışarıya...*

Ağzım burnum dağılmış, çıkıyorum sokağa, alev alev bakıyorum binalara, camlara, arabalara. Elmas parçası gibi bir araba duruyor yanımda. Davranıyorum kapının kulpuna, basıyorum boğazına jantinin, çekiyorum cüzdanını cebinden. *Siktimminin susamlı janti-*

si seni, buralarda dolaşma demedim mi, demedim ki ben sana...

Ve atlıyorum otobüse akşamına. Oh be İzmir, tiril tiril, yıllar sonra yine İzmir. Bu ne ferah bir memlekettir ki, tokluk görkemiyle geçiyor ilk günler.

Çünkü yürüyorum gardan hatırladığım tek yere doğru. Varıyorum koruluklara. *Burası maarif değil mi? Öyle sayılır. Sen hademe Ali değil misin? Öyleyim. Ben de uzun eşeğim...*

Kırık sıraların, karası dökülmüş tahtaların, cana yakın farelerin arasında günler, haftalar. Ali'nin kucağında yemekhane artıkları. *Tanrımıza Hamdolsuuun!...*

Kuruluyor karşıma, derdi hayırsız damadı, güzel kızı. Vir vir vir... Vira bunlar yaşlı, pürtüklü, beyaz dilinde. *Vermeyecektik kızı o herife. Rahmetli babam çok söylemişti, âdetlere ters diye...*

Bir gün derken pencere önünde tıkırtılar. Paslı tenekelerin deliklerine uydurulan minik gözler. *Piç kuruları, gitsenize lan buradan. Muavine söylerim bak sizi, defolun buradan... Fak of laaan...*

Tören alayı eşliğinde büyük bahçenin ortasına getiriyor muavinler beni, çevremde yüzlerce çocuk. Beni gösterip gülenleri fazla, üzüntüyle bakanları az. Elbette, değnekle dürtecekler az sonra. Pit pit pit, kah kah kah. Ali bağırıyor: *Yapmayın, eski öğrencimizdir kendisi...* İnanmıyor muavinler. Şu işe bakın siz, depolardan tozlu dosyalar geliyor. *Göster Ali, kimmiş bu.* Ali nefes nefese karıştırıyor kâğıtları, parmağını saplıyor bir noktaya: *Bu işte, bu...* Bir fotoğrafa bir bana bakmalar, acımalar gülmeler, şaşkın fısıltılarla, *sınıf birincisiymiş bu*, demeler.

Müdür neden sonra kötü örneklik keşfediyor manzarada. Kelime karmaşasının içinde polisi duyar duymaz ayıyorum, diriliyorum, fırlıyorum ayağa, çocuklar korkuyla kaçışıyorlar sağa sola, muavinler geri geri çekiliyor, biri takılıp devriliyor çakıllara...

Kim bilir kaç yıl sonra, bu kez sendeleye sendeleye koşarak koruluktan ve ama yine *gut bay* diye bağırarak, kahkahalar atarak dış kapıdan...

*

Bir meyhaneye kapılanıyorum ki bir ömür. Bir alay yayalıktan sonra giriyorum içeri, bakıyorum etrafa, bakıyor etraf bana. Nasıl özlemişim rakıyı. Bir şişe kapıyorum, *hop eyvah ulan ulan* bağırışları arasında dikiyorum kafaya. Sadece, pek pek iki yumruk, bir kafa ve her sabah tuvalet temizliği, her akşam bir ufak rakı, her gece tuvalet temizliği, bir kap yemek, domates biber kasalarının arasında uykular. Bir tek nedeni var zannımca: Onlar da içiyorlar çok, görmüyorlar öğleden sonra hiçbir yeri, hiç kimseyi...

Kadınlar geliyor ki tır şoförü gibi azman, kucaklarındayım her zaman. *Şu çift başlı alet hikâyesini anlatsana Naciye bizim deliye. Baykuş gibi gülsün de eğlenelim biraz...*

Elimi atıveriyorum Naciye'nin yakasından içeri, avuçluyorum on tonluk memelerini, nasıl kahkahalar patlıyor ama, yerlere yuvarlanıyorlar gülmekten.

Emekli emekli adamlar, utangaç utangaç damatlar... Ben güldükçe, coştukça sıyrılıyor katran. Orayı arındırıyorum namusundan, kalan çeyrek ayıklığından, ağır sıkıntısından. Arada bir elleyenler oluyor beni. Yine bir gülüyorum bir gülüyorum. Ben de elliyorum, sıradan geçiriyorum hepsini hatta.

Gecenin bir vakti evlerine doğru uzarken onlar, gitmeyin diyorum, *girmeyin o mezarlara...*

Gittikçe daha fazlasını ayartıyorum geceleri.

Polis baskınına dek, her geçen gün, hafta, ay biraz daha şenlikli, ter içinde seher vakitleri. Kapıyı omuzladıklarında bin kişi kadar varız, ellerimizde kadehler, benim ricamla Neruda'nın şerefine kaldırıyoruz: Çın çın çın...

Kimdir lan bu Nureda?

Mabel aldı ya lan, delinin anlattığı o memleketten, hani şu Pişonik mi, puşt oğlu mudur nedir, onun dümdüz ettiği yerden...

Polisler fena dağıtıyorlar ortalığı, üç kişi seçiyorlar dümdüz etmek için, biri elbette ki ben. İki hafta inim inim inliyorum bir hastane ranzasında. Taburcu sonra, meyhaneye dönüyorum.

Aptallar, küsmüşler bana. Meyhanecinin kolu kırık, yüzüme yüzüme sallıyor alçısını:

Bak, ne yaptılar lan senin yüzünden bana!

Ama gitmem için bir sebep yok meyhaneden, kimsenin gitme-

mi istediği yok, yokun bir parçası olmuşum artık ve zaten kafaya koymuşum, bir ömürlük içeceğim. Ve o şişko trenci çıkmasa ortaya, garanti iki domates kasasının arasında, ecele epey bir süre giydireceğim.

Ama fokurdayan bir şeyler var, o nikâhın lanetli kaydı alnımızda...

Formika masaya abanıp abanıp bir hikâye anlatıyor koca ağızlı, koca kıçlı, yeni tayin bir istasyon memuru: *Esmer bir kadın vardı. Çok da güzel bir esmer kadın vardı. Peronlar arasında, kalın, kısa bir kelimeyi mırıldanarak dolaşırdı. Bir simit uzatıp üzerine çıkanların kulaklarına fısıldardı onu hiç durmadan, korkunç bir tezahürat gibi: A-DA, A-DA, A-DA... Kimse korkudan iş tutamazdı...*

Bu pespaye hikâye ve o bir arada olur muydu, olurdu. Manzarada kirli çaputlarla kundaklanmış, sıkıca kucaklanmış bir piç eksik miydi, eksikti. Ada, kara bir pıhtı halinde berbat bir otel odasının tuvaletine düşüp gitmiş miydi, gitmişti...

İlk kez kendimden geçip yürüdüm bir masanın yanma. Tuttum boğazından adamı. *Getir bana onu*, dedim. İşedi altına. Pençem nasıl pençeyse, cılız bir ses duyuldu: *Şırrr*... Elimi apışarasına uzattım. Dokundum. Sıcacık, yumuşacıktı. Elimi sıvısına buladım iyice. Parmaklarımı ağzına götürdüm. *Getir bana onu*, dedim. *Getir onu bana*, diye kükredim.

Patron omzuma dokundu.

Bırak. Herif ölecek...

Ve getirdi Esmer'i bana.

Esmer meyhaneden içeri bir tufan gibi girdi. Taşaklarımı burup, bana sıkı bir kafa çıkarttığı, dudağımı patlattığı ve çağla badem yiyip bana Ada'nın akıbetini anlattığı o sabah ben bir deniz şehrinde yüzen yassı bir boktum. Öyle, fış plok fış plok fış plok... Evreşe yolları dardı, yâd eller almak istemiş ve almıştı Ada'yı, üstelik talihin elinde oyuncak olmaya devam edecektik. El mecbur, Agora Meyhanesi'ne veda edecektik...

*

Yoksulduk. Pasteldi. Aksi mümkün değildi.

İlk evimizin, hayır, ilk izbemizin duvarlarını kiremit rengine boyamamın Esmer'de doğurduğu öfke, belki zor çocukluğunu geçirdiği, evlerinin her biri kiremit damlı, ak duvarlı Ege kasabasının ona erken bir fahişe umursamazlığı katamamasından kaynaklanmıştı, bilemiyorum, nereden bileyim, konuşmuyordu ki hiç.

Belki ilk kez bir babaya, bir abiye, bir başka tanıdık pezevenge açılmış iki sıska bacağın defalarca tekmelediği oda duvarlarının kiremit rengi olup olmadığını da sormuyorum hiç. Böyle it gibi soru olur mu hiç?

Neyse ki iki tek koltuk buluyorum, üzerine siyah kadifeler örtüyorum. Kısa ayağına elli bir iskambil kâğıdı kıstırdığım sekiz kişilik yemek masasını siyaha boyuyorum. Üç siyah sandalyeyi de dizince etrafına hafifliyor Esmer'in öfkesi, içi geçiyor, oh diyor, hayat ne hamur...

Beni affediyor, Ada'yı unutuyor. Hatta, tam tam tam, arzuladığı gibisinden ufak çapta bir ev kadını bönlüğü ediniyor. Süpürrt, süpürrrt, süpürrrrt. Ah ah, ne kadar aptal benim daha eli kolu memeleri sallanabilen esmerim. Mutlu olmak, dahası mutlu kalmak nasıl da yakışmıyor ona...

En ufak bir umudumuz yok. Çok gereksiz cümle, elbet en ufak bir umudumuz yok. Umursadığımız tek bir şey yok. Bir gıdım ilgi ifadesi bulunamaz gözlerimizde, yok. Ben neden bir kez olsun evden çıkmadığını, evin kuytu bir köşesinde hışırtılar içinde ne yaptığını sormuyorum ona, o yok. O asla onca aşınan kurşunkalemin kâğıt tomarlarına neler kazıdığını sormuyor bana, ben yokum.

Üşenmeyip ölçtüğüm otuz metrekarenin orasında burasında birbirimize girme ilgisine sahibiz bir tek. Bir ilgi bile değil bu çok zaman. Olsa olsa bir tür yaralılık bilgisi, iki yetişkin gövdenin değiştirilemez yasası, sıkıntı ve haz, sessizlik ve bağırtı mübadelesi, zaman zaman, zaman zaman. Yokuz yani, deli gibi seviyoruz yani birbirimizi, daha ne söyleyeyim ben bu bu...

Tırnaklarımı buduyor. Saçlarım uzuyor, saçlarımı kesiyor. Güğümlerle sular, sular ısıtıp yıkıyor beni. Aniden yanına çağırıp sandalyeye oturtuyor, diz çöküp ayaklarımı kavrıyor, sırtımdan yumuşacık iterek banyomsu deliğe sokuyor beni... Kocaman vakitlere ya-

yarak, ağır ağır, hiç konuşmadan... Sonra o da soyunuyor.

Derken faşist bir sel bütün mahalleyi, mahalleyle beraber bir adet ayna ve iki adet yassı çingene biblosuyla süslediğimiz güney duvarımızı yutunca, elimizde bir küçük ıslak bavul, şehrin büyük körfezinin bir ucundan öbür ucuna, şehrin bütün batakhanelerine, meyhanelerine, hapishanelerine, kerhanelerine kalifiye elemanlar yetiştiren ucuna yollanıyoruz.

Arkamızda sağ kalan mahalle ahalisini polisle çatışır bırakarak, körfezin dalgın suyuna baka baka, dönülmez bir akşamın ufkundaymış, bir ihtimal daha varmış ve bize ölmek dahi çokmuş gibi, omuzlarımızı dikiyoruz, aheste aheste yürüyoruz.

*

Yirmi iki metrekare yeni izbemiz. Ah bu benim sayılarım. Ah benim yaban çocukluğum. Ah şu benim talan ömrüm, çekirdeğinden yalan ömrüm. Mesela güneş doğuyor de mi, aklımın kıyısında uçuşan felemenk kazlar, patenlerle kayan kızlar. Sonra ben bir tokat çıkartmış oluyorum ki soysuz tefeciye...

Esmer gitmiş, öyle tepede ki evimiz, kartalın kanadına takılıp gitmiş. Fani kelime, dürüst mavzer aşkına, ey acı nasıl bir alışkanlıksın sen? Ey büklüm bükük, akantha yaprakları, kufi yazı. Ey yanık tapınağın susuğu, oğlancı imam, on yaşında kızlar seven tepegöz papaz, bu ne aşk, bu ne megalit ve dahi gastrit.

Çalışkan komita evinin şehrortası yalnızlığı, ya, artık, benim onun önünden geçen yalnızlığım. Of. Ki. Of.

En ince şairlerin sarı külotları, en güzel kadınların ayakyolu zamanları. Aşkının işlediğini bir kez bile düşünmemiş salak. Kaybetmek için zincirlerini arayan ahali.

Esmer gitmiş.

Benianlamasanızdaoluramaanlayın adlı bir adam varmış, sonra kasımpaşabenimsikimdenaşağıolabilir adlı bir adam da varmış, sonra severgeçerimçokkaynatılmışreçelim adlı bir adam daha varmış, sonra yanlarına ringodaringoşişelerlepiskasaçlıçerkezden adlı bir adam gelmiş, sonra da uyanartıkuykundanuyansanaulan adlı bir adam...

Adamlar gelmiş, hoş gelmiş, bir gölün kıyısında oturmuşuz. Rakı içip laflıyoruz. Garson bir tabak kabak köftesi getiriyor, üzeri maydanozla süslenmiş. Naneli, limonlu zeytinyağı var, sıcak yufka var, keseyoğurdu var, sac böreği var...

Uyanartıkuykundanuyansanaulan adlı adam, ki kendisi benim pek sevdiğim bir arkadaşım, kokoreç de istiyor. *Aferin Veli, sana da bu yakışır zaten*. Hava bulutlu, ama öyle ipek gibi, tüy gibi bulutlar, sıcak.

Hepimiz on sekiz yaşındayız, hepimiz Tepecik kerhanesinde milli olmuşuz da onu kutluyoruz. Yok, çok yaşlıyız, ama on sekiz yaşındayız, milli olmuşuz da onu kutluyoruz. Ben yufkayı zeytinyağına banıp banıp göle atıyorum.

Gölde tam teşkilat amâne var.

Kan Talât, Ata Kemal, Kulak İsmet, Milyon Adnan, Kuru Bülent, Gerdan Süleyman var...

Ama şükür ki Varna Nâzım, Çelik Hikmet, Ak Behice, Güzel Deniz, Deli Mahir, İnce Sinan da var...

Turna gözlüm, aşkım, bu ne hazan, Esmer midir bunu yazan:

"seldegördümseliniçindeydionubulucamölürümbulucamonagidiyorumdeliadamımhoşçakal..."

Uyanıyorum. Sıyrılıp rüyalardan bakıyorum ki Esmer yok. Gitmiş. Bıraktığı yarıktan düşler akıyor, kâbuslar fırlıyor, metaforlar pırtlıyor.

Saçlarım, tırnaklarım uzuyor. Keçe adam oluyorum, aç adam oluyorum tekrar.

Bağırıyorum, bağırıyorum, bağırıyorum...

*

Kalıyorum bir başıma ikinci izbede. İkinci izbenin mahallesi en tepede. Çok belalı. Umurumda değil, ama çok çok belalı. Bir kale yıkıntısının dibine kurulmuş, tüm şehri öcalıcı gözlerle süzen adamlara sahip çıkmış...

Şehrin içlerine doğru döne döne inen sayısız dar sokağı, bir rüzgâr karmaşasına tutulmuş gibi sürekli uğulduyor. Uğultunun gitgide azalıp araba kornalarıyla ezildiği düzlüğe çıkıp büyük bulvarı geçti-

ğinizde, hafif ve mütemadi dalga hışırtıları eşliğinde ağırbaşlı, mide bulandırıcı bir huzur takınmış olan zengin mahalleye çıkıyorsunuz.

Tepedekiler oraya aşağı mahalle diyor, aşağıdakilerse tepeye aşağılık mahalle. Tepedekiler aşağıdakileri keyifli bir vahşetle dövüyor, aşağıdakilerse tepeye öldüren polisler yolluyor.

Son kurşunumu da atmışım, ihtiyarlamışım, artık bir paçavra yığını olarak bile sayılamaz, görülemezim. Gerçekten yokum şimdi. Araya uzun günler koyarak, nadide kokular yayarak çıkıyorum izbeden, hayalet gibi dolaşıyorum sağı solu, bulduğum öte beriyi tıkıyorum ağzıma ve dönüyorum izbeme tekrar. Gayet alışkın gözlerle bakmıyorlar bana. İzbeden çıktığımı görüp kapı önlerine ekmek peynir, ara sıra şarap bırakanlar oluyor. Kimseye tek bir söz etmeden topluyorum tayınımı, izbemin bir köşesinde ekmeğimi kemiriyorum, içiyorum şarabımı.

Bir de okumak için gazeteler, dergiler biriktiriyorum. Yazmak için de yarım bırakılmış defterler, fatura tomarları gibi şeyler. En büyük ganimet, işi bitip çöpe yolculanmış mis kokulu teksir kâğıtları. Önlerini okuyor, arkalarına yazıyor, ortalarından yırtıp atıyorum.

Bir gece aşağı mahalleye iniyorum. Ağzına dek dolu bir çöp bidonuna yanaşıyorum sağıma soluma bakınarak. Bütün sokakları bidon sayılarına göre titizlikle paylaşmış toplayıcıların ve haraççı bekçilerin hışmına uğramayacağımdan emin olduktan sonra, eşelenmeye koyuluyorum çöplerin arasında. Bilmem kaçlardan kalma çiçekli dallı bir hatıra defterini, birkaç teksir destesini torbama atıyorum. Üç-beş gazete, tavuk üreticileri birliğinin tavuk kardeşlerin geçen yılını anlatan, yeşil yeşil kitaplaşmış raporu, Gines Rekorlar Kitabı'nın Fransızca baskısı derken gözüme beyaz, temiz bir torba ilişiyor. Alıyorum, açıyorum, bakıyorum içinde durana. Önce sadece bakıyorum. Atmak, ondan kurtulmak istiyorum. Bozuktur diyorum. Oyuncaktır diyorum. Yahu, çok şaşırıyorum. İki adet minik hoparlör, bir adet şarj aleti ve pırıl pırıl, koca koca bir kulaklık var torbada. Bu kadarla kalsa iyi: Hepsini kendinde dünyalar güzeli bir ana misali toplama istidadında bir radyo. Haberlerini gazetelerden okuyup kendisini hiç görmediğim, en bi son moda, aldatılmış gözlüklülerin ihtiraslarının ürünü komple bir alet, ki ne alet. Tam takımlığıyla gururlu, bana gülümsüyor. Beni öldürüyor. Akıl almaz bir

karşılaşma. Ne mutlu bir tesadüfle, şak diye iç içe geçme hasretinde, biri sarı, diğeri kırmızı, iki nopper parçası gibi kavuşmuşuz birbirimize, zaman, zamaaaan, heeeeeey, duyuyor musunuz?

Bende elektrik gezmez. Giriyorum bakkala. Buzdolabının fişini çekiyorum, dişinin önüne bir sandalye taşıyorum, takıyorum erkeği, kuruyorum düzeneği, çalışıyor. Sevgilim yudum yudum içiyor içkisini. O kendi âlemine dalmışken bakkal yanıma geliyor, ilk defa konuşuyoruz. Bakkalla değil sadece, tepeyle ilk kez konuşuyoruz. Ben, *ben şairim*, diyorum. O, *ben bakkalım*, diyor. Sevgilimin karşısına çöküyoruz, onun âlemini seyrediyoruz merakla.

Sonra bakkalla vedalaşıyoruz, alelacele bir torba tutuşturuyor elime, iki şişe şarap, iki ekmek, sevgilimle eve varıyoruz. Yavaş yavaş soyuyorum onu. Tepenin asil yüksekliğinden topladığı tertemiz dalgaları ciğerlerine doldurup, ben okşadıkça frekanstan frekansa atlayıp haykırarak coşan taze sevgilimle yatağa, şu ciddi ve fazla kurallı kadın sesiyle giriyoruz:

"Bir sinema ve müzik programında daha siz sevgili dinleyicilerimizle beraberiz. Bugün sizlere..."

Kulağımı dağlayan hazla bayılıyorum.

Evine gömülü, taze sevgilisine vurgun bir yatalağım ben artık. Düğmelerine, içine kim bilir ne şahane bir uyumla yerleştirilmiş devrelerine, kablolarına aşkla taparak, bakkalla muhabbeti koyulaştırdıkça koyulaştırarak, bir gün ışığından diğerine, bataryasının her an çökebileceği, minik, yaramaz bir bobininin aniden eriyebileceği korkusuyla ölüp biterek, yemeyerek ve ama içerek, ağlayarak ve ama sızarak, mucize sevgilime sunuyorum varlığımı. Mahler: âlâ, Betofın: leziz, Mozart: uyar, Şostakoviç: yerim, Rahmaninof, ille de Rahmaninof: biterim... Arada bir Çarli'den, Luiz'den, Mayls'tan müteşekkil, siyaha çalan bir sos, nefaset katar... Şuman'da çiğ köfte tadı yok mu, var... Vagner bir tabak salçalı makarnadır, Çaykovski dalyan köfte, Paganini karnıyarık, Vivaldi zeytinyağlı çoban salata ve yanında iki tek ızgara balık. Bah mı? O bol sarmısaklı işkembe...

Bir gün diğer frekans lokantasının ağır güllaçlarından tadarken, bayatî faslının tam ortasında ölüyor. Nedendir bilmem, şaşırmıyorum, paniğe kapılmıyorum, kahrolmuyorum. Diriltilebilir olup ol-

madığını bir kez olsun düşünmüyorum. Aşkıma dayanamayıp birden patladığını, sıcağımdan taştığını, tutkumdan kurtlandığını biliyorum. Ocakta unutulan meşakkatli ve lezzetli bir yemek pişmanlığı mı, asla! Doymuşum, o da sağ olsun. Şarjcısını ayırıp kalanını önce iki kat gazeteye, sonra kalınca bir çaputa sarıyorum. Naylon iplerle sıkıca bağlıyorum, pencereden fırlatıyorum, güvercinlerin âlemine gömüyorum sevgilimi. Şarjcısım da, topladığı yardımları ahaliye silah ve mermi şeklinde geri veren mahalle derneğine bağışlıyorum. Seviniyorlar, bana ıspanaklı börek ikram ediyorlar.

*

Börek bitti, çok açım ve denizin kalabalık bir lügatı olduğuna, ona bakarsam, onunla konuşursam çoğalacağıma, balık adlarına benzeyen yepyeni kelimeler edineceğime inanırım. "Lüfür" mesela, hafif küfür demek için güzel bir kelime değil mi? Çok canlı, büyük kitleleri anlatmak için "vardalya" desek mesela? Kötü, bayat esprilere, şöyle homurdanır gibi, aşağılar bir tonla, "homsi" desek fena mı olur? Çok başarısız düşünceler bunlar, öyle değil mi götlek tefaller?

Şehre yakın bir sahil kasabasında, deniz kıyısında eli yüzü düzgün bir restoran açmış, yükü tutmuş, işi bitmiş, iyi ki de öyle olmuş eski bir arkadaşımdan bir miktar forik, yani ödenmeyeceği belli olan borç istemek için yola çıkmışım.

Arkadaşım, keçe saçlarımın kendisine söyleyecek fazla şey bırakmamasından mı, hep bir zayıflık halinde yaşadığı hayatın, bir zamanlar onu, o bilmese de aynı benim gibi, şöyle bir okşayıp terk etmiş eski arkadaşları gördüğünde yüreğine hâlâ ekleyebildiği ezikliğin etkisiyle mi bilinmez, epey yüklü bir forikle kurtuluyor benden.

Midem bu benim işte, sevince benzer bir şeyler duyduğunda içi dışına çıkar. İnce, sert bir kabuk kalkıyor içimden, kusuyorum. Az ilerdeki büfeye yürüyorum, yarım ekmeğe köfte alıyorum, kusuyorum. Bir bira alıyorum, dikiyorum, yine kusuyorum. Ve foriğimin hatırı sayılır bir kısmıyla, yüzyıllar sonra, bir büyük cin, bir daha köfte ve duruluyorum. Doğru suyu bulmuşum sonunda. Denizin dibine çöküyorum ve bu muazzam kütlenin, sıvı mıvı fark etmez, bir kütle olarak muazzam olan bu şeyin beni terk eden herkesin ayak iz-

lerini sabırla, bir bir toplayan kocaman, ıslak bir silgiden başka bir şey olmadığını düşünüp salak salak hüzünlenerek cine girişiyorum. Arada yüzyıllar var, cine girişiyorum, köfteyi ısırıyorum, içinden pembe bir su akıyor, on ısırık alıyorum, yine akıyor, bin ısırık alıyorum, yine bitmiyor, o da bana girişiyor. Keyfime diyecek yok, pembe su akıyor, sonra cin yakıyor, sekiyor beni. Gittikçe esrikleşen, yok yok, sarhoşlaşan, yok yok yok, sermestleşen gözlerim sanki hayatla barışmaya niyetli iki adet gevşek mısra halinde, ki hiç yazamamışım o iki mısraı, kasıklarıma çökeliyor. Ahenkli tuz fiskeleri gibi, kalın taneli bütün tuz kristalleri gibi dünyanın...

Gecenin siyah pikesine karşın Sarışın, o kadar sarışın o sarışın kadın, ben tam kelle paça derdindeyken buluyor beni. "Sen iskorpit misin?" diyorum, "Sinarit misin?" diyorum, "Yoksa yahu yahu istavrit mi?" diyorum. Susuyor. İt diyorum, git diyorum, anlamıyor. Ama susuyor, fazla uzun susuyor ve susarak benim söylediklerime benden derin bir mana ile vâkıf olduğunu belirtmiş oluyor. Ben balık adlarından kalkarak onu itiyorum, ama o bundan bütün bir hayatlık külliyatı bir an kavrayıp bırakmışçasına bir ağırlık hali yaratıyor. Tanıyınız bunları, tükürünüz bunlara. Ben yapamam, benim gücüm yok, benim sol yanım ağrıyor.

Yirmi otuz saniye... İnsanın hayatını yirmi otuz yıl değiştirmiyor, ama yirmi otuz saniye değiştiriyor. Sarışın, sarı Sarışın, felsefi suskunluğunun ardından dile geliyor: "Seni tanıdım," diyor. Ellerimi kaldırıyorum: *Teslim oluyorum!* Gülüyor. Ardı sıra benim bile çoktan unuttuğum bir şiirimi, şaşırtıcı bir başarıyla baştan sona okuması, boğazından iki-üç tel çekip yüzüme derince bakarak kurduğu, "Çok severim bu şiirini. Bence yitirilmiş bir aşkın peşinden söylenebilecek bundan başka pek az şey var" cümlelerine kattığı titreşim, temiz bir yatak, çin işi kahve fincanları, kıvamı yerinde hünkârbeğendiler gibisinden yerin yedi kat dibine gömdüğümü sandığım zevkleri dürtüp gerindiriveriyor. Üstelik Sarışın yerinden doğrulurken hiç ıhlamıyor, adımlarını kumlara sakıngan bir lama becerisiyle atıyor, saçlarını istavroz çıkarır gibi yavaş bir kutsiyetle düzeltirken ince dudaklarının derinlerde bir acıyı mütemadiyen hatırlar gibi çarpılması, soğuk yüzünü gölgeleyen perçemlerinin arasından bana doğru kuvvetli bir elektrik akımı bırakıyor. Konjonktür

berbat bir aldatıcılıkla şekilleniyor. Cin gibi bir köfte Sarışın'a kapılıyorum. Çok gereksiz, çok gereksiz, ama kapılıyorum.

*

Saçlarımı kesiyorlar. Yıkanıyorum. Tıraş oluyorum. Dar bir pantolon, balıkçı yaka bir kazak, kadife bir ceket... Aşkı unutmuş da hatırlamak isteyen her kadını kul edebilecek çılgın, cesur bir şair gülüşü dudağımın kenarında...

O gülüş ki, Sarışın'da kötücül bir kıskançlığa vesile oluyor hemen. Kutu gibi yan yana dolaşma, tanışlarla tanışma ve yatak çarşaflarını kırıştırma anlarından ibaret vakitler...

Çok sert bir okşayışı var, içim kıyılıyor. Gençken, bağırıp çağırırken, bir-iki bulunmuşluğu var pasaj muhabbetlerinde, beni oradan tanıyor.

Ama pasaj çoktan silinmiş olacak ki denkleminden, oturduğum yerde oturtmuyor beni. Karışık meyve tabaklarına miskin miskin uzanamıyor, kaliteli beyaz şarapları bardağıma üç kereden fazla dolduramıyor, iki sokak aşağıdaki meyhanenin önünden bile geçemiyorum.

Sinir bozucu bir neşeyle işten dönüp bana beyaz bir gömlek ve bordo bir kravat hediye ettiği gün, yıllar sonra çalışma hayatına da adımımı atıyorum: Ben onurlu biriyim, değil mi? O biliyor ki bir süre sonra kendimi bir sığıntı gibi hissedeceğimden ve kendimi bir sığıntı gibi hissetmek istemeyeceğimden çalışmalıyım. *Hem sonra çalışmak dinç, diri, dipçik yapar insanı.* Hak veriyorum ona, vermemeye halim yok. Bir yandan zeytinyağlı dolmaları gövdeye indiriyor, fıstık kâselerini boşaltıyor, öte yandan da çok haklı yahu diyorum. "Sığıntı gibi..."

Artık günün sekiz saati, yayla gibi bir masada oturuyor, önüme konan mektupları bir başka dile çeviriyorum. Mistır'a diyor ki Sarışın, "O incirleri al, tıra yükle, götür, sat..." Ben diyorum ki, "O incirleri al, tıra yükle, götür, götüne sok..."

Kara büyüye tutulmuş gibiyim. Şişmanlıyorum. Akşamları, başyapıtlar yazmam için kapatıldığım odadaki kanepede horul horul uyuyorum. Derimin altında kabaran bir şeyler gözbebeklerimi içle-

re doğru itiyor. Artık aynaların ortasında gittikçe kızarıp pişen bir surat, solup matlaşan bir çift göz buluyorum. Gece yarıları Sarışın'ın teninden hayli yorulmuş ve yontulmuş bir halde ayrılır ayrılmaz battaniyeyi tepeme çekiyor, yüzümü içine alıp kaybedecek kadar yumuşak yastığa neler olup bittiğini soruyorum.

Oysa kuşlar yanıyor, biliyorum. Ülkenin fena halde delikanlılığı tutmuş. İşçiler, kıyı insanları, çatlak köylüler, öfkeli azınlıklar polisle çatışıyor. Tepeyi özlemişim, keçeyi özlemişim, izbemi özlemişim. Boğazımda esmer bir çığlık duruyor. Ve bir gün işte yine... bağırıyorum:

"Hayat bana onurumu geri ver. Hayat bana erkekliğimi, kadınlığımı ve hayvanlığımı geri ver. Hayat bana Esmer'imi de, Ada'mı da, tepemi de geri ver. Hayat bana kurşunlarımı geri ver..."

Geri dönüyorum.

2

Tüfekler...

"Montaj sanayiine hayır!"

Gördüğüm ilk pankartta bu slogan yazıyor.

En alt sokağın karanlığından sahihliğe geri dönüyorum. Umursamazlığa, kokulara, yanı başımda sadık bir köpek gibi duran, hiç okşamadığım, ama beni deli divane eden gerçeğe yeniden. Attığım her adım dağ, taş ve kuşla birlik, adım adım öfkeye doğru. Kirli kâğıtlara mıhlayıp kahkahalarla uçurumlara savurduğum aşk...

Uyumak ve kirlenmek istiyorum.

Ben, çoktan korkak. Çürük elma. Eski tüfek. Ben. Yeni şiirin şairi denerek yolunmuş dilsiz papağan. Ben. Tahsilli düşkünlük. Kim bilir hangi küskün dergiden apartılmış o slogan karşısında boynum bükük. Geniş geniş gülüyorum, hüzünleniyorum işte, seviniyorum.

Hayat bana bir kıyak yapacak mısın? Devrim meyinden bana da sunacak mısın? Etime ziyadesiyle yapışan acıların köküne kibrit suyu... Yaşlı sayılır mıyım artık bunu söyledikten kelli? Bir kez sana bulanırsam ölürüm, ama bir insan ömrünü neye vermeli, cevabım hazır olur, olmuş olurum.

Genç oğlanlar var nöbet tutan:

"Hop, amcabey!... Bidurummuvar?"

"Bak oğlum, yeni dil aynı bu pankartta yazan gibi bir şey olacak işte. İstemediğinize, hayır dediğinize ne kadar sevindiğimi anlatamam..."

"Ne diyosun lan sen?"

"Diyorum ki, pek yerinde bir pankart olmuş. Öngörüsüyle büyüleyici olmuş. De çok boktan yazılmış. Bak, boyaları akmış gitmiş."

"Siktir git lan buradan, gece gece, hasta mısın nesin!..."

"Ağzını topla evlat, bozmamayım façanı sonra."

"Ulan şimdi ben seni..."

"Oğlum? Ayıp değil mi oğlum büyüğüne el kaldırmak, ha?"

"..."

"Ben sana daha güzel pankartlar yazmaz mıyım çocuğum?"

"Abi?!... Ne olmuşsun Şair Abi sen böyle?... Afedersin, domuz gibi olmuşsun ya abi sen!?"

"Tamam lan, kesin! Bulaşmayın bana. Benim ev yerinde mi?"

"Evet abi. Yenge de geldi. İki de misafir var yanında."

"İyi. Sigaranız var mı?"

Sigara ikram ediyorlar. Saygıyla ellerimi öpüyorlar. Meczup gittim, heybet döndüm, bunu hemen biliyorum, zaman öyle bir zaman. İkinci pankartta şöyle yazıyor:

"Tam bağımsız ülke istiyoz!"

*

"Ho ho ho şi min, daha fazla Vietnam!"

Ben oyun oynamayı sevdiğimden düştüm. Bazı zamanların içinde pürneşe, pürtelaş, pürdikkatsiz gezinen kelime ordularını nişanlayabilseydim kalıcı körlüklere sebep bir ilah ışımasına sahip olurdum. Ama zamansız, nefesi küf kokulu oyunlardan düştüm. Ben, ben olmamak çabasında yeterince ben olamadım. Ben oysa, bir zamanlar fazlasıyla gençtim.

Evde üç kişi var: Bir Esmer, bir Ada ve bir topal.

Hoş geldin sevgilim. Sen neden düşmüştün? Ben selleri ve depremleri ve yangınları, cümle afetleri hatırlar gibiyim, ama emin de değilim.

Sen de hoş geldin evladım Ada, sen Ankara'da bir otel tuvaletine düşmüştün, öyle değil mi? Tuvalete düşüp annen Esmer'i üzmüştün değil mi? Gereksiz bir lakırdı olacak ama, ben senin kadarken beyaz havlularla kurulanıp, göğsümde kocaman bir kolej armasıyla, dayak yemeden sokaklardan geçer, frenk muallimelerden methiyeler işitirdim. Hoş geldin hilkat garibi. Bin türlü mahlukatın bokundan büyümüş yamuk dal, sefalar getirdin.

Ve topal... Bir köşede öylece oturmuş, ürkek ürkek bakıyor yüzüme. Esmer'e dönüyorum. *Sevgilinse gideceğim, değilse kalacağım.* Zerre kızgınlık yok sesimde. Gerçekten de: *Ya gideceğim ya kalacağım.*

Bakıyorum tek tek yüzlerine, anlıyorum aylardır evden çıkmadıklarını, beni beklediklerini. Siyaha kesmiş her yanları, bir deri bir kemik kalmışlar, hafiften delirmişler, göz kenarları seğiriyor, dudakları sarkmış, elleri titriyor.

Kalacağım, çünkü bizim topal, Ada'nın en iyi arkadaşı, Esmer'in bir nevi çocuğu. *Tanışalım.* Adı Ahmet, yerinden kalkıyor elimi sıkmak için. Adı Ahmet. Namı diğer, Topal Ahmet. *Başka? Topal Ahmet. Onu anladık, başka? Başka yok.* Hatırlamıyor, bilmiyor başka bir şey.

Susuyoruz. Ada tavanda yürüyor, yürüyor ve tam benim hizama gelince kendisini hoop diye kucağıma bırakıyor. Sıkı sıkı sarıyorum Ada'mı, her teli örgü şişi kadar kalın ve sert saçlarında gezdiriyorum parmaklarımı. İçim içime sığmıyor sevinçten. Esmer'e göz kırpıyorum. Ahmet'e bakıyorum, bir kenarda öylece duruyor, gülerek, tertemiz bakıyor bize. Daha o dakika ısınıyorum Ahmet'e.

*

Kâğıtları yırtmadan, kalemleri kırmadan yazıyorum artık. Çünkü pencereden savrulacak beyaz kâğıtlar, çok dikkatli genç nöbetçilerimizin güvercin sezgileriyle vurulabilir, pisliğine bulanmış beyaz güvercinler misali parçalanabilir ve çıkacak gürültü, toplu bir güvercin kalkışmasından fazla olabilir:

"Guru guru gur gurul..."

"Ne diyorsun Ada?"

"Karnım aç diyor."

"Daha şimdi yedi ya ekmekleri, otları vahşiler gibi..."

"Ne bileyim ben? Yer yemez tuvalete gidip çıkartıyor, sonra yine açım diye tutturuyor yavrucak."

"Bunun nasıl bir sindirimi var böyle?"

"Öyle deme. Kırılıyor, küsüyor sonra..."

"Biraz çıksa ya Ada dışarı, sevişelim. Çok özledim seni."

"Olmaz, alıp başını gidiyor sonra."

"E Ahmet var başında. Ne olacak ki?"

"Olsun. Kaybolur gider neme lazım. Bir kez bulmuşum..."

"Biliyor musun sayın Po, sayın Gorki ve sayın Kartland şimdi

burada olsun isterdim. Korku, devrim ve aşk... Hepsi bir arada... Çükünden tutuşan dünya... Ne güzel değil mi?"

"Ne?"

"Elli yıl sonra da Eko gelip şehir kütüphanesine kapanmalı."

"Eko mu? O da kim?"

"Ben de bilmiyorum. İçimden öyle geldi."

Ada demir su borularını masanın ayağına düğümlüyor. Esmer evin karanlık köşesinde tatlı tatlı sinemi okşuyor. Biraz sonra nöbet değişimi yapılır. Yine silah sesleri gelecek. Kahraman olma zamanı. *Değil mi Ahmet? Bilmiyorum. Ulan neyi biliyorsun ki sen? Bilmiyorum. Öyleyse Ada'yı da alıp çıksana sen biraz dışarı...*

*

Bahar geliyor. Pencerenin önünde beyaz çiçeklerini güneşe yatırmış genç bir erik ağacının ince bir dalına kül bir serçe bir konuyor, bir kalkıyor. Bahar geliyor ve bahar bahar olalı ülkede ilk kez ortak bir aşkı esinliyor: Genel grev başlıyor.

Dışarılardayım artık. Bazı zamanlarda, kimi hayatların etrafına yayılan, bir bulanıklığın içinde yüzen esrar ve efsane kırıntılarının şiirini yazıyorum. Sarhoşluklardan, aşklardan, kocaman laflardan, yakıcı tutkulardan söz ediyorum, nasıl da dinliyorlar beni...

Ben eve dönmüşüm, Vedat kahvede anlatıyor:

"Adam ortadan kayboldu, çıktı geldi, ayı gibi olmuş. Zenginmiş bu, ama satmam demiş kendimi. Halkımı satmam demiş. Bu yedi cihanda bilinirmiş şair olaraktan. Peşinde sürüyle kadın, üff, kıyamet gibi sosyete karısı. Ama ne demiş bu? Ben bu yola baş koydum, sersefil olurum, yine de halkımın dizi dibinde otururum demiş. Şair öyle böyle değil, çok büyük adam. O evdeki kadını da kerhaneden çekmiş çıkarmış. Bir gün gitmiş, tutmuş kolundan, yürü lan demiş, âşığız lan demiş. Pezevenk diklenecek olmuş, herifin bir bacağını iki kolunu oracıkta kırıvermiş..."

Genç oğlanlardan biri, Semih de ağzının façalı tarafından anlatıyor:

"Baktım, bir adam yokuştan çıkıyor. Semiz, temiz, parlak yüzlü. Hemen çıktım önüne, elim tetikte huysuz. Nereye lan dedim. Sana

ne lan dedi. Bana dedi, bize dedi, ne cesaret de mi? Ânında vuracaktım ki tanıdım. Siktir git önümden dedi, yorgunum, uyuyacağım. Bu pankartı da yeniden yazın dedi, yürüdü gitti..."

Bahar geliyor. Bir gün işbirlikçi muhtarı öldürüp cenaze namazını kılıyorlar, yukarılarda bir yere dualarla gömüyorlar. Gençler muhtarın evine istiflenip burası devrim komitesinin karargâhıdır diyorlar. Kim bilir kimin evinden, yıllardır bugünleri bekleyen tozlu kitaplar, dergiler getirip raflara diziyorlar.

Orada da Salih anlatıyor:

"Sonra hışır hışır bir şeyler duydum. Tam arkamda. Hissediyorum. Şöyle hızla dönüp makineyi doğrulttum. Kıpırdama yakarın diye bağırdım ki ne göreyim? İki saniye bakmaya yürek ister. Vallahi az kaldı dilim tutuluyordu. Ama Şair senin soyun sopun, hepsi böyle de olsa kabulümdür demiş Esmer'e, na bu da benim çocuğumdur demiş. Seviyoz lan, var mı ötesi demiş. Ada da öyle canavar gibi bi şeymiş, ama bir kafa varmış ki zehir gibi. Şair her şeyi öğretmiş buna..."

Vedat tekrar alıyor sözü:

"Önce Şair, sonra Ahmet... Kafa bunlarda. Ahmet'in öyle salak gibi durduğuna bakma, bu beş üniversite bitirmiş daha o yaşta. Öyle çok okumuş, öyle çok öğrenmiş, düşünmüş ki, fazla gelmiş, hepsini bir anda unutuvermiş. Bildiklerini hatırlasa, en güçlü atom bombasını yapıp şu devrim meselesini kökünden halledermiş. Ama birine âşıkmış bu Ahmet. Unutkanlık derdinin tek çaresi de oymuş. Onu bulup getirseler, bir öptürseler o saniye zihni açılırmış. Ama kim bilecek sevdiğinin kim olduğunu? Hatırlamıyor ki hergele..."

Önce benim ayağım, sonra Ahmet'in ayağı alışıyor karargâha. Biz onlardan değiliz, bu yüzden daha da inanıyorlar bize, bizi seviyorlar, bize güveniyorlar. Onlar ve biz sarhoş, yitik bir aileyiz artık. Boşluk bulduğu an kafayı oturtuveren güçlü bir kavimiz. Çok keyifli, çok keyifli. Herkesin başına gelsin isterim.

Ada ise kimseden değil. Elektrik kablolarını cızırdata cızırdata ısırıyor, şişe şişe şarapları fondipleyip saatlerce kusuyor, elli metrelik uçurumlardan atlayıp tam kafasının üzerinde direk gibi durabiliyor...

*

"Halk Cephesi'nden
tanımlı tanımsız,
bağımlı bağımsız
bütün devrimci komitelere çağrı...
...
...
...
Son tahlilde mücadelemizi daha güçlü kılmak birlikten geçiyor. Bu nedenle temsilcilerinizi en kısa zamanda cephe merkezlerine göndermenizi istiyoruz.

Yoldaşça selamlar...

HC"

Gözleriyle soruyorlar. Son elma dilimini de ağzımda çevirip yutuyorum. Mayhoş elma. Ben kum gibi ağızda dağılan halis buzhane elmasını severim.

Ahmet'e dönüyorum:

"Sen ne dersin Ahmet'im? Ha?"

Ahmet kollarını "bilmem" der gibi iki yana açıyor. Başka halt yediği yok zaten salağın.

Ahmet'ten geçip giriyorum lafa:

"Siktir edin bu cephe ayaklarını. Hazıra konmak istiyor lavuklar."

"Ha ya, siktir edelim."

"Biz uğraşalım didinelim, bütün mahalleyi pehlivanlar gibi zaptedelim... Doğru valla, siktirsin ibneler!"

"Var mı lan bizim gibi tıkır tıkır yürüyen komite? Ha abi? Bak dışarı, herkes gülüyor, herkes tok. Kaldırmadığımız bir kuş sütü kaldı aşağı mahalleden..."

"Halk cephesi diyorlar, envai çeşit zengin pezevenk var içlerinde. Ulan aşağı mahalle bile cepheye katılmış be..."

"Kimde var ulan bizdeki keyif?"

"Sonra gelsinler, bütün malları yüklenip götürsünler. Neymiş,

paylaşmakmış, komünmüş, zartmış zurtmuş... Var mı lan öyle? Delikanlı ol, sen de yap, doğru mu dediğim?"

"Zaten Şair ne diyor? Bu devrim işi cihanı tutmadı mı bi boka yaramaz. Millet birbirini düzer şerefsizim..."

"Ulan yoksulluk paylaşılır mı be?"

Aslında şaşkınım. Aslında ne dediğimi pek bilmiyorum. Ama şu son sözün aşkına her şeyi söyleyebilirim, her şeyi yapabilirim, tüm içkileri içebilirim.

Salih ayağa kalkıyor, ruh birliğimizin ve onun getirip bıraktığı coşkunun şerefine gerdanını kıvıra kıvıra oynamaya başlıyor. Güzel oğlan bu Salih, gözlerinde puslu bir baygınlık, Hüso'suna çapkın çapkın bakıyor. Silahı da virtüöz gibi kullanıyor, üstüne yok nişancılıkta.

El çırpıp Salih'e eşlik etmeye başlıyoruz. Fena rahatlamışız.

Kapıdan tarafa bağırıyorum:

"Lan Hüso, vakti keraat gelmedi mi daha?"

Hüso gevrek gevrek gülerek dışarı çıkıyor, az sonra rakıları şarapları yüklenip geliyor. Tuzlu leblebiyle yuvarlamaya koyuluyoruz.

*

Pencerenin dibindeki divana Ada'yla kucak kucağa serilmişiz. Saatlerdir körfeze, körfezin kenarına bir yarım daireyi izleyerek yayılmış şehre bakıyorum. Ada uyuyor. Gözleri açık, kıpırtısız, ağzının kıyısından köpüklü, pembe bir sıvı inceden süzülüyor. O sıvıdan anlıyorum uyuduğunu.

Yürüyen yok, koşan yok, birbirine sarılmış sevgililer de ve arabalar, faytonlar, kırmızı gırgır otobüsler... Bir şehir hayaletinden fazla bir şey yatıyor aşağıda. Bir ceset, çünkü yatıyor. Bu şehir hep ayaktadır, hep yürür, koşar, hiç uyumaz oysa. Ama genel grev bağırsaklarını deşti, yere devirdi onu.

Kıyıya, bir daha çalışmamaya ant içer gibi demirlemiş vapurların beyaz gövdelerini gagalarıyla dürtükleyen ve bir göç planına bir ayrıntı daha ekleyen martıları saymazsak, tek bir canlı yok aşağıda. Arada sırada caddelerde, sokaklarda bir görünüp kaybolan askeri

araçları, sabaha karşı lüks bir mağaza yağmasının orta yerinde kıstırılan, kara, buruşuk yüzlü gençleri canlılar kavmine dahil etmemek gerek. Çünkü az sonra, birkaç dakika, saat, gün sonra elbet onlar da ölecekler.

Körfez kıyısındaki apartmanların, yalıların, bir zamanlar aydınlık, geniş yüzleriyle kordon boyunu turalayan sakinleri çoktan kaçmış. Aralarında epey oradan oraya sürüklenenler, bir yere kapak atamamışlar var. Göçer oldular bin yıl sonra, şaşırdılar ki ne şaşırdılar. Onlar da ölüyor, ölecekler.

Ben körfeze, körfezin kenarına yarım bir daireyi izleyerek dizilmiş şehre bakarken, aklımı, aklımdan ağır ağır süzülerek kalbimi işgal eden bir milyon hatırayla boğulur gibiyim. Ada uyuyor, uyusun, olsun, ben hatırladığım her şeyi anlatıyorum. Çocukluğumdan başlayarak, gençliğimin faytonlar, azınlıklar ve türlü türlü tombul kadınlarıyla çizdiğim renkli manzaralarına, parmağımı uzatıp minicik, belirsiz bir noktayı mimlemekten de geri kalmadan, içim kabara kabara, Ada'nın bacağıma doladığı kısa kollarını okşaya okşaya anlatıyorum.

Bu dokunaklı körfez seyrinin tam orta yerinden kocaman bir kafa çıkıveriyor önüme:

"Abi, Nedim seni çağırıyor."

"Ne yapacakmış Nedim beni?"

"Bilmem. Şair karargâha gelsin, çok önemli dedi."

İki gün sonra Nedim'i meşe sopalarla dövüp koma halinde yuvarlıyorlar mahalleden aşağı.

Nedim bir ay önce cephe temsilcisi diye gelip kendini mahalle komitesinin başkanı ilan eden çok aptal bir aptal. Vedat tutmuş, Ada'yla diğerleri vurmuş, ama nasıl vurmak, motor gibi, sopaların hızına göz yetişmiyormuş.

Semih böyle anlatıyor.

"Zevk alıyorsun lan oğlum," diyorum Semih'e, biraz dehşet içinde.

"Şair Abi, vallaha dikeldim," diyor.

O akşam Burcu'yu karargâha atmış, "Benim ol Burcu," demiş. Burcu, "Ben zaten sana vurgunum," demiş.

Düğünü beş gün sonra yapıyoruz. İlk devrim nikâhını ben kıyı-

yorum, hatırlayabildiğim en güzel aşk şiirleri eşliğinde ipi kesiyorum. Ahmet şahit, ilk kez evden o kadar uzaklaşan Esmer şahit, Ada en büyük şahit. Tam mahalleli olmuşuz artık biz.

*

Kargaşada bir düzen var. Yetmiyor, yetmeyecek, ama çok iş bitirici. Her şeyi, hemen hallediyorlar. Benim yetişebilmem mümkün değil olan bitene. Ben gözlerimi daha açamamışken, ayağımın dibine gıcır gıcır defterler, deste deste kalemler, şişe şişe rakılar, sepet sepet meyveler bırakıyorlar. Üzerime titriyorlar. "Sen bizim bir tanecik Şairimizsin. Görmedik senin gibi adam," diyorlar.

Ayık olduğum vakitler çok fazla değilse de, elim ayağım tutuyor, dilim dönüyor çok şükür, idare edip gidiyorum. Ben de balya balya hikâye anlatıyorum, çuval çuval şiir okuyorum onlara. Ben devrim istiyor muyum, valla çok istiyorum. Çok içiyorum, çok ağlıyorum, çok gülüyorum ve devrim istiyorum.

Tepedekilere gelince, onlar dört gözle bekliyorlar devrimi, çok da dürüstler bu hususta. Hırsızlar, fahişeler, katiller... Ne kutsal kitaplar, ne yürütme parayla saçılan hayırlar, ne de bir dediği iki olmayan piçler... Arınma devrimden gelecek. Devrim, ölmeye gerek kalmadan, kirden aklığa uzanan ilahi bir gelecek, ona çalışmak da en büyük ibadet...

Çocuklarda gülen gözler var, bir de fahişeler sokağı var ki mahallede, can dayanmaz. Reisleri Kira Mama Neba. Ülkedeki tüm kanlardan birer kaşık var damarlarında. Dev gibi, devrim gibi bir coşturucu yaratık. Küfrün, efsanenin, büyünün bini bir para. Tutmuş kolumdan sokakta, vazgeçtik fuhuştan diyor, beni devrimden sonra fuhuş bakanı yapacaksın ama...

Fahişeler sokağının gürbüz kadınlarında kahkahayla kasılan karınlar, dört yanda yeni yeni aşklar var. Genç oğlanlar yakaladıkları düşmanlar üzerinde atış talimi yapıyorlar. Aşağı mahalleden koskoca bir kuzine getiriliyor, içine patatesler atılıyor, közleniyor, sonra üzerlerine tereyağı sürülüyor, tuz serpiliyor, herkes birbirine parmak uçlarını yakan patatesler ikram ediyor. İnanılmaz, bitmek bilmez, kurşun sesleriyle çınlayan patates, bira, rakı partileri yapılıyor.

Devasa ateşler yakılıyor, çevresinde toplanılıyor, klarnetler üflenip dümbelekler patlatılıp sazlar tırmalanıp vahşi danslar yapılıyor, kaba saba, ilkel şarkılar söyleniyor.

Arada ama, arşa doğru incecik bir ses yükseliyor. En güzel şarkıları, en güzel olan söylüyor. Herkes ona âşık: Selen. Peri gibi Selen, ufak tefek bir peri. Dokunulamayacak kadar peri, üzerine güneş vurduğunda bakılamayacak kadar peri, yağmurda ıslandığında kuruyamayacak kadar peri. Her devrime lazım bir siyah peri.

Kesmiş önümü sokakta, bu renkte bir tek sermaye bulamazsın ülkede diyor, benim köküm Mısır'da diyor, hısımlarım var orada diyor, devrimden sonra ilk iş Kahire'yi alacağız diyor.

Çocuklar kucaktan kucağa geziyor, hepsi gıdıklanıyor, bütün anneler gülüyor. Birini öpen, öpmek için bir başkasını arayıp buluyor. Naralarla, sarhoşluklarla, kazalarla, sevişmelerle taşan sıvılar görkemli bir ittifak oluşturuyor, mahallenin ortasından ince, alaca bir dere halinde, hiç durmadan akıyor.

Ada akla hayale gelmedik numaralar çekiyor bize. Fındık farelerini leblebi gibi yutup sonra capcanlı geri çıkarıyor. Tükürerek güvercinler yakalıyor, onun yakaladığı güvercinler hiç kaçıp gitmiyor, sokaklarda insan gibi dolaşıyor. Başından aşağı gaz döküp kendini yakıyor, su dolu fıçıların içinde saatlerce oturuyor, darağaçları kurup kendini asıyor...

Bense hep içiyorum, cennetteyim, zeybek oynuyorum, cennetteyim, yüzüm alev alev yanıyor, tabii, elbette, şiirler okuyorum. Alkışlar patladıkça bir daha okuyorum. Kadınlar ağladıkça bir daha. Genç oğlanlar aşka gelip sağa sola sıktıkça bir daha...

"Tık tık tık..."

"Kim o lan?"

"Abi, Salih."

"Sonra gel. Git!"

"Abi biri geldi, seni soruyor."

"Tamam oğlum, git."

"Karargâhtayız abi..."

Boşalıyorum. Diz çöküp koltuğun kıyısında arzuyla titreyen esmer organla ağzımı dolduruyorum. Esmer de boşalıyor. Öpüşüyoruz. Giyinip çıkıyorum.

Bakıyorum ki Sarışın. Körfezin yarı deli sürgünlerinden olmuş o da. Korkuyla, ufak, ıslak bir köpek gibi bakıyor yüzüme. O cilalı muktedirliğinden eser kalmamış.

Sarışın'ı başkaları takip ediyor. Dostlar da, düşmanlar da var aralarında. Dostları karargâhta ağırlayıp mahallenin uygun yerlerine yerleştiriyorum: Onlara gül, güller...

Düşmanları ise önce sorguluyorum. Sorgularda Ahmet var, oğlanlar var, dostlar var... Sıkı sorgular bunlar... Ağlatan sorgular...

3

Muhabbetler...

Sarışın.

Karşımda, tahta sandalyenin üzerinde, hayatının en zor zamanlarında ve artık makyajsız, kılıksız, kederli...

Karnını masaya dayamış, gri kazağının altında küçük göğüslerinin sivri uçları belirgin. Zaten öyle olur: Büyük göğüslerin uçları olmaz, emile emile gömüldükleri yerden çıkartılmaları gerekir.

– Biraz daha rakı?

– (İçer ama suyu bol olsun.)

– Hayrola sen susuz götürürdün?

– (Aylardır içmemiş, çarpmasınmış.)

– Çarpmaz çarpmaz. Ee sonra?

– (Sonra işte Nevrez'le demiryolu kampına kapağı atmışlar. Nevrez kim mi? Nevrez'i nasıl hatırlamam? Ortağı. Kurtulduk sanırlarken hop bir emir, cümle siviller dışarı, doğudan sevk edilen takviye askeriye içeri. Nevrez ânında orduya başvuruyor...)

– Yapma yahu? Nevrez ha? Ulan o babam yaşındaydı be...

– (Almamışlar zaten.)

– Almazlar tabii, herif babam yaşındaydı be...

– (Yaş değilmiş mesele. Lojman kantininin müdürü Nevrez'in üniversiteden arkadaşı, ispiyonlamış, bu herif eskilerdendir diye.)

– O da eskilerdendir garanti.

– (Aa, nerden biliyorum, tanıyor muyum?)

– Bilirim ben...

Vedat giriyor içeri:

"Abi bir ihtiyacınız, bir emriniz?"

"Sağolasın Vedat'ım. Sana zahmet bi tabağa şöyle biraz elma, armut falan..."

– E şimdi nerede Nevrez?

– (Bir aracı bulmuş, Toros Halk Birlikleri'ne katılmaya gitmiş.)

– Öyledir bunlar. Orası olmadı mı oraya...

"Buyur abi."

"Eksik olma Vedat'ım, şuraya bırakıver, hah."

Dirsek masaya, kafa hafifçe eğilerek dirseğin devamındaki avucun içine, gözler gözlerime sabit...

– (Ne güzel günler geçirmiştik değil mi?)

– Güzel miydi?

– (Değil miydi?)

– Valla hatırlamıyorum.

– (Aşkolsundu.)

– Bir yer ister misin burada?

– (Birden ortadan kaybolunca ben, meraktan çıldıracak olmuş, her yerlerde aratmış, bulamamış, Tanrım, bulamamış...)

– Burada bir yer ister misin?

– (Her şey altüst olmuş, hiçbir şey eskisi gibi olmayacakmış, ne acıymış, çok korkuyormuş...)

– Fahişeler sokağında boş bir oda, uyar mı sana?

– (En çok Mini Salon'da Tahsin'i dinlemeyi özlemiş. Nedense en çok onu... Uyarmış.)

*

Veli: Uyanartıkuykundanuyansanaulan...

– Velican, biz kırlara vururduk senlen.

– ...

– Olur mu oğlum? Nuran benimkiydi, sen Hande'yle takılıyordun. Deli kasabın tombik kızı Hande...

– ...

– De mi ya... O biçim yanardı kahpe. Nasıl da "ay ayağımın içi" deyip en sota ağacın dibine uzanıvermişti?

– ...

– Ha ha, tabii, resmen ayağımın içi demişti.

– ...

– Kız siz gidin demese öylece bakıp duracaktık Nuran'la ayacıklarına. O vakitler ben de tam salakmışım yani...

– ...

– Ayşen'le Beyoğlu'ndan çıkmaz oldular ya sonra. Her gün başka bir arabayla mahalleye...

– ...

– Bırak bırak. Talât'a kalsa mahalledeki kızların her biri her bir vilayetin kerhanesinden emekli olmak üzere.

– ...

– Yok, ondan sonraki senenin yılbaşıydı. Baban basmıştı hani Yaşar'ın kahvede, onu demiyor musun?

– ...

– Tamam yavrum, o sene işte. Nevin'le yeni başlamıştın sen. Her şeyi unutuyorsun be oğlum. Kusura bakma ama az bi şey bunaklık alametleri var sende.

– ...

– İşte bunu bildin. Önce ben tuttum, sen vurdun. Sonra senin tutmana gerek kalmadı zaten. Talât ömründe öyle yumruk yemiş midir acep bir daha? Hak etmişti ama pezevenk...

– ...

– Valla gülüm hiç söyleme, hiç de öyle bakma, ağlatma şimdi beni. Ah Reşit Amcam benim. Şeref abidesi, muhterem cumhuriyetçi Reşit Yanar beyefendi. Memleketin ahvaline yana yana öldü be yazık.

– ...

– Ben de ona tav oluyorum ya. Herifler vatan millet ayağına memleketi yediler bitirdiler, senin güzel memur baban rüşvettir diye bir torba soğanı eve sokmadı. Sen de o minvalde seyrettin, otu boku kafaya takıp durdun. Senle birlikte ben de. Ulan İstanbul'a gelir gelmez nereden çıktın karşıma... Üniversiteyi bile rahat okutmadın ba-

na. İç ağla, iç ağla...

– ...

– Haklısın. Yetmedi cahil köylü oğlanlara vurdurdular. O da yetmedi, açık açık kendileri vurdu ibneler. Ne oldu ama? Biz daha beter sulugöz olduk, alçaklık çoğaldı, arabalar, binalar çoğaldı, denizler lağım oldu. Ne oldu? Şimdi o oğlanlar tepelerden onları avlıyor. Bakma sen, keyfi bol zamanlar var şimdi...

– ...

– Öyle deme. Biz de içe içe bir ruh üfledik sayılırız. Aşk ayağımıza bağdı bizim. En çok da şu yamuk sosyalizm be Velican. Moskova'dan erken vazgeçtik, ama gittiğimiz yerde de bulamadık bi bok.

– ...

– Ben sık sık Moskova dişidir diye düşünüyorum.

– ...

– Yani şöyle: Anna Moskova. Güzel ve erkeksi bir yüz metre koşucusudur. De ki Petersburglu ve bakire.

– ...

– Nereden çıktı şimdi bu? Doğru biz mahallenin zenginlerinden sayılırdık. Ama amcamı bilmiyor musun be gülüm? Pastanede, tezgâhın başında tavukgöğüslerinden sıyırdılar ölüsünü... Ayrıca zaten o pespaye mahallenin zengini olmanın nesi...

– ...

– Boş ver be Veli, uyuz etme adamı. Sen de ne hikmetse yüz yıldır taktın bırakmadın şu meseleyi. Taner'le aranı da bu yüzden bozmadın mı zaten? Her görüşte, vay n'aber lan Amerikan züppesi, ulan bitli Amerikanlı havaryu lan diye diye az mı ağlattın çocuğu? Anladık biz üniversiteye sen boru fabrikasına, bize fakülte oynaşları sana buzluk Nahide'yle nişan, biz teşkilatta erkenden kafaya sen yazıya...

– ...

– Bak ulan haksızlık yapma. Az mı yazı yazdık biz de... Çocuğu hatırlamaz mısın? Onu alıp az mı çıktım ayazlarda yazıya. Bu arada Asya meselesini karıştıracaksan hemen bitirelim muhabbeti. O büyük bir aşktı...

– ...

– Ee ne olmuş? Gene sen kardeş ben kardeş. Şu halimize bak, sen tepede, ben tepede kalmış mı bir farkımız?

– ...

– Ben de seni seviyorum canım.

– ( )

– ( )

– ( )

– Ulan Velican, neler neler yaşadık de mi biz senlen?

– ...

– Sen belimden yakalamasan şimdi garanti en tepedeydim. Ama Veli, öyle sarhoşluk yaşamadım ben bi daha. Kaç büyüktü? Dört mü, beş mi?

– ...

– Dörttü, biralar hariç. Neşe de bizimleydi. Nahide biliyor muydu Neşe'yi?

– ...

– Çok becerirsin zaten öyle işleri. Gerçi ben hiç sevmezdim senin bu çapkınlık huyunu ya... Başka dalgan oldu mu Neşe'den sonra?

– ...

– ( )

– ...

– İnanmam.

– ...

– Atıyorsun.

– ...

– Ulan puşt, ne zaman?

– ...

– Senin gibilere hilafsız puşt, Yeşim gibilere de orospu derler. Ulan nereden fırsat buldunuz da, hangi yerde, ne zaman?... Ama kafasızlık bende, daha baştan tahmin etmeliydim ben. Tabii tabii... Yeşim cüzdanında Ayhan Işık fotoğrafı taşır, sen onun iki boy büyüğü bir damızlıksın. Neyse... Olmuş bitmiş mesele.

– ...

– ( )

– ...

– Bozulurum tabii. Biz Yeşim yoluna ölelim bitelim, azman gibi hıyarlarla kapışalım, sen vurduğun iki fiskenin hatırına gel sevgilimi...

– ...

– Yakışıklı herifsin, ne diyeyim, doğrudur...

– ( )

– ( )

– ( )

– Uff, hortum gibi çektik rakıları, bulduk mevlayı.

– ...

– Ben iki duble öndeyim, duyurulur.

– ...

– Yahu bu nereden çıktı şimdi?

– ...

– Veliii, Veliii, kendinde misin oğlum? İyice uçtun...

– ...

– Sen bu zırvalarla uğraşacağına otur güzel güzel rakını iç. Hatırlıyor musun? Teşkilatta da tutturmuştun Yunus polis diye. Ulan hapiste veremden öldü be çocuk.

– ...

– Ha şöyle yola gel... Lan Veli, çok vahim seğiriyor senin gözler...

– ...

– Ne diyeyim, ben de pek normal değilim, belli olmuyor mu halimden?

– ...

– Öyle. Bilmem kaç zamandır tescilli deliyim. Memnunum.

– ...

– Evet, Esmer'e âşığım. Hiç şaşırma. Hep tuhaf şiirler yazdım biliyorsun. Ulan, makine gibi ettin beni ha, soru cevap, soru cevap...

– ( )

– ( )

– ( )

– Velican, güzel kardeşim, öyle özlemişim ki seni.

– ...

– Veli, hadi aga, bi vesvese patlat da söyleyelim.

– *Sevdiğim dünyalar kadar*
Gel dese bir gün gel dese
Nesi var ömrün nesi var
Vesvese hepsi vesvese...

*

Timur.

– Hoş geldin mahallemize Timur efendi.

– Hoş bulduk abi.

– Bak biz seni hemen tanıdık Timur. Sen bayağı ünlü bir adam sayılırsın.

– Estağfurullah abi.

– Bizden ne istiyorsun Timur?

– Abi, siz ne uygun görürseniz. Perişan olduk, çoluk çocuk, canımızı zor kurtardık, üstelik hanım da hasta...

– Önce biraz konuşalım Timur. Biz mahallemize öyle her geleni almayız. Daha yakından tanıyalım seni.

– Buyur abi, emret.

– Sen vatanını milletini çok seversin değil mi Timur?

– Canımı bile veririm abi. Biz ne yaptıysak bu ülke için yaptık abi.

– Siz kimsiniz Timur?

– Biz, yani arkadaşlar, yani bu millete, bu vatana sevdalı olanlar.

– Sevginizi nasıl ifade ettiniz Timur?

– Nasıl abi, anlayamadım?

– Yani ne yaptınız, ne ettiniz bu uğurda? Çekinme Timur, ye şeftalilerden, çocuklar için de al.

– Sağol abi... Biz vatan hainlerine izin vermedik, biz bölücülere göz açtırmadık, biz bu vatana göğsümüzü siper ettik, biz şanlı ordumuza, yüce milletimize...

– Tamam Timur, bu kadarı yetti. Sen hiç adam öldürdün mü Timur?

– İstemeyerek, olabilir abi, gerektiği yerde. Ama bilin ki sevdiğim bir iş değil. Yoksa...

– Bizimle kesin konuş Timur, kesin rakam ve isim ver. Kaç kişi, kim, ne zaman?

– Hatırlamıyorum abi.

– Doçenti öldürenlerden biri sen miydin Timur?

– Hayır, abi ben...

– Yalan söylemeyeceksin Timur. Yalan söylemek yasak. Sen miydin, değil miydin?

– Evet abi.

– O benim eski arkadaşımdı Timur. Ve biliyor musun, çok güzel şiirler yazardı.

– Abi, bir cahilliktir, bir hatadır oldu, yani...

– Ölümüm gürültülü olsun derdi Timur.

– Abi, neden her lafında Timur diyorsun bana, gözünü seveyim abi, çocuklarım var, karım...

– Karını hiç aldattın mı Timur?

– Eh abi, birkaç kaçamak, her erkek kadar...

– Senin pahalı fahişelere düşkünlüğünü biliyoruz Timur. Sayısız metresin varmış, otel odalarından, tatil köylerinden çıkmazmışsın.

– Abi yemin ederim ki...

– Sen namus, ahlâk, aile gibi şeylere önem verirsin değil mi Timur?

– Abi, geleneklerimiz, ailemiz, namusumuz, her şeyden önemlidir...

– E bu nasıl iş öyleyse Timur?

– Abi, yani ne bileyim, anlarsın işte, her gün aynı yemeği...

– Kes Timur. Midemizi bulandırma. Şimdi söyle bakalım, ibne cinayetlerini işleyen adamı yurtdışına sen mi kaçırdın?

–Abi, vallaha billaha, aslında çok temiz çocuktur, öyle bir takıntısı... Yani evinde bütün tarihi büyüklerimizin tek tek...

– Üniversitelileri sen mi öldürdün Timur?

– Ben evdeydim abi, hiç dokunmadım abi, vallaha Osman'la...

– Daha önce ne iş yapıyordun Timur?

– Abi orta halli bir inşaat şirketim...

– Mafyayla aran nasıl Timur?

– Abi biz sadece alacaklarımızı...

– Sana ihaleleri hangi milletvekili ayarlıyordu Timur?

– Abi...

– Kulak koleksiyonunu getirdin mi Timur?

– Sen ne diyorsun abi?

– Oğlunun sünnetinde kimler vardı Timur?

– Abi, yalvarırım bana Timur deme artık... Yeter abi...

– ( )

– Abi, biz aynı ülkenin evlatlarıyız abi, kardeşiz abi, bizi birbirimize düşürdüler abi...

– ( )

– Size yardımım dokunur abi...

– Seni çocuklarına bağışlıyoruz Timur.

*

Ayyaş Profesör Ali İhsan Hoca.

– Sonra Gül yeniliyor. Çok acıdır onun ölümü.

– Güvendikleri dağlara karlar yağdı.

– Gül çok asildir.

– Yanındaki çocuk da...

– İş ondan sonra biter bence. Çok umdulardı, Gül devrimi yapacak diye. Yayılma yok, yardım yok. Millet açlıktan kırılıyor.

– Üstelik bütün kafası çalışanların da kafası uçtu iç savaşta.

– Kolay değil. Ortalık köylülere kalıyor.

– Yoksulluk diz boyu. Rahip başa, kuzgun leşe.

– Keçi'yle Baba ittifak yapacaklar, Rahip'e binecekler. Keçi bekliyor, çok anlarmış gibi dalavereden. Aklı sıra uygun zamanı kolluyor. Baba'nın kafada iki kurşun var, küüt, son felç vurur, perde kapanır.

– Kapansa gene iyi. Bizim kibirli Keçi her şeye geç kalmakta azizim. Rahip takır takır vuruyor, her bi şeyi zapteyliyor, bu hâlâ içten içe gideyim derdinde.

– Duruşmalara çıksa ne yapardı dersin?

– Valla bilinmez, o kadar taşaklı adam onları söyledikten sonra...

– O ne kadar ağır davrandı gerçekten de. Ama Gül de onun tersi-

dir. Sabırsız, çok sabırsız.

– Nasıl yani?

– Millet yok, kadın yok, işçinin palazlanmışı yok. Her şey yekpare sanki anasını satayım. Devrim gelecek, her bi numara bitecek...

– Bir çeşit anarşist.

– Değil bi tanem. Gül iktidar isterdi. Ben onda romantik bir şair ruhu vardı derim. Zaten anarşist diye bir şey yoktur. İflah olmaz, yiğit, yufka yürekli haydutlar vardır o kadar.

– O dediğin bence safi Endülüslüdür.

– Onlar da bokun büyüğünü yedilerdi iç savaşta. Cepheye dört bakan, az mı?

– Ben severim yine de. Koşullar...

– Yok abicim. Koşullar koşullar. Yemişim koşulunu. Baktın ki kaldın sap gibi ortada, durmayacaksın. En yakın neresi, süreceksin atını oraya. İhtilâlci dediğin istilacı olacak biraz, deli olacak. Gerekirse yenil, ama ne olur? Raconun baki kalır. Bak Yakışıklı'ya...

– Sen onu bunu bırak da şimdi, ben şu Şaşı'ya ezelden gıcığımdır...

– Ben çok etkilenmişimdir ondan.

– O yüzden söyledim ya. Karısıyla uzun uzun konuşuyorlar ölmezden önce, bir nevi vasiyet gibi. Diyor ki, tek ülkede sosyalizm kurulabilir mi, şu sıralar onu düşünüyorum diyor.

– E günaydın! Ama gene de iyidir o. Çinli'yle kafayı biraz fazla meşgul etmişliği var, ondan.

– Olmaz ama. Dağ başında yaşamıyor ya bu adam, Avropa'nın te göbeğinde. Üstelik azma yıllarını da görmüş geçirmiş...

– Birçoğundan daha iyidir yine de. Neydi en azından? Bir şeyler yapmak, yaparken kendi kişiliğini oluşturmak ve yaptığının dışında bir şey olmamak...

– Dürüstçe.

– Arkadan gelenin daha kalitesiz, daha bön olması kadar talihsiz bir durum yoktur.

– Katılıyorum. Zaten bakacaklar ki Sakallı'dan devam etmek zor, pabuç pahalı, zaman bok, bütün bütünlerin sonu deyiverecekler.

– Ölmekten korka korka ölümü unutacaklar, senin dediğin biraz zayıf kaçıyor, bence asıl mevzu burada. Bütün bir ömrün heba olup

gittiğini, hem de bunun ne kadar kolay oluverdiğini fark edememe korkusu. Yanlış kulvarda koşan maratoncunun diskalifiyesi, hem de yarışın sonunda.

– Kulvar meselesi yanlış, maratonda kulvar olmaz, ama anlıyorum seni. Fodepar diyen tabancalıyı öldürdüler.

– Latin severim ben Latin.

– Kafayı mı buluyoruz üstadım?

– Horlananları, dışlananları, kenardakileri sevmezsek şansımız kalmaz, tadımız hiç olmaz.

– Biraz açsan?

– Yerlileri, ibneleri, kadınları, çocukları, sakatları, bitkileri, hayvanları, taşı toprağı sevicez.

– Ayyaşları?

– En çok onları...

*

Yüksel Abi: Seks filmlerinin unutulmaz yönetmeni...

– Bütün derdimiz kazara aradan şeyler gözükmesin. Hoş, pek engelleyen de yok ya, ihtimal, biz kendi kendimizi sansürlüyorduk. Alışkanlık işte.

– Hazım Şahin'in iki açığını hatırlarım ben. Biri bir şöminenin önünde, diğeri Dilruba ile samanlıkta. Kalıbına göre çok görkemli de değildi hani.

– Benim filmim değildir güzelim. Ben çok dikkatli davranırdım o hususta. Berrin Marmara'yı bilirsin, mesela onda hiç sıkıntı çekmezdik...

– Bilirim, usta oyuncudur.

– Yok be şekerim, ondan değil. Bu Berrin'de öyle yağlı kalça var ki, şeyinin gözükmesi mümkün değil.

– Diğerlerinin de pek çiroz olduğu söylenemez ama. Ben sadece Bige Sözer'i ve o badem gözlü, köşeli yüzlü, ufarak kadını hatırlıyorum zayıf olarak.

– Cemile Karakurt'u nasıl unutursun? Ya Zekiye Dursun'un ilk filmleri?

– Sahi, küçücük memeleri vardı ilk zamanlar. Sonra yavaş yavaş Berrin seviyesine erişti o da. Ne tuhaf değil mi Yüksel Abi, bir kadının vücut gelişimine bütün ülke erkekleri bizzat tanık olmuştur.

– Muhabbete bak şimdi. Peruk takmayı pek severdi bu Zekiye. Bir gün film çekiyoruz, bir tatil köyü ayarlamışız, ama beş saatliğine, arkası yok, bitik. Neyse, çektik filmi, sonradan montajda seyrediyoruz, baktım Agâh bunu bir tuvalette duvara dayamış şey ediyor. Zekiyeciğin başı duvara sürttükçe peruğu kayıyor, Zekiye de Agâh'ın boynundan kurtarabildiği eliyle düzeltmeye çalışıyor. Agâh yükleniyor, peruk kayıyor, Zekiye düzeltiyor. Her defasında olan aynen bu. Nasıl da fark etmemişim. Kan beynime sıçradı, olmaz böyle rezalet, film çekiyoruz biz orada, odun kesmiyoruz ki. O akşam kalktım gittim evine, ne göreyim, gecenin bir yarısı ve peruk olduğu gibi kafada. Ay çıkar şunu dedim, çıkarttırdım. Oturdum, iki saat saçlarını taradım, bir güzel model verdim. Bak dedim, fena mı oldu?

– Şakir onu işin sonuna kadar götürdü değil mi?

– Evet, şamdanların arasında. Şakir kabiliyet düşmanıdır, berbat bir filmdi. Bana teklif edeceklermiş aslında, ama ben yurtdışındaydım. Zaten yapımcısını da hiç sevmezdim, kabul etmezdim. Fransa'da yeni kurulan bir şirket için deneme filmleri çekiyorduk. Orada okuyan fotoğrafçı bir çocuk, bilirsin sen de adını, gazetenin birinde başyazarlık yapıyor şimdi, bizim ülkede Yüksel Abi var, büyük üstattır demiş. Tam üç kısa film çektim, hepsi fiyasko, geri gönderdiler tabii. Adamlar çok başka şekerim, çok profesyoneller. Kadınları görsen, yüzlerine bakmaya kıyamazsın. Hem sonra hepsi eğitimli, kültürlü, iyi aile terbiyesi almış kızlar. Nerde onlar, nerde bizimkiler...

– Abi sen Glorya'yı gördün mü?

– Orta dönem filmlerinden birini çekiyordu Napoli'de. Nasıl yapıyorlar diye görmeye, sete gittik. Glorya'nın oynadığı bir sahneyi baştan sona izledik. Ne kadın ama, parlıyor güzellikten.

– Of be, anlatsana abi biraz.

– Bir kere müthiş yumuşak hareketleri var. Yüzü çok masum, gövdesi acık çelimsiz, ama bayağı dengeli. Suzanna diye esmer bir oyuncu vardı, sen de bilirsin...

– Hatırlayamadım.

– Küçük memeli, dudağının kenarında Marilin beni var. Hani Pizza Kralı diye bir film vardı...

– Suzanna Peters. Alman.

– Tamam o işte. Bavyera fıstığı diye reklam ederlerdi. Glorya onunla sevişiyordu, sonra ayı gibi bir adam katılıyordu işe. Seninki cidden kibar, ince bir kadın. Hiç konuşmadı, yönetmen ne dediyse aynen yaptı. Biliyorsun, Glorya hart çevirmiyordu.

– Ama herhalde numara yapmıyorlardı. Siz görebiliyordunuz değil mi her şeyi?

– Elbette. Aynen hart gibi sevişiyorlar, kamera dozuna göre alıyor. Hart çekim yapan bir başka kamera daha var, ama onun çektiğini piyasaya sürmüyorlar, İtalyan zenginlerine fahiş fiyattan... Bu Glorya'nın hastası çoktu biliyorsun.

– Bilmez miyim abi. Ama bak, hart kaydı olduğunu bilmiyordum.

– Hart o kadar keyifli değildir. Biraz mahremiyet katacaksın işin içine ki zevki olsun... Dinle bak, sana Napoli'deki sette başımızdan geçen komik bir olay anlatacağım. Şimdi biz sahneyi izliyoruz. Bunlar iyice ateşlendiler tabii. Sorma canım, yönetmen işinin ehli, huysuz muysuz ama, müthiş atmosfer yarattı adam. Sette herkes kendinden geçmiş, yataktakiler bir öyle bir böyle, ortalık tere kesmiş. Unutmadan bu ayı herifin orijinalliği, boşalırken öküz gibi böğürmesiydi, o da o tür bir numara bulmuş işte, Riki diye azman bir şey, trafik kazasında öldü sonradan. Neyse bu Riki gitti geldi, gitti geldi. Tam boşalma böğürtüsüne başlamıştı ki bir öksürük krizi tutmasın mı adamı. Herkes ayıldı tabii, yönetmen yaygarayı bastı. Riki'ninki öyle çiş gibi aktı gitti. Yönetmen kıpkırmızı, ee, kolay değil, bir kez akıp gitti mi, hele öyle ateşli sahneden sonra, artık iki saat bekle dur kıvama gelsin diye. Kalkmasına kalkar da, duyguyu veremez.

– Ah Glorya, sarışın, masum çocuğum benim. Biliyor musun Yüksel Abi, benim için kadın namına tek sarışındır o...

– Biz seninkinin yansı olacak bir star çıkaramadık. Bende mesela Glorya klasında iki tane olacaktı, ne o, ne bu, garanti beynelmilel şöhret olmuştum. Biz hep işin kolayına kaçtık. Dediğim gibi olsa çoktan kurtulduydu memleket sineması. Biz parayı istifleyip ne ya-

pacağız şekerim? Sinemadan aldığımız gene sinemaya. Çok başka olurdu...

– Öyle abi, yazık.

– Haberin var mı Şair, ben İstanbul'a dönüyorum.

– Hayrola abi? Bir ayıp mı ettik?

– Estağfurullah be canım. Hayatımın en güzel günleri şu tepede geçti. Mesele başka. Agâh haber göndermiş, fıstık gibi iki kız buldum, gel başlayalım diye. Palavracının önde gidenidir, takılmıştır peşine yine kaknem karıların. Ama insan mesleğini yapmadı mı sıkılıyor, yaşlanıyor bitanem. Bu şartlarda bir numara olacağı yok ya, belki dışarı göndeririz ihtilâl günlerinde meşk falan deyip. Üç beş kuruş kazanırsak ne âlâ...

– Hayırlısı olsun Yüksel Abi. Hadi şerefine...

*

İmam Hüseyin: Bazı ruhların takipçisi...

İmam Hüseyin'le laflıyoruz. *"Hoş geldin aramıza, Arjantin ve İspanya ve Brezilya gibi olduk sayende biraz daha"* diye başlayan acayip bir şiirle buyur etmişim İmam Hüseyin'i mahalleye. Kendisinden önce namı gelmiş zaten. Muhteşem mücahit, korkusuz, acımasız... Öldürdüklerinin cenaze namazını bizzat kendisi kıldırıyor.

Sen imam mıydın abi gerçekten?

Leşini bir yıkarım ki, mezarın nura keser!

Bir tatlı dili var ki İmam'ın, bir de güzel sesi. İlahiler okuyor, iflahımızı kesiyor. Devrim karargâhından Tanrı'nın adları, antları yükseliyor her akşam. Hiç içmiyor İmam, kendi ısrarımızdan kendi içimiz bayılıyor. Öldür Allah içmiyor. Zamanla kafa yapan şarkılara başlıyor ufaktan, içmiyor, ama İmam'ın keyfini getirmeye her daim otumuz var. Ve İmam'ın da zaten bol bol manevi ve tarihi gerekçesi...

Biraz saf bir safi devrimci kardeşimiz soruyor:

Hüseyin Abi nasıl bulaştın sen bu işlere?

Hüseyin parmağını göğe kaldırıp cevaplıyor:

Aaaaaaaaaaaaa...

Ahmet de var yanımızda. Her zamanki gibi, suskun, gamlı, dalgın. Biz vecd içinde konuşuyoruz, onun dinleyip dinlemediği bile belli değil. Gözünü devirmiş, öyle mahzun ve meczup duruyor yine.

Muhabbetin bir yerinde aniden susuyor İmam Hüseyin, Ahmet'e dik dik bakıyor. Ve başlıyor anlatmaya:

Bazı ruhlar Tanrı katına bir miktar daha dünyada gezindikten sonra yükselir. Bilinmeyen bir şey değildir bu. Kimi cezalıdır, hayatında bıraktığı pespaye bir ıstırabın peşine düşer, acısının izini sürer ve zavallı tüysülüğünü, bulutsuluğunu da yanına katıp, bir kez daha helak olup varır o ulu mecraya.

Kimiyse Tanrı'nın sevgili kuludur. Farzı misal, sevdiğinin yatağını son bir kez ziyaret edebilir ya da çok sevdiği İskender kebaptan, hem de bir buçuk porsiyon yiyebilir.

Kendisine bir süre daha hayatta gezinme hakkı tanınan ruhu yeryüzünde geçirdiği ekstra vakit dolmadan iyice temize havale eden tek bir şey vardır ama: Görünmeyi haddinden fazla istemek. Zaten cezalı olanlar da bir nevi bu bilgiye sahip olmadıklarından cezalıdırlar. Bu cehalet onları deli danalar gibi oradan oraya savurur, vardıkları yerde dayanılmaz ruh ağrılarıyla yüzleştirir ve nihayet onlar, gökyüzüne doğru yükselmeye başladıklarında canı fırlamış birer hayvandan, ezik birer domatesten farksızdırlar.

Muteber ruh ise bu hataya asla düşmez. O seyahatini vakti gelince, yarım, buruk bir mutlulukla bitirmesini bilir. Utanmıştır ne de olsa, yetinmiştir, görünmeyi hiç talep etmemiştir. Sonunda öyle bir rüzgâr bahşedilir ki ona, sevdiğinin yatağında son kez hazza değen bir hacim oluverir ve göklerin ötesine zevkle bağıran bir beyaz tül halinde çekilir. Meleklerin öylesi pek hoşlarına gitmese de, bazı zamanlar o ulu mecraya vardığında üzerinden tereyağları damlayan, kirli bir çataldır...

Aptal aptal bakıyorum İmam'ın yüzüne. O ise gözlerini Ahmet'ten ayırmıyor. Ben tam ağzımı açacakken, sert bir hareket yaparak durduruyor beni, devam ediyor:

Konuşmak hiçbir ruha yasak değildir ama. Birtakım çakırkeyif kulaklara çalınan bitmek bilmez fısıltılar, ruhların arasında, hayatında yarım bıraktığı bir hikâyeyi tamamlamak isteğiyle yanıp tutuşanlar bulunduğuna delalet eder.

Hüseyin tekrar susuyor. Bekliyorum. Derken İmam, Ahmet'ten çeviriyor yüzünü, bana dönüyor, Ahmet yokmuş gibi başlıyor konuşmaya:

Ve bu Ahmet de bir ruh aslında. Günün birinde ölüyor ve bütün ruhlar gibi hayatta ekstradan gezinmeye başlıyor. Ama onun gezintisi ne cezalı ne de muteber ruhların gezintisine benzemekte. Bunun nedeni, Ahmet'in görünmeyi, tekrar bir hacim olmayı talep etmek şöyle dursun, isteyebileceği tek bir şeyinin bile olmaması.

Ahmet ne istediğini hatırlamıyor. Ahmet'in hafızası ak bir kâğıda benziyor ve böylelikle Tanrı'nın kafasını da karıştırıyor. Oysa adillerin en adili olan Tanrı, can karşılığında her ruha bir nihai hediye vermek ister.

Ama hafızasız Ahmet öyle sersem ki, Tanrı ne yapacağını kestiremiyor. Sevdiğin kimdir diye sorduruyor meleklerine, boş, ne yemek içmek istersin, nafile, nereyi gezmek görmek istersin, meçhul...

Bu muamma karşısında önce bocalayan Tanrı, nihayet kararını veriyor ve adillerin en adili sıfatıyla, belki de kainat tarihinde ilk kez bir ruha yeniden bir beden tahsis ediyor. Bu, ödenek veya eleman tahsisine benzemediği, bir hayli netameli bir iş olduğu için de, tahsisat muamelesi esnasında zorluklar hasıl oluyor ve Ahmet'in bir bacağı işte böyle kısa kalıyor.

Şaşkınlıktan gözlerim fal taşı gibi açılmış, İmam Hüseyin'e bakıyorum. Sonra Ahmet'e takılıyor gözlerim. Bir süredir kafasını kaldırmış, İmam'ın sözlerini merakla dinliyor, gözleri iki adet fişek olup patlayacakmış gibi pırıl pırıl parlıyor. Hadi hayırlısı, diyorum içimden, bu yaştan sonra bir de mucize tanıklığı yakışır bana. İki ihtimal: Ya Ahmet, Hüseyin'in anlattıkları minvalinde az sonra beyaz ve nazlı bir tül olup pencereden süzülüp gidecek ya da, daha mütevazı bir mucize mahiyetinde, hafızasına oracıkta kavuşuverecek.

Daha tuhaf bir şey oluyor ama. Ahmet bir çağlayan misali dile geliyor. Saatler boyu, karargâha birer birer damlayan Veli, Ali İhsan Hoca ve daha nicelerinin yanında, ağızlarımızı kâh hayretten kâh esnemekten açık bırakarak konuşuyor.

Ne zamandır ağzından zorla birkaç kelime çıkan, mahallede yok gibi gezinen, hep kıyılara köşelere sessiz sedasız eklenen Ahmet, bir dökülmeye başlıyor ki, düşman başına...

4

Kelimeler...

Bu şehrin lağımları denize dökülmüyor. Dağ başlarında, kuş uçmaz kervan geçmez yolların kenarlarında, yemyeşil ormanların kuytularında, ağızlarından oluk oluk pislik akan dev silindirler var. Kuşlar kuşluk vakti, tilkiler sinir olur, kelebeklerin kanatları, köstebeklerin evleri, gökyüzüne en umulmadık yerlerden pis kokulu gazlar tüterken, çöp dağlarından beter yani, patlar. Neyse.

Ben bir gece işte böyle bir yerde gözlerimi açtım, başımda dayanılmaz bir ağrı. Göğsüme, ellerime, bacaklarıma baktım, her yanım kana kesmiş.

Sonra Ada'yı gördüm, yanı başımda oturuyordu, başında yapraklardan, çiçeklerden örülmüş bir taç vardı. Elini uzattı bana, elimi uzattım. Parmaklarımız birbirine değdi, değer değmez aramızda bir kıvılcım çaktı. Vücuduma yayılan elektrikten kafam döndü, gözlerim karardı, çektim hemen elimi. Bu elektrik uzun süre birbirine hasret kalmış insanlarda, birbirlerini tanımasalar bile, bir ruh ortaklığı olan insanlarda olurmuş. Yani Ada belki de ben gözlerimi açıncaya kadar kim bilir ne kadar baktı bana, belki de ölümden kurtardı beni, gün batıyordu ya da benim gözlerim daha tam açılmamıştı, öyle oluyor, uzun süre gözleri kapalı kalanlar, birden açınca, kör olanlar varmış, çok aç kalıp da aniden yemek yiyenler de ölüyormuş. Öyle.

Uzun uzun baktı bana Ada. Derken ben güldüm. Gülünce yanaklarımda ipince gamzeler oluşuyor, geçen gün gördüm, daha doğrusu Selen onların gamze olduğunu söyledi. Gamze dedi.

Ben gülünce kalkıp kucağıma oturdu Ada, kollarımdaki kanı yalamaya başladı. Yalaya yalaya temizledi her tarafımı. Üzerime sıvanan tükürüğü, ay ışığının altında elmas gibi parladı, derimi tatlı tatlı yaktı.

Sarmaş dolaş uyuyakaldık. Uykuya dalarken korktuğumu hatırlıyorum, sanki bir daha uyanamayacağım, ölmek üzere olanların da öyle olurmuş, bir an için gözlerini açıyorlar, bir daha kapatmazlarsa kurtuluyorlar, donmak da bunun bir çeşidi, donmak üzere olanlara hep uyumamasını söylerler, söylüyorlar, uyursa ölür, kan dolaşırken dolaşmaz olur, uyumaması için kırbaç vuruyorlar. Kırbaç. Şak şak şak diye.

Uyandığımızda güneş ışınları ağaçların arasından, sarı sarı iplikler halinde üzerimize akıyordu. Doğrulmaya çalıştım, ama tekrar devrildim arkaya, bütün kemiklerim kırılmıştı sanki, ne belim tutuyordu ne boynum.

Ada, lağımın başına gidip avuç avuç bir şeyler taşıdı yanıma. Sonra onları elinde evirip çevirip, biraz toprakla karıştırıp güzelce yoğurdu. O yoğurdukça kahverengi siyah topaklar beyazımsı bir renk aldı. Beyazımsı. Bu beyaz rengin hayatı zor, beyaz kalmak zor, siyah diye bir şey var, yalnız siyah olsa iyi, beyazdan gayri ne varsa beyaza karşı, beyaz ne yapsın, kalamıyor öyle, o da bir kolayını bulur, bulmuş, kirli beyaz, uzlaşmak gibi bu biraz, gri değil, kirli beyaz, gri de bir renk çünkü, yekpare oluyor. Gri başka kirli beyaz başka. Neyse.

Topakların üzerinden kirli beyaz dumanlar tütmeye başladı. Sonra maddeyi yavaş yavaş ağrıyan yerlerime sıvadı Ada. Yoğun, yapışkan madde, etimin sıcaklığına değer değmez kuruyup vantuz gibi yapıştı tenime. Vantuz kelimesini kullanıyorum, ama ne olduğundan tam olarak emin değilim, böyle kelimeler oluyor, demişler çok eskiden, ne demişler, hatırlamıyorum, hatırlamıyorum kelimesinin ne olduğundan da emin değilim, hatırlamayı hatırlayamamak, iç içe, sonsuz helezonlar.

O helezonlardan bahsetmişti Şair, ilk kez kendim gibiyim şimdi diyordu, tek bir daireyim, oysa eskiden hep sonsuz helezonlar halinde yaşarmış her somut ânı, somut, bunu da tam bilemiyorum, somut, somun, somurmak, sömürmekle farkı var mı bunların, piç kurusu dedi biri geçen gün yanındakine. Piç, kıtır, ekşi, sulu bir meyvenin ismi gibi. Kurutulmuş üstelik bir de, suyu akıp gitmiş içinden. Evet. Piç. Meyve ismi gibi.

Öylece yan yana yattık Ada'yla. Güneş battı, güneş doğdu, uyu-

duk, uyandık. Aradan ne kadar zaman geçtiğini bilmiyorum, bir sabah gözlerimi araladığımda yüzümün hemen yanında kıpkırmızı bir çiçeğin açmakta olduğunu gördüm. Çiçeğin yapraklarını iyice gerindirmesini, titremeli zarif hareketlerinin sona ermesini bekledim. Çiçek açmasını tamamlayınca Ada'nın omzunu dürttüm yavaşça. Gözlerini açtı, ona çiçeği gösterdim. Ada çiçeği yakaladı, koparıp ağzına atıverdi. Kızıl salyalar akıta akıta çiğnedi, yedi bitirdi güzelim çiçeği. Güzelim çiçek, aslında o kadar güzelim miydi, çiçek altı üstü, bu söylediğimi geri alayım ben, ne demek altı üstü, güzel bir yanı, iç okşayan bir yanı vardı kırmızısının, bizim bayraklar gibi, şimdi onlar belki sadece öyle kızıl olsalar, dalgalanmasalar rüzgârda, kim bakar ki öyle huşu ile, huşu da bir tuhaf kelime, yani bayrağın belki de böyle bir özelliği, yönü var, dalgalanmasa olmaz, ama yine de en güzel bayrak bizimki, kızıl olan, siyah da güzel mesela, ama kızıl apayrı, beyazı da seviyorum aslında, ama beyaz bayrak olmaz, var mı, ben kitaplarda görmedim beyaz bayrak, belki en son, en nihayetinde, yani devrimden bile çok sonra, tek ve yegane bir bayrak, ne kızıl ne siyah ne mavi. Beyaz bir bayrak.

Çok öfkelendim çiçek ölünce, atılıp Ada'nın kafasına küçük bir şaplak indirdim. O ise okkalı bir tükürük savurdu suratıma. Güldük. O vakit anladım ağrılarımın dindiğini, iyileştiğimi. Yavaşça ayağa kalktım. Ada'ya baktım. Beni nedense korkulu gözlerle süzüyordu şimdi. Belli ki ayağa kalkmamdan hoşlanmamıştı. Ağzımı açtım, bir şeyler söylemeye çalıştım, ama ne diyeceğimi bilemedim. Kelimeler boğazımda pervaneler gibi hızla dönüp durdu, ama ben onların içinden bir tanesini bile yakalayıp, derleyip toplayıp dışarı çıkaramadım. Pes bir hırıltı koyverdim ve Ada haykırarak kaçtı yanımdan.

Az ötede durdu, ileri geri sallanıyor, tekrar yanıma gelip gelmemekte tereddüt ediyordu. Derken havlaya havlaya bir köpek çıktı ağaçların arasından. Ada'nın yanında durup bana doğru sivri dişlerini göstererek hırlamaya koyuldu. Ben de iki elimle boğazımı tuttum, sıkmaya başladım. Bir şeyleri gerçekten kanıtlamak için bir yerini kanatacaksın, kanayacak ki inansın sana karşıdaki, dikilirler, öylece bakarlar diyor Kira Mama Neba, kapmış bıçağı, bastırmış göğsüne, yetti mi lan, yetti mi diye bağırıyormuş, güzelmiş o zaman, sonra kalbine batıracakken bıçağı, atılıp karşıdaki tutmuş, iste-

diğin kadar anlat, inanmazlar diyor, kan akıtacaksın. Mesela geçen gün... Her neyse, yok, aşk diyeyim geçeyim, öbür türlüsü haksızlık olur. Haksızlık olur.

Yüzüm patlayacak gibi kızarana dek sıktım, sıktım, sıktım boğazımı. Sonra dilimi çıkarıp kendimi yere attım. Ada'nın kahkahalar attığını duydum. Bir süre yerde debelendikten sonra tekrar kalktım. Elimle Ada'ya yanıma gelmesini işaret ettim. Daha o saniye Ada'dan önce köpek fırladı yerinden, kucağıma atladı, kocaman diliyle suratımı yalamaya başladı. Bu yalamak yani, çok güzel. Geçen gün Selen'e onu yalamak istediğimi söyledim, simsiyah parlayan tenine baka baka kendimden geçmiştim, önce kabul etmedi, sonra akşam vakti gelip gömleğinin kolunu sıyırdı, al yala bakalım, dedi, uzun uzun yaladım bileğini, dirseğini, pazusunu, omzunu, şeker gibiydi, muz gibiydi. Muz çok az bulunuyor, belki de öyle tatlı olduğundan. Çok tatlı muzlar.

Köpek, Ada ve ben yola koyulduk. Sık ağaçların arasında uzun süre yürüdük. Ada yürümemi köpeğe gösterip gülüyordu. Köpek de gülüyordu, yani bana gülüyormuş gibi geliyordu. Ben de gülüyordum. Hatta abartılı bir şekilde topallıyor, arada sırada mahsus takılıp düşüyor, nasıl deniyor, komiklik yapıyordum.

Geçen gün Kira Mama Neba anlattı yine, bir cerilevis olsun, bir bophop olsun, bir ceklemon olsun, tanımış hepsini, hepsiyle sevgili olmuş Amerika diye bir yer var, vaktiyle çok güzelmiş Mama, Amerika da güzelmiş. O üçünden ilki, aynı filmlerindeki gibi pek aptalmış, ikincisi öyle sıkıcı, öyle hesaplı ve cimriymiş ki garanti iki yüz yaşına kadar yaşarmış, en tatlısı ceklemonmuş, yalan atıyorum dedi sonra, yalan söyledi, komik demek bu demek, gülüyor insan komiklik olunca, yani gülmek istemesen bile, komik sana rağmen oluyor ortada, aslında hoş değil, ama ben gülmeyi severim, gülünce iyi oluyor, yani ferahlık gibi, iyilik, iyimserlik gibi. Ancak savunmasız da kalabiliyorsun, gülmek bir tarafını çekip aslında olmayan bir yere doğru sürüklüyor, gülüp gülmemek üzerine de düşünmeli, birinin hayatı mevzubahis olabilir, beni ikna edemezsiniz, edersiniz, ancak akan kanın karşısında gülünebilirse, kim gülebilir, öyle bir zaman, dönem, vakit olmaz. Yok canım, olmaz.

Böyle güle güle epey bir mesafe kat ettik ve ormanı aniden ke-

sen, eteğinde yerle bir olmuş evlerin yayıldığı bir yamaca vardık. Orada öylece dururken önce sesini duyduk Esmer'in. Yamaçtan aşağı dikkatle bakınca, Esmer'in telaşla bize el salladığını gördük. Ada annesini hemen tanıdı ve yamaçtan aşağı bıraktı kendisini. Yuvarlana yuvarlana vardı aşağıya.

İkisi birbirlerini kucaklarken, uzaklardan kocaman, pırıl pırıl parlayan, simsiyah bir arabanın onlara doğru yaklaştığını gördüm. Ben şoförlere çok hayranım, biz mesela Ada'yla çok gezip dolaşırız, biz gidiyoruz, bir yerden bir şey alıp getirene kadar yarım gün geçiyor mesela, ama şoförlerimiz bir gidip kasalarına neredeyse bir dükkânı yükleyip getiriyor, çok şaşırtıcı, yani şimdi öyle de bir durum var ki, şu benzin denen keskin kokulu, keskin kokulu, kötü, geçen gün Ada yaktı, hemen yanıyor, patlıyor, koymasak ama ondan bu arabalara şimdi, yine bilmediğim bir kelime yani, ton, tonluk arabalar öylece yatacak, daha büyükleri yok mu bunların, var diyorlar, düşmanların arabaları yok mu, var, kocaman, biz onları vuracağımıza benzinlerini çalalım, kaç gündür bunu düşündüm, paşa paşa, ne demek bu, paşa paşa gelip teslim olsunlar, arabalar bir acayip, arabası olmayan, yani benzini olmayan kaybediyor, Şair gerçi, biz benzin çalarız, ama onlara her yerden gelir, dedi, Kira Mama Neba da, Amerika görmüş, orada benzin çok dedi. Evet.

Gelenlerin Ada'ya ve Esmer'e zarar vereceğini hissettim. İlk defa da o zaman, içimden hissetmek kelimesini düşündüm, beyaz, yuvarlak bir şey gibi, bir parça tatlı yemek gibi geldi bu bana. Köpekle birlikte yamaçtan aşağı koşmaya başladık. Kısa bacağım uzamış, diğeriyle eşitlenmişti sanki. Hiç takılmadan, düşmeden indim yamaçtan.

Arabadakiler de köpekle beni fark etmiş olmalılar ki, hızlandılar. Ada ve Esmer ise her şeyden habersiz, birbirlerini kucaklamakla meşguldüler. Arabayla aralarında yirmi-otuz metre kala yanlarına vardık. Önce biz vardık. Tam üzerlerine atlayıp ikisini yere devirmiştik ki, arabadan ateş açtılar. Kurşunlar başımızın üzerinden vınlayarak geçiyordu.

Artık nişan alamayacak kadar yaklaşmışlardı bize, arabayı üzerimize sürdüler bu kez. Ben, Esmer ve Ada son anda kenara kaçıp iri tekerleklerden kurtulduk. Ama köpek yerinden kıpırdamadı, hızla

yaklaşan arabaya havlayarak karşı koymaya çalıştı. Sonra sesi aniden kesildi, tekerlekler kemiklerini kıra kıra üzerinden geçerken, köpeğin son kez ince bir inilti koyverdiğini duydum.

Başımı kaldırıp arabanın peşinden baktım. Arka camda, bir an için, bembeyaz bir yüz seçebildim. Bir sorguda, karargâhta, Şair ilk defa dayanamayıp şak diye bir tokat vurmuştu, kimeydi, Timur değildi, onun da yüzü öyle bembeyaz olmuştu, abi Timur deme, Timur deme abi derken. Ama öyle böyle beyaz değildi Şair'in tokatladığı adamın yüzü. Öleceğini sanmış, konuştuk sonra, Baki miydi adı, hani bir tuğla fabrikasının terk edildiğini söylemişti de, fabrikada bizi pusuya düşürüp... Şair tokadı vurmuştu. Yüzü önce al al olmuş, sonra bembeyaz kesilmişti adamın. Neden vurmuştu? İyi ki de astılar o anarşistleri demişti Baki, Şair kendini kaybetmişti. Ama ağlayan yine Şair olmuştu. Tokatlayan eline kadehi alır almaz ağlamaya başlamıştı Şair, bu bir savaş değil diyordu, sizinle savaşılmaz, sana baktığımda ikimiz adına acı duyuyorum, aynı türden olmasaydık, sen insanlığa devam etseydin, ben uyuz bir köpek olsaydım. İşte o zaman benim Baki'de gördüğüm beyazlıkta beyazdı adamın yüzü. Her an yok olacak, buharlaşıp pencereden uçup gidecek gibi. Uçucu yani. Benzin gibi.

Araba belli bir uzaklıkta durdu, pencereden, megafonlu bir kol uzandı. Megafon konuşmaları büyütür. Kaba saba bir ses, "Kadın kalsın, siz ikiniz kollar yukarıda, arabaya yaklaşın," diyordu ki, yıkıntıların oradan öfkeli bir kalabalığın ellerinde kazmalar, kürekler, sopalar sallaya sallaya bize yaklaştıklarını gördük.

Kolun sahibi megafonu kapatmamıştı. Megafon heyecanlı, kritik, yani eleştirel ve kalabalık durumlarda kullanıldığı için hemen kapatmak mümkün olmaz. Biliyor musunuz, ben bir şey hatırlayacak gibi olduğumda sanki beynim kaşınıyor, beynimin sol yanında bir kalabalık yürüyor. Artık hiç balık getirmiyor çocuklar, neden, onlar da mı dağa çıktı, yoksa balıklar kavağa mı çıktı? Espri işte bunun gibi bir şey, güzel miydi, gülmediniz, güzel değildi o zaman, Yüksel Abi güzel yapıyordu bu işi, keşke gitmeseydi, bir de Ali İhsan Hoca, ben bile gülüyorum o konuşurken, latif, yok yok laatiiif, bunun konuyla bir ilgisi var mı, öyle aklıma geldi, zeybek, efe gibi bir şeyler, Şair onların buraların yiğidi olduğunu anlatmıştı, latiiiif,

efeeee. Ha ha. Yiğit. Efeeee.

Üç-beş saniye için konuşmalarını duyabildik. Megafonlu adam, ürkek bir sesle, patron olduğu anlaşılan birine sordu: "Gelenlere ateş açalım mı efendim?" Belli belirsiz bir yanıt geldi berikinden: "Hayır. Dönüyoruz." Nereye döneceklerdi, çok merak ettim, biz hep buraya dönüyoruz, mahalleye, onlar nereye dönecekti, arabanın kocamanlığına bakılırsa herhalde devasa bir eve döndüler, Kira Mama Neba anlattıydı, o buradaki evleri satın aldığında, hepsini birbirine bağlamış, savaş alışkanlığıymış, yani o zaman ayrı gibi görünen, ama kocaman bir ev oluyor, taşların hayatı var diye kim söylemişti, bir de tonoz, tonoz kelimesi de beni kaşındırıyor. Hükümet konağının böyle büyük, çapraz tonozları varmış, ben görmedim. Geçen gün, Selen, dibini parmağıyla yokladıktan sonra fincanın ağzını kendine çevirdi ve çığlığı bastı, Kira Mama Neba, merakla ne oldu kız diye sordu, Selen fincanı Kira'nın görebileceği şekilde eğip, valla olacak, devrim olacak Mama, na işte dedi, Neba, nerden belli kız, tepemize ateş yağarken, diyerek koca kafasını biraz daha fincana yaklaştırdı, işte şurda, bak bak, ayan beyan orak çekiç çıkmış, görmüyor musun, dedi Selen, Kira Mama Neba güldü, orak çıkmış da, çekiç biraz başka şeye benziyor, diye dalga geçti, Ada ile ben çorba içiyorduk, Selen yapmış, mercimek, çok güzel yapıyor mercimeği, Selen anlamayarak Kira'ya baktı, Mama devam etti, o orağın yanındaki bak işte buna benziyor, diyerek kolunu tuttu, salladı, Selen sinirlendi, kusura bakma ama senin iyice başına vurmuş Mama, dedi, Kira valla ben onu bunu bilmem, olacaksa olsun, biz de ne yapacağımızı bilelim, hem Şair hükümet konağını bana kiralayacağına söz verdi, Selen tiz bir kahkaha attı, ayol koskoca hükümet konağını kerhane yaparlar mı hiç, dedi, Kira Mama Neba daha da tiz bir kahkaha atıp, güleyim bari, ayol biz oraya olsa olsa namus katarız be, diye karşılık verdi. Hay Allah ne ilgisi varsa. Değil mi? Neyse.

Çevremiz bir anda yüzlerce insanla çevrildi. Çoğu Esmer'i tanıyordu, Esmer bir müddet orada yaşamış. Ada ise cansız köpeğe sarılmış, sessiz sessiz ağlıyordu, yanaklarından sel gibi dökülen gözyaşları, etrafında küçük bir göl oluşturmuştu.

Bizi yıkılmadan kalmış iki evden birine götürdüler. Duvarlarda tuhaf kılıçlar ve sakallı, yakışıklı bir adamın resimleri asılıydı. Çay

ikram edip halimizi hatırımızı sordular. Esmer, körfezin öbür tarafına gideceğimizi söyleyince, ne olur ne olmaz diye bize eşlik etmeyi önerdiler. Gerek olmadığını söyledik, daha doğrusu Esmer söyledi.

Ben bir şeyler demek istedim, ama yine bir türlü gerekli kelimeleri bulamadım, ağzımdan anlaşılmaz sesler döküldü. Uzun sakalı, kocaman pala bıyığı olan yaşlı bir adam yanındakilere, dili tutulmuş bunun, dedi. Öyle olmadığını, dilimin tutulmadığını, sadece kelimelerin doğru biçimlerini hatırlayamadığımı, yine söyleyemedim elbet. Hırıldayarak oturdum yerimde.

Biraz daha kaldık orada, dinlendik, karnımızı doyurduk ve yola çıktık. Arkamızdan uzun süre el salladılar. Benim topal bacağıma uya baka iki günde aştık körfezi, tepeye vardık.

Aylarca çıkmadık evden. Esmer, Ada'ya bir zarar gelmesinden, bense her şeyden korkuyordum. Evin meraklı gözler tarafından kuşatıldığını hissediyorduk. Arada sırada kapı yavaşça vuruluyordu. Ses çıkarmadan bekliyorduk. Kapının önündekilerin alıp verdiği nefesleri duyabiliyorduk. Biraz duruyorlar, sonra dönüp gidiyorlardı. Sonra biz korka korka kapıyı aralıyor ve eşiğe bırakılmış yiyecekleri görüyorduk.

Esmer arada bir ağzını açıyor ve gelecek, mutlaka gelecek, diyordu. Kimin geleceğini sormayı başardığım gün çözüldü dilim. Birkaç dakika önce odanın ortasında bir akrep yakalayıp her yanım zangır zangır titreyerek pencereden atmıştım. Ertesi gün kapıyı çaldı gelecek olan. Şair kapının önünde tüm heybetiyle dikilirken Esmer sevinçten deliye döndü. Ben de o kadar heyecanlandım ki, olduğum yere çöküp hüngür hüngür ağladım. Bedenimize can, kalbimize ruh gelmişti nihayet.

Bundan sonrasını siz de biliyorsunuz. Ben şimdi çok mutluyum, sizi çok seviyorum, sizden çok şey öğreniyorum. Yüksel abiden artistleri öğrenmiştim, keşke gitmeseydi, burada olsaydı, bunu daha önce söylemiş miydim, Ali İhsan Hoca'dan tarihi, Veli'den başka kentleri, başka insanları, İmam Hüseyin'den mucizeleri ve Tanrı'yı, Şair'den kelimeleri öğreniyorum.

Hepsi öyle hızlı ve çabuk yazılıyor ki aklıma, herhalde her şeyi unuttuğumdan, şimdi hiçbir şeyi unutmuyorum artık. Mesela devrimi, devrimin neden güzel olduğunu, devrim için neler yapmamız

gerektiğini sorsanız belki hepinizden iyi anlatırım. Sanki kafamda zaten yatağı vardı da, oraya rahatça yerleşiverdi devrim. Devrim.

Arada bir kalemi elime alıp kâğıtları dolduruyorum. Kelimeleri sese dönüştürmem için aylar geçmesi gerekmişti, ama yazarken sanki bir uçurumdan aşağı, kendiliğinden dökülüyor kelimeler. Ben daha nasıl olduğunu anlamadan, bazıları biraz bekleyip naz ederek, bazıları arsızca diğerlerini omuzlayıp iterek yerlerine yerleşiyor.

Yazdıklarımı sadece Ada'ya okuyorum. Çünkü dinlemiyor o beni. En çok da ondan öğreniyorum. Çünkü Ada hiç konuşmaz Ada yapar, Ada vurur, sever, kırar, ısırır, öper, keser, okşar, koparır...

Ada, köpeğimiz Gur ve ben tepe bayır dolaşırız. Gur'u bulup bize hediye ettiği için İmam Hüseyin'e çok teşekkür ederiz. Bitkileri inceleriz, böcekleri, parlak taşları, toprağı. Bir şeyler öğreniriz, öğrendiklerimizin bir yeri ve anlamı vardır, bunu biliriz, ama ne öğrendiğimizi bilmeyiz. Siz hiç dolaşmıyorsunuz mesela etrafta. Buna çok şaşırıyorum. Halbuki o kadar çok bitki, böcek, taş, toprak var ki hemen şu pencereden uzanan açıklıkta.

Ben burada çok kitap okudum. Hele şehir kütüphanesini boşalttığımızdan beri başımı kaldırmıyorum kitaplardan. Kelime milleti yeraltında yaşıyor, bunu anladım. Uzun yıllar dehlizlere, madenlere, inlere sıkışmış olanları var ve onlar kuvvetli. Aniden fışkırıyorlar, okuyanın yüzüne tokat gibi çarpıyorlar ve bitip bitmemesi çok fark edecek bir işi bitiriyorlar. Kelimeler güzel. Devrim de güzel.

Geçenlerde bir rüya gördüm. Filin biriyle satranç oynarken sol tarafımdan aniden siyah bir güvercin uçuvermişti, her yeri bir toprak kokusu sarıvermişti, içime bir sancı saplanmıştı. Ahmet, dedim kendi kendime, sen şah desen mat olursun, böyle bir yanın var senin, en çok da Selen. Efendim? Selen.

Asırlarca yerin altında saklanmak, nefes almadan yaşamak ve bir yaratığa dönüşmek istiyordum. Binlerce kolu, binlerce gözü, pençeleri, zehir saçan dili olan, ama çok iyi yürekli, hayırsever bir yaratık. Kurulan onca sofra boşa çalarsa, yakılan mangallar sönerse, nağmeler uçarsa, gülüşler unutulursa gelip her şeyi bir anda toparlasın, yerli yerine yerleştirsin, olan biteni hatırlatsın diye. Kırılmıştım, çok kırılmıştım. Ben kırık biriydim, bana ve file bir fırsat verilmeliydi. Bu bir rüyaydı. Yine de fırsat verilmeliydi.

Ben bir rüya daha gördüm. Çok acayip bir rüyaydı ve onun yüzünden çok istediğim bir şeyi yapamadım.

Ben Selen'e âşığım sanırım. Ama derdimi bir türlü açamıyorum. Geçen gece uyumadan önce çok kararlıydım, sabah kalkar kalkmaz gidip içimi dökecektim Selen'e. Ama o rüya yüzünden vazgeçtim.

Rüyayı anlatacağım size:

Köpeklerin ortasında yapayalnız kalmışım. Bu köpekler insan, ama köpek gibi insan. Ben çok ünlü bir matematikçiyim, profesörüm yani. Selen de benim karım. Zaten kendisi çok güzel, rüyamda daha da bir güzel. Bense aynen böyle topalım ve çok daha sıskayım, ufak tefekim.

Hatırlayamadığım bazı olaylar geçiyor başımızdan, bir seyahate çıkıyoruz herhalde, bir adaya varıyoruz. Köpekler o adada işte. Derken bir bakıyorum ki köpeklerden biri Selen'e tecavüz ediyor. Öfkeden boğulacak gibi oluyorum, ama sanki elimi kolumu bağlamışlar, yerimden kıpırdayamıyorum, sadece seyrediyorum.

Selen ise canhıraş bağırıyor, küfrediyor, ama sonra bağırışları yavaş yavaş hafifliyor. Ve o, kendisine tecavüz eden köpeği öpmeye başlıyor, ardından da tatmin oluyor. Ancak o zaman hareket edebiliyorum. Köpeklerin hepsini türlü türlü kapanlara kıstırarak öldürüyorum, ama Selen'e dokunmuyorum. Son kez bakıyorum ona, böyle bir mide bulantısı, böyle bir öfke gerçek hayatta olamaz. Ama zarar vermiyorum ona, dönüp topal topal uzaklaşıyorum yanından.

Ben yürürken bir ses kulağıma şunları fısıldıyor: Hesaplı kitaplı cinnet olmaz, cinnet bağışlamaz, dön ve öldür onu da. Ama dönmüyorum, buz gibi bir denize dalıyorum ve çıkmıyorum.

Böyle işte. Bu rüya yüzünden kırıldı cesaretim. Öpüşlerinin rahat ve usta olduğunu biliyorum, ama bütün öpücükleri benim, sadece benim olsun istiyorum. Ben, hayatımda biriyle yatıp yatmadığımı, buna dair bir tecrübem olup olmadığını bile hatırlamıyorum. Hatırlamaya çalıştığımda dev bir oyuk açılıyor önümde ve o oyuğa düşmekten korkuyorum. Oyuğun içinden dehşet verici uğultular geliyor, hep karmakarışık bir resim saldırıyor aklıma doğru. Dayanamıyorum, itiyorum o oyuğu. Belki rüyanın sonunda onu öldürebilmiş olsaydım farklı olurdu, gidip konuşurdum Selen'le.

İçten içe bir şey anlatılıyor bazen bana. İç burkan bir teklifin hi-

kâyesi bu. Ufak bir balık, önüne çıkan her şeyi bir bir parçalayan bir köpekbalığına, kafası gövdesine kıyasla fazla çalışan bir rehber sıfatıyla yol gösterecek. Küçük kara bir balık bu. Manzara çoktan belli: Yırtıcı aşkları, savaşları dişlerine parça parça kırmızı etler halinde takıp uçan bir köpekbalığı, gözünün az yanında, durmadan hesaplar yapan, tarih kayıtları tutan bir küçük kara balık besleyecek.

Küçük kara balık, köpekbalığıyla bir kez olsun hasbıhal edebilmek için yanıp tutuşacak, ama köpekbalığı onu besliyor olduğunu dahi bilmeyecek. Küçük kara balığı beslemek için gözünün çapağı yetmektedir çünkü. Köpekbalığı bazen sahile kadar geliyor, diz boyu suda yüzen çocuklara saldırıyor, küçük çocukları lüp diye yutuyor, kan denizin üzerine tuhaf bir bulanıklık halinde yayılıyor, kan denizin mavi olmadığını anlatıyor.

Ben bu manzarayı sevmiyorum. Ben küçük kara balık değilim. Ben ne yapacağım biliyor musunuz, bir cephe açacağım, mesela sahil kentlerinden birinde, bir müfreze kuracağım, buradan bir başlayacağım yürümeye, önüme çıkanı dümdüz ede ede, bir sahil kasabasını kurtaracağım mesela, tatil yapacağız orada, başka cephelerden de gelecekler, onlar da tatil yapacaklar, orası bizim devrimci tatil karargâhımız olacak. Çarpışıp çarpışıp gideceğiz o kasabaya, kendimize geleceğiz, içeceğiz, eğleneceğiz, sonra yine cepheye...

Var mısınız? Ne saçma, tabii ki varsınız, karşımda oturuyorsunuz.

Ben küçük kara balık değilim.

Ya da sahil değil, sahil değil.

Aslında ben bir ayağı kesik bir kartalım.

Vazgeçtim sahilden, dağa çıkacağım.

En yüksek dağ nerede burada?

Honaz değil mi?

Ben Honaz Dağı'na çıkacağım.

Var mısınız?

5

Köpekler...

Çıt çıkmıyor kimseden. Çıplak, sarı ampulün etrafından odanın köşelerine doğru genişliyor sıkıntı. Durmaksızın şişen, dev, yapışkan bir sinek gibi.

Kendinden geçmiş Ahmet. Elleriyle, kollarıyla, saçlarıyla, bacaklarıyla konuşuyor. Taklitlerle, oturup kalkarak, gezinerek, aksaya terleye akıyor üzerimize.

Ve önce Ali İhsan Hoca patlıyor:

"Yeter be evlat, düzdün kafamızı, nedir bu anlattıkların böyle..."

Ahmet şak diye susuyor.

Eyvah, diyorum içimden, *eyvah bir daha konuşmaz artık garanti.*

"Özür dilerim," diyor Ahmet, rahatlıyorum.

Sonra hep bir ağızdan konuşmaya başlıyor herkes:

"Çok şükür Allah'ım, kalp krizi geçirecektim sıkıntıdan."

Bunu söyleyen, elindeki karton parçasıyla yelpazelenen Salih.

"Delirmiş be bu, biz de fikri ağır geldiğinden susuyor diyorduk."

Bu, elini gömleğinin içine daldırmış, kıllı göğsünü kaşıyan Vedat.

Daha soğukkanlı olmayan bir yorum Veli'den geliyor:

"Korku filmi gibi şerefsizim."

Bense aşkla bakıyorum Ahmet'e. Burnum sızlıyor, alnımı geriye çeke çeke savaşıyorum ağlama isteğiyle. İşte diyorum içinden, işte sonunda teşrif etti peygamber.

Derken, Ahmet fırtınasında iki cıgaralığı peş peşe sarıp yutan, kan çanağına dönmüş gözleriyle şehla şehla etrafı kesen İmam Hüseyin, "Heyyt!" diye bağırarak yırtıyor sesliliği. "Kesin be!"

Kesiliyor.

Ayağa kalkıp Ahmet'e doğru yürüyor İmam, kafasını yakalayıp alnından öpüyor:

"Senin sorunun ne biliyor musun? Senin sorunun küfür etmemen. Küfrü unutmuşsun asıl sen. Her şeyi, cümle kitapları yaladın yuttun, ama ağzından tek bir küfür bile çıkmıyor hâlâ. Küfür çalıştıracağım sana."

Anlamaz gözlerle birbirine bakıyor herkes.

Salih'in yanındakine eğilip inceden fısıldadığı duyuluyor:

"Bu da hepten kaçırdı keçileri."

İmam ahaliye dönüyor:

"Bizim önderimiz artık Ahmet. Tamam mı? Lamı cimi yok, baştan belliydi bu. O temiz ve saf, o bizim Tanrı ile aramızdaki tek bağ, onun devrimden başka inandığı ve hatırladığı hiçbir şey yok. Ama bizim Ahmet'i hazırlamamız lazım. Ona sertlik, gözüpeklik kazandırmamız lazım. Karar verecek ve kararını derhal uygulayacak. Herkes ona itaat edecek. Ben de Ahmet'e ilk katkımı küfür meselesinde yapacağım. Olmaz öyle küfretmeyen devrimci. Her şey iyi güzel, ama bu işin tutsaklığı, hapisliği, işkencesi var. Adamların karşısında, rica ederim, çok faşistsiniz mi diyecek? Ağzına geleni söyleyecek, küfredecek, ifrit edecek herifleri. Bizim küfretmeyen önderimiz olur mu lan? Dilerseniz, bize en yakışan küfür mahiyetinde, orospu çocuğundan başlayalım..."

Çakılıyor dalga.

Şimdi de Hüseyin'e bakıyorum aşkla.

Herkes biliyor ki, Ahmet yapıyor her tür planı. Sokakları derliyor, nöbetleri düzenliyor, yiyecekleri dağıtıyor, hesapları yapıyor, kitapları ezberden okuyor, savunma hatlarını kuruyor. Sessiz sessiz, efendi efendi, bunları nereden bildiğine, nasıl bu kadar çabuk öğrendiğine kendisi de şaşırarak, bütün mahalleyi Ahmet çekip çeviriyor.

Heyecanla şerefe kaldırırken iki-üç kadeh kırılıyor, yere yuvarlananlar, keyiften, coşkudan tıkananlar oluyor karargâhta. Sabaha kadar, ciddi ciddi öğretiliyor Ahmet'e en ağırından küfürler.

Sonrası malum. Emrediyor Ahmet. İrili ufaklı bütün emirleri canla başla yerine getiriliyor. Adı ahali arasında topal komutana çıkıyor, zehir gibi, destan gibi, fişek gibi bir adam oluyor.

Nihayet Ahmet, o sel olup aktığı gece dediğini yapıyor:

Bir müfreze kuruyor. Honaz harekâtı başlıyor.

Silahlarını kuşanıyorlar, meydanda toplanıyorlar. Ahmet'in, Ada'nın çevresinde dalgalanan bir kalabalık. Kira Mama Neba bir haftadır hazırladığı muskaları tek tek gidenlerin boyunlarına asıyor. Astıktan sonra da siyah bir haçı alınlarına sürüp yüzlerine ıslak dualar üflüyor.

Ben salak salak dolaşıyorum ortalıkta. Ne diyeceğimi, ne yapacağımı bilmiyorum. Gitmeyin demek istiyorum, diyemiyorum. Karnım patlayacak gibi kederden.

Sonunda İmam Hüseyin'in yanına gidip, iyice düşündünüz mü, emin misiniz, diye soruyorum.

İmam, *Aaaaaaaaaaaa...*

Gidenlerden en fırlama olanları bana yaklaşıyorlar ufaktan, arkamdan yakalayıp kucaklayıp kaldırıp havada zıplata zıplata harap bir kamyonetin kasasına taşıyorlar. Oraya bırakıyorlar. Hadi oku, diyorlar.

Hayatımda ilk kez şiir yazmıyorum, söylüyorum. Kendiliğinden dökülüyor mısralar ağzımdan, bütün mahalle coşuyor, kendinden geçiyor.

Son işareti veriyor Ahmet. Topal komutan önde, yanında İmam Hüseyin, diğerleri arkada, bir tepeden bir dağa doğru yola koyuluyorlar.

Arkalarından dökülen su, denizi kabartıyor, kabaran deniz şimşekleri çağırıyor, şimşeklerin gümbürtüsünden mevsim parçalanıyor, kıyamet gibi bir eylül yağmuru başlıyor.

Yağıyor yağmur, yağıyor yağmur.

Ve gidenlerin kaybolduğu ufka bakan Ada, birden, arkasından seslenenlere aldırmadan, tam ters yöne, tepenin ardında yavaş yavaş kaybolan güneşin kızıllığına doğru koşmaya başlıyor.

Güneş bundan böyle her akşam bir lağıma batacak, bunu Ada'dan başka kimse bilmiyor.

*

Ahmetler gittikten sonra öyle gömülüyorum ki rakıya, Kira Mama Neba ilk kez karargâha gelip, belki bir asırdır takınmadığı bir nezaketle rica ediyor:

Yalvarırım kendinizi bu kadar harap etmeyiniz, içkiye biraz ara veriniz.

Kira'nın gözü önünde dikiyorum yarın ufağı. Allah belanı versin, deyip gidiyor Kira Mama.

Akşamüstü. Zuma gibiyim.

Takvime bakıyorum:

Bir, bir, sıfır, dokuz, bir, dokuz, sekiz, sıfır.

Kulak patlatan bir korna sesi aşağıdan. Zar zor doğruluyorum, pencereden kafamı uzatıyorum.

Bir kolun penceresinden beyaz bayrak salladığı, simsiyah, gıcır gıcır, kocaman bir araba. Bir avuç oğlan var mahalleyi korumak için kalan, hepsi arabanın etrafında, silahlarını doğrultmuşlar.

Salih kafasını kaldırıp bakıyor bana. Bırakmasını işaret ediyorum elimle. Kim olduğunu biliyorum. Elimi sallarken başım dönüyor, pencereden düşecek gibi oluyorum, ağzımın kenarından akan salya arabanın üzerine damlıyor.

Gençler birer adım geri çekiliyor. Arabanın arka kapısı açılıyor. İriyarı, simsiyah giysilere bürünmüş, gözlerini kara bir gözlükle örtmüş bir adam iniyor arabadan. Tek başına, hafifçe aksayarak giriyor karargâha.

Kapıda karşılıyorum onu.

"Gözlüklerini çıkar," diyorum.

İsmail gözlüklerini çıkarıyor.

Gözlerimi kısıp bakıyorum yüzüne.

Nasıl böyle gençleşmiş olabilir?

"Yirmi yıl önce daha yaşlıydın," diyorum.

İsmail gülüyor:

"Ben yaşadıkça gençleşiyorum."

Soruyorum:

"Neden aksıyorsun?"

"Anlatsam inanmazsın."

Boş veriyorum.

Gıcır gıcır giysilerinin daha da parlattığı düzgün, tıraşlı yüzünün

ortasında o aynı sinsi gülüş işte, aynı kıvrılan dudak kenarı, aşağılık insan suratı.

Midem kalkıyor.

Hafifçe yana çekiliyorum.

İsmail içeri girerken kolu bana değiyor.

Olmayan, kemiksiz, süngerden bir kol bu, yumuşacık.

İsmail odadaki en iri koltuğa kuruluyor. Hemen yanındaki sehpanın üzerinde duran saksıdan bir menekşe koparıyor, kokluyor.

Menekşeye kast eden gözleri odanın duvarlarında, duvarlara çakılmış raflarda dolaşıyor.

Masaya ilişiyorum ben de.

Kadehimden bir yudum alıyorum.

"Rakı?" diye soruyorum.

İsmail başını iki yana sallıyor:

"Bıraktım."

"Sigara?"

"Bıraktım."

Bir sigara yakıyorum.

"Uzun zaman oldu," diyor.

Sıkıntıyla iç geçiriyorum, susuyorum. İsmail susmuyor:

"Sen çok yaşlanmışsın. Bu ağarmış sakallarla nur yüzlü dedelere dönmüşsün."

Susuyorum.

"Yirmi yılda geçmedi mi sinirin?" diyor İsmail.

Konuşuyorum:

"Kısa kes. Ne söyleyeceksen söyle."

İsmail sırıtıyor.

"Hemen şimdi kaç mahalleden," diyor, sırıtması hâlâ yüzüne yapışık.

Gözlerimi İsmail'den çeviriyorum, pencereden ötelere uzanan açıklığa bakıyorum.

İsmail ısrarlı:

"Hemen arabaya atlayalım, al sevgilini de. Fena yapacaklar."

Hışımla bakıyorum:

"Neyi fena yapacaklar?"

"Özel timin gireceği mahalleleri seçtiler. Burası da var listede."

Anlamıyorum:

"Neden bahsediyorsun sen? Ne özel timi, ne listesi?"

İsmail poflayarak kollarını kaldırıyor:

"Ulan senin dünyadan haberin yok. Darbe yapacaklar."

İlgisizliğim dağılıyor, hafifçe sarsılıyorum.

İsmail devam ediyor:

"Anlaştılar, çok uzaklarda bitti iş, defterinizi dürecekler, her şey hazır, yarın sabah yönetime el koyacaklar. Darbe bildirisini yazdılar, Konsey'i kurdular bile..."

Gözüm kararıyor, öfkeyle fırlıyorum ayağa. İsmail'in yakasında bir şey çarpıyor gözüme, yine bir rozet, ama zayıflamış gözlerim seçemiyor üzerinde ne olduğunu.

Bağırıyorum:

"Senin palavralarını dinleyecek halim yok. Siktir git buradan!"

İsmail yerinden kıpırdamıyor, şefkati ateş gibi tüten, pis pis kokan bir sesle konuşuyor:

"İnat etme. Yirmi yıl önce söylediklerim çıkmadı mı? Bu defa öyle böyle değil. O tepeye dokunmayın dedim, topal hepsini dağa götürdü, zaten kimse kalmadı, çoluk çocuk var orada dedim, tınmadılar bile. Ezip geçecekler sizi, bir tekinizi sağ bırakmayacaklar..."

Konuştukça sertleşiyor, şefkatten tel tel arınıp camlaşıyor sesi:

"Darbe diyorum sana, tank diyorum, tim, komando diyorum. Ne olduğunu bilmiyor musun bunların? Aklını mı kaçırdın? O avanak topal mı baş edecek lan bunlarla, ha?"

Ayakta, iki yana sallanıyorum.

Ve nasıl olduğunu anlamadan atılıyorum üzerine, yakasına sarılıyorum, o zaman görüyorum rozeti, bir eşekarısı var üzerinde, bir anlam veremiyorum buna, midem kalkıyor yine, İsmail'in yüzüne, ılık bir geğirti eşliğinde çarpıyor nefesim:

"Bu arı da ne?"

"Sen anlamazsın."

"Bu arı ne?"

"..."

Kendimi kaybediyorum artık:

"Sen nesin? Sen nasıl bir şeysin? Nasıl oluyor da her yerden sen çıkıyorsun?"

İsmail'in başı ileri geri sallanıyor, sallandıkça oyuncak bebek gibi kıkırdıyor, dudakları kıpırdamıyor, karnından çıkıyor sesi:

"O topal herif ölecek. Bacağıma kaç kere vurduysa o kadar parçaya ayıracağım onu. Ada'yı da yakalayacağız. İkisinin de leşini sereceğiz, üzerlerinde tepineceğiz, onları köpeklere yedireceğiz. O yaratıkları yaşatmayacağız. Biz düşmanımızı iyi tanırız. Kimin başımıza bela olacağını iyi biliriz..."

Bir kafa oturtuyorum İsmail'in suratına.

Başım bir su kovasına dalıyor sanki, hafifçe geriye çekilip bakıyorum, vurduğum yüzde hiçbir değişiklik yok.

Haykırıyorum:

"Sus, sus, sus!"

İsmail susmuyor, makine gibi konuşuyor:

"Ya, tabii ya, hayatımda ilk kez fırça yedim onun yüzünden. Hem de kim aradı dersin? Çok korkunçtur bağırması, demediğini bırakmadı. Seni kesen herkesi keser dedi, daha ne duruyorsun dedi. Ağzımı bile açamadım. Çat diye kapattı yüzüme telefonu. Gittim, arayıp buldum. Nereden çıktıysa onlar... O baldırı çıplak sürüsünü biçmeliydim, gebertmeliydim hepsini. Basiretim bağlandı. O en büyük şeftir. Acıması yoktur. Hayatımın en zor günüydü. Hep seni düşündüm, içimdeki son merhamet kırıntısının senden kaldığını, mahvıma senin sebep olacağını... Hiçbir şey yapmadan üstelik, manda gibi oturup, içe içe, aptal aptal şiirler yazarak üstelik..."

Bırakıyorum yakasını.

Kalkıyorum ayağa, uzaklaşıyorum koltuktan.

İsmail susuyor, ceketini düzeltiyor.

Kapıyı gösteriyorum:

"Siktir git buradan!"

İsmail yavaşça kalkıyor, hep o gülüş, ama hafifçe durulmuş, köşeleri yontulmuş, neredeyse bir parça üzüntüyle karışık şimdi.

"Son kez söylüyorum. Benimle gel. Çıkalım bu sefil yerden. Yurtdışına uçurayım seni. Ondan sonra ne yaparsan yap..."

Sözünü bitiremiyor İsmail.

Avazım çıktığı kadar bağırıyorum:

"Defooool!"

Camlar zangırdıyor.

Bir çerçeve düşüyor duvardan.
Bakıyorum, ülke haritası...

*

Ve sabahı ezip geliyorlar. Toplarıyla, tüfekleriyle, kasaturalarıyla, hınçlarıyla geliyorlar. Hepsi çok iri, hepsi çok haki. Başlarına yeşilli sarılı bezler sarılı, yüzlerine siyah yağlar sürülü, postalları kocaman, bir karış eninde palaskaları, kn kırmızı madlyonları, yüzkleri, kn dondran gülşleri...

Vhşi bir dörtgn çiziyorlr... Komutahne, şkenchan, myhne, tecavzha...

Yakladkları gnçlri kurşn diz... Esmr'i, Sle'i, KMam'yı, Brc'yu ve dğrlern mydna sürkl... parç... soyy... sryla... dflrc... dövrk satlerc... bcklmn arsndan kn... gğslr lm lme...

Şr srünerk çıkıyor şknchndn... biri klna giryor, Salih, *kamyonet az ileride*... Hadi... hd... Şr bakı.. Esm... ğzndn kn kn... gözleri bembeyaz... gzlr bmbyz...

Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa.....

*

Paris'te, Senmişel'de bir çatı katında ördek. Vaklamıyor bu ördek, kokuyor, kötü kokuyor. Kadının sıvısı bembeyaz, süt gibi. Katısı sapsarı, papatya göbeği gibi...

Gözlerinden haberi yok kadının. Mum kadın, esmer kadın. Olsaydı oysa biraz gözleri, avunma alışverişlerine çıkabilseydi biraz. Pis bir acılar vadisi kadın. Acıya dair ne varsa hatırlatan, gölgelere gömülmüş bir aciz. Rüzgârının hepsini kaybetmez ya insan, rüzgârının hepsini çalamaz ya kimse bir insanın. *Bir gün tekrar uğuldayacak mı kadın?*

1

Şişeyi aldım, ılıktı, bardağa rakı doldurdum, sonra suyu, hepsi ılıktı.

Diktim. Ağır yandı içim. Midem kalktı, biri midemi parmakladı, başım döndü, öfkelendim, hemen geçti.

Parlak, sisli bir kâğıtta, bir türlü olamayan bir fotoğraf, durmaksızın belirip kayboluyordu:

Yokuştan aşağı yürüyen Ahmet, Oğuz, babam, topal, aptal...

Durdum, neden durdum, zaten duruyordum.

Bir daha okumak, bir daha bir daha...

Her şeyi anladım, hiçbir şeyi anlamadım. Son sayfa en üstteydi, gözümü çekip bıraktığım harfte, alıp en arkaya koydum onu.

Şimdi ilk sayfa, tekrar, borobom, önümde.

Paris'e takıldı gözlerim, vazgeçtim, yavaşça yanıma koydum kâğıtları. Derin bir nefes aldım, terlemişim, çenemden bir damla süzülüp bardağa düştü, damlanın serüvenine baktım, bakabildim, karışmadı ter rakıya.

Şair'i fark ettim sonra.

Bardağını bana doğru uzatmış, bekliyordu.

Ne kadar zamandır böyle bekliyordu?

Güldüm, acıydı, buruşuktu, dağınıktı, hiç bilmiyordum bu gülüşümü, adamın canını alırdı.

Bardağımı bardağına değdirdim.

"Tepenin şerefine. Ruhları şâd olsun," dedi.

"Şâd olsun," dedim.

Bir pastırma dilimini iki parmağının arasına kıstırıp kaldırdı, kafasını arkaya atıp ağzını açtı, pastırmayı yavaşça içeriye bıraktı, bir-iki çiğneyip "gluk" diye yuttu.

Ben de aynısını yaptım. Güzeldi tadı pastırmanın.

Diliyle damağına sıvanan çemeni temizledi.

Ben de aynısını yaptım. Dilime pas oturdu.

Şair yaşını bulmuştu, dökülüyordu:

"Oradan nasıl çıktık, o sahil kasabasına nasıl gittik bilmiyorum. Kendime geldiğimde bir teknedeydim. Esmer yanı başımda yatıyordu. Bir adam geldi, su verdi. Salih'i sordum. Kaldı o, dedi. Gelen askerleri oyalamak için..."

Bir şeyler hatırladı, bir yerlere takılıp çözüldü, toparlandı, iç geçirdi.

Yüzüme baktı, dili yetmemişti, parmağını sokmuş, karıştırıyordu şimdi.

Parmağı çıkardı, üzerine bulaşan kırmızılıkları emdi.

Ben ağlıyordum.

"Az kaldı," dedi. "Dayan, az kaldı."

"Dayanırım," dedim.

Göğsünden yükselen mor damarları takip ettim, yanaklarına yayılan hastalıklı bir kızıllık halinde bitirip bıraktım.

Çok içiyordu, çok yaşamazdı.

Ben de öyle.

Sigara istedim. Uzattı. Yaktım.

Derin bir nefes çektim. Kulaklarımda baloncuklar patladı. Kulaklarımdan içeri serin hava doldu. Kafamın içi temizlendi. Yapışkan uğultu kesildi. Hayatın sesleri doldu kompartımana.

Trenin ezici gürültüsünün arasında bile seslerindeki telaş anlaşılan insanlar konuşuyordu dışarıda.

"Ne dediklerini duyuyor musun?" dedim usulca.

Başını tazı gibi yukarı kaldırdı. Kaşlarını çatıp bir süre dinledi.

Aniden atıldı sonra:

"Radyoyu aç, radyoyu aç."

Robot gibi uzandım, radyonun düğmesini çevirdim.

Korna ve siren sesleri sesine karışan bir muhabir, yırtılırcasına anlatıyordu.

Canlı bağlantıydı, zar zor seçebildik söylediklerini:

"Kızılay ve civarında büyük panik yaşanıyor şu anda. Meydanda müthiş bir kalabalık toplanmış durumda. Çoğu memurlardan oluşan kitle, sendika, ücret artışı ve demokrasi talep eden sloganlar atıyor. Takviye polis birliklerine rağmen kalabalığın öfkesi yatıştırılamı-

yor. Yetkililerin durumun gerektirmesi halinde silahlı müdahalede bulunmayı düşündüğü söyleniyor. Bu arada şu an elime ulaşan bir bilgiye göre ... gazetesinin Ankara bürosunun bulunduğu binanın enkazı altından bir ceset çıkarıldı. Patlamanın geç bir vakitte gerçekleşmesinden dolayı binanın boş olduğu ve başka can kaybının olmadığı sanılıyor. Evet, şimdi arkadaşım bir başka not daha uzatıyor. Hayatını yitiren şahsın ismi bu. Evet, ne yazık ki sayın dinleyiciler, ne yazık ki ölen kişi, gazetenin sevilen köşe yazarlarından, aynı zamanda Ankara temsilciliğini sürdüren ... Kendisine Tanrı'dan rahmet dilerken, halkımızın ve camiamızın başı sağ olsun demekten başka şu anda... Evet sevgili dinleyiciler, şimdi merkezdeki arkadaşlarım önemli bir telefon bağlantısı kurulduğunu..."

Muhabirin lafını bitirmesini beklemeden hattı devralan spiker konuşmaya başladı:

"Sayın bakan, patlama olduğu sırada kendisiyle telefonda görüşmekte olduğunuzu söylediniz. Tam o anda ne konuşuyordunuz efendim?"

Cevabı bakandan önce Şair verdi:

"Ne konuşacak pezevenkler, kim bilir hangi ihaleyi elbette."

Güldü.

Ben gülmedim.

Yine yüzüme takılıp kaldı.

Huysuzlandım.

"Ne?" dedim sertçe.

"Amma tesadüf," dedi sırıtarak.

"Ne tesadüfü?"

"Bakanın adına dikkat ettin mi?"

Yine alengirli bir şeyler vardı.

Umursamıyordum artık.

"Evet," dedim. "Coşkun..."

"Peki kim bu Coşkun?"

Sıkıntıyla yanıtladım:

"Bakanın teki işte, ne var?"

Mevzuu sündürecekti, kesin:

"Başka?"

"Eşekarısı partisinden İstanbul vekili..."

"Başka?"

"Meclisin en yakışıklı ve çapkın vekili..."

Kahkahayı patlattı:

"Ohoo, magazini de takip ediyoruz demek."

Yüzümün kızarmasını engelleyemedim.

Büyük suskunluğum dahilinde en fazla takıldığım şeylerden biri de buydu işte: Magazin muhabbetleri. Merakın kayıtsızlıkla halleştiği, utangaç, şekilsiz bir zevk alıyordum magazinden. Bütün ülkeyi ağır kokular yayan yılışık kollarıyla sarmıştı ve benim ondan şikâyet etmeye, dahası kaçıp kurtulmaya hiç halim yoktu, ne yapaydım?

Burnumu çektim. Utangaç utangaç güldüm.

Şair devam etti:

"Doğru, takılmadığı kalmadı. Ama bu değil. Başka?"

Patladım sonunda:

"Ananın..."

"Hop hop," diye kesti sözümü. "Oğuz Diyarbakır'da kimin evinde kalmıştı, kimin kafasını yemişti suratına? Sonra yakalanınca kiminle yüzleştirilmişti, kim çözülmüştü hani, hatırladın mı?"

Kulaklarıma inanamadım:

"Üfürdün."

Karşılık vermedi.

Gözlerimi gözlerine diktim.

Doğru söylüyordu.

Uzun bir "hassiktir" döküldü ağzımdan.

"Yaa, sen daha kendi kendine kahret dur."

İlk aklıma gelen soruyu sordum:

"Oğuz'un anlattığı o güzel kadına ne oldu?"

Bir an şaşırdı, duraksadı.

Yaşını bulduğunu düşünmekle yanılmıştım.

Bağırdı:

"Ne bileyim ben? Her şeyi nasıl bileyim? Allah mıyım lan ben?"

Kendi kendime söyleniyordum:

"O herif bu herif. O Coşkun bu bakan. İşe bak sen..."

Coşkun radyoda konuşmaya devam ediyordu.

Şair kâğıtları burnuma dayadı.

"Ta kendisi," dedi. "Hikâyesi en üstte, ondan başla..."

2

Perdeler...

Yüksek arkalıklı, kaba oymalı yemek masası sandalyelerinden sekiz tane var. Adam geniş paçalı, ince kumaştan bej pantolonunu, beyaz, pamuklu fanilasını, neredeyse şeffaf, kaliteli, uzun çorabını, gövde kısmı dar, kocaman yakaları göğüs ceplerine doğru sipsivri uzanan açık mavi gömleğini ve sürekli ütüye yatırıldığı az buçuk parlamasından belli olan, ağında tek bir milim dahi sarılık bulunmayan külotunu bu sandalyelerden birine düzgünce asmış.

Gecenin bir vakti körkütük sarhoş geldiği bir evde gösterdiği bu özen, onun bir hayli düzenli tertipli, belki de hanım evladı, belki de kötü niyetli, belki de hasta ruhlu, belki de patates burunlu bir adam olduğunu gösteriyor. Bu adamın bir bankayla, bir üniversiteyle, bir havayoluyla, bir randevueviyle, bir mafyayla, bir kamerayla alakası olabilir, kim bilir?

Söz konusu sandalyenin yanındaki sandalyeden sarkan şilebezi gömlekten, pencerenin önündeki üçlü kadife koltuğun oyma aslan ayağının dibinde duran ve üzerindeki sarı takımyıldızı lekelerden belki meni silicisi, belki çay kalkanı, belki kültablası olarak kullanıldığı anlaşılan külota kadar giderek mahremleşen bir kadın çamaşırı dizisi ise...

(Tam tamına şöyle bir dizi: Göğsündeki turuncusu yeşiline, yeşili vişne rengine bulaşmış, kocaman güneş kursunu tam ortadan delen derin göğüs dekoltesi, giderek bolaran uzun kollarında dirsek kısmına dek açılmış bol düğmeli yırtmaçları, bel kısmına yerleştirilmiş ince büzgünün asimetrik dalgalı, düşey bir borazan ağzına çevirdiği eteğiyle, ancak taşralı bir Slav'ın giyeceği cinsten şilebezi gömlek, az önce de belirtildiği gibi sandalyeden sarkıyor. Gömleğin, çamaşır sırasını bir tiyatro sahnesinde gururla takdim eder gibi

düzgün bir biçimde halıya uzanmış sol kolunun bittiği yerde bir blucin akordeonu var ki evlere şenlik: antik, korkutucu ve kişilik sahibi denebilir onun için. Elastikiyetinden çok kısa süre istifade edip pütürlü ve kayışsı bir şeride dönüşen lastiği, kopçaları fi tarihinde koptuğundan çıkıntısı kesilerek giderilmiş ve böylece ebedileşmiş bir düğümle meme tutar hale getirilen sutyen: askılar omuzlardan kollara itilir itilmez muhtemelen kalçalara dek kayıveriyor, ama taş gibi katı düğüm, yanı sıra kallavi kalçalar onun bilek hizasına dek inmesine ve ayak başparmağıyla kibarca bir kenara fırlatılmasına izin vermediğinden baş üstünden sıyrılıyor. Bir külotlu çorap, bozguna uğramış, bitmiş, can çekişmiş, can verememiş, üzgün ve neyse artık. Ama külot tam külot, gerçi dantel kısımları dağılayım derdinde, ne var ki iç tarafındaki marka etiketinin capcanlı duran renkleri ve bacak arası kısmına atılmış çifte, ama gayet zarif astarı onun hiç de öyle adi bir mal olmadığını gösteriyor...)

... bunların sahibi olan kadının soyunmayı bir tür keyif haline getirdiğine, üçlü koltukta yatanın erkek değil de bizzat bu keyfin erbabı olmasıysa olan bitene –nedense– çok hayra alamet demlemeyeceğine delalet ediyor.

Duvarda gördüğümüz fotoğraflardaki yaşlı adama, köylü kadına, bitli çocuğa, bilhassa bu bitli kız çocuğuna herhangi bir mitingde daha görkemli boyutlarda rastlayabiliriz. İspanya İç Savaşı, Fransız Devrimi, Ekim Devrimi bildik röprodüksiyonlar halinde dört duvara serpiştirilmiş.

Sırtlarında kapağa hayli yakın tek bir beyazca çizgi, yüzüstü masaya, halıya, koltuk dirsekliğine bırakılmış üç-beş kitap, şımarık, kararsız ve de buhranlı bir okuyucuları olduğunu fazlasıyla kanıtlıyor.

Sonra şu kahve fincanları, diplerindeki kurumuş kalıntıların mat tozsuluğuna bakılırsa, şeker kullanmayacak kadar sıkı bir tiryaki tarafından kulplarından tutulup dikilmişler.

Kül tablalarında izmarit dağları, kitaplıkta raf raf etiketlendirilmiş kitap kümeleri, şiir kitapları bakımından darmadağın, ders kitapları açısından ise bir kütüphane memurunun dizebileceği kadar düzgün.

Hantal bir pikap, sağına soluna serpiştirilmiş kırkbeşlikler ve kahverengi mikadan kapağındaki bir parmak tozla mahzun...

Gün yeni doğuyor. Günün, hacminde toz oynaşan kolları basma perdenin pembe güllerinden içeri sızıyor.

Kadın kalkıyor, gözlerini ovuşturuyor, kollarını ve dudaklarını ikiye ayırıp geniş geniş esniyor, yüzünde aptal bir ifadeyle etrafa göz gezdiriyor, bakışları bir an sandalyenin arkalığına düzgünce yerleştirilmiş erkek çamaşırlarına takılıyor, çıplak olduğunu fark ediyor, başını eğip çıplaklığına bakıyor, derken külotunu görüyor, uzanıp alıyor, üzerindeki lekeleri inceliyor, lekelerin genişliği ve sarılığı ona uzun zamandır tek tüfek kalmış biriyle yatmış olabileceğini düşündürüyor.

Kadın salonun hole açılan kapısına seğirtiyor, burnuna çalınan erkek teri kokusu onu doğruca yatak odasına götürüyor. Bir süre kapıda durup sinir bir yayıklıkla yatağı kaplamış, sessizce uyuyan adama bakıp onun kim olduğunu hatırlamaya çalışıyor, hatırlayamayınca daha beter sinirleniyor ve gidip adamı dürtüyor.

Adam bir-iki mırıldanıp öbür tarafına dönüyor, kadın bu defa eğilip adamı omuzlarından sarsıyor, adam sıçrayıp uyanıyor ve ilk söylediği söz, "Özür dilerim," oluyor.

Kim bunlar? İsimleri önemli değil. Belki de arkadaşınız, abiniz, ablanız, hatta anneniz ya da babanız. Biri çok dikişli bir güzel sanatlar öğrencisi, diğeri patates burunlu bir iktisat doktoru. Biri uçup gitmiş, diğeri durup kalmış. Biri sevgilisiyle şu son günlerde hiç durmadan kavga etmiş, diğerinin hayat boyu tek bir sevgilisi olmamış. Biri meyhanede dağıtıp kusa ağlaya taksi çağırmış, diğeri taksinin kapısını açıp yanına süzülmüş. Biri bu işlere daha alışık olduğundan elini yumuşak bir şeye atıvermiş, diğeri yumuşaklığı nefesi kesile kesile sert hale getirmiş.

Erkek ayağa fırlıyor, buruşuk bamyası önünde sallanıyor, kadın ağzını açıp gözünü yumuyor, bunu neden yaptığını bilmiyor, ama canı bağırmak istiyor.

Adamın bir an önce defolup gitmesini istiyor, başı ağrıyor, midesi yanıyor, adam sendeleye sendeleye salona koşuyor.

Kadın estirdiği minik terörden memnun, mutfağa yöneliyor, içini açacak bir şeyler aranıyor, bulamıyor. Sokak kapısı açılıp yumuşak bir sesle kapatılırken tezgâhın üzerindeki buruş buruş bir hıyarı tutup bırakıyor. Buzdolabını açıp gördüğü ilk şişeyi kafasına diki-

yor, gazoz, midesi daha da yanıyor, bir maden suyu çıkarıyor, sebzelikte yarı yarıya çürümüş limonlardan birini yoklarken kapının zili çalıyor, hiç istifini bozmuyor, en düzgün limonu alıp kesme tahtasının üzerine koyduğunda kapı zili daha da ısrarla çalınıyor, hatta bununla kalınmıyor, kapı yumruklanıyor.

Kadın bağıra çağıra, en yakası açılmadık küfürleri art arda sıkarak kapıya yöneliyor, kapıyı açıyor, karşısında aynı adam duruyor.

Kapıyı adamın suratına oturtmak için hamlede bulunuyor, ama adam gözlerini kadının hamle esnasında sallanan gevşek memelerine dikerek can havliyle atılıyor, kapıya dayanıyor, aralarında bir diyalog gerçekleşiyor:

"Dışarısı bomboş..."

"Ne yapayım?"

"Tanklar var, askerler var..."

"Demek ki boş değil. Hadi yaylan!"

"Anlamıyorsun, sadece onlar var, her yerdeler, çoklar..."

"Ne yani?"

"Darbe. Darbe yapmışlar!..."

İşte böylece tanıştılar. Bir tür kader ortaklığı, serüven, sürgünlük hissiyatıyla kaynaştılar. Radyodan bildiriyi dinlediler, üç gün sokağa çıkma yasağı olduğunu öğrendiler, nohuda, makarnaya baktılar, rahatladılar, bazı sakıncalı dergileri, kitapları, afişleri termosifona tıktılar, ısınan suyla banyo yaptılar, daha bir rahatladılar, bildiri aralarında kalın sesli bir adamın söylediği kahramanlık türkülerinin tarihte tekabül ettiği olaylar üzerine, darbenin muhtemel sonuçları üzerine, sonuçların etkileri üzerine, etkilerin tepkileri üzerine sohbet etmeye koyuldular.

Kadın darbenin ikinci günü, sabah, adam perdenin aralığından sokağa bakarken, karınca kararınca düzdüğü kahvaltı tepsisini sehpaya koymaktadır. Adamın sırtına şöyle bir göz atıp aslında hiç de fena bir gövdesi olmadığını düşünürken, bu gövdeyle birleştiği geceyi boşu boşuna gözünün önüne getirmeye çalışırken, bu sabah yine ayrı yerlerde uyandıkları için memnuniyet duymaktadır. O, çünkü, bir miktar avanağın iddia ettiğinin aksine, hiç de hafif ve kolay bir kadın değildir. Adam köşedeki bakkala, bakkalın önünde uzayan, az önce kendisinin de girmiş olduğu ekmek kuyruğuna gözünü

dikmiş, bakmamaktadır. O, çünkü, bu geceki muhabbetin muhtemel sürprizlerini sürpriz olmaktan çıkarıp gerçek bir ihtimal haline getirmenin küçük küçük hesaplarını yapmaktadır.

O bu hesaplara dalmışken dükkândan uzun boylu, yakışıklı bir adam, kolunun altında yassılmış iki ekmekle çıkmakta ve kadının evine doğru ne hızlı, ne de yavaş adımlarla yürümeye başlamaktadır.

Kolunda ekmekle, bu darbezede, darbedar ya da belli mi olur, darbe vesilesiyle hane kurup mutlu olacak çiftin evine doğru yaklaşmakta olan adamın her daim sülün gibi bir boynu olmuştur, dağ gibi iridir, hiçbir zaman çökük omuzları olmamıştır, ama boyunsuz ve omzu düşük adamlara hesap verir.

Hep öfkelidir, hep haksızlığa uğradığını düşünür, çünkü çözülmüş, suçu başkasına atıp, çözüldüğünü saklamayı başarmıştır. Çözüldüğü için de korku nedir bilmez, tek bir kavgadan mağlup çıktığını gören olmamıştır. Çok zorda kalırsa öyle küfürler sıralayarak kaçar ki, kimse onun kaçtığını düşünmez, sanki küfürleriyle bitirir hasımlarını ve o an, olsa olsa biraz hızlıca gitmektedir.

Bileğine ve aklına güvenir, eline silah almışlığı, sınırlardan ötelere adam uçurmuşluğu vardır. Silahı çok onayladığından değil, mecbur kalmıştır. Çünkü haksızlığa dayanamaz, namusuna düşkündür, sadece kendisinin değil, herkesin namusuna düşkündür, çözülmüştür ve daha da düşkündür. Babası oysa, keyifli ve keklikli bir av sonrasında, yanlışlıkla ateş alan tüfeğine bir gözünü vermiştir. Babası durup durup, bu gözüm var ya, senin bizi bırakıp giden orospu annendir, işte şimdi kurtuldum ondan, der, güler.

İddialıdır ekmekli adam. O büyülü, dumanlı, büyük işler odasına duhul olduğunda fırtına gibi esmekte, önce güleç, sonra mesafeli, sonra da asık yüzlerle dalaşmaktadır. Bu durumu umursayıp umursamadığı bilinmez, böyle alengirli hususlarda ağzını bıçak açmaz. Onun için önemli olan, bir şeyin işlemesidir, işleyen şey pas tutmaz, ona çomak sokulmaz, o elbet bir yerlere varır ve vardığı yer de bir önce olduğu yerden daha kötü olmaz. Hayatta hele, çözülmek de varsa, asla daha kötü olamaz. Çözülmüş ama susmamıştır, aksine, çözülünce daha da dillenmiştir, bu yüzden hep hareket ister...

Hiç fark etmez, ama adı Coşkun'dur.

Boynunu eğmiş geliyor, omuzları neredeyse meme hizasına düş-

müş, şu an ne hususta kime hesap vermesi gerektiğini bilmiyor, düpedüz kaçıyor çünkü. Çözülmenin hesabı öyle böyle verilir ama, kaçmanın hesabı verilir mi?

Ne olduğunu anlamıyor, haksız bir şeyler olduğu kesin, köşe başlarındaki askerlere bakıyor, yanlarından sokak itleri gibi ürkek ürkek süzülüyor, içi kıyılıyor.

Aa, ama bu da ne? Sadece acımıyor içi, yanıyor da. Midesinden boğazına doğru, içi ateşten bir balon şişip inip duruyor, kasıklarının üzerinde karıncalanmalar, karın boşluğu sanki postallarla eziliyor.

Ne bu, ne bu, ne bu?

İşte korku dedikleri bu olsa gerek.

İşte adına yaraşır zor durum tam da bu olsa gerek.

İçinden basıyor küfrü, kime olduğunu pek de bilmeden, ana avrat, bezelye deve düz gidiyor. Kapıya iyice yaklaştığını görüyor, adımlarını daha da hızlandırıyor. Şimdi iki yanımda iki revolver olsaydı keşke, diye düşünüyor.

Kapıya üç-beş metrelik mesafe kalmışken, askerler beriki apartmanın kapısından ite kaka bir adam çıkartıyor. Yüreği gümbürdeyerek olduğu yere mıhlanıyor Coşkun. Bu adamı tanıyor, bu adamı çok iyi tanıyor, insan daha beş gün önce bir temiz patakladığı adamı nasıl hatırlamaz?

Önünden geçerlerken adamla bir an göz göze geliyor, o an tamam diyor, bu iş buraya kadar, cümle vücudunu kas kas yokluyor, koşmaya hazırlanıyor.

Adam onu görüyor ve yüzünden anlık alaycı bir gülüş gelip geçiyor, sonra başını çevirip zor yollu yürütülüşüne devam ediyor.

Ekmeklinin kalbi, kendisini de şaşırtan bir minnet ve saygı hissiyle dolarken, muhakemesi, bu hissiyatın bilinmesi halinde kendisine verilebilecek cezaları hesaplıyor.

Adama yumrukları indirirken söylediklerini hatırlıyor: Pis revizyonist, adi reformist, yavşak oportünist...

Apartmanın kapısına varıyor. Kapıdan içeri kedi gibi süzülürken içini bir ferahlık kaplıyor.

Ekmeğin üzerine sürülen bu yağın çok zararlı olduğunu, eğer tüketimi devam ederse yirmi yıla kadar ülkede atmış yaşından fazla yaşayan insan kalmayacağını söyleyen bayan doktorun kızıla çalan

saçlarının sarhoş eden büyük imgesi aklından fasılalarla geçen iktisat doktoru, bir yandan da vişne reçelinin nasıl bir hoşluk halinde uzayıp ekmek diliminin üzerine damladığını düşünürken, kadın drama bölümünün yaşlıca hocalarından birinin kendisine nasıl sarktığını biraz ayrıntılıca anlatıp gece sonunun nemli ihtimalini iktisat doktorunun gözünde biraz daha kuvvetli hale getirirken, kapı çalınıyor.

Kapı güm güm vurulsa belki daha iyi, ikisinin de tuzu kuru çünkü, ama öyle sinsi ve tedirgin bir çalış ki bu, bir şeyler kestirebilmek mümkün değil. Ne de olsa en sıradan insanın bile artık bir vahşi batı dekorunda yaşanacağını hilafsız anladığı günler bu günler.

Kapı açılıyor.

Ve Coşkun kadını bağırtıyor.

Coşkun'un kadını ilk bağırtması değil bu. Aylarca bir vajina duvarı mantarının ilişkilerini ne vahim raddelere kadar zedelediğini anlayamazlarken, Coşkun kadına umursamadan abanmış durmuş, kadın ise bu duruma kocaman bağırtılarla karşılık vermişti.

Coşkun homurdana homurdana yan tarafa kaykılıyor, duvara yaslanıyor. Yatakta da böyle yapardı. Sırtını dönüp mantarın kendi sorunu ve zaten kendisinden sirayet olmadığını düşüne düşüne bir kat daha öfkelenirken, kadın ona sarılır ve kulağına ayarı yerinde, teskin edici kelimeler fısıldardı.

Şimdi ama, ya ama işte şimdi kadın Coşkun'a sarılamadı, zerre fısıldayamadı. Aklından ışık hızıyla iktisat doktorunun salondaki hacmi geçti, nedense soğanların küfü, limonların moru da. Ama esas düşünce, hepsine sisli bir örtü gibi egemen oldu. Öyle sıvı bir düşünceydi ki bu, iki yana sarkan kolları put oldu kaldı.

Bir darbe devrimcileri sevmezdi, devrimci sevgilisi olanları da sevmezdi. Keşke sevgilisi iktisat doktoru olaydı. O vakit soğanların küfü belirli bir seviyede temizlenebilir ve nohutlar püsür bir tatil günü gevşekliğiyle tencerede pişmeye bırakılabilirdi. Bu kadarla kalırdı mesele.

Coşkun'un ortalığı dağıtması beklenirdi böyle bir durumda. Kapıdan içeri tedirginliğini delikanlıca bastırmaya çalışan bir hışımla girmesi ve daha baştan göt oğlanı halli iktisat doktoruna bir kafa oturtması, kadına ise en azından aşağılayıcı bir bakış fırlatması beklenirdi.

Öyle değil mi Coşkun? Sen öyle yapmaz mıydın? Sen ki...

Coşkun, gözlerinin ta derininde, ayasını kaşıdığı ellerinde, kırış kırış pantolonunun içinde titreyen bacaklarında yenik bir komutan utancıyla ayaklarını paspasa sildi. Oysa ayaklarını paspasa silmesi daha iki gün öncesinde vaki miydi? Tak diye dalar, lak diye oturur, pat diye soyar, şak diye girmez miydi?

Kapıyı bizzat kendisi, ki bunu da hiç yapmazdı, yavaşça kapadı. Bütün bu hareket silsilesinin peşi sıra yapması beklenir olan, ayaklarına şimdi başka ayaklarda duran ağırbaşlı terliklerini geçirip parmaklarının ucuna basa basa gidip dolabın birine gizlenmekti.

O, kapı açılır açılmaz ve içeriye girip kilit dilinin yuvasına oturduğunu belirten yumuşak sesi duyar duymaz edindiği pelteleşme halini iktisat doktorunu görür görmez şöyle bir itebildi yine de. Şöyle de bir gerindi. Ama göğsüne sızan tonlarca korkunun ağırlığıyla kısa sürdü kasılması, gevşedi.

Önce kadına, sonra boşalmış duvarlara, raflara, sonra tekrar kapıya ve en nihayetinde merakını dizginleyemeyip iktisat doktoruna baktı. Sıktı elbet, ama bir daha horoz gibi kabarmadan edemedi.

Bu kabarma da uzun sürmedi neyse ki, bu kez gevşerken canına perişan bir sıkıntı hücum etti. Canının bir analizi çıkarılabilse görülürdü ki, cümle fikrine hâkim olan, orada o anda bir erkeğin sürpriz varlığının onda doğurduğu kıskançlıktan ziyade, kendisini, az önce sorunsuz açılan kapıdan edindiği rahatlık duygusundan düşmüş hissetmesiydi.

Coşkun tek kelime etmeden, ama bir gün öncesinden kalma racon sosu gereğince iktisat doktoruna hafif bir klark çekmeyi de ihmal etmeden salona seğirtti.

Koltuğa oturdu, genelde bu durumda geniş kulacını koltuğun ahşap oymalı arkalığına atması beklenirdi.

Oysa şimdi kolları yanında. Sol kolunun bitimindeki başparmakla işaretparmağı arasında, pek bir eski olan koltuğun sık kadife dokumasından fırlamış, durmadan ezdiği bordo ipin oyalayıcılığı duruyor. O ip biraz iktisat doktoruysa, biraz da yüreğidir, içidir. Elbette öyledir.

Kadının içinden dayanışma duygusuna benzer bir şeyler, dokunaklı, içlendirici bir hüzün geçebilirdi belki, şu iktisat doktoru ol-

masa. Onu çok önemsediğinden değil. Az önce, sokağa çıkılamamasını eğlenceli kılabilecek bir vücuttu o, şimdi ise zaten hep kaçmaya teşne rahatını kaçıran bir vücut.

Doktordan hoşlanıyor çünkü. Şimdi artık emin olduğu bir şey var ki, Coşkun'u hiç sevmemiş. En son kavgalarını kesin bir ayrılık kararıyla sonuçlandırmadığı için nasıl da pişman.

İktisat doktoruna gelince, devrimciler zaten oldu olalı fazla cüretli, pek hoşlanmadığı tiplerdir. Tedirgin olur onlardan, çok derinlerde bir saygının, bir tür hayranlığın, kabadayı filmlerini ona hep bir tür sıkıntıyla izleten o korkaklık duygusunun altını kazdıkları, ona rahat vermedikleri için sevmez onları.

Bir türlü denize atlayamayan, durmaksızın denizin soğukluğundan, derinliğinden, vakitsizliğinden, hastalığından yakına yakma eriyen, çevredekilerin buz gibi sessizliğiyle daha da yaralanan, alaycı bakışlarını ta etinde hisseden daimi bir yeniyetmedir, hep durduğu yere çakılı kalandır o.

Ona sorulursa, muhtemelen bu sefilliği konusunda da biriciktir. Oysa hiçbir şey için söz vermemiş, hiçbir kıllı işe girişmemiş, bir kitap kurdu olmuş, üniversite koridorlarının gevşek, güvenli havasına kapağı atmıştır, öyle ya, ne suçu vardır bundan gayri?

Şimdi bunları düşünüp yetersiz yetersiz öfkelenirken, şu karşıdaki ayının ansızın üzerine atılıp onu lime lime edeceğinden hiç mi hiç kuşkusu yok, dibine dek korkuyor, ellerini kollarını nereye iliştireceğini bilemiyor, ne idüğü belirsiz sarhoş bir kadının peşinden aşağılık aşağılık seğirttiği geceye lanetler okuyor, bir daha meyhane hovardalıklarını aklına bile getirmeyeceği hususunda kendi kendine yeminler ediyor. İçine, bütün benliğine ağır ağır, ağır bir geç kalmışlık duygusu yayılıyor. Dışarıda da tanklar üstelik.

Coşkun yavaşça kalktı koltuktan, yavaşça mutfağa yürüdü. Şu an için yavaşlık en geçer akçe. Aklına yavaşlık ve ağırlıktan başka bir jest gelmiyor. İçini kemiren sıkıntı boğumlarını fırlatıp atmak ve karşısındakilere ferah bir "nasılsınız" savurmak istiyor aslında.

Güvenlikte olmak, güvenlik duygusunu bir an önce kazanmak, konumunu aldatılmış, birdenbire rahatsızlık verici bir şekilde sahneye çıkmış, üstelik korkutucu bir kaçaklığı yaşayan adamdan çıkarıp, hızla, birdenbire, rahat, anlayışlı, kaba saba bir hoşsohbetlikle

cıvıldayan, bunları yaparken kadınına rahatça, güvenle sarılan, saygın, büyük hislere vesile olan bir devrimciye çevirmek için yanıp tutuşuyor.

Kadın anladı, malını bilmez mi hiç? Coşkun önemli bir mesele olduğunda hep, çüke sürülmeyecek bir mesele olduğunda da sık sık böyle yapar. Yavaşça ötelere yürüyerek, yanma, mahrem bir yere davet eder onu.

İki saniye arayla mutfağa girdiler.

Coşkun ölçülü olmaya çalışan bir sesle başladı:

– Kim bu adam?

– Arkadaşım.

– Ben niye hiç görmedim, neden bana hiç söz etmedin ondan?

– Ne bileyim ben, her tanıdığım insandan nasıl söz edeyim sana?

– O da mı gizleniyor?

– Hayır hayır, yok öyle taraklarda bezi.

– O zaman akşam burada kaldı.

– Hayır.

– Aptalsın sen. Ulan yalan söylenecek zaman var, söylenmeyecek zaman var. Darbe oldu kızım, her yerde askerler tanklar geziyor, kuş uçurtmuyorlar iki gündür sokakta.

– Ya sen nasıl geldin?

– Bırak şimdi beni, yattın mı onunla?

– Lütfen yapma!

– Kızım çok zor değil, yattın mı yatmadın mı, bana onu söyle.

– Hayır.

– Doğru mu?

– Evet.

– Yemin et.

– Öff, saçmalama ya! Yemin kim sen kim?

– Bağırma bana, kardeşin üzerine yemin et.

– Benim kardeşim yok.

– O zaman annen üzerine yemin et.

– Sen dalga mı geçiyorsun benimle. Yatmadık dedik işte.

– Nasıl inanayım sana?

– Annem üzerine yemin ederim, annemin ölüsünü öpeyim, annemi kara topraklara gömülmüş göreyim ki yatmadım. Tamam mı, ol-

du mu, inandın mı bana?

– Tamam tamam. Sen geç içeri, ben duşa gireceğim. Çocuğa da söyle, kusura bakmasın.

Kadın afallıyor. Kan çıkacağını sandığı bir işten bu denli kolay, üstelik saçma sapan bir yemin silsilesiyle yakayı sıyırmış olmaktan dolayı şaşkın.

Birden bir rahatlık, ama çok fazla bir rahatlık sarıyor içini, gevşeyiveriyor.

Salona geçiyor, iktisat doktoruna neşeli bir muziplikle göz kırpıp fısıltılı iki-üç kelimeyle durumu anlatıyor.

Doktorun içini Coşkun'a karşı şükranla karışık bir sıcaklık kaplamaya başladı bile.

Rahatlıyor o da.

Derken Coşkun banyodan çıkıyor, döküne saçıla yıkanmış, kaç günün kirini, gerginliğini, karmaşasını üzerinden atmış, o da bir rahatlamış, bir gevşemiş ki, tank seslerini bile duymaz olmuş.

İşte darbe biraz budur.

Aslında çoğunlukla budur.

Darbe, insanlara hesap kitap öğretir.

3

Durdu tren. İndik.

İstasyonda yolcudan çok asker vardı, her tarafta silahlı devriyeler dolaşıyordu.

Kimlik sordular.

Kısa boylu bir askerdi soran, uzun uzun baktı bir yüzüme bir kimliğe, teşekkür edip çekildi önümden.

Başım tutmuştu yine, büfeye yanaştım, aspirin istedim, yoktu.

"O zaman bir küçük cin ver," dedim.

Vişne suyu da aldım. Şair tuvalete gitmişti.

Vişne suyunun yarısını, ortasından sadece kupkuru bir dal yükselen büyük bir saksının dibine boşalttım. Cini vişneye karıştırdım, bir yudum çektim. Başım tatlı tatlı döndü, içime bir hoşluk yayıldı, büfenin kenarındaki tel raflara alt alta dizilmiş gazetelere göz attım.

Hepsinde tek bir mevzu vardı. Elbet. Son hedeflerden biri Ankara'daki dev bir alışveriş merkeziydi. Vaktiyle pırıl pırıl parlayan, adeta bir uzay gemisine benzeyen beş katlı lüks bina, üzerine basılıp patlatılmış kesekâğıdına benziyordu şimdi.

İlginç bir manzaraydı.

Şair çıktı geldi tuvaletten. Yanımda durup gazetelere baktı. Elimdeki kutuyu istedi, verdim, kokladı.

"Aferin, çok severim," dedi.

"Senin sevmediğin içki var mı?" diye sordum gamsız gamsız.

Duymadı bile.

"Çerez bitti, alalım biraz," deyip büfeye yanaştı.

Beş-on paket fındık fıstık alıp cebine tıktı.

"Hadi, boş ver şu yavşak gazeteleri, gidelim," dedi ağzını cine dayarken.

*

Kompartımana dönünce huzurla doldu içim. Evimdi artık burası. Eski koltuklarını, rengi uçmuş perdelerini, soğuk hava kokan raf demirlerini seviyordum.

Sessizce cinden çektik.

Bardak kullanmadık, elden ele yaptık.

Çerez uzattı, istemedim.

Uzun uzun dışarıyı seyrettim.

Bizim küçük asker önüne geleni durdurup kimlik soruyordu.

Bazıları öfkeleniyor, el kol sallıyor, "Bu kaçıncı, daha az önce sordun ya kardeşim," gibi laflar ediyordu.

Asker de bu azarları sessizce dinleyip ısrar etmeden kenara çekiliyordu.

Alışılmadık bir durumdu.

Askerlerin üzerindeki yılgınlık açıkça fark ediliyordu. Devriyeler uyuşuk uyuşuk dolaşıyorlardı peronlarda. Sık sık banklara, duvar kenarlarına ilişiyor, gelen geçene ilgisiz gözlerle bakıyorlardı.

Gözlerimi dışarıdan ayırmadan sordum:

"Bu defa olacak mı sence?"

Cevap vermedi.

Çok da önemli değildi.

Yüzüne çevirdim gözlerimi:

"Biz sanırım, aynı filmlerdeki gibi yeniden toplanan bir ekibiz, öyle mi?"

Keyifli keyifli güldü.

"Biz" demem hoşuna gitmişti, biliyordum.

"Ekibin terkibi biraz muğlak, ama öyle oluyor herhalde."

Rahatça sordum:

"Nasıl yapıyorsunuz? Nasıl uçuruyorsunuz onca yeri?"

Ciddi ciddi şaşırdı:

"Bizim uçurduğumuzu da nereden çıkardın? Hem biz dediğin de kim?"

Ben de şaşırmıştım:

"Kim uçuruyor öyleyse?"

Sinirlendi:

"Biz diye bir şey varsa, o da üç tane kıçıkırık, ayyaş herif. Nereden bilelim kimin uçurduğunu?"

Bir süre şaşkın şaşkın birbirimize baktık.
Muhtemelen aynı şeyi düşünüyorduk:
Sahi, kim uçuruyordu oraları?
İlk ayılan Şair oldu.
Kucağıma bir fındık paketi fırlattı:
"Cin vişneyle iyi gider."
Kendi de bir tane açıp kıtırdatmaya koyuldu.
Bende soru bitmezdi:
"Nasıl buldunuz beni?"
"İyi bulduk."
Başlamıştı işte.
Ama ben de işi öğrenmiştim.
Hüzünlü gözlerle sarktım üzerine.
Üzüldü. Başarmıştım:
"Şöyle özetleyeyim: Seni Ahmet'e götürmemiz lazımdı."
Konuşurken çok samimiydim:
"Bu iyi bir hikâyedir umarım."
Duymadı.
"Ne zamandır seni arıyorum," dedi düşünceli bir halde.
"Bir dakika bir dakika," diye atılıp sözünü kestim. "Meyhaneye yıllardır takılırsın ve beni arıyorsun, öyle mi?"
Kollarını, beni kucaklayacakmış gibi geniş geniş açtı, sııttı:
"Senin sen olduğunu bilmiyordum ki. Senin varlığından, İsmail'den defteri aldıktan sonra haberimiz oldu. Sonra gittik annenin izini bulduk, baktık ölmüş, etraftan sorup soruşturduk, senin ismini öğrendik, kenti terk ettiğini..."
Bu kadar da olmazdı:
"Her gece iki masa ötende oturan beni aradın aylarca, öyle mi?"
"Vallahi de öyle."
Gülmeye başlasaydım, artık iflah olmazdım.
O yüzden boğazımı temizledim.
En ciddi sesimle konuştum:
"Aslında niye şaşırıyorum ki? Beni kimse tanımaz, yıllardır bana rakı getiren garsonlar bile ne soyadımı ne de ne iş yaptığımı bilir."
Fındıkları bitirmiş, fıstıklara geçmişti:

"Tosun Osman'ın Leventleri diye bir kitap düzelttin mi?"

"Düzelttim."

"Kapağına hiç baktın mı peki?"

"Bakmadım. Niye?"

"Tashih var."

"Olamaz. Ben yanlış yapmam. Hele kapakta..."

Nerede olduğumu, ne yaptığımı unuttum bir an. Telaşlanmıştım. Ben, hele hele kapakta tashih atlayacaktım ha?

Şair yerinden kalkmış, yine o çantayı indirmişti.

İçinden malum kitabı çıkarıp uzattı.

Bakar bakmaz gördüm:

"Tosur Osman'ın Leventleri" yazıyordu.

Bu harf karakterinde, "r"nin çengeli aşağıya doğru biraz fazla sarkar, "n"nin alanını taciz ederdi. Ama az dikkatli bakınca hata fark ediliyordu.

"İki ay kadar oluyor. Bunu gördüm kitapçıda. Açıp baktım, kim bunu düzelten dangalak diye..."

Alınmıştım, sinirlenmiştim.

"Ayıp oluyor ama," dedim küskün bir sesle.

Umursamadı:

"Adını orada gördüğümde şok oldum. Yayınevini buldum. Ama asıl şoku seni tespit ettiğimde yaşadım. Susuyorsun, kimseye bulaşmıyorsun, ama sandalye de değilsin ki be adam. Bir süre yanaşmadım sana. Ne yaptığını, nasıl yaşadığını gözledim. Öğrendikçe sevdim seni, hikâyeni sevdim..."

"Neden?"

"Aynı benim gibiydin, aynı baban gibiydin..."

"İşten atılmamı mı bekledin yanaşmak için?"

"Hadi ya, işten mi atıldın?"

*

Cin bitti bitecekti.

Dilim dolaşıyordu konuşurken:

"Bombalara alıştım. Bundan böyle ancak parlamento keser beni. Gittikçe de yaklaşıyor. Kuşkum kalmadı, orayı da uçuracak."

Şair birden hatırladı:

"Eee, nerede kaldı JB?"

Ayağa fırladım:

"Tren ne zaman kalkar acaba?"

"Daha var, daha var," dedi Şair.

Tren milyonuncu kez öterken indim aşağı, büfeye koşup kaptım JB'yi, tam raylar titremeye başlamışken geri döndüm.

Soluk soluğa kalmıştım.

Şişeyi gururla yatırdım koltuğa.

"Çikolata da alsaydık iyi olurdu," dedi.

İç cebime attım elimi, sihirbaz edasıyla upuzun bir sütlü çikolata çıkardım, bu kez ben çektim fırlatma hareketini.

Beğenmişti hareketi.

"Aferin," dedi. "Adam olacaksın."

Çocuk gibi sevindim.

Öksürdü.

"Önce şu cini temizleyelim," dedi.

"Olur," dedim, bir dikişte kuruttum cinli kutuyu.

Bağırdı:

"Yavaş be koçum."

JB'ye uzandım.

Açtım.

Bardaklara doldurdum.

Şair'e bardağını vermeden önce, "Karşılığında bir hikâye isterim," dedim.

Tomarı uzatırken sordu:

"Atakan Koral'ı tanır mısın?"

Tanırdım elbet.

"Tanırım elbet," dedim.

Benim gibi bir adam, magazinlerin gediklisini, kültür dünyasının şahını tanımayacaktı da, kimi tanıyacaktı.

Bir gazetenin kültür sanat hiçbir şeysiydi.

"Bu onun hikâyesi," dedi.

"Ne ilgisi var?" diye sordum, cevap beklemeden.

"Çok ilgisi var," diye cevapladı bekletmeden.

4

Aynalar...

Atakan Koral'ın bir yüreği var ki lime lime. Gözyaşı her daim gözünün ucunda. Korkak, iyi yürekli, saftirik biri. Bir nevi annesinin kurbanı, Ekrem Bora olamadı çünkü. Kendini bildi bileli erkekleri kadınlardan çok düşündü, çok sevdi, çok arzuladı çünkü. Ne var ki hep kadınlarla evlenmek zorunda kaldı. Sevgilisi olmadı değil, hayat zaman zaman onun da burnunu gıdıklamadı, onun da gıdısını okşamadı değil. Gelgelelim bir bakıyordunuz, ferah bir vadiden tam teçhizatlı atlılar, çatlak topraklara tüküre tüküre ilerliyorlardı. Önlerinde dimdik, sarışın, göz alıcı bir süvari cennet gibi bir ülkeye karar bozmuş heyecanla titrerken birden duruyor, bağırıyor, gerisin geri dönüyor ve bir dondurma eriyordu, bir hoşluk eriyordu, geceydi, sıcaktı, karanlık odalarda uyanılıyordu, ter kokulu süvari...

Ülkenin çok satan gazetelerinden birinin kültür sanat sayfasını yöneten Atakan Koral, ömründe iki kez bağırdı, her bağıran insan gibi, iki kez korkmadı. Kaderi o bağırmalarla değişti. Hiç ummazken, aslında pek de istemezken adam olup çıktı.

İlki:

Bağrış çağrış bir kıskançlık kavgasının orta yerinde, ne zamandır film çekemediğinden bunalımdan bunalıma sürüklenen yönetmen sevgilisi Yüksel, yazmak için fazla hazcı ve geri zekâlı olduğunu yüzüne yüzüne haykırmıştı. Kendisinden yaşça biraz küçük olan Yüksel'i ne kadar severse sevsin, ne denli hayranlık duyarsa duysun gururlu biriydi Atakan Koral.

Ertesi sabah, henüz gözyaşlarının nemi kurumamış yastığından başını kaldırır kaldırmaz, iki yıldır bin bir özenle çekip çevirdiği evden, seksenlinci sayfasına dek yazdığı romanı da dahil, tek bir çöp dahi almadan sokağa fırlamış, böylece güzel sevgilisini, yazarlık

hevesini, midesine ve karaciğerine hiç iyi gelmeyen arkadaş çevresini uzunca bir süre geri dönmemek üzere ardında bırakmıştı.

Sokağa çıktığında kuşlar cıvıldıyor, yumuşak ayazlar kedi misali yalanıyor, çöp kamyonlarının gargarları, simitçilerin seslerine, evine dönen çalgıcıların küfürlerine karışıyordu. Yüzünü acıyla kaldırdı, dünyanın en içli bakışıyla gökyüzüne baktı ve küçük bir tilki gibi tiz bir bağırış kopardı. Bağırırken de beyninde bir şimşek çaktı. Doğruca, annesinin aylardır gidip görüşmesini ve iş istemesini söylediği, uzak akrabası ve ülkenin en şahsiyetsiz gazetecisi olan Hüsnü Bey'in yanına yollandı.

İşte Atakan Koral'ın ilk bağırışından sonraki korkusuzluk diyarını, evle gazete arasında yürüdüğü kırk dakikalık o yol, gazete binasının tırmandığı merdivenleri ve Hüsnü Bey'in odasına varana dek geçtiği soğuk koridorlar kurdu. Bağırırken o kadar acı duymuştu ki, korkmaya gücü kalmamıştı.

Ne var ki Hüsnü Bey'in odasına girer girmez yüreğini sarıp sarmalayan acı zarı sıyrıldı, midesinden saç diplerine doğru bir karınca ordusu yürüdü, korkuları rücu etti ve Yüksel'ini özleyiverdi. Atakan Koral'ın kısa cesaret tatili sona ermişti.

Hüsnü Bey, teyzesinin kızının bilmem nesi olan ve biraz esintili bir kadın olduğunu bildiği Aliye Hanım'ın öve öve helâk olduğu oğlunun bazı tuhaf huylara sahipliğini, yazarlık hevesiyle kendi kendine eziyet çektirdiğini, akıl sır ermez ilişkilere girip çıktığını duymuş, hiç beklemediği bir anda, iş isteğiyle karşısına dikilmesine fena bozulmuştu.

Daha ilk görüşte hayata dair en ufak bir mefhumu, çalışmak bakımındansa bir zerre tasavvuru bulunmadığını anladığı bu adama ne gibi bir iş vereceğini kestiremiyor, başından savsa Aliye Hanım'ın işlek çenesinden sülale içinde, şöyle iyi taraftan bir iş verse, gazetede uçan sineğin bile izini süren ketum patronu karşısında zor duruma düşeceğini biliyordu. Soylu, geleneklerine bağlı ve dayanışmacı bir sülalenin mensubu olmanın elbet birtakım mesuliyetleri vardı, fakat karşısında tek kelime etmeden, elini kolunu nereye koyacağını bilemeden oturan şu acize verilesi işlerin gerektirdiği mesuliyetler ne olacaktı?

Sonunda düşünmekten yorulan, Atakan Koral'ın suskunluğuna

mukabelen ettiği genel geçer muhabbetlerden sıkılan Hüsnü Bey, onu istihbarat servisinde ufak bir muhabirliğe alıverdi.

İkincisi:

Altı ay sonrasıydı. Hüsnü Bey, Atakan Koral hususunda daha ilk günden ne kadar haklı olduğunu gördü ve insan sarrafı olduğu yönündeki berbat öz gözlemi bir radde daha sağlamlaştı.

Atakan Koral önce pinekledi, sonra sıkıldı, sonra kaçıp kaçıp gitmeye başladı, sonra istifa etmeye kalktı, sonra Aliye Hanım mide kanaması geçirdi, sonra Hüsnü Bey'le konuşup iknaya uğradı ve aynı o ilk cesur ülkenin güzel sabahı gibi hafif bir pazartesi sabahı, yeni evinin kapısından işe geç kalma telaşıyla sokağa fırlamasıyla, burnunun dibinde adamın birini kurşunlamaları bir oldu.

Hemen çantasındaki makineye sarıldı ve önce önü sıra kaçan iki adamın, ardından, kaldırımda son nefesini vermek üzere kasılıp gevşeyen kurbanın fotoğrafını çekti.

Saldırganlar, fotoğraflarının çekildiğini fark etmişler, bir elli metre kadar uzaklaştıkları yerde arkalarını dönüp silahlarını Atakan Koral'a doğrultmuşlardı ki o, yüreği umutsuzluk ve şaşkınlıktan korkuya yer bırakmayacak denli tortop olmuş bir halde bağırarak üçüncü kez deklanşöre bastı.

Makinede film kalmadığını haber veren sağır mekanik bir sesle, sağ kulağını yalayıp geçen kurşunun keskin rüzgârlı sesi birbirine karıştı ve Atakan Koral kendini kaldırıma, kasılması neredeyse dinmiş olan gövdenin yanına attı.

Gözlerini sımsıkı yummuş yerde yatarken, kafasında, ne gariptir ki, tek bir düşünce dolaşıyor, içine o düşünceden kaynaklı bir pişmanlık ve korku hissi, ılık ılık yayılıyordu. Cumartesi akşamı, Agora Meyhanesi'nin kapısından süzülürken bir an durmuş, caddenin karşısındaki fotoğrafçı dükkânına şöyle bir göz atmış, Hüsnü Bey'in gerine kasıla, "Bir muhabirin silahıdır," deyip durduğu filminin bitmekte olduğunu hatırlamış ve ama caddeyi geçip bir kutucuk film almaya üşenmişti.

İki saat sonra, gazetenin kurmaylarıyla birlikte toplantı odasında oturur, ülkenin en ünlü fotoğrafçılarından Ali Güner'in baskıyı bitirmesini beklerken, bu kadar arkalanmayla girdiği bir işten kovulmasını annesine nasıl açıklayacağını düşünüyordu.

Manzara görülmeye değerdi: Odada kimsenin ağzını bıçak açmıyor, gelecek iki fotoğrafın, o iki fotoğraf sayesinde patlatılacak bombanın hırsı ve tedirginliğiyle alınıp verilen nefesler, art arda yakılan sigaralar, ortalığı, kimi zaman dolu bronşlardan yükselen düdüksü hırıltılarla tuhaflaşan, nemli bir erotik film sahnesine çeviriyordu.

Hüsnü Bey'in haliyse haraptı. Bir yandan gazeteye girer girmez soluk soluğa bütün olan biteni, çekemediği üçüncü fotoğrafı bile bir bir sayıp döken Atakan Koral'ın aptallığına köpürüyor, diğer yandan da fotoğraflarda çıkabilecek herhangi bir aksilik ihtimaliyle içi içini yiyordu. Oturduğu yerde oturamıyor, böyle zamanlarda hep yaptığı gibi ceketinden görünmez iplikler ayıklıyor, durmadan öfleyip pöflüyordu. Dahası kefili olmak durumunda kaldığı bir budala yüzünden ayağı kayarsa bir daha kimsenin yüzüne bakamayacağını düşünüyor ve böyle muazzam bir haberin gelip aynı budalaya toslamasına yanıyordu.

Ali Güner, her zamanki deli vakarıyla odaya girip, "İlk kare fos," diyerek uzun masanın üzerine, biri zifiri, diğeri macentası bol iki 13x18 fotoğraf kartı fırlatınca ortalık aniden karıştı, acayip bir gürültü koptu.

Hüsnü Bey, elden ele dolaşan kartlara bir kez olsun bakmak, ilk kareyi bir umutla okuyup üfleyip kendine getirmek için oradan oraya koşturuyor, Atakan Koral o dakika içinde hızla beyazlamaya karar veren saçlarına yapışmış, bayılmamak için kendini zor tutuyor, Ali Güner kendisine hiddetten gözü dönmüş bir halde bağırıp çağıran patrona, yılların parmaklarına kazandırdığı zarif bir hareketle iki yanından tutup açtığı negatifi gösteriyor, her boka musallat olan ve o an orada neden bulunduğu kimse tarafından bilinmeyen spor haberleri müdürü Hıdır ise, ince ahenkli sesiyle, "Rezalet, rezalet, rezalet," diye havlayıp duruyordu.

Bu karmaşa bir müddet böyle devam ettikten sonra, gazetenin patronu, aynı filmlerdeki gibi, ciddi bir yüz ifadesiyle, iki kolunu ellerinin ayaları yere bakar biçimde uzatıp üç-beş defa kaldırıp indirerek ortalığı sakinleştirdi ve paniğe gerek olmadığını, her şeye rağmen ellerinde çok mühim bir fotoğraf bulunduğunu, bunun bile bombayı patlatmak için yeterli sayılabileceğini, kısa süre önce göre-

ve başlamasına karşın böyle önemli bir işi kotarmasından dolayı Atakan Koral'a teşekkür borçlu olduklarını belirtti.

Böylece Atakan Koral'ın kaderi kasvetli bir evden demir alıp, ıssız bir mutsuzluklar bulvarına düzülmüş oldu.

Ertesi gün, yarım sayfaya açılan fotoğrafta, can çekişen doçentin objektife hüzünlü ve gururlu bir yanlıkla bakan gözleri hakikaten de büyük olay yarattı ve iki gün öncesinin acemi muhabiri Atakan Koral, kendisine sunulan terfi seçenekleri arasından kültür sanat servisinin şef muhabirliğine parmağını bastı.

Haberde Atakan Koral'ın fotoğrafı ne büyük bir kahramanlıkla, ölümü dahi göze alarak çektiği hatırı sayılır uzunlukta anlatıldı. Patronun emniyet müdürüyle yaptığı kısa bir telefon görüşmesinin ardından alınan karara uygun olarak, yanan ilk ve çekilemeyen üçüncü fotoğraftan hiç söz edilmedi. Doçenti vuranlarsa, ertesi sabah polise ifade veren Atakan Koral'ı, sigaralarını tüttüre tüttüre ayna pencerenin arkasından izledi.

Doçentin ölümünü müteakiben Atakan Koral'ın talihi öyle bir döndü ki, üç ay sonra, ülkenin en küstah ve cahil eleştirmeni olmasına rağmen gazetenin kültür sanat sayfasının idaresini yirmi yıldır kimselere bırakmayan Sefa Bey, efil bir yaz sabahı evinin şık salonunda kendisini asmış vaziyette bulundu.

Ertesi gün Atakan Koral toplantı odasındaki sandalyelerden birine ikinci kez kurulacak ve artık oradan kalkmayacaktı. Sefa Bey'i aratmayacak cehaleti, küstahlık hususu bir kenara bırakılırsa, en az onun kadar yalnız, şekilsiz ve mutsuz oluşu, bir vakitler hasbelkader kalem tutmuşluğu, sanat çevrelerine aşinalığı ve o ünlü fotoğrafı çeken muhabir sıfatıyla hâlâ belleklerin bir köşesinde duran ismi söz konusu olduğunda, bu işe ondan daha uygun birini bulmak zordu.

Hüsnü Bey, Atakan Koral'a kararı bildirirken, bu avanağın nasıl olup da kendisininkine denk bir mevkie böyle kısa zamanda vasıl olabildiğine için için şaşıyor, zor bastırdığı gülme isteğinin yanı sıra, midesini buruşturan öfke ve kıskançlık hislerini şu sözlerle özetliyordu:

"Kutlarım. Bu kadar zamanda kolay erişilemeyecek bir başarı doğrusu. Sizin gibi birine, Koral soyadını taşıyan bir ermkeğe de böylesi yakışırdı zaten."

Atakan Koral ise sanat sayfasındaki köşesine yazdığı ilk yazıyı, her iyi yürekli, vefakâr insan gibi, doçente ithaf etti.

Doçentin öldürülmesini izleyen yıllar boyunca, Atakan Koral yıldız falı yazarından iki gıdım fazla maaş alarak, bunu bilmesini sağlayacak soruyu sormayı bir kez olsun akıl edemeyerek, annesinin ısrarlarıyla iki kez evlenip terk edilerek, Agora Meyhanesi'ndeki ve sanat çevrelerindeki yerini sağlamlaştırarak, söz konusu meyhane dışında yaşadığı derin mutsuzluğun muhasebesini sadece bol miktarda içtikten sonra yaparak, gördüğü her güzel erkekle yüreğindeki dalganlara yenilerini ekleyerek sayfasını idare edip giderken, ülkesi kızıl bir balon gibi şiştikçe şişiyor, dürüst ve onurlu insanların kayıtsız kalamadığı, dağınık bir isyana doğru yol alıyordu.

Ülkenin kalbi, eli ayağı ve hiç umulmadık yerleri ayağa kalkmıştı. Ülkenin coğrafi ve idari konumu gereği kalbi sayılan şehri, rengi binalarına benzeyen silahların kabzalarından tutmuş, köşeli yüzlü bir sürü duvar gibi adamı yumuşatmış, kendine düşürmüş, onlara hayatı öğretmişti. Ülkenin eli ayağı sayılan iki şehri, denizlerine bakıp düşlerini bilemiş, kanı tanımış, tüm kibarlığı ve limanlığına karşın kan dökmeyi bilmişti. Umulmadık yerlerde, en ortalık, en dağlık yerlerde, umulmadık bir sağalmanın yüzü görünmüştü. Sağalırken sağalırken en çok ölüyü onlar vermişti. Döne döne dans edenler, güle güle ölüme varmıştı.

O onurlu ve dürüst insanlar, bir yandan tıpkı doçent gibi tek tek avlanıyor, avlandıkça da çoğalıyorlardı. Hemen hepsi ülkenin düzlüklerinden dört taraftaki tepelere çıkmışlar, tepelerdeki dal budak mimarinin koca bir giyotin gibi aşağıya, aşağıdaki düzen mimarisinin üzerine inip son darbeyi vuracağı günün şebekesini örmeye girişmişlerdi.

Öyle çalışkan, öyle dirençli, öyle romantik, ama öyle de sabırsız, sarhoş ve alıngandılar ki, günün birinde apoletli bir kolun, "gar gar gar" sesleriyle dört yöndeki havadar yükseklikelere çıkarttığı kroşelerle darmaduman oldular. Ne kadar çalışıp direnip bağırdılarsa da kâr etmedi, ülkeye dokunamadan kaldılar.

Ülkeyse, üç vakte kadar bırakıp gideceğini bilmeden şeker bir delikanlıya abayı yakan ve bir yığın git gelle karar bozduğu anda dokunulup okşanılmadan kalan bir bakire misali, önce bunalıma

girdi, bir müddet sustu. Sonra gözü sokaktan geçen ite uğursuza takılmaya başladı, kendini bir iki öptürdü, sonra üzerine bir hafiflik geldi, dillendi de dillendi, sonra da her şeyi unuttu, kötü yola düşüp bir fahişe kadar özgür oldu. Özgürlüğünü de istibdatla pekiştirdi.

Ülkenin önündeki kuyruklar uzadıkça uzadı. Onun uğruna katliamlar yapıldı, gazeteler alınıp satıldı, televizyonlar, radyolar kuruldu, büyük girişimlere girişildi, barajlar dikildi, ordular dizildi, ihracatlar ithalatlar ihaleler aldı yürüdü, ona benzeyen kadınlarla dillere destan âlemler yapıldı. Velhasıl ona girip çıkanlar toplandılar, şenlik ateşleri yaktılar, birbirlerine kenetlendiler, ülkenin kapısının önünde her yerinden irinler saçan, çürüyüp dökülen etlerini korkunç seslerle toplamaya çalışan garip bir mahlûkat vücuda geldi. Ama onun gerçek, saf aşkı hep o şeker delikanlı olarak kaldı. Kendi hatırasına, kelimelerine, yoksulluğuna sahip çıkan ayrılıkçı bir aşk halinde, uzunca bir süre yüreğinin sağ alt köşesinde yandı durdu.

Bütün toplanmalar birtakım terkleri gerektirirdi. Atakan Koral'ın bir sayfaya toplayarak ekmek yediği, kroşeden önce bir araya toplamakta hiç zahmet çekmediği kalabalık da çatırdamadan edemedi. Verdiği toplu fotoğraf kroşeden önce saygın ve sözü dinlenen, sözüyle hareketler keşfedilen bir yekparelik olan kalabalık, nispeten uzun süren bir tereddütten sonra farklı mecralara akan, o mecralarda farklı farklı dükkânlar açan yığınla üyesiyle darmadağın oldu.

Atakan Koral artık daha çok korkuyordu, içinde yeni dalganlar türüyordu, bütün düzeni altüst olmuştu. Günlerce sokağa çıkamamak, Agora'dan saat onda ayrılmak zorunda kalmak, yazılarını dört saat öncesinden ilgili bihaberin nazarına yetiştirmek durumunda olmak gibi bir şey değildi bu. İşinin ve hayatının bizzat içeriği dağılmıştı. Yalnız kendisi değil, gazetenin değişen ve gideni aratan yönetimi de onun sayfasına bir gereksizlik gibi bakmaya başlamıştı.

Çünkü istibdat ve keşif kol kola girmiş, ortada koskoca bir boşluk hâsıl olmuştu. Evde sinema izleten bir aletin, aerobiğin, spot ışığın, ses filtrelerinin, bilgisayarın, renkli ekranın, paa paa saçların, kozmetik cerrahinin, konvertibilitenin, geçmiş güzel günlerin, gerçek moskovanın, tutunamamanın, yataylığın, kuşakların, düzüşmenin, bunalımın ve daha bir yığın hususun keşfiyle, Atakan Koral'ın hep eski ve eksik kalacak fikriyatından sayfasına taşıyabileceği pek

bir şeyi kalmamıştı. Zaten reklam da, onun tasarrufuna bırakılan sayfayı altından kemire kemire kısa zamanda zirveye ulaşmış ve köşe yazısıyla, iki-üç eften püften haberin sıkıştırıldığı küçücük bir sütun, sayfa kenarında, işgal edilmiş mahzun bir ülkenin kurtarabildiği son şehri misali salak salak sırıtır olmuştu.

Bu sırada Agora'da peyda olan, pırtık bir deli durup durup, "Ulan Allah denen delikanlıyı bile mundar eylediniz" veya "Behey gafiller, bir ulu önderiniz vardı, onu da put ettiniz, soytarı ettiniz de ciğerini yediniz" ya da "Ahşan puşttur, unutan pezevenktir, konuşan göttür, yaşayan orospudur" diye başarısız başarısız bağırdığı için haşlanıyor, kovuluyor, ağzı burnu kırılıyor, polise dahi veriliyor, sonra da yavaş yavaş, kendisine içki ısmarlayan herkese ana avrat düz gitmesine rağmen, kahkahalara boğulan masaların değişmez konuğu oluyor, Konsey iki giyotin yasasını kaldırıp üç elektrikli sandalye yasasını yürürlüğe sokuyor, genelevler bizzat müşterileri tarafından taşlanıyor, ülkenin güzel yüzü, üzerinde yağlı yağlı kıvıldayan kurtçuklarla gözden yitiyordu.

E ne yapsındı Atakan Koral? Her şeyi bırakıp dağlara vuracak hali yoktu ya... O da yavaş yavaş dillendi, sırıtmaya başladı, eski-yeni arkadaşlarının telefonlarını temize çekti, gardırobunu yeniledi ve iyiliğini yüreğinin dip köşelerinden birine kakmaya çalışarak eğlenceye katıldı. Üzerine, Aliye Hanım rahmetli olunca bir daha evlenmesine de gerek kalmadı.

Ve günün birinde, masasının ardında, bastıramadığı bir iç sıkıntısıyla, gizli gizli tırnaklarını törpüleyen Atakan Koral, biçimini ve rengini çocuklar dahil herkesin bildiği bir zarf aldı. Sarı, ince, uzun zarfı görünce yüreği ağzına gelen, çünkü o zarfı alanların çok geçmeden ortadan kaybolduklarını, bir daha da bulunamadıklarını bilen, birkaç salise içinde bedenini yoklayıp, kısa bir işkence faslına bile dayanamayacak kadar mecalsiz ve hassas bir gövdesi olduğunu hesaplayan Atakan Koral, zarfın içinden çıkanı okuyunca derin bir soluk aldı almasına, ama ne olduğunu da anlayamadı.

Konsey, ülkenin onunla ilişki kurmak durumunda kalınan bütün resmi dairelerinde, havada, duvardaki tozlu tablo, raftaki pembe dosya, köşedeki çelik dolap, masadaki köhne daktilo kadar somut bir biçimde hissedilen, küflü, ağır bir tür kokuyla kokan, ama her

duruma az buçuk uygun bir kötü edebiyatı da hiç elden bırakmayan o korkutucu, ezici, ürpertici devlet diliyle, kibar, kesin ve tuhaf bir ricada bulunuyordu Atakan Koral'dan:

"Milli kültürümüzün ve sanatımızın...milli, manevi değerlerimizle...cennet vatanımızın bir ana gibi verimli toprakları üzerinde yaşayan insanlarımızın duygularıyla...milli birlik ve beraberliğimizle...yüce önderimizin de dediği gibi sanat...velhasıl konseyimiz ülkemizin tüm sanat ve kültür alanlarındaki mühim şahsiyetleri bir araya...size de kabul buyurmanız dileğiyle, şiir hususunda bir...aziz milletimizin değerleriyle ve menfaatleriyle gereği gibi alaka kurmakta bazı zaaflara düşmüş...ve fakat milletlerarası çerçevede mühim addedilen...tabii sizin de mühim addettiğiniz şahıslar...dahil olmak...şöyle oldukça kapsamlı...gelecek nesillere...eğitim kurumlarımız için de...hatta...elbette...münasip görüldüğü müddetçe...yaşayan şairlerle şiir sanatı üzerine söyleşileri de...ihtiva eden bir antoloji...rica eder...yurtiçi veya dışı lüzumlu ödeneklerin aynı kurumumuz tarafından...başarınızı..."

Akşam toplantı odasında Hüsnü Bey pis pis sırıtıyordu:

"Ben sana demedim mi yumuşuyorlar diye Atakancığım. Sen yarın yamalak muhalefetine devam et bakalım daha..."

Toplantıda uzun uzun bu mektup konuşuldu. Konsey'in böyle önemli bir göreve Atakan Koral'ı layık görmesinin gazete için müthiş bir reklam olacağına karar verildi. Ertesi gün, Atakan Koral'ın birkaç saat içinde hazırlayıp baskıya yetiştirdiği yüz seksen yedi kişilik bir şair ordusu, antolojiyi hazırlayanın edebi birikimine, prestijine, ciddiyetine ve de vatanseverliğine methiyeler düzen büyükçe bir haber eşliğinde, başsayfada yayımlandı.

Üç-beş gün sonrasıydı.

Atakan Koral Agora Birahanesi'nde, şık defterine özenle yazdığı şair isimlerine göz gezdirip kimi neyi nasıl yapacağını düşünürken masasının yanında birilerinin dikildiğini fark etti.

Başını kaldırıp baktı.

Karşısında uzun, kır saçlarını atkuyruğu yapmış, orta yaşını geçkin, yakışıklı bir adam, onun hemen yanında puslu gözleriyle kendisine baygın baygın bakan daha da yakışıklı genç bir adam ve o ikisinin biraz arkasında da, perişan giyimli, ihtimal ki topal olduğundan

sağ omzu yere doğru fazla düşük, kirli sakallı, esmer mi esmer bir adam duruyordu.

Atakan Koral bu tuhaf üçlüye şaşkın şaşkın bakarken, atkuyruklu adam dile geldi:

"Atakan geri zekâlısı, Yükselciğini hiç özlemedin herhalde."

5

Birden, "Goool" bağırtısı çalındı kulağımıza.

Yine durduğumuzu o vakit anladık, öyle acayip sarhoştuk.

Makinistler artık kafalarına göre devam ediyorlardı yola. Kocaman istasyonları es geçiyorlar, kuş uçmaz kervan geçmez yerlerde durup, istasyon niyetine yapılmış barakalardaki arkadaşlarıyla saatlerce hoşbeş ediyorlardı.

Kimse de durumdan yakınmıyordu. İnsanlar her şeyi karnavala dönüştürür olmuştu.

Çocuklar saklambaç oynamaya başlarsa, herkes başlıyordu.

Birinin mırıldanmaya başladığı şarkı az sonra karmakarışık bir koronun diline dolanıyordu.

İhtiyarın biri yanındakine bir hikâye anlatmaya koyuluyor, hikâyenin sonunu ayakta bastonunu sallayarak, alkışlar arasında getiriyordu.

Ve en büyük şenlik vesilesi futbol maçlarıydı. Ne gariptir ki, ülke yıkılırken, hâlâ devam ediyordu maçlar.

Viski bardağı elimden kayıp yere düştü. Neyse ki iki gıdım içki vardı içinde. Hafif bir alkol kokusu gezindi havada, yarı açık pencereden süzüldü gitti. Daimi sarhoşluktan sesleri, kokuları görebiliyor, renkleri duyabiliyordum artık. Arada sırada boşluğa parmaklarımı uzatıyor, bir çocuk kahkahasını yakalayıp sağa sola savuruyor, bir kapı gıcırtısını pencereden dışarı fırlatıyor ya da şairin yumuşak hırıltılarını sakin sakin cebime dolduruyordum. Bir kulağıma kırmızılar, diğerine beyazlar zerk olmuştu. Arada bir duyulan silah seslerinden artırdığım barut kokusunu da gömlek cebime tıkmıştım.

Şair sızmıştı yine. Göğsü hafif hafif inip kalkıyordu, ağzı ardına dek açıktı. Yanından hiç ayırmadığı yeşil dosya epey bir zayıflamıştı. Bense genişlemiş, kalınlaşmış, yayılmıştım. Abur cuburdan ve

içkiden değil, o dosyadan bana geçen hikâyelerle şişmanlamıştım.

Bunu düşününce heyecanlandım.

Göbeğimi okşarken Şair'e, "Bak, hikâyeler beni nasıl semirtti," diye bağırdım. Uyanmadı.

Tekrar bağırdım:

"Hikâyeyle doldum Şair Baba!"

Sonra ne kadar saçma olduğunu fark ettim söylediğimin. Buna sevindim. Gömleğimi sıyırdım. Masanın üzerindeki plastik çatalı aldım. Karnıma saplarken, avazım çıktığı kadar bağırdım:

"Şair, kalk, karnımdaki hikâyelere bak!"

Çatal bıçak nevinden her şey plastikti.

Buna güvendiğimi anladım.

Bıçağı da boynuma bu güvenle çalmış olmalıydım.

Yani şimdi ben samimi değil miydim?

İçime doğru sarkan helezonlara kayıp gittim.

Kayarken papatya falı bakar gibi sayıyordum bir yandan da:

"Samimisin-değilsin, samimisin-değilsin, samimisin-değilsin..."

Karnımdan samimiyetle kan fışkırıyordu.

*

Şair'in kolunda indim aşağı.

Kendinden geçmekle geçmemek arasındaki o süngersi yerde salınıyordum.

Her tarafımdan ter boşanıyordu. Üşüyordum, karnımdaki sızı hızla gövdeme yayılmış, canıma dayanmıştı, namuslu bir plastik fabrikasında yapılmıştı demek çatal...

Şair sürükleyerek küçük istasyon binasına taşıdı beni.

İçerisi tıklım tıklımdı, herkes maça kilitlenmişti, yaşlı kadınlar bile.

Şair, "Buralarda ecza dolabı var mı?" diye bağırınca bütün başlar bize döndü.

İki-üç kişi yanımıza seğirtti, diğerleri duvar kenarlarına sokulup bize yol açtı.

İstasyon memurunun masasına havada götürüldüm.

"Tahtırevan yok mu?" diye bağırdım, cevap veren olmadı.

Masaya yatırıldım. Şair saçlarımı okşuyor, elindeki mendille alnımda biriken teri siliyordu.

Şapkasını ters takmış, üniformasının düğmelerini yarıya dek çözmüş memur elinde pamuk paketleri, sargı bezleri, ilaç şişeleriyle geldi.

Benimle konuşurken şefkatle gülüyordu:

"Ulan tam çeyrek final maçını buldun ha!"

Bayılmadan önce fısıldadım:

"Kaç kaç?"

Cevabı duymadım.

*

Gözlerimi açtım.

Tren ilerliyordu.

Pencere ardına kadar açıktı, dışarısı apaydınlıktı.

Toprağa yapışmış bir avuç dam birkaç saniyede çıkıp gitti çerçeveden.

"Son bombardıman raporunu duymak ister misin?"

Şair'e bakıp başımı salladım.

Masanın üzeri tertemizdi, bütün yiyecekleri, plastikleri, öteberiyi kaldırmıştı ortadan.

Cebinden küçük bir defter çıkardı. Not etmişti olan biteni.

İlkokul çocuğu gibi yutkuna yutkuna, hızla okumaya başladı:

"İki kaymakamlık, iki belediye, üç karakol, bir konsolosluk, bir emniyet merkezi, merkezi istihbarat merkezinin merkezi, iki kültür sarayı, yedi banka şubesi, iki borsa binası..."

Sözünü kestim:

"Bırak bunları, parlamento var mı onu söyle," dedim kös kös.

Ânında kapattı defteri:

"Yok!"

Ayıp etmiştim.

Küsmüştü.

Güldüm.

Hiç uzatmadı, güldü:

"On yedi şehirde devlet görevlisi kalmadı, hepsi kaçtı," dedi.

"Ya Diyarbakır?" diye sordum heyecanla.

"Fifti fifti," derken masanın üzerine bir gazete kâğıdı serdi. Bir yerlerden bir naylon torba çıkardı, açtı, kare kare kesilmiş börekleri masanın üzerine dizdi.

"Nereden bunlar?"

"Yolcular verdi, ye de iyileş diye."

"Ahaliyle de kaynaştık sonunda, öyle mi?"

"İyidir."

"Neyli börek?"

"Sen neyli seversin?"

"Ispanaklı."

"İsabet, ıspanaklı."

Bir tane alıp ısırdım. Mükemmeldi.

"Pırasa da var bunun içinde," dedim.

O da tattı:

"Taze soğan da var."

Bir daha ısırdım. Biraz çiğneyip ağzımda gezdirdim.

"Makul miktarda çökelek de katmışlar."

Bir parça daha börek attı ağzına:

"Ülke gibi."

"Ülke gibi."

"Baban bayılırdı buna."

"Birazını da babaya ayıralım o zaman."

Üç-dört parçayı torbaya geri koyarken, buz gibi bir sesle konuştu:

"Bir daha oranı buranı delmeye kalkarsan ağzına sıçarım senin!"

"Sarhoşluk..." gibi bir şeyler geveliyordum ki, gürledi:

"Kes sesini! Ahmet seni görecek. Sen bana emanetsin. Seni ancak ben öldürürüm..."

6

Tabaklar...

Kolormatik gözlüğünün bulanık camlarını beyaz mendiliyle sildi. Gözlüğü yüzüne yerleştirdi. Sağdaki sapın kulağını acıttığını fark etti. Çıkardı, metal sapın çengelini genişletti, tekrar taktı. Biraz rahatlamıştı. "Yılların gözlüğü, ayar tutmuyor artık," diye düşündü, önündeki kâğıtlara son kez göz atarken.

Boğazını temizledi. Kameramana başıyla hazır olduğunu işaret etti.

Kameraman düğmeye bastı. İki yanında kendisini götürmeyi bekleyen iki kişi vardı. Onlara gülümsedi. O iki kişi gülmedi.

Kamera vınladı.

Kâğıtlardan başını kaldırdı kolormatik gözlüklü, ülkenin gözlerinin içine baktı, hafifçe gülmesi lazımdı, gülemedi, korkuyordu çünkü, şimdi bütün ülke onundu, ama şu kapıya doğru uzaklaşan kameramandan bile korkuyordu.

Kendini topladı, okumaya başladı.

Okuması on yedi dakika sürdü.

O on yedi dakikada binlerce insan öldürüldü, on binlerce insan tutuklandı.

Yakınlarda bir binada hayaları patlayan bir adam haykırarak son nefesini verdi. Tekmelenen ufak tefek bir kadın bebeğini düşürdü. On altı yaşında bir genç bir kamyonun kasasında havasızlıktan boğuldu. Yankesici bir çingene, yine yakalanacağını sandı, kaçmaya kalktı, vuruldu, öldü. Yaşlı bir adam, cipe tıkılan kızının arkasından bakıp yere yığıldı. Kocası için on yıl ağlayacak bir kadın gözlerinden ilk damlaları döktü.

Okumayı bitirdi.

Susamıştı.

Kana kana suyunu içti.

Ağzını mendiliyle kuruladı.

Mendil kırmızı kırmızı beneklendi.

Mutlu ve huzurluydu artık.

Haddini aşanlara haddini bildirmiş, dersini vermişti.

Ağzı fazla açılmış ülke, ağzının payını almıştı.

Dışarıda yağmur başlamıştı...

İmam Hüseyin vurulduğunda Honaz'da yağmur kesildi.

İmam göğsüne tek kurşun yedi. Düştü kaldı. Gözleri açıktı. Beyaz bir gömlek vardı üzerinde, gömlek yükseldi, İmam çıplak kaldı, herkes ondan razı geldi.

Ahmet, İmam Hüseyin'in mezarının kenarında başını kederle eğdi. Adamlarına döndü. Hepsini tek tek kucaklayıp çekilme emri verdi.

Adamlarını Honaz'ın arka yüzüne yöneltti. Orada kuşatma olmadığını sanıyordu.

Ama orada da kuşatma vardı, Ahmet bunu bilmiyordu.

Bir vakit sonra acayip bir cayırtı koptu.

Ön taraftaki askerler cayırtının koptuğu yere yöneldi.

Ahmet ve Vedat ön tarafa daldı.

Kuşatmadan sadece Ahmet ve Vedat kurtuldu.

Düşe kalka bir asfalt yola vardılar.

Ceplerinden, hepsinin üzerinde birer tane bulunan, Yüksel Abi'nin verdiği adres kâğıtlarını çıkardılar.

Vedat, "Benimki Ankara," dedi.

Ahmet, "Benimki İstanbul," dedi.

Birbirlerine sarıldılar.

Ters yönlere yürüyüp gittiler.

Ahmet üç gün sonra siyah perdeleri hiç açılmayan bir evdeydi.

Kapıdaki adama kendini tanıttı, durumu anlattı ve kâğıdı uzattı.

Adam kuşkuyla baktı yüzüne. Çekilmez sorular sıralamaya başladı.

Ahmet dayanamadı. "Sen benim kim olduğumu biliyor musun?" diye bağırdı.

Adamın sakin sakin, "Kimsin," diye sormasına çok şaşırdı.

"Ben Topal Komutan, Ahmet Komutan," dedi kısık bir sesle.

Adam kenara çekilip içeri aldı onu.

Ahmet o evden iki yıl çıkmadı.

Buhranlar, bunalımlar, krizler geçirdi.

Atlaslar yuttu, kutsal kitaplar, ansiklopediler ezberledi.

Yemekler, mezeler, tatlılar yapmayı öğrendi, kusursuz bir aşçı olup çıktı.

Başında nöbet bekleyen genç kızların ve oğlanların hepsine tutuldu.

Kızıl saçlı bir kızla birlikte olmak istedi, reddedildi.

Küsüp kendini astı, onu da beceremedi.

Sağ ayağı yüzünden sehpayı doğru dürüst tekmeleyemedi, dengesini kaybetti, ipi bağladığı çengel yuvasından kurtuldu. Ahmet çok kötü düştü, başını sehpanın kenarına çarptı, başı yarıldı, etraf kana bulandı...

Ahmet'i birkaç gün sonra gözlerine kara gözlükler takıp evden çıkardılar. Eline şifreli bir mektup, sahte bir pasaport, daha da sahte bir kimlik, bir miktar para ve bir adres tutuşturup külüstür bir otobüse bindirdiler.

Uzun bir yolculuk yaptı, sabaha karşı serin bir sahil kasabasına vardı. Kimseye bir şey sormadı, elindeki kâğıda baka baka dolaştı ve aradığını buldu.

Elbette ki kır saçlı, kır sakallı, kır şapkalı, ihtiyar bir balıkçıydı.

Balıkçı, Ahmet'e yola çıkmak için en uygun vaktin gece yarısı olduğunu söyledi.

Meyhanenin birine demir atıp vaktin gelmesini beklediler.

Ahmet o kadar çok içki içti, öyle öfkelendi, o kadar çok ağladı ki, gitmekten vazgeçti.

Gece yarısına az kala kalktı, ihtiyara veda etti ve otobüs garajına doğru yürüdü.

Balıkçı ardı sıra seslendi:

"İyi düşündün mü evlat?"

Ahmet dönüp ihtiyara el salladı, ihtiyar da ona el salladı.

Ertesi sabah otobüse bindirildiği yerde indi.

Ortasında sıra sıra ağaçlar, iki yanında boy boy apartmanlar bulunan, güzel bir yokuştan çıktı.

Yokuşun sonunda kendini büyük bir meydanda buldu.

Meydan ona tanıdık geldi, yüreği titredi, aklı karıştı.

Meydanı, beyninde uğultularla, topal adım geçti.

Kendini dar bir sokağa güç bela attı.

Sokağın iki yanında, rengârenk tabelaları, ahşap cepheleriyle dizi dizi meyhaneler vardı. Meyhanelerin her birinden şakır şakır kirli, köpüklü sular akıyor, dışarı çıkarılıp üst üste dizilmiş masaların, sandalyelerin gölgesinde uyuz köpekler uyuyor, üzerleri çıplak, sıska oğlanlar ellerinde kalın süpürgelerle sağa sola kaçışan fareleri kovalıyordu.

Sokağın ortasına geldiğinde, ufak tefek bir adamın, kendisinin iki katı büyüklüğünde bir dolabı içeri sokmaya çalıştığını gördü. Onca ağırlığın altında dizleri titreyen, yüzü patlayacakmış gibi kızıla kesmiş adam, eşikten son bir selamet adımı atacaktı ki, dengesini kaybetti. Tam dolapla birlikte devrilecekken, Ahmet yetişti, dolabı göğsüyle karşıladı ve biraz sertçe de olsa yere indirdi.

Sonra dolapla birlikte içeri girdi ve iki yıl da oradan çıkmadı.

İki yıl boyu o meyhanede soğuk mezeler hazırladı, hamamböceklerinin cirit attığı küçücük bir mahzende yatıp kalktı.

En çok meyve tabağı hazırlamayı sevdi. Görüntüleri de önemliydi çünkü, ahenkli ve renkli olmaları gerekiyordu, hazırlarken kendinden geçerdi.

Mevsimine göre bir elma, bir portakal, bir mandalina, bir ayva, bir muz veya bir dilim karpuz, bir dilim kavun, bir salkım üzüm, bir şeftali, bir zerdali...

Onları soyuyor, bembeyaz bir tabağa özenle yerleştiriyordu.

Şunlar kenara dizilecek, aralarına bunlardan, yok yok, şunlardan konulacak...

Kirazları dağınık mı bırakmalı ya da ortaya mı toplamalı, kenarı limon dilimleriyle süslenmiş, vişne suyu dolu bir kokteyl bardağı, ortasına zarif bir mum, hayır, bir yanar döner, üzümleri hangi yığının üzerinden, ne yana sarkıtmalı?

Ayva dilimlerinin üzerine jilet gibi incecik kesilmiş birer dilim limon bırakıyordu, belki, zevke göre biraz da kahve. Veya her muz diliminin üzerine bir damla bal, gürbüz bir ceviz parçası... Tablo gibi oluyordu hazırladığı tabaklar...

Nereden öğrendiğini, nasıl akıl ettiğini bilmiyordu, ama tabağın

herhangi bir yerine, küçük bir parça limonlu helva bırakıyordu. Meyvenin baygınlığını alıyordu helva...

Müşteriler bayılıyordu Ahmet'in meyve tabaklarına. Dışarıda yiyip içip, sırf meyve tabağı ısmarlamaya gelenler oluyordu. Ordövr tabağının şöhretini de bilen biliyordu.

Sabahları yüzünü gözünü yıkadıktan sonra, bir tabağa bir parça peynir, bir parça yoğurt koyuyor, rakısını dolduruyor ve içmeye başlıyordu. Uyuyana dek bardağı hiç boş kalmıyor, ama sarhoş da olmuyordu.

İçtikçe, beyninin etrafında ılık bir kabuk oluşuyordu sadece. Gıdıklayan, hoş duygular veren, ama gözlerini sımsıkı yumup dokunmaya, yarmaya kalktığında tedirgin eden, hatta çok zorlarsa onu inlete inlete aklının sınırlarına taşıyan ince bir kabuk...

Kâbuslar peşini bırakmıyordu uykusunda.

Uyumuyor, sanki kopkoyu bir karanlığın içine, karmakarışık seslerle uğuldayan bir mağaraya dalıyordu:

Patlamalar, bağırtılar, haykırışlar, vızıltılar, gurultular, yalvarmalar, gülüşmeler, ağlamalar, sayıklamalar, fısıltılar, tıkırtılar, kıkırdamalar, küfürler, çatırtılar, homurtular, hırıltılar, şakırtılar, şırıltılar...

Her ses, içinde bir şeyleri dürtüklüyor, derlenip toplanarak bir hikâyeyi bütünlemeye çalışıyor, ama yakalamasına ramak kalan hiçbir hikâye nihayete ermiyordu.

İçinde açılan derin boşlukta bir ses, beni doldur, beni doldur, diye bağırıyordu. Ama Ahmet ne yapacağını bilmiyordu. Aklının kapısını her omuzladığında, omuzları çürüyene dek zorladığı o kapıyı birazcık araladığında, elini kapının ardında duran hikâye yığınına her uzattığında dayanılmaz bir ağrıya tutuluyor, boynunda bir ur kabarıyor, yayılıyor ve onu soluksuz bırakan bir kelepçeye dönüşüyordu.

Çenesi kilitleniyor, yumrukları sıkılıyor, karnı kasılıyor, kamışı çatlayacak gibi sertleşiyordu. Zor araladığı parmaklarıyla kamışını tutuyor, sıvazlıyor, sıvazlıyor ve nihayet içinden dışarıya, bıçak gibi delici, kezzap gibi yakıcı bir sızıyla süzülen o yapışkanlıkla baş başa kalıyordu.

Daha çabuk sızabilmek için dayandıkça dayanıyordu rakıya. Bu

defa da mutfakta, tuvalette, sandalyelerin üzerinde uyuklamaya, tabakları bardakları devirmeye, yerli yersiz bağırıp çağırmaya, gülüp ağlamaya başlıyordu.

Kendini toparlamazsa kapı dışarı edileceğini söyleyen patrona kafa attı günün birinde. Ama kovulmadı, sadece sıkı bir dayak yedi garsonlardan. Patron Ahmet'in müptelaları olduğunu biliyordu, üstelik maaş da vermiyordu ona. Ahmet, şef garson Kâmil'i elinde bıçakla kovaladığında bile giden Kâmil oldu.

Sıcak bir yaz gecesiydi.

Gözleri yorgunluktan kararmış şeftali dilimlerken, dışarıda gürültülü bir kavga koptu. Bir adam garsonlarla tartışıyor, onlara art arda küfürler sıralıyordu.

Ahmet sesin sahibini tanıdı, sakin sakin bıçağı bıraktı, mutfaktan çıktı. Sadece mutfaktan değil, o meyhaneden de çıktı ve bir daha geri dönmedi.

Vedat'ın evi güzeldi ve elbette, yine bir tepedeydi.

Rakıları doldurdular, tuzlu leblebiyle yuvarlamaya koyuldular. Saatlerce konuştular, sabahın ilk ışıkları pencereden süzülürken teşkilatı kurdular, ekibi toplamaya karar verdiler.

Ahmet, "Ama ben kimin nerede olduğunu bilmiyorum," dedi.

Vedat, "Ben bir şeyler biliyorum," dedi.

Ahmet zıpladı:

"Neredeler?"

Vedat yanıtladı:

"Yüksel Abi Roma'da, Salih Londra'da."

"Ya Şair?"

"Salih, Şair'le Esmer'i Fransa'ya adam kaçıranların teknesine bindirdiğini söylüyor. Muhtemelen Paris'teler, ama nerede yaşarlar, ne yaparlar bilen yok."

Ahmet'in heyecanı sönüp gitti.

Vedat devam etti:

"Zaten açılmış yığınla dava var hepsinin hakkında. Gelemezler."

Ahmet küfrederek tükürdü:

"E koyayım böyle işe. Nasıl toplayacağız o zaman ekibi?"

Vedat başını salladı:

"Bak bunu bilmiyorum işte."

Ahmet gözlerini kısıp sigarasından çekti:

"Nasıl buluruz Şair'i?"

"Yüksel Abi'nin çevresi geniş, Paris'te de filmci arkadaşları var. Söyleyelim baktırsın."

Dalgın dalgın Vedat'a baktı Ahmet:

"Söyle o zaman."

Vedat başını salladı.

Postacı Ahmet'in mektubunu getirdiğinde Şair'in elinde yeni, gıcır gıcır bir ördek vardı.

Elleri titreyerek açtı mektubu.

İçinden okudu, dışından okudu, Esmer'e okudu, Paris'e okudu, Ahmet'in her mektubunu o hep öyle okudu.

7

Bir emekli edebiyat öğretmeni ve son ütücü bir gençle sabaha kadar içip sohbet ettik. İkisi de sıkı içiciydi. Emekli öğretmenin anlattığı hikâyeler öyle komikti ki, gülerken gözlerimizden yaş geldi. Genç sessiz bir çocuktu, neredeyse hiç konuşmadı, ama sesi muhteşemdi. O Kürtçe uzun havalar okurken insanlar kompartımanın önüne birikti, ağlayan kadınlar, zincirleme sigara tüttürüp uzaklara dalan ihtiyar adamlar oldu. Velhasıl güzel bir muhabbet oldu.

Şair'e trende bir "Kurtalan Komitesi" örgütlemeyi önerdim, pek mantıklı bulmadı. Diyarbakır'a varınca herkesin bir yerlere dağılacağını, böylece komite falan da kalmayacağını söyledi, bu beni sinirlendirdi, bardağıma rakı doldurdum, diktim.

Radyo istasyonlarında artık haberden başka bir şey yayınlanmıyordu. Artık yıkılan yerlerin kaydını tutmayı bırakmıştık, o kadar çoktu ki. Parlamentoysa hâlâ yerli yerinde duruyordu, iddia da ortada duruyordu. Birkaç radyoyu devrimciler ele geçirmiş, sabahtan akşama marş çalmaya kalkışmışlardı, ama o kadar çok şikâyet eden oldu ki, güzel güzel klamet fasıllarına, arabesk şarkılara başladılar, iyi oldu.

Şair, emekli öğretmenle trenin restoranına kahvaltı etmeye gitti. Çok sevdiler birbirlerini, adını bile duymadığım yazarlardan, romanlardan konuşup durdular. Bir ara, nereden çıktıysa, devrimden sonra sendikacılığın nasıl olacağı meselesinden takıştılar, ama iş çabucak tatlıya bağlandı.

Şair giderken, yeşil dosyanın içindeki son tomarı yanı başıma koydu. Babanın mektupları dedi. Ama nedense sadece sekiz-on tanesi mektup kâğıdında, geri kalanlar küçük bir defterin içinde, alt alta, tarih düşülerek yazılmıştı.

Gün ağardı, kitabın sonu yaklaştı, fena kederlendim. Gazetedeki kırmızı kadifeli, bayağı dudaklı, etli butlu kadının fotoğrafına baka baka kederimi hafiflettim, ıslanan kâğıt mendili pencereden fırlattım, rakı doldurup mektuplara daldım...

8

Mektuplar...

Seni bulduk nihayet. O Yüksel Abi var ya, mıymıntı pornocunun teki ama, çok becerikli, çok kral bir adam.

Sen kalk git Paris'e...

Üç günde buldu seni.

Niye öyle yerlerde yaşıyorsun be Şair? Allahın koskoca Paris'inde bulamadın mı başka yer? Dur dur, şimdilik paramız yok fazla, ama ilk fırsatta seni ve Esmer'i iyi bir eve yerleştiririz. Hiç merak etme.

Sen şimdi teşkilatı soracaksın. Valla ne yalan söyleyeyim, durumlar pek iyi değil. Sayımız on beş, hep mahalleden topladığımız adamlar. Adam dediğime bakma, çoluk çocuk hepsi. Kalmamış buralarda adam gibi adam. Kalanlar korkuyor, yanaşmıyor bir boka. Bırak her şeyi, ruhlarını yenmişler bunların. Ulan bizim mahalledekiler olacaktı şimdi...

Vedat da tutturdu gazete dergi falan çıkaralım diye. Şu sıra yapılacak tek faaliyet bu diyor, başka bir şey demiyor. Koyucam kafayı, bir tek kıllı fikir çıkmıyor kimseden.

Zaten dedim ya, geri kalanlar saf, süt gibi çocuklar. Sen olsaydın en azından. Hiç merak etme, o konuda da düşündüğüm bir şeyler var. Seni, Esmer'i getireceğim buraya. Salih'i ve Yüksel Abi'yi de... Sizsiz olmaz... Ama şimdilik bende kalsın, biraz etlensin butlansın, anlatırım...

*

Baktım işler istediğimiz gibi gitmiyor, dedim, bari birileriyle güç birliği yapalım.

Görüştük bilmem ne teşkilatıyla, adımız biliniyor az buçuk, en büyük direnişlerden biri sizin mahallede oldu diyorlar, gurur duyuyor insan.

Ve abarttım ben de biraz, çok adamımız, her yerde kolumuz bacağımız var dedim. Hemen de sorumluluk üstlendim.

Her sabah büroyu ben açıyorum. Her gün hiç sektirmeden ortalığı temizliyorum, çayı ocağa koyuyorum, gelecekleri beklemeye başlıyorum.

Burada eskilerden var tek tük adam. Hepsi şaşkına dönmüş ama, çoğunun tek derdi var, ülkeden kaçıp gitmek.

Pencerenin önündeki sandalyeye oturuyorum, önce biraz gazetelere, dergilere göz atıyorum. Canım sıkılıyor, alışmamışız böyle oturmaya, kitapları karıştırıyorum, onları da fırlatıp atıyorum bir kenara.

Dergilerde, kitaplarda hoşuma giden şiir, fotoğraf görürsem itina ile kesip yapıştırıyorum sağa sola. Liseli kızlar gibi harbiden.

Öğlene doğru, işhanının girişindeki dönerciden bir bütün ekmek karışık alıyorum, büronun ortasındaki sehpaya bir gazete yayıyorum, duvarlardaki afişlere, fotoğraflara baka baka ziftleniyorum. Geçmek bilmiyor günler. Vedat çok sabırsızsın komutan diyor, deli ediyor beni.

Bir-iki kayda değer ilişki kurduk bakalım...

*

Esmer'in başına gelenlerden niye hiç söz etmedin bana?

Hadi seni bıraktım, ya Vedat, Yüksel Abi?

Vedat, dedi, sen çok bağlısın Esmer'e, üzülürsün diye düşündük.

Ulan koyayım hepinize. Biz az şey mi gördük de çocuk gibi üzüleceğiz?

Aklım almıyor, yani nasıl bu kadar...

Ne istediler be Esmer'den?

O sessiz, çiçek gibi, melek gibi kadından...

Dayanamıyorum, dayanamıyorum.

Fırlıyacam şimdi sokağa, önüme geleni...

Esmer, şimdi gerçekten çiçek gibi, kokuyor, öyle mi?

*

Gittikçe zayıflıyorum.

Öküz gibi yiyorum halbuki, kâr etmiyor.

İçkiden, sigaradan olabilir mi?

Hiç sorma, ikisine de tam gaz devam...

En azından şu içkiyi sigarayı azaltayım diyorum, beceremiyorum.

Büro sinek avlıyor.

Vedat bir acayip işe girdi. Reklam mı ajans mı, ne boksa. O bile kırk yılda bir geliyor büroya.

Aynı evde kalıyoruz. Akşamları içip laflıyoruz, hep senden, Esmer'den, İmam Hüseyin'den, Ada'dan, Kira'dan falan söz ediyoruz. Ne günlerdi değil mi? Nerede hata yapmış olabileceğimizi düşünüyorum, bir şey çıkaramıyorum.

Ama bir ara bayağı sarsmıştık herifleri.

Kısacık bir andı o.

O zaman güçlü darbeyi vurabilseydik...

*

Ortalık çölden beter.

Pencereden bakıyorum bütün gün. Hızla sağa sola seğirten insanları, giderek kocaman top mermilerine benzeyen arabaları seyrediyorum.

Düşüncelerim sık sık koyulaşıyor, yine olmadık hatıralara dalıyorum, hüzünleniyorum, arada bir ağlıyorum.

Bazen öfkeden, sıkıntıdan boğulacak gibi oluyorum. Yerimden fırlamak, merdivenleri uçarak inmek ve sokakta herhangi birini kolundan yakalayıp, "Bak kardeşim," diye bağırmak istiyorum, "Bak, bu dünya zulüm dünyasıdır. Ezenler ezilenler vardır. Eğer ezilenler, yani sen, ben, kaderimize sahip çıkmazsak, silahlarımızı hazırlamazsak..."

Eskaza ayağı büroya düşen biri olursa, onu önce abartılı bir hürmetle karşılıyorum, halini hatırını soruyorum, çay bardağını hiç boş bırakmıyorum.

Sonra konuşma ufaktan bir tartışmaya doğru yol alıyor. Hep böyle oluyor. Her seferinde kendimi ağzımdan tükürükler saça saça bağırırken buluyorum.

Karşıdakinin kıpkırmızı bir suratla kapıya doğru seğirttiğini fark edip ayıyorum. Dönmesi için ikna etmeye çalışıyorum, özürler diliyorum, ama nafile.

Daha beter deliriyorum bu defa, öfkeden kuduruyorum ve arkasından bas bas bağırıyorum:

"Siktir git ödlek herif, bir daha da gelme buraya..."

*

Kardeş teşkilattan uyardılar.

Biraz sakin ol, insanları küstürüyorsun falan filan.

Geçen gün de büroda bira içerken yakaladılar. Kıyamet koptu tabii. Sikime bile takmadım. Ne yapayım yani içmeyip de?

Bu herifler iyice canımı sıkmaya başladı.

Bizim paramız yok, onların üç kuruşu var ya, istedikleri gibi at oynatacaklarını sanıyorlar puştlar.

Bu arada para işini de çözemedik gitti.

Çok mahcubum sana ve Esmer'e karşı.

Bazen taşıyor sabrım, iki tabancaya bakar diyorum, dalalım iki-üç bankaya, ne var ne yok...

Vedat engelliyor. Tutturuyor, zamanı değil de, siyasi ortam uygun değil de, taktik olarak doğru değil de...

Sokayım siyasi ortamına. Ulan bırak teşkilat yürütmeyi, kendimiz açız be.

Gerçi etraftaki çoluk çocuk da dağıldı, dağılmadı değil. Yeterli desteğimiz yok silahlı külahlı işler için. Belki de Vedat haklı...

Fena dağıldık, fena.

Ben şöyle yapıyoruz, böyle güçlüyüz dedikçe gülmeye başladılar artık. Büronun delisi gözüyle bakıyorlar bana, biliyorum. Ama umurumda değil.

Bunlar bir şey yapamaz, ben yaparım.

Biraz zaman, hepsi o. Elbet değişecek mevzular.

Sizi de getireceğim buraya, biraz durulsun ortalık.

Yüksel Abi ve Salih'le görüşüyor musunuz?

Yüksel Abi yeni bir film işine girmiş. Bu kez o tür filmlerden değil, bir belgesel çekecekmiş. Darbeyle alakalı.

Bıraktım ben o filmleri diyor, ama Yüksel bu, ne yapacağı belli olmaz.

Neyse, uzatmayayım.

Esmer'e çok selam...

*

Cumaları toplantı günü.

Sekiz-on kişiden fazlası olmuyor.

Vedat iyiden iyiye kesti ayağını bürodan. Akşamları evde sıçıyorum ağzına, topla kendini diyorum, devrimcisin sen. Önceleri alınıp üzülüyordu, ama iyice takmaz oldu artık.

Gelenler çoğunluk gözlüklü, sakallı, kısık, mayhoş sesle konuşan, ağır ağır hareket eden üniversiteliler.

Toplantının başlarında konuşmamaya çalışıyorum. Zaten üniversitelilerin dallı budaklı konuşmalarından buna fırsat da kalmıyor.

Kitle çalışmasından, sivil kitle örgütlerinden, kitleselleşmekten söz ediyorlar. Adını sanını duymadığım adamlardan bitmek tükenmek bilmez alıntılar yapıyorlar, yeni mücadele biçimleri geliştirmekten dem vuruyorlar, da ortada ne kitle, ne de mücadele var.

Kimse hedefe kitlenmekten, silahlardan, sokaklara çıkıp çatır çatır vuruşmaktan bahsetmiyor.

Bir kulağım konuşmalarda, başımı pencereden yana çeviriyorum, eski günlere dalıp gidiyorum.

Şair şimdi burada olsaydı bunların hepsine ağzının payını verirdi diye düşünüyorum.

Toplantılarda her seferinde aynı sahne yaşanıyor. Ortalara doğru sözü alıyorum, heyecanla, verilen görevlerin ne kadarının yerine getirilip getirilmediğini herkese tek tek soruyorum.

Ben ısrarla sordukça ortalığa soğuk, gergin bir hava yayılıyor, gençler huzursuz huzursuz kıpırdanmaya başlıyor. Alışmamış ki bunlar hesap vermeye de sormaya da.

Ben öyle miyim ya? Gerilla disipliniyle yetiştim ben, komutan-

lık yaptım, hesap sormayı da vermeyi de bilirim.

Hesap sorma faslından sonra, bütün konuşulanları yok sayarcasına, art arda eylem önerileri sıralamaya başlıyorum.

Ağır geliyor tabii onlara:

"Rica ederiz Ahmet, biraz daha ayakları yere basan şeylerden söz et," gibi şeyler saçmalıyorlar.

Ayakları yere basmak neyse artık...

İçimden, "Koyayım ayağına da, yerine de" demek geliyor.

Kalkıp ayaklarımı göstersem, "Bakın," desem, "benim bir ayağım hiç yere basmaz, basamaz, çünkü bağlı olduğu bacak yedi santim kısadır," desem...

*

Her sözüme "yoldaş" diye başlamam alay konusu oluyor, inanabiliyor musun?

Ama hayati bir mevzii korur gibi koruyorum bu kelimeyi.

Her "yoldaş" deyişimde, karşımdaki gençlerin yüzlerinden gelip geçen alay, sinir ve acıma karışımı ifadeyi gördükçe, kelimeyi olur olmaz her yerde kullanıyorum inadına.

Bir gün, "Yoldaş, ülke dışındaki yoldaşlarla daha yoldaşça ilişkiler kurmak konusunda yaptığım uyarıyı es geçmen, yoldaşça ilişkinin önemini bir kez daha tüm yoldaşlara göstermiş olmalı," benzeri, yazarken bile insanın yüzünü utançla kızartan bir cümle kurdum.

Ne oldu dersin? Kahkahalar patladı.

O zaman işte içimde parlayan bir göz, bir ışık, ilk kez, bir daha açılmamak üzere söndü sanki.

Siz burada olsaydınız, yıkardık ortalığı şerefsizim, kırardık kafalarını.

Ama getireceğim sizi buraya.

İlk uygun fırsatta, bazı planlarım var, ama ham henüz. Biraz olgunlaşsın, açacağım sana.

Esmer'i defalarca öp benim için...

*

Ben de farkındayım aslında.

Söylediklerimi desteklemek için bulduğum örnekler hemen her zaman hikâyeden öteye geçmiyor. Önerdiğim bir eylemin doğruluğunu, tepe mahallede geçen bir hikâyeyi anlatarak kanıtlamaya çalışıyorum ve bunun da çok geçmeden, ihtiyarların savaş hatıralarını anlatmasından farkı kalmıyor.

Büroyu sıkıntılı öflemeler, pöflemeler kaplıyor. Ama anlatmaya o kadar kaptırıyorum ki kendimi, gençlerden birinin, tüylerimi diken diken eden bir kibarlıkla, sadede gelmemi istemesi üzerine susuyorum.

Susunca içimi bir kirlenmişlik, bir utanç duygusu kaplıyor, anlattığım hikâyeden ne kadar keyif aldığımı fark edince kendi kendime daha da kahrediyorum.

Kimse böyle şeyleri dinlemek istemiyor. Politikayı da, insan ilişkilerini de, normal mevzuları da en hafif tarafından konuşmak derdinde herkes...

Bu arada af maf söylentileri var.

Bazı maddeleri kaldıracaklarmış...

Bakalım ne olacak?

Esmer'i hasretle kucaklarım...

*

Geçen günkü toplantıya şu ukala üniversitelilerden birinin sevgilisi de geldi. Ufacık, yuvarlacık kalçaları vardı. Gözüm takıldı, fena yakalandım, rezil oldum.

Deliliğin yanma bir de sapıklık eklendi anlayacağın.

Oysa en ufak bir kötü niyetim yoktu.

Asıl kötü niyetli olan onlar. Hep bir açığımı yakalamaya çalışıyorlar. Yok, dayanamayacağım.

Bu işler böyle olmayacak.

Ya alıp başımı gideceğim veya ayrılacağım bunlardan...

*

Ben sana ayrılacağım diye yazarken Vedat ayrıldı teşkilattan.

Anlatma gereği duymamıştım sana daha önce, şimdi anlatayım:

İşlerini büyüttü herif, başımı kaşıyacak vaktim yok diyor, başka bir şey demiyor. Hiç utanmadan bir de ayırdı evleri, bir kez olsun sen de gel demedi. Aşağılarda, dayalı döşeli, pahalı bir daire...

Hem istese de gitmem, severim ben tepeleri, buradan başlatacağım devrimi. Sikerim dairesini de, işini de.

En çok ağırıma giden ne oldu biliyor musun?

Gel, yanımda çalış, dedi bana.

Senin götüne koyarım dedim, o gün bugün para almayı da kestim ondan.

Yani biliyorsun, ben teşkilatın işleriyle uğraştığım için...

Takıldığı bir kadın var. Onunla yaşamak için bütün bunlar. Ne hali varsa görsün. Nasıl geçindiğimi sorarsan, büro görevlisi hesabına üç-beş kuruş veriyorlar, yetiyor. Komutanlıktan ayakçılığa düştük yani...

*

Ben de ayrıldım. Ama yanlış anlama, Vedat'la da tümden kestim muhabbeti.

Onun gibi olacağıma ölürüm daha iyi. Oh be, kuş gibi ferahladım, kafam tekrar çalışmaya başladı yahu.

Unutmadan, mektupları saklıyorsun değil mi?

Ben seninkileri de, Salih'inkileri de saklıyorum.

Yüksel Abi'yi sorarsan, kırk yılda bir yazıyor, onda da film mevzularından başka laf etmiyor, nesini saklayayım.

Bu dediğimi ihmal etme, çünkü yarın öbür gün tarihi değeri olacak bunların. Devrimin önderleri nasıl badireler atlatmış, neleri tartışmış, kimlerle mücadele etmiş, öğrenmek isteyecek insanlar...

Ulan işe bak, en önemli konuyu, en sonda yazmak geldi aklıma.

Şu af meselesi vardı ya, çıkaracaklar.

Garanti gibi bir şey.

Muhtevası, kimi kapsayıp kapsamadığı belirsiz bir tek.

Takipteyim, araştırıyorum.

Sizin geleceğinizi düşündükçe içim içime sığmıyor heyecandan...

O zaman işte âlem teşkilat neymiş görecek.

Esmer'e sonsuz selam...

*

Birkaç tane parti kuruldu buralarda.

Bir-iki gittim, sarmadı.

Hem sonra beni kim ne yapsın?

Allah allah bu da nereden çıktı şimdi.

Silmiyorum, bırakıyorum, sen bir şeyler çıkarırsın, bir tahlil yaparsın bu ifadeden.

Yok, bu kadar da değil. Ben onlara ne yapmalıyım asıl. Ceset gibiler ceset. Tavırları o kadar değişmiş ki, anlatamam...

Yalnız bazı durumlar var. Yani, bunu nasıl anlatayım bilmiyorum.

Partide bir kızla tanıştım. Konuştuk, tartıştık, çok yakın davrandı bana. Görüşelim dedim, çok isterim dedi, efendim anlamadım dedim...

Neyse boş ver bunları, sonra anlatırım.

Ulan siz gelemiyorsunuz, bari ben sizin yanınıza geleyim.

Bu arada, para durumların ne âlemde?

Biliyorum, Frenklerin verdiği parayla geçiniyorsun, yine de şöyle iki üç... Biraz sıkıştım.

İş de bulamadık.

Şu tabak yaptığım meyhaneye mi gideyim diyorum. Ama hiç içimden gelmiyor.

Biraz toparlanayım, asıl ben size para göndereceğim...

*

Geçenlerde oturdum düşündüm.

Bir kadınla yatıp yatmadığımı hatırlamaya çalıştım.

Yok, boş o taraf.

Şimdi düşünsene, ben eğer önceki hayatımda da biriyle yatma-

mışsam, şu yaşa kadar hepten bakir kalmış oluyorum.

Yani, merak etmiyorum değil.

Tahmin etmişsindir işte. Şu partideki kız.

Arayayım diyorum, sen ne dersin?

Ama beni görsen, iyice marsık gibi oldum artık. O ise, genç, güzel, sağlıklı...

İşte böyle böyle yamuluyor insan.

Koyvereyim gitsin istiyorum, yapamıyorum.

Sanırım ben âşık oldum.

Vaat duygusunun içimde dallanıp budaklanmasına izin vermeli miyim? Vaat duygusu tehlikeli çünkü. Olmadık işlere kalkışabilir insan. Bir kez savruldun mu da bu dönemde, bir daha iflah olmazsın.

Ya da çekeyim çekeyim gitsin, ha?

Nasıl?

Sen ne dersin bu işlere?

*

Duvar yıkıldı.

İyi oldu, çok iyi oldu.

Nasıl sevinçliyim, nasıl yenilenmiş gibiyim.

Ama Bükreş'te çok insan öldürdü ibneler.

İçim acıdı, kahroldum.

Görsünler işte bunları. Neye inandıklarını yıllarca görsünler. İşte şimdi ak göt kara göt ortaya çıktı.

O dağıtıcı yanılsama bitti artık.

Senle Ali İhsan Hoca hep söylerdiniz, oralarda bi bok yok diye. Neticede ayyaşlar haklı çıktı. İşte bu yüzden de seviyorum içmeyi. İçen adamdan zarar gelmiyor, içen adam doğruyu söylüyor.

Duvarın yıkılması bir de neden iyi oldu biliyor musun?

Şu yılan hikâyesine dönen affın çıkma ihtimalini artırdı.

Artık o kadar mesele edilmeyecek, muhalefet gevşeyecek diyorlar.

Bir çıksın, çıkardıklarına pişman olacaklar, öyle değil mi?

Kızı aradım.

Biraz merak et bakalım.
Sonraki mektuba...

*

Merak ettiysen yazık olmuş.
Çaktırmamaya çalışıyorum, ama bok, bok gibiyim.
Fena vurdu.
Orospu.
Dur bir kez daha yazayım:
Orospu.
Orospu orospu orospu orospu...
Biliyorum ayıp, ama bunu yazdıkça rahatlıyorum.
İğrenç bir adamım ben, değil mi?
İlk aradığımda bir pastanede buluştuk. Nasıl tatlı muhabbet ama, mücadele, devrim, tarih, felsefe, hatta aşk, sevgi, hayat falan filan.
Genelde o anlattı. Üniversitede okuyor ne de olsa, bizim gibi cahil değil.
Gözlerimin içine baka baka, güldüğünde, heyecanlandığında omzuma, elime, bacağıma dokuna dokuna anlattı.
El sıkışıp ayrıldık.
İkinci aradığımda, benim eve gel dedim, mis gibi hava var buralarda, yürürüz, konuşuruz.
Şair, biliyor musun, reddedilmedim bile.
Ona bile layık bulunmadım.
Hani bir şeyler teklif etseydim, eline, orasına burasına sarkmaya kalksaydım, öpmeye kalkışsaydım...
Ayı gibi bir herifle geldi eve.
Tanıştırayım, dedi, erkek arkadaşım.
Orospu...

*

Atlattım sayılır.
Kolay olmadı. Günlerce ayıklık nedir bilmedim.
Mahallelinin yardımlarıyla yaşar hallere düştüm.

Ama atlattım sayılır.

Toparlanıyorum.

Kitap okuyorum yeniden, kente inip dolaşıyorum, meyhaneye de gittim, iş miş ayağına. Patron bir şeyler ayarlayacağını söyledi.

Dinle bak. Geçenlerde bir kitap okudum, duvar yıkıldı, artık başka bir dünya var diyor adam. Robotlar yapmışlar, işçi sınıfı kalmayacakmış yakında... Bak, saçmalığa bak sen...

Ulan duvardan önce dünya neydi ki ne olsun, haksız mıyım? Tamam, itibar düştü, düşmanın eli güçlendi, duvar bizzat ona kazma vuranların üzerine yıkıldı, ama tarihin her döneminde böyle geri çekilmeler olmadı mı?

Ne değişecek ki, yapılması gerekenler mevzu bahisken?

Ayrıca işçi sınıfı yok olur mu be?

Yine açlık, yine sefalet, yine savaş...

Görsen, herkesin dilinde bu mesele.

Duvarla başlıyorlar, duvarla bitiriyorlar.

Artık yeni bir dünya varmış, dünyanın düzeni değişmiş.

Bunu söyleyenler de eskiden mangalda kül bırakmayanlar.

Duvarın yıkıldığına doğru düzgün sevinemedik bile.

Acaba ben mi anlamıyorum?

Bundan iyi yenilenme, dirilme, mücadele etme fırsatı mı olur?

Söylesene, biraz fazla mı katı davranıyorum bu meselede?

Bir de neye dikkat ettim biliyor musun? Kimse doğru düzgün küfretmiyor artık. İmam Hüseyin bunları görse, hepsini kılıçtan geçirirdi, mezarlarına doğru da keyifle dumanını üflerdi.

Millet acayip kibar olmuş...

*

Biraz zırnayım, o yüzden yazdıklarım için şimdiden kusura bakma.

Düşündüm de, ne çok şey biliyorum ve ne çok şey hatırlıyorum. Toplantılar geliyor aklıma da, o gençler yığınla anlamadığım mevzudan bahseder, bense yarım yamalak hikâyeler anlatırken, itiraf ediyorum, onların benden daha devrimci olduğunu düşünürdüm.

Öyle kötü bir duygu ki, geç kalmışlık, eksiklik...

Onlar zaten kesin öyle düşünürlerdi, biliyorum.

Ama ben anlarım bir yığın meseleden, biliyorsun değil mi, az mı konuşurduk seninle, az mı okudum, yalayıp yuttum kitapları?

Ve ama bunlardan söz etmek aklıma gelmez ki...

Neden gelsin ki, yeri ve zamanı değilken...

Hem zaten çok şey bilmeye ne gerek var?

Yapılması gereken na orada ayan beyan durmuyor mu?

O zaman, sana soruyorum, kim daha devrimci ha?

Devrimci olan benim, hatta biraz fazla devrimciyim ve bunun para etmediği zamanlar var şimdi...

Bu da beni delirtiyor işte.

Zaman değişir mi? Zaman neden değişsin?

Onca acı çektik, bunun intikamı ne zaman alınacak, kim alacak?

Zaman hep değişir zaten, bize ne?

Öyle değil mi?

Özünde ne değişti ki, ha öyle değil mi?

Esmer'in, Ada'nın, Kira'mn, Ali İhsan'ın, Selen'in intikamını kim alacak?

Onların ve onlar gibilerin isimsiz birer ölü olmasına izin verebilir miyiz? Eğer izin verirsek bize de koyayım...

*

İntikama kafayı taktım.

Haklısın pek doğru ve hayırlı bir şey değil bu.

Karmakarışık mecralarda dolanıyor aklım, ama biraz git gelli de olsa, giderek bir rotaya oturuyor her şey.

Aslında deli sayıklaması gibiler, sana öyle geliyor değil mi? Sürekli silahlardan söz etmem tuhaf, farkındayım bunun, anlattıklarımın bir yere bağlanmadığının da.

Dünyanın bir yerinde bir ayaklanma, mücadele, çatışma falan olduğunda fazla coşuyorum, abartıyorum.

Böyle zamanlarda kafamdakiler sürekli derlenip toplanıyor, okuduklarımı hatırlıyorum, kitaplara saldırıyorum, okuduklarımı bir daha okuyorum, teoriler üretiyorum, teşhislere varıyorum, ama sonra yine dağıtıyorum, öldürmekten, yıkmaktan, patlatmaktan menkul bir dile saplanıp kalıyorum.

Bana bunları söylemek istiyorsun değil mi?

Hiç merak etme, ben bunların farkındayım. Yanımda olsaydın sana uzun uzun anlatırdım ne demek istediğimi.

Şu af meselesini iyice pişirdiler.

Çok az kaldı, sabret...

*

Aslında bana sorarsan bu İrlandalıların füze alması lazım. Adamların helikopterleri var yahu, havadan her şeyi izliyorlar namussuzlar. Düşüreceksin birkaç tanesini, bak o zaman o kadar rahat...

*

Bu FARC var ya, Kolombiya'daki devrimci gerillalar. Ülkenin üçte biri ellerinde. Ben çok umutluyum onlardan. Ama bütün gazetelerde, yok kokain ticareti yapıyorlarmış da, yok esrar satıyorlarmış da...

İfrit oluyorum.

Adamlar açık açık söylüyor, biz sadece vergi alırız diye.

Ticaretin hasını bizzat Amerika yapmıyorsa şerefsizim.

Bu Konsey, darbe marbe ayakları da hep onların başının altından çıkmadı mı?

Yıkacaksın Washington'u...

*

Peru'daki kardeşimizi yakaladılar.

Hemen bir dayanışma kartı yolladım kendisine.

"Metin ol," dedim, "Yolumuz her şeye rağmen açık ve aydınlıktır."

Valla asmaya kalkarlarsa bizzat ben gider dağıtırım Lima'yı...

*

Şu Filistin meselesi son zamanlarda çok canımı sıkıyor. Anlaşma kapıdaymış. Ulan ne anlaşması? Ayan beyan sokulan kazığın anlaşması mı olur? Yine Amerika'nın işi tabii. Koskoca mücadelenin defterini dürecekler, hem de okşaya okşaya...

*

Bosna'da sinek gibi öldürüyorlar insanları. İçim yanıyor. Soykırım düpedüz, hem de eskiden sosyalist sayılan bir yerde. Hiç mi bir şey öğrenmedi bunlar? Birazcık insanlık yerleşmedi mi bunların içlerine? Amerikan ajanlarının işi deyip geçmek istiyorum, olanların korkunçluğuna bakıyorum, geçemiyorum. On binlerce kadına... Dayanamıyorum... Yıkılsın Belgrad, hepsi gebersin, silinsinler dünyadan, insanlığın yüz karaları, orospu çocukları...

*

ETA ateşkes ilan etmeyi tartışıyormuş, öyle yazıyor gazeteler. Haberler kasıtlı olabilir, ama eğer gerçekten öyleyse, bence ETA yanlış iş yapıyor. Komplo kokusu alıyorum. Şu her yandaki barış rüzgârları hiç inandırıcı değil... Yok neymiş, Soğuk Savaş bitmiş, artık yeni bir düzen, yeni dengeler kuruluyormuş... Barışacak bir durum mu var ortada? Bak Kürtlere... Onlar barışıyor mu?

*

Kesin kararımı verdim. Bizim teşkilatın en birinci amacı Doğu'daki ve Batı'daki mücadeleyi birleştirmek olacak. Onlar zaten işin büyüğünü hallettiler. İzlediniz mi görüntüleri, gazetelere baktınız mı? Bir halk ayakta. Sıra şimdi bizde. Güven verirsek birleşmeye yanaşırlar. İlişki bulmaya çalışıyorum. Eğer doğru kişilere ulaşabilirsem Suriye'ye gideceğim görüşmeye. İki halkın lideri olarak oturalım bir konuşalım. Bakalım ne yapabiliriz. Biraz dengesiz bir adam olduğunu söylüyorlar, ama tekliflerimize sıcak yaklaşacağını umuyorum...

*

Kaç gündür içkiden başımı kaldırmadım.

Kaldırınamışım.

Böyle oluyor ne yapayım? Bir zaman geliyor, bir içmeye başlıyorum, günler sonra ayılıyorum. Aradan kaç gün geçtiğine bakıp şaşırıyorum. Bir çeşit nöbet gibi. Kurtaramıyorum kendimi bu nöbetlerden. Oysa yapılacak o kadar çok iş var. Allah benim belamı versin.

Bu arada sağ olun para için.

Ev sahibini öldürüp katil olacaktım az daha. Orospu çocuğu, paradan başka şey düşündüğü yok. Bir de iğrenç sesi var ki.

Bak şimdi. Bir teşkilat şeması çıkardım, şifreli olarak yollayacağım sana. İki merkezimiz olacak: Diyarbakır ve İstanbul. Koordineli çalışacağız. Burada ne olursa orada, orada ne olursa burada ânında karşılığını bulacak. Aynı anda döküleceğiz sokağa, aynı anda vurup kaçacağız. Şaşkına çevireceğiz ibneleri... Yüksel Abi ile Salih'e de ulaştır şemayı.

*

Vedat geldi geçen gün. Kapıyı suratına çarpacaktım puştun. Yalvar yakar girdi içeri. Gıcır gıcır bir araba çekmiş altına. Hastane mastane lafı etti. Ne diyosun lan sen dedim. İyi değilsin, bütün mahalle şikâyetçi senden dedi, içip içip dağıttığımı, sağa sola saldırdığımı söyledi. Siktiri çekip kovdum evden. Yalancı pezevenk. Ulan benden daha efendi adam var mı şu dünyada be. İçip içip dağıtıyormuşum, polislere saldırıyormuşum, ona buna küfrediyormuşum, yalana bak sen...

*

Mahalledeki gençler dövdüler beni, evire çevire dövdüler, haşata çevirdiler... Kovmakla tehdit ettiler beni mahalleden. Beni, topal komutanı, dağların, tepelerin komutanını... Neler oluyor Şair? Kıyamet mi kopacak?...

*

Ayrıldım mahalleden. Tek bir çöp dahi almadan yanıma, tek tüfek, başımı diktim, ayrılırken öyle baktım ki yüzlerine, ezildiler, yerin dibine geçtiler utançtan.

Ama affetmem artık, bıraktım onları. Bir kez kırdılar kalbimi, mümkün değil tamir edemezler.

Meyhaneye gittim. Anlatmıştım sana, patron sever beni. İşe almadı, ama arada bir uğra sen buraya dedi. Yakınlarda izbe bir otel var, ucuza bir oda tuttum. Lafı uzatmayayım. Diyeceğim o ki, bir iş bulana dek en azından, bana biraz para gönderebilir misiniz? Zor bir geçiş dönemi bu, yani...

Bir iş bulayım, biraz para biriktireyim, durmayacağım zaten buralarda. Çekip Diyarbakır'a gideceğim. Tek orası kaldı artık heyecan veren. Size katılmaya geldim, enternasyonalist dayanışma için geldim diyeceğim. En yakın gerilla birliğinin komutanına götürün beni. Üç günde kim olduğumu, nasıl savaştığımı görürler zaten.

*

Geçen gün hastaneden çıktım.

Ya öyle işte, hastaneden...

Hastane köşelerine düştüm artık.

Bağlantı kopuyor. Bir bakıyorum, bir hafta geçmiş, tek satır yok kafada. Üstüm başım yırtılmış, kaşım gözüm morarmış, alakasız bir yerlerde kendime gelmişim.

Yaptıklarımı anlatıyorlar da, nasıl olur yahu?

Benim gibi efendi bir adam...

Biliyor musun, diş kalmadı ağzımda...

Sonunda bir taksiye atmışlar, doğru Bakırköy'e.

Ne kadar kaldım orada? Bir bilsem...

Karar verdim. Önce sizi getireceğim buraya, sonra ver elini Diyarbakır... Bir kısmımız dağdakilere katılır, orayı çekip çevirir, bir kısmımız yine bir mahalleye yerleşip faaliyete girişir.

Sana nasıl geliyor söylediklerim?

*

Yahu ben şimdi neresinden başlayayım yazmaya?

Ağlayayım mı, güleyim mi, iyice kafayı mı üşüteyim?

Şimdi şu karşımda tavla oynayanlar Yüksel Abi'yle Salih mi?

Esmer'in öldüğüne nasıl inanayım, sana ne diyeyim, ne yapayım, başın sağ olsun, başımız sağ olsun mu diyeyim?

Şu gözümden akan yaşlar...

Senin gelememene mi yanayım?

Ben nasıl böyle kaybetmişim kendimi?

Ben sana ne zamandır mektup yazmadım?

Mahalleden ayrıldığımdan beri mi?

Ne kadar oldu ben ayrılalı?

Bu deftere bakıyorum da, bunlar gönderilmiş mektuplara benzemiyor ki. Bu günlük, ben günlük mü yazmışım?

Af çıktı yani, öyle mi?

Ya sen niye gelmiyorsun?

Şimdi benim elim ayağım tutmuyor biliyor musun? Burada olsan ne iyi olurdu.

Seni nasıl getireceğiz buraya, ne yapayım seni getirmek için?

Artık Esmer'i getiremeyeceğiz demek ki.

Öldü mü gerçekten?

Bu Yüksel'le Salih hafiften kafayı üşütmüş.

Onların sözüne inanayım mı?

Senden duymadan inanmam.

Çok aradık seni diyorlar.

Ulan neyimi aradınız? Buradaydım işte.

Ama haklılar herhalde. Kendimi kaybetmişim ben.

Bana acilen yaz...

*

Sevinçten sarhoş gibiyim. Beklediğimden de sıkı çıktı ikisi de. Aferin işte, işte bizim ekip bu. Yüksel biraz para yapmış, hemen bir ev tuttuk. Birlikte kalıyoruz. Sabahlara kadar konuşuyoruz, plan yapıyoruz. Ne yapacağız, seni nasıl getireceğiz, çözülmesi gereken dağ gibi mesele var...

Gerçi benim anlamadığım çok şey var. Kolay değil tabii. Ulan

ibneler, siz dışarıda keyif çatarken, ben burada... Şaka şaka... Neşeyle gülesim var hep.

İyi, çok iyi. Bir sürü dil öğrenmiş bu pezevenkler. Ecnebi devrimcilerle mesai yapmışlar. Meksikalı bir heriften söz ediyorlar, anlata anlata bitiremiyorlar. Dışarıda demek bir sürü zımba gibi genç var, öyle mi? Ulan dünyada neler olup bitmiş haberim yok. E, o kadar çok içersen itler gibi. Vedat'ı da affettim gitti. Geldi, özür diledi, ne yapayım? Salih de onun yanına girdi, birlikte çalışıyorlar...

*

Diyarbakır meselesine neden sıcak bakmıyorsunuz, anlamıyorum. Ne demek onların olayı başka, bizim olayımız başka? Ortada başka olay mı var?

Hem sonra şunlara bir şey söyle, yamuk muhabbetler yapmayı bıraksınlar. Yok biraz dinlenmeye ihtiyacım varmış da, bildikleri iyi bir doktor varmış da...

Hasta olan kim? Benim aklım, sağlığım, her bir şeyim yerli yerinde çok şükür.

Hem ne dinlenmesi? Evde oturuyorum, düşünüyorum, hesap kitap yapıyorum, bundan yorulur mu insan?

*

Madem sen gelmiyorsun, ben geliyorum senin yanma.

Normal yollardan dışarı çıkamam, biliyorsun.

Ama çok sıkı bir plan yaptım.

Nasıl oldu biliyor musun?

Salonda oturuyoruz, Yüksel Abi, Salih, ben.

Gazete okuyorum, Yüksel'le Salih bilmem kaçıncı tavla partisinde.

Başsayfada bir haber, gelmiş geçmiş en kapsamlı şiir antolojisi falan filan diye. Bir de liste koymuşlar. Öylesine göz gezdirirken, bir baktım senin adın.

Heyecanla Yüksel Abi'yle Salih'e göstermek için kalktım yerimden. Yüksel Abi bakıp, bu hazırlayan Atakan Koral'la biz fi tarihin-

de diye anlatmaya başladı ve benim kafada o an şimşek çaktı.

Şimdi bu herif yurtdışına da çıkacak araştırma ayağına. Konuşacağız, diyeceğiz ki yanına bir asistan alacaksın. O asistan kim olacak? Elbette ki ben. Devlet işi, itibarlı iş, o yüzden hayatta dikkat çekmez. Sahte bir pasaport uyduracağız. Çakabilen olursa kellemi kessinler. Nasıl, müthiş plan değil mi?

Yüksel Abi'yle Salih önce olur mu, işe yarar mı falan muhabbeti yaptılar, sonra onların da aklına yattı.

Yüksel üstüne üstlük Atakan Koral'la görüşmek için de nazlandı biraz, biz onunla kavgalıyız falan diye, neyse kabul etti sonunda.

Herifin daimi takıldığı bir meyhane varmış, yarın gidip konuşacağız.

Nihayet geliyorum yanına, geri dönmeye ikna edeceğim seni, hiç kuşkum yok bundan, beni dinleyince...

Sonra da dağıtıcaz ortalığı, bak gör...

9

Şair çıkıp geldi.

"Bitirdin mi mektupları?"

"Hayır," dedim. "Defterdekilerin hepsini okumaya takatım yok. Ama önemli değil. Zamanı geldi artık, bütün hikâyeler bitti, anlat."

Başını salladı.

"Geçen yıl hastaneden aradılar. Punduna getirip kaçmış. Diyarbakır'da, İstanbul'da, İzmir'de, olabileceğini, gidebileceğini düşündüğümüz her yerde aradık, bulamadık. Derken İsmail geldi aklıma. Bilirse o bilir dedim. Yanılmamışım...

"Polis emeklileri için yapılan o berbat toplu konutlardan birinde yaşıyordu. Devletin ona çektiği tek kıyak, bana kapıyı açan hastabakıcının maaşını ödemekti sanırım. İçerisi zehir gibi sidik kokuyordu.

"Beni görür görmez sırıtıp, 'Bu millet çok hafızasız, öyle değil mi?' diye sordu. Bir şey anlayamadım. O devam etti: 'Ölsem devlet töreniyle gömerler, ama bak şu halime. Ülkenin hafızasından atılmışım değil mi?' 'Evet öyle görünüyor,' dedim. 'Bu memlekete hafıza dayanmaz.' Birden sinirlenip bağırmaya başladı: 'Aptalsın, aptal. Gene yanılıyorsun. Hafızası o kadar iyidir ki bu milletin... Biz hafızayı severiz, hafızasız hiçbir şey yapamayız. Hafıza olmasa meydanlarda birbirini ezenleri, vurulanları, asılanları, bir gecede tezgâha yatırılan binlerce adamı kim hatırlar? Hafıza olmazsa, korku nasıl daim olur?' Bunları söylerken yakasındaki rozeti okşuyordu. 'Bu defa ne var rozette,' diye alay etmeye kalkıştım, kesti lafımı: 'Asıl hafızasını kaybedenlerden çekiniriz. Ama er geç onların da icabına bakarız. Yalnız bırakınız onları, delirmelerini sağlarız, dağa taşa vururlar kendilerini ya da beyinlerini dağıtıp siktir olup giderler ayak altından!'

"Sonra Oğuz'un Umut Oteli'nde bıraktığı defteri çıkarıp uzattı: 'Bak mesela senin adamın hafızası varken korkusu vardı, sıkıntısı,

bunalımı vardı. Silahı değil, kalemi sıkı kullanırdı. Ama nereden akıl ettiyse sildi hafızasını, kendini sildi. Meydan okumanın Allah'ı budur işte. Eğer öyle olmasa, beni, ülkenin en güçlü adamını bıçaklamaya nasıl cesaret edebilirdi? Ama sonunda ne oldu? Biz dimdik ayaktayız, o Gabar'da ruh gibi dolaşıyor şimdi.'

"Bundan sonra her şey çok ani oldu, gözümü kırpmaya bile fırsat bulamadım.

"Koltuğun bir yerlerinden tabancayı çıkardı, sıktı kafasına."

"Ne vardı rozette?"

"Hiçbir şey."

"Nasıl yani hiçbir şey?"

"Beyazdı. Yuvarlak, beyaz bir metal parçasıydı."

"Eee, unutmak da unutturmak da kolay değil o kadar."

"Doğru söyledin ibiş."

"Estağfurullah."

"Aynen."

*

"Bu ilk gidişin mi Ahmet'in yanına?"

"Olur mu hiç? Hemen yola koyulduk Yüksel ve Salih'le. Gerçekten de Gabar Dağı'nda saklanıyordu. Yani saklandığını sanıyordu. Gerillaların bırakıp gittiği mağaralarda yaşıyordu. Omzunda bozuk, eski bir kırmayla dolaşıyordu."

"Nasıl yakalanmamış peki onca zaman?"

"Lavuğu yakalamak isteyen kim? Bir-iki alıp atmışlar içeri. Vermişler sopayı, bana mısın dememiş. Bakmışlar delinin teki, bırakmışlar. Asker gördü mü mevzi alıp, 'dıkşinya dıkşinya' diye ateş açıyormuş. Gülüp geçiyorlarmış. Ama civarda da dilden dile yayılmış hikâyesi. Nasıl seviyorlar bir bilsen, bir nevi ermiş gibi. Hususi dağa çıkıp yiyecek giyecek götüren var."

"Ne yaptı sizi gördüğünde?"

"Küfretti bol bol, ne yapacak? Siktirin gidin falan diye. Zar zor vardık yanına, anlatmaya çalıştık, diller döktük, bizimle gel diye, tınmadı. Derken çıkarıp defteri tutuşturdum eline. İşte o zaman sarsıldı, put gibi dondu kaldı. Büyülenmiş gibi bakıyordu deftere. Ok-

şadı, evirdi çevirdi, sayfaları karıştırdı, orasını burasını okudu, sonra da fırlatıp attı. Kalkıp gidiyordu ki, ben 'ulan Ahmet puştu, bir çocuğun var!' diye bağırınca durdu, gayet sakin bir sesle, 'iyi, o zaman gelsin o da katılsın saflara,' deyip yürüdü gitti."

"Bunlar nasıl mektup? Büyük bölümü niye bu not defterine yazılı?"

"Aftan ben de yararlandım, hakkımdaki davalar bir bir düştü, Yüksel ve Salih'ten kısa süre sonra döndüm ben de. Bana gönderdiği sadece o elindeki sekiz-on mektup, gerisini mektup niyetine not defterine yazdı, hatta bir kısmını benim yanımda yazdı, aynı evdeydik, ama bana mektup yazmayı sürdürüyordu. Çünkü Ahmet beni tanımıyordu, tanımayı reddediyordu. Beni gördüğünde, her defasında yeni karşılaşıyormuş gibi soğuk soğuk bakıyor, sonra yüzünü çevirip gidiyordu. Ahmet takmıştı, beni, kafasındaki beni getirecekti. Sonra Paris'e gitmeyi aklına koydu. Atakan Koral konusunda o kadar ısrar etti ki, sonunda bir oyun uydurmak zorunda kaldık. Yüksel, Atakan'ı aradı, sahneyi hazırladık, ciddi ciddi görüşüyor, planı yürütüyor gibi yaptık. O arada iyice uçmuştu Ahmet. Beni göreceği güne kafayı takmıştı. Gidemedikçe öfkeleniyor, sağa sola saldırıyordu. Atakan Koral Ahmet'siz gitti tabii. Döndüğünde yakaladı Atakan Koral'ı meyhanede, bana yamuk yaptın diye dümdüz etti adamı. Zaten o olaydan sonra, baktık durum vahim, hastaneye yatırdık. Ama altı ay bile kalmadı orada."

*

"Her şey tamam da, bu bombalar neyin nesi?"

"Bilmiyorum diyorum inanmıyorsun be oğlum. Yemin ederim bilmiyorum. Ahmet'le bir alakası var mı, onu da bilmiyorum."

"Ahmet'le bir alakası olabilir mi sence? Ahmet dediğini yapmış olabilir mi?"

"Kim bilir? Şu trenin içindeyken öyle değişti ki hayat."

"Belki biz de silahları alıp Ahmet'e katılırız, ha?"

"Belkisi fazla. Böyle zamanda oturup kalınır mı? Yüksel'le Salih çoktan çıkmışlardır dağın tepenin birine. Elbet biz de çıkacağız, kaçarı yok."

"Beğendin mi yazdığım hikâyeleri?"

"Hiç fena değil. Ama ben bir anlattıysam, sen üzerine beş katmışsın."

"Kitap yazmak o kadar kolay mı? Adamın çarkına sıçar. Görmedin mi, ölümlerden döndüm senin hikâyeleri adam edeceğim, birbirine bağlayacağım diye. Öyle gaza gelip iki mısra attırmaya benzemez bu işler..."

"Amma uzattın be. Teşekkür ederim, eline sağlık, aslansın, koçsun. İyi mi, oldu mu?"

"Bir şey değil."

"Birisinin bunları yazması lazımdı."

"Benden iyisini bulamazdın."

"Ağzımı açtırma yine benim. Sen de ecdadını, nereden geldiğini, nereye gittiğini öğrendin sayemde. Bok parçası gibi yüzüp duruyordun ortalıkta."

"Ben de sana teşekkür ederim o zaman."

"Diyarbakır'a bir saat kaldı."

"Bir cıgaralık sarsana içelim."

"Saralım bakalım. Sen de dükkânları kapat, fermuarın açık kalmış. Diyarbakır'a mor külotunu göstere göstere inmek istemezsin herhalde."

"Hangi filmden bu?"

*

Tren Diyarbakır'a girip düdüğünü uzun uzun öttürdüğünde, uçtuğumuz göklerden süzüle süzüle indik yere.

Radyo açıktı.

Dinlemeye koyulduk:

"Emniyet kaynaklarından aldığımız bilgilere göre, bombalama eylemleriyle ilgili ilk somut bulguya erişildi. Binaların hepsinde patlamaların kanalizasyon sisteminde gerçekleştiği belirtiliyor. Ancak patlamalara yol açan mekanizmanın ne olduğu halen belirsizliğini koruyor.

"Uzmanlar bu konuda herhangi bir kanıta rastlayamazken, başta parlamento olmak üzere, önemli kurumların kanalizasyon sistemle-

rinde sıkı güvenlik önlemleri alındığı, yetkililerin lağımlarda incelemeler yaptığı belirtiliyor.

"Avrupa Birliği'nden dün gelen heyetin temasları sürüyor. Başbakanın da şu sıralar bir basın toplantısı düzenlemesi bekleniyor. Yarın sabah, emniyet güçlerimizle ortak çalışan CIA uzmanlarının yürüttükleri araştırmanın sonuçlarını duyuracağı sanılıyor.

"Konsey bu gece yapacağı toplantıda, devletin kontrolü yitirdiği kentlere yönelik muhtemel bir askeri harekâtı tartışacak. Ancak kışlalardan kitlesel firarların gerçekleştiği, binlerce erin silahlarıyla birlikte isyancılara katıldığı bildiriliyor.

"Öte yandan başka ülkelerde de art arda ayaklanmalar patlak veriyor. Yunanistan, İtalya, Fransa, Brezilya, Arjantin ve Amerika Birleşik Devletleri'nin pek çok kentinde isyancıların denetimi ele geçirdiği..."

Şair'le göz göze geldik.

"Lağımlar," dedim.

"Evet lağımlar," dedi.

O geri dönmüştü.

İsmi aynı anda döküldü ağzımızdan:

"Ada..."

Tren istasyona vardı.

Dışarıda, haki üniformalarına kızıl-kara kurdeleler takmış askerler, ahaliyle kol kola halay çekiyordu.

Huzurla kapattım gözlerimi, derin bir nefes çektim.

"Bir ihtimal olduğunda, devrim ne kadar da güzel," diye düşündüm.

Uzaklarda bir yerde art arda silahlar patladı.

İstasyonun kapısından esmer mi esmer bir çocuk bağırarak fırladı dışarı:

"Ma ne durisız! Toppal Effe Gabar'dan inmiş Amed'e giriy laaaa..."

Bornova, 1996 - Harbiye, 2000

MURAT UYURKULAK

TOL

roman

"Çözüldün ve utancından ölecek haldesin. Adın, ancak dünyanın yarısı havaya uçarsa temizlenir diye düşünüyorsun. Zaten durmadan bunu planlıyorsun. Birbirinden nafile intikam planlarıyla oyalanıyorsun. Kafana kurşunu sıkana kadar da bundan başka bir şey yapacağın yok. Geçen sene aldığın o allahlık Kırıkkale tutukluk yapmazsa tabii."

Metis Edebiyat | Roman
ISBN-13: 978-975-342-372-4

Metis Yayınları